

Bundel - OD NHN vergadering Algemeen Bestuur van 13 september 2023

- 1 Algemeen
- 1.a Opening en vaststelling agenda
- 1.b Mededelingen en ingekomen stukken
- 1.b.1 Aanbiedingsbrief Regietafel concept kaderstellend besluit (juli 2023)
 - 1a Aanbiedingsbrief Regietafel concept kaderstellend besluit (juli 2023)
 - 1a Bijlage 1 Concept Kaderstellend besluit gewijzigde wgr. (def)
 - 1a Bijlage 2 Vragen en Antwoorden Raadsbijeenkomsten Wijziging Wgr
 - 1a Bijlage 3 Input griffiers NHN bij implementatie nieuwe Wgr voor raden
- 1.b.2 LUSTRUM OD NHN 18 oktober 2023 15.00 - 18.00 uur - aanmelden kan tot 28 september 2023 via link in de uitnodiging
ODNHN - UITNODIGING Lustrumfeest 18 oktober 2023
- 2 Bestuurlijk en werkgeverschap - WSGO (portefeuille L.Hj. Voskuil)
- 2.1 AB Memo brief Staatssecretaris Toetsingskader Robuuste Omgevingsdiensten - toegevoegd na DB 0609
2.1. AB Memo brief Staatssecretaris Toetsingskader Robuuste Omgevingsdiensten (2)
- 2.1.a brief ministerie I&W AB OD Noord-Holland Noord Robuuste Omgevingsdiensten: Verzoek toetsing 17/07, met Eindnotitie robuuste omgevingsdiensten 15/06
 - 2.1. brief AB OD Noordhollandnoord robuuste omgevingsdiensten verzoek toetsing
 - 2.1. Eindnotitie Robuuste omgevingsdiensten 15 juni 2023
- 2.2 AB Memo Visitatie en Zelfevaluatie 2023 - toegevoegd na DB 0609
2.2. AB Memo Visitatie en Zelfevaluatie 2023
- 2.2.a Visitatierapport en Zelfevaluatie OD NHN 2023
 - 2.2. OD NHN - Zelfevaluatie 2023
 - 2.2. Visitatierapport ODNHN definitief
- 3 Bedrijfsvoering (portefeuille M. Versluis)
- 3.1 AB Besluit begroting 2024, DB Besluit gemotiveerde reactie Zienswijzen en Begroting 2024 - toegevoegd na DB 0609
 - 3.1 AB besluit begroting 2024 gewijzigd versie 2
 - 3.1 DB Besluit zienswijzen begroting 2024
 - 3.1 definitief OD NHN Begroting 2024 incl. aanpassing bodemtaken versie 2
- 3.1.a Zienswijzen deelnemers Begroting 2024
 - 3.1 ZW ALKMAAR zienswijze Alkmaar
 - 3.1 ZW BERGEN rb GR OD NHN JR en begroting - getekend
 - 3.1 ZW CASTRICUM Getekend RB ZW jaarrekening 2022 en begroting 2024 OD NHN
 - 3.1 ZW DEN HELDER ZW Besluit jaarstukken 2022 en begroting 2024 ODNHN
 - 3.1 ZW DIJKENWAARD ZW jaarstukken 2022 en begroting 2024 ODNHN ondertekend
 - 3.1 ZW Drechterland Raadsbesluit zienswijze Drechterland 3 juli 2023
 - 3.1 ZW ENKHUIZEN GEWIJZIGD zienswijze JR 2022 en BG 2024 - raadsBESLUIT - Getekend
 - 3.1 ZW HEILOO Getekend Raadsbesluit ZW JR 2022 begroting 2024 OD NHN Heiloo
 - 3.1 ZW HOLLANDS KROON Raadsbesluit jaarstukken 2022 en begroting 2024 OD NHN (1) (2)
 - 3.1 ZW HOORN Getekende raadsbesluit zienswijze JR 22 en begroting 24 OD NHN
 - 3.1 ZW KOGGENLAND RB ZW jaarstukken 2022 en conceptbegroting 2024 Omgevingsdienst NHN
 - 3.1 ZW MEDEMBLIK ZW Jaarstukken 08 15 27-06-2023
 - 3.1 ZW OPMEER ZW 23.0008916 (5) Raadsvoorstel OD NHN
 - 3.1 ZW PNH OVB 10 juli 2023 20230511 ZW concept PS JS 2022 BGR 2024 OD NHN
 - 3.1 ZW SCHAGEN 10 juli 2023
 - 3.1 ZW STEDE BROEC Raadsbesluit zienswijze Stede Broec 6 juli 2023
 - 3.1 ZW TEXEL Raadsbesluit - Jaarrekening 2022 en Begroting 2024 juni 2023
- 4 Veiligheid (portefeuille R. Vennik)
- 5 Duurzaam- en gezondheid (portefeuille A.Helling)
- 6 Samenwerkingsagenda 4 OD's en Omgevingswet (portefeuille J. Beemsterboer)
- 7 Conceptverslag AB OD NHN d.d. 12 juli 2023 met besluitenlijst, verslag 22 maart ongewijzigd vastgesteld
 7. ODNHN vergadering Algemeen Bestuur 12juli2023 Besluitenlijst
 7. ODNHN vergadering Algemeen Bestuur 12juli2023 conceptverslag
- 8 Ons dagelijks werk gepresenteerd: A. Bosma over 'Bodem en Ondergrond'
- 9 Rondvraag
- 10 Sluiting

11 Volgende vergadering AB: dd 18 oktober 2023 met in de middag de LUSTRUM bijeenkomst met dagvoorzitter Jan Douwe Kroeske

Aan:

De presidia, gemeenteraden en colleges van de gemeenten¹ in Noord-Holland Noord Provinciale Staten en het college van gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Holland

Ter kennisname:

De leden van het Dagelijks Bestuur, Algemeen Bestuur en Directies van de Gemeenschappelijke Regelingen in Noord-Holland Noord

De gemeenten buiten het werkgebied van de regietafel, die wel participeren in de GR die binnen ons gebied vallen, te weten: de gemeenten: Hillegom, Beverwijk, Haarlem, Haarlemmermeer, Oostzaan, Wormerland, Heemskerk, Zaanstad, Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog.

Datum: 17 juli 2023

Onderwerp: Concept Kaderstellend Besluit inzake wijzigingen Wet gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord ter besluitvorming

Bijlagen (3):

1. Concept Kaderstellend Besluit inzake wijzigingen Wet gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland
2. Overzicht Input regionale raadsbijeenkomsten en verwerking van deze input
3. Advies griffiers implementatie wijziging Wgr

Geachte colleges en leden van de gemeenteraden en provinciale staten in Noord-Holland Noord,

Allereerst hartelijk dank voor de inbreng die wij afgelopen anderhalve maand vanuit de raden en staten mochten ontvangen op de aanzet voor het kaderstellend besluit. Namens de Regietafel Gemeenschappelijke Regelingen Noord-Holland Noord ontvangt u het hierbij het concept Kaderstellend besluit waarin uw inbreng is verwerkt. U wordt gevraagd om te besluiten op dit concept en daarmee de kaders vast te stellen.

8 artikelen kunnen/moeten wijzigen

Bijgevoegd concept Kaderstellend besluit bevat voorstellen voor de volgende 8 artikelen die kunnen of moeten wijzigen:

Artikel 1	Zienswijzeprocedure aangaan/ treffen/ wijziging regeling
Artikel 9	Opnemen voorwaarden uittreding en de gevolgen daarvan
Artikel 10, lid 5 en 6	Aanvullende zienswijze
Artikel 10 lid 7	Participatie van ingezetenen
Artikel 11A	Evaluatie
Artikel 17	Actieve informatieplicht vanuit het bestuur
Artikel 24A	Mogelijkheid gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen
Artikel 34, 34B en 35	Nieuwe uiterlijke termijnen kadernota & begroting

Het document bevat per artikel een tekstvoorstel, een nadere toelichting en bij een aantal artikelen ook vragen. Bij het opstellen van de tekstvoorstellen is gebruik gemaakt van uw inbreng (bijlage 2) en het advies van de kring van griffiers (bijlage 3).

Andere technische wijzigingen

Bij de start van dit traject is afgesproken dat alleen technische wijzigingen die niet bestuurlijk gevoelig liggen en/of geen (financiële) consequenties hebben, kunnen meeliften. Naast de artikelen vanuit de wet, bevat het concept daarom ook een uitwerking voor de archiefpassage. In het traject hebben we geconcludeerd dat verplichtingen die vanuit de archiefwet worden opgelegd niet in alle gemeenschappelijke regelingen zijn opgenomen. Deze technische wijziging kunnen we in onze optiek doorvoeren als de gemeenschappelijke regelingen wijzigen.

¹ Dit betreft de volgende 17 gemeenten:

Kop van Noord-Holland:	Den Helder, Schagen, Hollands Kroon en Texel
West-Friesland:	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Regio Alkmaar:	Alkmaar, Bergen, Castricum, Dijk en Waard, Heiloo en Uitgeest

Hoe verder

In afstemming met de griffiers en gemeentelijke organisaties is het proces zo opgelijnd, dat elke gemeenteraad in oktober 2023 besluit over de kaders. Dit besluit is leidend bij de wijzigingen van alle gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord. De uiteindelijke wijzigingen moeten, volgens de nieuwe zienswijze procedure, voor 1 juli 2024 zijn vastgesteld.

Na besluitvorming op de kaders ontvangen alle gemeenten uiterlijk op 15 december 2023 alle gewijzigde gemeenschappelijke regelingen voor een zienswijzeprocedure op de gewijzigde gemeenschappelijke regelingen. U heeft in die fase tot 1 maart 2024 de tijd voor het geven van uw zienswijze. Vervolgens worden de gemeenschappelijke regelingen, met inachtneming van de zienswijzen, uiterlijk op 15 april 2024 aan u aangeboden ter besluitvorming. U heeft in die fase tot 25 juni 2024 de tijd om uw besluiten kenbaar te maken.

Vervolgens worden de gewijzigde gemeenschappelijke regelingen gepubliceerd en zijn ze van kracht.

Vragen

Heeft u vragen naar aanleiding van deze stukken, neemt u dan contact op met uw griffier of de secretaris van de Regietafel (henriettevdheuvel@mac.com, T 0638507656).

Met vriendelijke groet,

De Regietafel Noord-Holland Noord

M. van Kampen
Voorzitter Regietafel Noord-Holland Noord
Burgemeester Schagen

Regietafel Noord-Holland Noord

Marjan van Kampen	Burgemeester Schagen (voorzitter)
Lars Voskuil	Burgemeester Bergen
Michiel Pijl	Burgemeester Drechterland
Sjaak Vriend	Griffier Hollands Kroon
Afra Reus	Griffier Medemblik
Rosanne Slootweg	Griffier Castricum
Astrid Huisman	Gemeentesecretaris Stede Broec
Arthur Rynja	Directeur Hollands Kroon
Annet Doesburg	Gemeentesecretaris Dijk en Waard
Quinten Foppe	Directeur Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Edward John Paulina	Directeur GGD Hollands Noorden
Krishna Taneja	Directeur Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
Henriëtte van den Heuvel	Secretaris Regietafel

Concept Kaderstellend Besluit

inzake wijzigingen Wet gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord

Leeswijzer

Op de hierna volgende pagina's is per te wijzigen artikel het kader uitgewerkt.

In juni hebben alle gemeenteraden tijdens de regionale raadsbijeenkomsten een toelichting gehad op dit voorstel en is inbreng opgehaald. Op basis van de inbreng (zie bijlage met Vragen en Antwoorden) is het voorstel op onderdelen aangepast en aangescherpt.

Elk artikel bevat:

1. Een samenvatting van het voorstel;
2. Eerste aanzet voor een tekstvoorstel om op te nemen in de gemeenschappelijke regelingen
NB dit tekstvoorstel kan worden aangepast op basis van de besluitvorming van alle raden!
3. Een advies of het tekstvoorstel moet gelden voor alle gemeenschappelijke regelingen of dat maatwerk moet worden toegepast;
4. Informatie of het voorstel aansluit bij het advies van de griffiers;
5. Nadere toelichting op het voorstel;
6. Bijlage met informatie uit de wet, de memorie van toelichting en de handreiking van de VNG.

Overzicht te wijzigen artikelen

1. Artikel 1	Zienswijzeprocedure aangaan / treffen / wijziging regeling
2. Artikel 9	Opnemen voorwaarden uittreding en de gevolgen daarvan
3. Artikel 10, lid 5 en 6 + Artikel 34, 34B en 35	Aanvullende zienswijze Nieuwe uiterlijke termijnen kadernota & begroting
4. Artikel 10 lid 7	Participatie van ingezetenen
5. Artikel 11A	Evaluatie
6. Artikel 17	Actieve informatieplicht vanuit het bestuur
7. Artikel 24A	Mogelijkheid gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen
8. Archiefparagraaf	Omdat niet alle gemeenschappelijke regelingen voldoen aan de eisen van de Archiefwet is het voorstel alle regelingen, waarop dit van toepassing is, gelijktijdig aan te passen.

Vervolgstappen

Besluitvorming op de kaders staat in alle raden in Noord-Holland Noord gepland in oktober 2023.

Het kaderstellend besluit is leidend bij de doorvertaling naar alle gemeenschappelijke regelingen, die voor 1 juli 2024 moeten zijn gewijzigd.

Deze ontvangt u vervolgens via de regietafel (gelijktijdig met de kadernota's 2025 van de gemeenschappelijke regelingen) eerst nog een keer voor een zienswijzeprocedure en vervolgens (gelijktijdig met de begroting 2025 en jaarstukken 2023 van alle GR) ter besluitvorming.

Kaders per artikel

Artikel 1 Verplichte zienswijzeprocedure bij het treffen, het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een GR

Dit artikel hoeft niet opgenomen te worden in de regelingen zelf. Deze verplichting vloeit direct voort uit de wet. Opnemen in de regelingen is daarom niet noodzakelijk.

Artikel 9 Voorwaarden uittreding

De uittredingsbepaling is een verplicht onderdeel van de gemeenschappelijke regeling. Het betreft een (vrij technische) wijziging waarbij wordt bepaald wat de minimale termijn van deelname, de opzegtermijn en de uittreedsom is.

Bij **uittreding** is het voorstel een **minimale termijn van deelname** te hanteren van 4 jaar, te rekenen vanaf de datum van deelname aan/toetreding tot de regeling en een **opzegtermijn** van tenminste één jaar in acht te nemen. De **uittreedsom** wordt berekend aan de hand van de directe reële schade, berekend over een overbruggingsperiode van 5 jaar. De hoogte van de reële schade wordt berekend door de accountant van de GR, aangevuld met een bindend advies van een onafhankelijke derde (bijvoorbeeld een externe accountant).

Artikel 10 Lid 5 en 6 Aanvullende zienswijzeprocedure omtrent besluiten en Artikel 34 34b 35 Aanpassen termijnen voor indiening van kadernota, ontwerpbegroting en begroting

Voorstel is om naast de **verplichte zienswijzeprocedure** op de begroting een aanvullende zienswijze procedure vast te leggen voor drie besluiten: 1. Kadernota (is nu al het geval in Noord-Holland Noord en wordt hiermee bevestigd), 2. Bestemming van het rekeningresultaat (in plaats van de jaarrekening als geheel) en 3. Strategische of meerjarenplannen (voor zover een GR een dergelijk plan of document heeft). Voorstel is daarnaast om de **termijnen** te handhaven die in 2018 zijn overeengekomen in het kader van vaststelling van FUGR (en Spoorboekje) en deze op te nemen in de GR, met inbegrip van de onder 1 genoemde besluiten. Het handhaven van de huidige afspraken voorkomt vergaderingen voor raden in het zomerreces, en blijft binnen de nieuwe wettelijke termijnen.

Artikel 10. Lid 7 Participatie van ingezetenen en belanghebbenden

Het voorstel is om participatie voor ingezetenen en belanghebbenden alleen op te nemen in de gemeenschappelijke regeling als de raden bevoegdheden hebben overgedragen aan het algemeen bestuur van een openbaar lichaam. Het overgrote deel van de GR-en zijn collegeregelingen, en zijn er dus geen bevoegdheden overgedragen. Daar ligt het voor de hand om inspraak lokaal in te passen via reguliere inspraakmogelijkheden bij bijv. het vaststellen van beleidskaders die door de GR-en uitgevoerd worden. Wanneer de raden wel bevoegdheden hebben overgedragen aan het algemeen bestuur van een openbaar lichaam, ligt inspraak rechtstreeks bij de gemeenschappelijke regeling wel voor de hand. Hoe deze inspraak wordt geregeld is aan het Algemeen Bestuur van de regeling. In de bijlage is een overzicht opgenomen van GR-en waarvoor dit geldt.

Artikel 11a: Evaluatie gemeenschappelijke regeling

Elke GR dient een tekst op te nemen over de evaluatie van de regeling. Dit betekent dat in elke regeling wordt aangegeven of er wel of niet evaluaties plaats vinden, en zo ja, op welke wijze. Het voorstel is dat in elke GR evaluaties plaats vinden en om hierbij ruimte te geven voor maatwerk. Elke GR kan met een tekstvoorstel komen voor een evaluatieprocedure en deze wordt met het geheel van de gewijzigde regeling voor zienswijze en/of besluit aan de raden voorgelegd.

Artikel 17 Actieve informatieplicht van bestuur aan raden

Informatieverstrekking aan de raden (en staten) gebeurt zo vroeg mogelijk, schriftelijk en op hoofdlijnen. Het bestuur (DB, AB en/of voorzitter) zendt de informatie altijd schriftelijk, rechtstreeks naar en gelijktijdig aan de raden van de deelnemende gemeenten (en staten), in cc aan de colleges van de deelnemers. Indien de informatie wordt verstrekt door DB of voorzitter dan worden de AB-leden vooraf geïnformeerd.

Artikel 24a Gemeenschappelijke adviescommissie

Dit artikel hoeft niet opgenomen te worden in de regelingen zelf. Deze verplichting vloeit direct voort uit de wet. Opnemen in de regelingen is daarom niet noodzakelijk.

Archiefparagraaf

Het gaat om het actualiseren en in overeenstemming brengen van de archiefparagrafen met de Archiefwettelijke vereisten. De paragraaf bevat artikelen over Archiefzorg, Archiefbeheer, Archiefbewaarplaats, Toezicht, Verantwoording, Terbeschikkingstelling en Beheer.

Artikel 1 **Verplichte zienswijzeprocedure bij het treffen, het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een collegeregeling, burgemeestersregeling of een gemeenteregeling tussen colleges en burgemeesters.**

Samenvattend
Dit artikel hoeft niet opgenomen te worden in de regelingen zelf. Deze verplichting vloeit direct voort uit de wet. Opnemen in de regelingen is daarom niet noodzakelijk.

Tekstvoorstel voor in de gemeenschappelijke regeling
Geen.

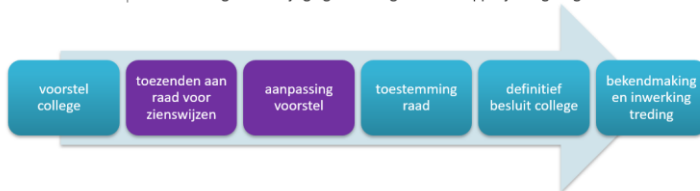
Gebruik tekstvoorstel
N.v.t.

Advies griffiers
De griffiers vinden nadere advisering niet nodig, omdat dit een verplichte wijziging betreft.

Toelichting

Het betreft hier een wettelijke verplichting met als doel de raden meer invloed te geven bij het aangaan, wijzigen van een regeling of bij het toe- of uittreden van een deelnemer aan de regeling. Consequentie van het invoeren van dit artikel is in veel gevallen een langere doorlooptijd. Deze verplichte zienswijzeprocedure geldt alleen voor collegeregelingen en burgemeestersregelingen. Voor regelingen die getroffen of mede getroffen worden door de raden, hoeft dit niet (artikel 1, lid 2). De raad krijgt 8 weken de tijd voor het uitbrengen van een zienswijze aan het eigen college/de burgemeester. Daarna komt er een nieuw voorstel met het verzoek om toestemming te verlenen. Dit is al een bestaande procedure. Afhankelijk van hoe het raadsproces is ingericht, loopt de doorlooptijd op van 3 tot 6 maanden. Dit verschilt per gemeente. Bij de gewenste inwerkingtreding moet hiermee wel rekening worden gehouden (eerder aanbieden van het voorstel). De Wgr onderscheidt expliciet in de zienswijzenprocedure en een daaropvolgende toestemmingsprocedure. Deze kunnen niet gelijktijdig doorlopen worden om zo tijd te winnen. Dan is namelijk weer sprake van de procedure zoals die tot 1 juli 2022 gold. Daarnaast kan dan in gemeenten die geen zienswijzen indienen (en dus meteen toestemming zouden verlenen) geen rekening meer worden gehouden met wijzigingen die eventueel doorgevoerd worden naar aanleiding van zienswijzen van andere gemeenteraden. De gemeenteraden moeten immers uiteindelijk wel allen toestemming geven voor dezelfde gemeenschappelijke regeling. Wil men tijd winnen, dan moet bekeken worden of de procedure voor toestemming niet sneller doorlopen kan worden. Er hoeft dan immers niet meer uitgebreid gedebatteerd te worden, indien reeds rekening is gehouden met de eerdere zienswijzen van de gemeenteraden. Voor de volledigheid wordt hier ook nog opgemerkt dat het college nog definitief moet besluiten over het treffen van de gemeenschappelijke regeling. Het toestemmingsbesluit van de gemeenteraad moet immers voorafgaan aan het besluit van het college, zodat rekening kan worden gehouden met hetgeen in de toestemmingsprocedure aan de orde is gekomen.

Proces tot aangaan of wijziging van een gemeenschappelijke regeling*

Artikel 1, lid 1 Wgr	Artikel 1, lid 2 en 3 Wgr		Artikel 1, lid 4 Wgr Artikel 10:32 Awb	Artikel 1, lid 1 Wgr	Artikel 26 Wgr Artikel 3:40 Awb
Voorstel voor (wijziging) gemeenschappelijke regeling	Raad heeft 8 weken om zienswijze te geven aan het college.	Verwerking van de zienswijzen (incl. regionale afstemming)	Raad moet toestemming verlenen of onthouden. Geen recht van amendement. Heeft hiervoor 13 weken.	College kan voorstel nog redactioneel wijzigingen (als alle colleges dit ook doen)	Bekendmaking besluit tot treffen van en de regeling zelf in Gemeenteblad. Inwerkingtreding te regelen in de gemeenschappelijke regeling.

* college- of burgemeestersregeling

Bijlagen artikel 1

1. Wgr

Wgr-artikel 1
Wettekst (nieuw): Artikel 1, leden 2 en 3: 2. De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters zenden het ontwerp van de regeling toe aan de raden van de deelnemende gemeenten, met uitzondering van het ontwerp van een regeling die getroffen of mede getroffen wordt door de raden. 3. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van hun gemeente binnen acht weken na ontvangst van het ontwerp hun zienswijze over het ontwerp van de regeling naar voren brengen. Indien de raden geen zienswijze naar voren wensen te brengen stellen zij de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters hier zo spoedig mogelijk van op de hoogte.

2. Memorie van Toelichting

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij artikel 1.
Het treffen van een nieuwe regeling is bij uitstek het moment waarop raden hun opvatting kunnen geven over de overdracht c.q. uitvoering van gemeentelijke taken aan een bestuur dat op afstand staat van het lokale bestuur. Onder het treffen van een regeling wordt mede verstaan het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een regeling (artikel 1, derde lid). Om de raad een meer sturende positie te geven bij het treffen van een regeling tussen colleges wordt raden het recht gegeven een zienswijze naar voren te brengen bij een ontwerpregeling van burgemeesters of colleges van burgemeesters en wethouders. Indien de raden hier geen gebruik van wensen te maken dienen zij de colleges van burgemeester en wethouders of de burgemeesters hier zo spoedig mogelijk van op de hoogte te stellen, zodat de besluitvorming niet onnodig vertraagd wordt. Vervolgens hebben de raden nog als laatste stok achter de deur de mogelijkheid om hun toestemming tot het treffen van de regeling te onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang (artikel 1, tweede lid, van de Wgr). Onder de weigeringsgrond «strijd met het recht» valt strijd met zowel het geschreven als het ongeschreven recht. Onder de weigeringsgrond «strijd met het algemeen belang» vallen die gevallen waarin de grond voor onthouding van toestemming niet nauwkeurig in de wet kan worden gespecificeerd, waarbij kan worden gedacht aan de situatie dat de raad meent dat het ondoelmatig is om ten aanzien van de desbetreffende belangen samen te werken met andere gemeenten, dat de bevoegdheid zich niet leent voor gezamenlijke behartiging of dat de raad meent dat de eigen betrokkenheid bij een gemeenschappelijke regeling onvoldoende is geborgd in de regeling.   Omdat de raden toestemming moeten verlenen voor het aangaan van een gemeenschappelijke regeling is afgezien van de verplichting voor het college om schriftelijk te reageren op de zienswijze van een gemeenteraad. Als naar het oordeel van de raad onvoldoende is gedaan met een uitgebrachte zienswijze of onvoldoende is uitgelegd waarom een zienswijze geheel of deels niet is overgenomen, kan de raad toestemming onthouden.

3. Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)

Toelichting (handreiking VNG)
De handreiking VNG geeft geen specifiek advies over dit onderdeel.

Artikel 9. Voorwaarden uittreding

Samenvattend

De uittredingsbepaling is een verplicht onderdeel van de gemeenschappelijke regeling. Het betreft een (vrij technische) wijziging waarbij wordt bepaald wat de minimale termijn van deelname, de opzegtermijn en de uittreedsom is.

Bij **uittreding** is het voorstel een **minimale termijn van deelname** te hanteren van 4 jaar, te rekenen vanaf de datum van deelname aan/toetreding tot de regeling en een **opzegtermijn** van tenminste één jaar in acht te nemen.

De **uittreedsom** wordt berekend aan de hand van de directe reële schade, berekend over een overbruggingsperiode van 5 jaar. De hoogte van de reële schade wordt berekend door de accountant van de GR, aangevuld met een bindend advies van een onafhankelijke derde (bijvoorbeeld een externe accountant).

Tekstvoorstel voor in de gemeenschappelijke regeling

Uittreding

1. Gedurende een termijn van 4 jaar, te rekenen vanaf de datum van deelname aan/toetreding tot de regeling, is uittreding niet mogelijk.
2. Een deelnemer kan (geheel of gedeeltelijk) uittreden door toezending aan het (algemeen) bestuur van de daartoe strekkende besluiten van de raad en het college van burgemeester en wethouders. De procedure voor uittreding vangt aan op de dag nadat het (algemeen) bestuur de betreffende besluiten heeft ontvangen.
Van gedeeltelijke uittreding is sprake indien de deelnemer slechts een deel van de door het samenwerkingsverband ten behoeve van alle deelnemers uitgevoerde taken, als bedoeld in artikel... van deze regeling (NB taken die dus omschreven staan in meestal artikel 3, de opsomming van de op/overgedragen taken), wenst terug te nemen.
3. Het (dagelijks) bestuur zendt de besluiten tot (gedeeltelijke) uittreding van een deelnemer aan de raden en colleges van de overige deelnemende gemeenten.
4. Uittreding, geheel of gedeeltelijk, geschiedt per 1 januari van enig jaar, waarbij een opzegtermijn van tenminste één jaar in acht wordt genomen.
5. Na ontvangst van de in het eerste lid bedoelde besluiten, komen de uittredende deelnemer en het (dagelijks) bestuur, uiterlijk 6 maanden voor de datum van uittreding, een concept-uittredingsregeling overeen, welke door de deelnemers wordt vastgesteld, waarbij de belangen van de uittredende deelnemer en die van de achterblijvende deelnemers op reële en evenwichtige wijze worden afgewogen. In de concept-uittredingsregeling worden de personele, juridische, organisatorische en financiële gevolgen, waaronder de gevolgen voor het vermogen (NB alleen van toepassing bij openbaar lichaam of bedrijfsvoeringsorganisatie), van de uittreding geïnventariseerd, de wijze waarop met deze gevolgen kan of moet worden omgegaan, de voorwaarden voor uittreding, de hoogte van de uittreedsom en de overname van personeel en/of overige verplichtingen door de uittredende deelnemer. Indien blijkt dat, als gevolg van een mogelijk verlies aan arbeidsplaatsen, een overleg met de bij de sector betrokken vakbonden noodzakelijk is ten behoeve van het opstellen van een sociaal plan, wordt de conclusie van dit overleg opgenomen in de concept-uittredingsregeling.
6. Indien het (algemeen) bestuur constateert dat de besluiten tot uittreding van de bestuursorganen van de deelnemer de vraag oproepen of continuering van de samenwerking in de gemeenschappelijke regeling (naam GR) redelijkerwijs nog wel mogelijk is, doet zij de deelnemers een voorstel tot opheffing van de gemeenschappelijke regeling (naam GR) als bedoeld in artikel... van deze regeling.
7. Het bestuur van ... (naam GR)... en de uittredende deelnemer zullen zich inspannen om de nadelige gevolgen van de uittreding voor het openbaar lichaam (gemeenschappelijk orgaan/de bedrijfsvoeringsorganisatie) en de uittredende deelnemer zo veel mogelijk te beperken, bijvoorbeeld door personeel of andere verplichtingen over te nemen of anderszins in stand te doen houden.
8. Bij het vaststellen van de hoogte van de uittreedsom is het uitgangspunt dat de uittredende deelnemer de reële schade van het openbaar lichaam (gemeenschappelijk orgaan/ de bedrijfsvoeringsorganisatie) én de overblijvende deelnemers dient te vergoeden, die rechtstreeks gevolg is van het (gedeeltelijk) uittreden uit de gemeenschappelijke regeling,

waarbij bij het bepalen van de hoogte van de schade in beginsel een afbouwperiode van 5 jaar wordt gehanteerd, te rekenen vanaf de datum van uittreding.

9. De hoogte van de uittreedsom als bedoeld in lid 8 wordt slechts verhoogd indien er sprake is van substantiële langlopende en niet te mitigeren financiële verplichtingen, indien vast staat dat deze zich zullen voor doen én in die becijferde omvang, waarbij de bijdrage in de kosten door de uittreedende deelnemer naar rato wordt vastgesteld.
10. De uittreedsom bestaat uit de zakelijke gerechtvaardigde kosten, te weten de kosten die rechtstreeks ontstaan uit de uittreding (frictiekosten) en de bijdragen aan de overtollige kosten (desintegratiekosten) in de in lid 8 genoemde afbouwperiode, waarbij geen verrekening van het vermogen plaatsvindt.
11. Op de uittreedsom wordt het aandeel van de uittreedende deelnemer in de algemene reserve van het openbaar lichaam (de bedrijfsvoeringsorganisatie) op de datum van uittreding in mindering gebracht, voor zover deze algemene reserve het benodigde weerstandsvermogen overschrijdt. Het aandeel in de algemene reserve wordt berekend naar rato van het inwoneraantal van de uittreedende deelnemer. Indien er sprake is van een tekort in de algemene reserve ten opzichte van het benodigde weerstandsvermogen wordt de uittreedsom met dit tekort verhoogd overeenkomstig de hiervoor benoemde berekeningswijze. (NB: deze bepaling geldt alleen voor openbaar lichaam of bedrijfsvoeringsorganisatie).
12. Onder frictiekosten wordt verstaan alle incidentele kosten in verband met de uittreding van de deelnemer, zoals de kosten van inhuur externe dienstverlening, kosten onderzoek accountant, kosten boventallig primair personeel, kosten opstellen sociaal plan, kosten boventallig decentrale personele overhead, kosten afwaardering activa.

De frictiekosten komen volledig ten laste van de uittreedende deelnemer.

13. Onder desintegratiekosten wordt verstaan alle doorbelaste kosten als gevolg van overcapaciteit in personele en materiele sfeer en andere verplichtingen, die ontstaan als direct gevolg van de uittreding gedurende de in lid 8 genoemde afbouwperiode.

De desintegratiekosten die direct aan de uittreedende deelnemer kunnen worden toegerekend, komen integraal voor rekening van de uittreedende deelnemer voor de duur van maximaal 5 jaar. Desintegratiekosten die niet direct aan de uittreedende deelnemer kunnen worden toegerekend, zoals investeringskosten, afschrijvingskosten, kantoorhuur, salariskosten en inhuur van personeel etc. komen naar rato van de kostenverdeelsleutel als bedoeld in artikel van de regeling, voor rekening van de uittreedende deelnemer bij algehele uittreding. Bij gedeeltelijke uittreding komen de desintegratiekosten voor rekening van de uittreedende gemeente naar rato van uittreding.

14. De kosten als bedoeld in lid 11 en lid 12 worden door de accountant van het openbaar lichaam (het gemeenschappelijke orgaan/de bedrijfsvoeringsorganisatie) bepaald aan de hand van de jaarrekeningen over de afgelopen 3 jaar voorafgaand aan de datum van uittreding. De beoordeling van de kosten van uittreden wordt gebaseerd op de feiten en omstandigheden die bekend zijn op het moment van de daadwerkelijke uittreding.
15. Met het oog op het vaststellen van de hoogte van de uittreedsom, als bedoeld in het achtste en tiende lid, vragen de uittreedende deelnemer en het (dagelijks) bestuur gezamenlijk om een bindend advies aan een onafhankelijke externe deskundige. De kosten voor het inschakelen van de externe deskundige zijn, als onderdeel van de frictiekosten, voor rekening van de uittreedende deelnemer.
16. Het (algemeen) bestuur stelt de concept-uittredingsregeling vast en stuurt deze aan de deelnemende bestuursorganen ter besluitvorming. De uittredingsregeling is vastgesteld indien tenminste twee derde van het aantal deelnemers hiertoe besluiten.
17. Gedurende de periode tussen het besluit tot uittreding en effectuering daarvan is de uittreedende deelnemer gehouden al haar verplichtingen na te komen.
18. De uittreedsom dient binnen een termijn van ... maanden na vaststelling als bedoeld in het vijftiende lid door de uittreedende deelnemer te zijn voldaan.

Gebruik tekstvoorstel

Generieke tekst voor alle gemeenschappelijke regelingen. Alleen als er binnen de GR geen sprake is van structurele vaste lasten zoals bijvoorbeeld personeel, gebouwen, vaste verplichtingen kan besloten worden de periode in te korten. In die gevallen dat de structurele vaste lasten aanzienlijk langer zijn dan deze 5 jaar kan overwogen worden deze periode te verlengen.

Advies griffiers

Het past niet bij de rol van de griffiers om de inhoudelijke bepalingen bij dit artikel te formuleren; deze taak ligt bij de werkgroepen (controllers, juristen). Wel past het bij de adviesrol van de griffiers om de bepalingen die worden ontwikkeld te toetsen op de vraag of voldoende is geborgd dat de raden voldoende invulling kunnen geven aan hun rol bij het besluit over de in te nemen zienswijze.

Toelichting

Tot 1 juli 2022 hoefde dit formeel slechts bij gemeenschappelijke regelingen die voor onbepaalde tijd waren getroffen, maar sindsdien geldt dit voor alle gemeenschappelijke regelingen. Dus ook bij voor bepaalde tijd getroffen gemeenschappelijke regelingen. Het is immers in ieders belang, dat je vooraf goede en duidelijke afspraken met elkaar maakt, mocht je om redenen op een goed moment niet verder willen met elkaar. Het betreft hier een vrij technische wijziging. Uit de praktijk en jurisprudentie kunnen richtlijnen gedestilleerd worden. Voor sommige GR-en is de mogelijkheid van uittreden wettelijk beperkt, zoals de VRNHN, de OD en de GGDHN. Er kan wel sprake zijn van een afname van op-/overgedragen extra taken.

Besluitvorming door deelnemers

Uit de woorden "met inachtneming van artikel 1" moet worden afgeleid dat de besluitvorming rond wijziging, opheffing, toetreding en de gevolgen van uittreding door de deelnemende bestuursorganen plaatsvindt. Het bestuur van het samenwerkingsverband heeft daarin formeel geen rol. (Handreiking Wijziging Wgr, VNG).

In elke regeling worden zo concreet mogelijke bepalingen over wijziging, opheffing, toetreden, uittredingsvoorwaarden voor en gevolgen van uittreding opgenomen. Deze bepalingen betreffen minimaal de volgende onderdelen:

- * personeel
- * contracten
- * huisvesting
- * investeringen

maar ook kan gedacht worden aan:

- * opzegtermijn
- * werkelijke kosten vs. 'verzekeringspremie'/risico-opslag; en bij toetreding: 'inkoopsum'
- * toerekenbaarheid kosten uittreding
- * onderscheid kosten (bv. frictiekosten; desintegratiekosten; personele kosten)
- * verplichting tot/mogelijkheid van overnemen personeel e.d.

In elke regeling wordt voorts aangegeven op welke wijze geborgd wordt dat raden tijdig in positie worden gebracht om een zorgvuldig besluit te nemen over de zienswijze bij wijziging, opheffing, toetreding, uittreding, zoals bedoeld in art. 1 van de WGR. Dit komt erop neer dat de zienswijzeprocedure materieel betekenis heeft en niet neerkomt op "tekenen bij het kruisje".

Voorwaarden voor uittreding

Bij voorwaarden kan onder andere gedacht worden aan bijvoorbeeld een opzegtermijn of een verbod de eerste jaren na toetreding/treffen van de gemeenschappelijke regeling uit te treden. Ook het besluitvormingsproces is een onderdeel van de voorwaarden voor uittreding, net als andere procedurele afspraken. Dat zijn bepalingen die al regelmatig in gemeenschappelijke regelingen voorkomen. Ook kan gedacht worden aan voorwaarden over het verplicht overnemen van personeel (mits dat personeel of de personeelsvertegenwoordiging daarmee natuurlijk ook instemt langs de daartoe geëigende wegen).

Vermogensrechtelijke gevolgen

Bij vermogensrechtelijke gevolgen gaat het om de financiële kant van de uittreding, maar ook om de overname van contracten (huurovereenkomsten, arbeidsovereenkomsten, inkoopcontracten e.d.). In de gemeenschappelijke regeling zal bepaald moeten worden hoe hiermee omgegaan wordt én hoe de uittredkosten berekend moeten worden. Daarbij zal vooral van belang zijn welke kosten toerekenbaar zijn aan de uittredende partij, want vaak wordt gekozen voor het principe dat de uittreder de kosten van de uittreding betaalt. Bij dat principe past het echter niet dat de uittreder meer kosten betaalt dan strikt noodzakelijk. De uittredingssom is geen boete om uittreding praktisch

onmogelijk te maken. Wat verder van belang is, is om ook reëel te kijken hoe lang een samenwerkingsverband nodig heeft zich aan te passen. Kosten kunnen immers niet tot in de eeuwigheid der dagen aan de uittreder worden toegerekend. Dan zou de uittreder nooit loskomen van het samenwerkingsverband. In de jurisprudentie gaat men daarbij uit van een termijn van maximaal vijf jaar. Wat ook mogelijk is, is dat de uittreedende partij een soort van risico-opslag of 'verzekeringspremie' betaalt, waarmee eventuele toekomstige risico's worden afgekocht voor een vast bedrag. Daarmee staat het bedrag vast voor het moment van uittreding, en kunnen er niet jarenlang nog kosten worden toegerekend.

Het is overigens niet noodzakelijk om in de gemeenschappelijke regeling expliciete bedragen te noemen, die kunnen immers per deelnemer verschillen, maar ook per periode. Een vaste uittreedsom zou ertoe leiden dat eventuele meerkosten boven dat bedrag niet door de uittreder, maar door het samenwerkingsverband en daarmee door de overblijvende deelnemers moeten worden gedragen.

Minimale termijn van deelname

Er kan een keuze worden gemaakt:

1. Een minimale periode van 4 jaar;
2. Deelnemers spreken bij aangaan/intreding af gedurende welke periode niet uitgetreden kan worden.

Opzegtermijn

Er kan een opzegtermijn worden gehanteerd welke afhankelijk kan worden gesteld van:

1. het (financieel) belang dat met het samenwerkingsverband gemoeid is.
2. een overeen gekomen uittreedregeling, waarin de gevolgen van de uittreding op diverse aspecten (personeel, financieel, huisvesting etc.) worden opgenomen, of
3. een bepaalde termijn, waarbij minimaal 1 kalenderjaar wordt gehanteerd.

De mate van urgentie voor uittreden kan hierbij ook een rol spelen.

Uittredingsregeling

Uitgangspunt bij een eventuele uittreding door een deelnemer c.q. afname van het takenpakket door een deelnemer is dat het samenwerkingsverband voldoende tijd krijgt om zich aan te passen aan de nieuwe omstandigheden en dat partijen een inspanningsverplichting hebben om de nadelige gevolgen van de uittreding zoveel mogelijk te beperken, door bijvoorbeeld overname van personeel of andere lasten (bijv. huisvesting).

In een uittredingsregeling wordt nader ingegaan op deze inspanningsverplichtingen en de resultaten daarvan.

Bij gemeenschappelijke regelingen met een omvangrijk uitvoeringsapparaat speelt het belang van een dergelijke uittredingsregeling een grotere rol dan relatief kleine samenwerkingsverbanden. Zeker indien er als gevolg van een mogelijk verlies aan arbeidsplaatsen, een overleg met de bij de sector betrokken vakbonden noodzakelijk is (ten behoeve van het opstellen van een sociaal plan).

Wijze van berekening uittreedsom

Er zijn verschillende mogelijkheden om de berekening van de uittreedsom in een bepaling onder te brengen.

1. Een eenvoudige constructie waarbij wordt bepaald dat de uittreedsom gelijk is aan de bijdrage die de deelnemer op grond van de kostenverdeelsleutel jaarlijks verschuldigd was aan het samenwerkingsverband over het jaar voorafgaand aan de datum van uittreding, berekend over een afbouwperiode van 5 jaar (ieder jaar 20% lager).
2. De uittreedsom wordt berekend aan de hand van de directe reële schade, berekend over een overbruggingsperiode van 5 jaar.
3. De uittreedsom is gelijk aan de verzekeringspremie/risico-opslag/intreedsom die de deelnemer bij het aangaan/intreden van de regeling heeft betaald.

Gevolgen vermogen samenwerkingsverband

De hoogte van de uittreedsom kan al dan niet verrekend worden met het aandeel van de uittreedende deelnemer in het eigen vermogen en/of de algemene reserve van het samenwerkingsverband.

Bijlagen Artikel 9. Voorwaarden uittreding

1. Wgr

Wgr-artikel 9 – lid 1
• Verplichte wijziging, keuzeruimte in wijze van invulling.• De regeling houdt bepalingen in omtrent wijziging, opheffing, toetreding, de voorwaarden waaronder kan worden uitgetreden en de gevolgen van uittreding, waaronder bepalingen omtrent de gevolgen voor het vermogen van de rechtspersoon, bedoeld in artikel 8, eerste en derde lid, en de deelnemende gemeenten, met inachtneming van artikel 1.• De regeling waarbij een openbaar lichaam of een bedrijfsvoeringsorganisatie wordt ingesteld houdt bepalingen in omtrent de vereffening van het vermogen ingeval dat openbaar lichaam wordt ontbonden.• Het bij een regeling ingestelde openbaar lichaam of een bedrijfsvoeringsorganisatie blijft na zijn ontbinding voortbestaan voor zover dit tot vereffening van zijn vermogen nodig is.

2. Memorie van Toelichting

Overzicht jurisprudentie

Uit de jurisprudentie betreffende geschillen met betrekking tot de uittreedsom blijkt dat een uittreedsom in beginsel over een periode van 5 jaar dient te worden berekend.

[ECLI:NL:RBDHA:2014:4925/](#) [ECLI:NL:RVS:2015:1198](#)

Uit vaste jurisprudentie van de Kroon (het KB van 14 mei 1985, AB 1985, 424), de voormalige Afdeling rechtspraak van de Raad van State (de uitspraak van 12 augustus 1993 inzake no. R03.89.3622, Gst. 6977, 4) en de AbRS (de uitspraak van 12 december 2001, ECLI:NL:RVS:2001:AD7959) volgt, dat bij het vaststellen van de hoogte van de uittreedsom uitgangspunt is dat de uittredende deelnemer de schade van het recreatieschap en de overblijvende deelnemers dient te vergoeden die het rechtstreekse gevolg is van het uittreden uit de gemeenschappelijke regeling.

Bij hiervoor genoemde uitspraak van 12 december 2001 heeft de AbRS onder meer overwogen dat bij het bepalen van mogelijke toekomstige schade het hanteren van een overbruggingsperiode van vijf jaren, te rekenen vanaf de datum van uittreding, voor de hand ligt, waarbij in aanmerking is genomen dat van het algemeen bestuur van een openbaar lichaam mag worden verwacht dat het zich binnen die periode kan aanpassen aan de ten gevolge van de uittreding gewijzigde omstandigheden. Ook in de onder 10 genoemde uitspraak van de Kroon van 14 mei 1985 werd het redelijk en billijk geacht de hoogte van de door de uittredende gemeente te vergoeden schade te baseren op een (afbouw)periode van vijf jaar.

Verweerder heeft zich echter op het standpunt gesteld dat uit de jurisprudentie weliswaar volgt dat van het algemeen bestuur in beginsel mag worden verwacht dat het zich binnen de periode van de begrotingssystematiek kan aanpassen aan ten gevolge van het uittreden gewijzigde omstandigheden, maar dat op dit uitgangspunt een uitzondering kan worden gemaakt wanneer sprake is van langlopende, niet te mitigeren financiële verplichtingen. Nu er in dit geval sprake is van substantiële langlopende en niet te mitigeren financiële verplichtingen van het RMD inzake beheer en onderhoud, is het hanteren van een afbouwperiode van vijf jaar in onderhavige zaak volgens verweerder niet redelijk.

Gelet op het voorgaande ziet de rechtbank geen steun voor de stelling van verweerder dat ingeval van substantiële langlopende financiële verplichtingen sprake is van een uitzondering op de regel dat bij het vaststellen van mogelijke toekomstige schade een afbouwperiode van vijf jaar dient te worden gehanteerd waarbinnen het RMD moet worden geacht zich te hebben aangepast aan de uittreding van het Rijk.

De rechtbank overweegt in dit verband nog dat een andersluidende opvatting met zich zou brengen dat het voor deelnemers aan een gemeenschappelijke regeling met langlopende verplichtingen feitelijk onmogelijk wordt om uit te treden, aangezien de deelnemer in dat geval ondanks zijn uittreding gehouden zou zijn voor zeer lange tijd financieel te blijven bijdragen aan de gemeenschappelijke regeling als nam hij nog deel.

De uitgangspunten die gelden voor het berekenen van de hoogte van een uittreedsom zijn vastgelegd in jurisprudentie en worden herhaald in de uitspraak van 15 april 2015:

*de uittredende deelnemer dient de directe kosten van uittreding en de schade te vergoeden die het rechtstreekse gevolg is van het uittreden uit de gemeenschappelijke regeling. De voorwaarden dat de eigen bijdrage van de achterblijvende deelnemers niet mag stijgen of dat het beleid en takenpakket ongewijzigd moeten kunnen blijven, passen daar volgens de Afdeling niet bij. Bij directe kosten gaat het bijvoorbeeld om de kosten die de GR maakt voor het berekenen van de hoogte van de uittreedsom;

*voor het bepalen van toekomstige schade wordt een overbruggingsperiode van vijf jaar gehanteerd, gerekend vanaf de datum van uittreding. Deze periode is gekoppeld aan de gangbare beleidscyclus en wordt gezien als een redelijke periode waarbinnen de GR en de achterblijvende deelnemers voldoende gelegenheid hebben om de (financiële) gevolgen van het uittreden op te vangen en de bedrijfsvoering aan te passen. Denk bijvoorbeeld aan het wijzigen van beleid en het takenpakket of het opzeggen en wijzigen van lopende overeenkomsten;

*langlopende financiële verplichtingen (bijvoorbeeld erfpachtcontracten, beheer- en onderhoudsverplichtingen) vormen in beginsel geen grond om een uitzondering te maken op de overbruggingsperiode van vijf jaar;

*de hoogte van de deelnemersbijdrage kan wel een rol spelen bij het vaststellen van de hoogte van de uittreedsom.

ECLI:NL:RBNHO:2018:7649 (uittreden gemeente Schagen uit GR Geestmerambacht waarbij een afbouwperiode van 9 jaar als uitgangspunt is gehanteerd):

Een andersluidende opvatting zou met zich brengen dat het voor deelnemers aan een gemeenschappelijke regeling met langlopende verplichtingen feitelijk onmogelijk wordt om uit te treden, aangezien de deelnemer in dat geval ondanks zijn uittreding gehouden zou zijn voor zeer lange tijd financieel te blijven bijdragen aan de GR als nam hij nog deel. Inherent aan een Gemeenschappelijke Regeling is nu eenmaal dat een deelnemer, ondanks langlopende financiële verplichtingen, eenzijdig kan besluiten uit te treden en daartoe heeft eiseres besloten. Gelet op het voorgaande is de rechtbank van oordeel dat de hoogte van de door verweerder vastgestelde uittreedsom onredelijk is, nu hij voor de berekening van de hoogte daarvan ten onrechte een termijn gehanteerd heeft die 9 jaar langer is dan de gangbare termijn van 5 jaar. De beroepsgrond slaagt.

AB 2015/420 Gemeenschappelijke regeling. De voorwaarden voor uittreding.

De jurisprudentie van de Afdeling (en daarvoor de Kroon) onderscheidt twee methoden om de uittredingsschade te berekenen wanneer dit niet in de gemeenschappelijke regeling is bepaald (Intergemeentelijke samenwerking toegepast. Handreiking voor toepassing van de Wet gemeenschappelijke regelingen, Hasselt: SMG 2013, p. 29). Het is aan de ene kant mogelijk om de uittredende deelnemer over een periode van vijf jaar de eigen kosten voor de deelname door te laten betalen, waarbij de bijdrage ieder jaar met twintig procent afneemt (KB van 14 mei 1985, AB 1985/424). Dit is een efficiënte manier om de uittredingsschade te berekenen omdat niet over iedere (mogelijke) kostenpost gediscussieerd hoeft te worden. Aan de andere kant kan de uittredingsschade bepaald worden door de directe reële schade als gevolg van de uittreding te berekenen. De termijn waarbij aangesloten kan worden is die van de begrotingssystematiek, in welk verband vijf jaar een redelijke overbruggingsperiode wordt geacht (ABRvS 12 december 2011, ECLI:NL:RVS:2001:AD7959, r.o. 2.5.1). Deze manier om schade te berekenen ligt meer voor de hand indien de gemeenschappelijke regeling grote schade leidt door de uittreding. Denkbaar is bijvoorbeeld dat de uittreding van een deelnemer direct leidt tot de liquidatie van een deel van gemeenschappelijke regeling (vgl. ABRvS 12 augustus 1993, ECLI:NL:RVS:1993:AQ0619).

De Afdeling formuleert vervolgens een aantal uitgangspunten voor de vaststelling van een redelijke schadevergoeding. Daarin houdt de Afdeling om te beginnen vast aan de vijfjaarstermijn voor het berekenen van de schade. Tegelijkertijd blijkt uit de door de Afdeling genoemde uitgangspunten dat niet uitgesloten is dat het recreatieschap desalniettemin klem komt te zitten.

Om een lange en (soms) bittere juridische strijd te voorkomen dienen deelnemers allereerst een duidelijke uittredingsregeling af te spreken. Deze regeling kan efficiëntie voorop stellen door een gefixeerd bedrag af te spreken. Of deelnemers moeten een materiële beoordeling overeenkomen door verschillende criteria voor het berekenen van de schadevergoeding vast te stellen. Daarbij kan

eventueel afgeweken worden van de vijfjaartermijn die de Afdeling als uitgangspunt neemt voor de berekening van de uittredingsschade.

- Bestaande uittreedregelingen

Uittredingsregeling GR Reestmond; richtlijn uittreding GR od utrecht; overzicht voorwaarden uittreding GR Werkvoorzieningschap Tomingroep; Rapport indicatie bepaling uittredingssom Heerhugowaard (PwC); Uittredingsregeling GR Avres; Beleidsregels vermindering extra takenpakket RUD NHN; artt. 26 en 27 GR SVHW 2023.

- Memorie van Toelichting wetsvoorstel Wet democratisering gemeenschappelijke regelingen (Kamerstukken 34.177 nr 3)

De uittredingssom dient reëel te zijn. Dat betekent dat de uittredende deelnemer op zijn hoogst verplicht moet zijn die kosten te vergoeden die rechtstreeks ontstaan uit de uittreding en bijdragen aan de overtollige kosten in de overbruggingsperiode. De zakelijk gerechtvaardigde kosten dus. Daarbij mag verwacht worden dat het bestuur van de gemeenschappelijke regeling efficiënt en kosten- en schadebeperkend optreedt. Bijvoorbeeld door de overtollige capaciteit zo snel mogelijk af te bouwen.

Samenvattend

Voorstel is om naast de **verplichte zienswijzeprocedure** op de begroting een aanvullende zienswijze procedure vast te leggen voor drie besluiten: 1. Kadernota (is nu al het geval in Noord-Holland Noord en wordt hiermee bevestigd), 2. Bestemming van het rekeningresultaat (in plaats van de jaarrekening als geheel) en 3. Strategische of meerjarenplannen (voor zover een GR een dergelijk plan of document heeft).

Voorstel is daarnaast om de **termijnen** voor de kadernota, de begroting en jaarrekening te handhaven die in 2018 zijn overeengekomen in het kader van vaststelling van FUGR (en Spoorboekje) en deze op te nemen in de GR, met inbegrip van de onder 1 genoemde besluiten. Het handhaven van de huidige afspraken voorkomt vergaderingen voor raden in het zomerreces, en blijft binnen de nieuwe wettelijke termijnen.

Tekstvoorstel voor in de gemeenschappelijke regeling

1. Het (dagelijks) bestuur van de gemeenschappelijke regeling biedt uiterlijk 15 december de kadernota aan de gemeenteraden [en provinciale staten] aan voor zienswijze (T-2).
2. Het (dagelijks) bestuur van de gemeenschappelijke regeling biedt uiterlijk 15 april de concept-begroting aan de gemeenteraden [en provinciale staten] aan voor zienswijze (T-1). Het (dagelijks) bestuur dient gelijktijdig met de concept-begroting de voorlopige jaarrekening van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient aan de raden toe te sturen (T).
3. De gemeenteraden [en provinciale staten] kunnen op de concept bestemming van het rekeningresultaat hun zienswijze kenbaar maken aan het DB van de gemeenschappelijke regeling.
4. Indien de GR gebruikmaakt van een strategisch of meerjarenplan biedt het DB van de gemeenschappelijke regeling dit in concept aan de gemeenteraden [en provinciale staten] aan voor zienswijze.
5. De gemeenteraden [en provinciale staten] geven uiterlijk 1 maart hun zienswijze over de kadernota aan het (dagelijks) bestuur van de gemeenschappelijke regeling.
6. De gemeenteraden [en provinciale staten] geven uiterlijk 25 juni hun zienswijze over de concept-begroting en de concept bestemming van het rekeningresultaat aan het DB van de gemeenschappelijke regeling.
7. De gemeenteraden [en provinciale staten] geven binnen 10 weken na ontvangst van het concept strategisch of meerjarenplan hun zienswijze hierover aan het (dagelijks) bestuur van de gemeenschappelijke regeling.
8. Het (dagelijks) bestuur van de gemeenschappelijke regeling stelt de gemeenteraden [en provinciale staten] voorafgaande aan het vaststellen van de begroting voor 15 juli (T-1) schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze, bedoeld in het zesde lid, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.
9. Het (dagelijks) bestuur van de gemeenschappelijke regeling stelt de gemeenteraden [en provinciale staten] voorafgaande aan het vaststellen van de Kadernota, de jaarrekening en het strategisch of meerjarenplan schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze, bedoeld in het vijfde, zesde en zevende lid, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

Gebruik tekstvoorstel

Generieke tekst voor alle gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord (m.u.v. meerjarig beleidsplan indien dit al is opgenomen in wetgeving aangaande betreffende GR).

Advies griffiers

In lijn met advies Griffiers op beide wijzigingen (10.5/6 en 34/B, 35).

Toelichting aanvullende zienswijzen

Uitgangspunt is dat de positie van de raad wordt versterkt in zijn kaderstellende en controlerende rol. Het voorstel is om in alle gemeenschappelijke regelingen voor drie besluiten op te nemen dat er een aanvullende zienswijzeprocedure geldt ten opzichte van de wettelijk verplichte zienswijze procedure(s) (zoals de begroting) .

1. **De kadernota.** Conform eerdere besluitvorming in de raden van Noord-Holland Noord is het voorstel dit ook op te nemen in de tekst van de gemeenschappelijke regelingen.
2. **De bestemming van het rekeningresultaat.** Dit betreft een **inperking** van de huidige afspraken, waar is voorzien in een zienswijze op de

jaarstukken. De jaarstukken zelf betreffen niets meer dan een vastlegging van financiële feiten, waarop een zienswijze feitelijk geen effect kan hebben. Dit geldt wel voor de bestemming van het resultaat van de jaarrekening. Daarvoor lijkt een zienswijze wel op zijn plaats. Bij de bestemming van het rekeningresultaat is immers, anders dan de vaststelling van de financiële feiten uit het verleden, sprake van een op de toekomstgericht besluit waarop de raden hun invloed zouden moeten kunnen uitoefenen.

3. **Strategische of meerjarenplannen.** Een zienswijze bij dit document geeft een goede invulling aan het doel van deze wijziging van de Wgr, namelijk het beter in positie brengen van raden aan de voorkant. Het past derhalve goed bij het versterken van de kaderstellende rol van de raad. Dit geldt alleen voor GR-en die een strategisch of meerjarenplan hebben. De termijn van 10 weken voor het geven van een zienswijze is qua tijdsduur gelijk aan de termijnen die gelden voor de overige zienswijzen.

Toelichting termijnen

Het voorstel is de termijnen te handhaven die zijn opgenomen in het zogenaamde Spoorboekje dat is ontwikkeld door de Regietafel, rekening houdend met de noodzakelijke voorbereidingstijden van Gemeenteraden en Algemene Besturen van de gemeenschappelijke regelingen.

Dat betekent dat de Kadernota voor 15 december T-2 bij de gemeenten moet worden aangeleverd en voor zienswijzen moet worden aangeboden aan de raden in januari/februari T-1. De conceptbegroting en jaarrekening worden voor 15 april (resp. T-1 en T+1) aangeboden en de zienswijzen op de concept begroting (en indien van toepassing, de bestemming van het rekeningresultaat) worden uiterlijk 25 juni naar de GR-en gezonden. Het (dagelijks) bestuur reageert voor 15 juli op deze zienswijzen (nieuwe extra wettelijke stap in het proces), zodat nog voor 15 juli het proces bij de gemeenten wordt afgesloten. Indien de reactie op de zienswijzen door het (dagelijks) bestuur in uitzonderlijke gevallen nog een standpuntbepaling van de raad behoeft, kan een incidentele raadsvergadering eind augustus/begin september plaatsvinden. De begroting dient nl. voor 15 september te worden ingezonden aan GS.

Dit is ruim binnen de deadlines voor de kadernota's, jaarrekeningen en begrotingen in nieuwe Wgr:

De wetgever beoogt meer ruimte te geven aan raden. Hierbij lijkt echter geen rekening gehouden te zijn met het zomerreces. Effectief is deze aangepaste planning dan ook veel lastiger in te passen dan de huidige planning. De reactie van de (dagelijks) besturen op de zienswijzen van de gemeenten is binnen het proces van het spoorboekje van de Regietafel nog voor het zomerreces af te ronden.

Bijlagen Artikel 10 Lid 5 en 6 + Artikel 34 34b 35

1. Wgr

Wgr-artikel 10 Lid 5 en 6
Artikel 10, lid 5 <i>Een regeling als bedoeld in het tweede lid houdt bepalingen in omtrent de besluiten van het bestuur van het openbaar lichaam, de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan, waarover de raden van de deelnemende gemeenten een zienswijze naar voren kunnen brengen voorafgaand aan het nemen van het besluit, met uitzondering van het besluit tot het vaststellen of wijzigen van de begroting, bedoeld in artikel 35, en besluiten als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, en de wijze waarop de zienswijze gegeven kan worden.</i>
Artikel 10, lid 6 <i>Voorafgaande aan het nemen van het besluit waarover de zienswijze gegeven is stelt het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam of het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie, onderscheidenlijk het gemeenschappelijk orgaan, de raden van de deelnemende gemeenten en, indien het een besluit van het algemeen bestuur van een openbaar lichaam betreft, het algemeen bestuur van het openbaar lichaam schriftelijk en gemotiveerd in kennis van het oordeel over de zienswijze, bedoeld in het vorige lid, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.</i>
Wgr-artikel 34 34b 35
Artikel 34   <i>Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan stelt de begroting vast in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.</i><i>Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 september van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan gedeputeerde staten.</i><i>Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan stelt de jaarrekening vast in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.</i><i>Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt de jaarrekening binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, aan gedeputeerde staten.</i>
Artikel 34b   <i>Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt vóór 30 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten.</i>
Artikel 35   <i>Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt de ontwerpbegroting twaalf weken voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, onderscheidenlijk twaalf weken voordat zij door het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan wordt vastgesteld, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten.</i><i>De ontwerpbegroting wordt door de zorg van de besturen van de deelnemende gemeenten voor een ieder ter inzage gelegd en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar gesteld.</i><i>De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie onderscheidenlijk het gemeenschappelijk orgaan hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vevat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.</i><i>Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie onderscheidenlijk het gemeenschappelijk orgaan stelt de raden van de deelnemende gemeenten voorafgaande aan het vaststellen van de begroting schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze, bedoeld in het derde lid, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.</i><i>Nadat deze is vastgesteld, zendt het algemeen bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie onderscheidenlijk het gemeenschappelijk orgaan, zo nodig, de begroting aan de raden van de deelnemende gemeenten, die ter zake bij gedeputeerde staten hun zienswijze naar voren kunnen brengen.</i>

6. *Het eerste, derde en vierde lid zijn van toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting. In de gemeenschappelijke regeling kan worden bepaald ten aanzien van welke categorieën begrotingswijzigingen hiervan kan worden afgeweken.*
7. *De artikelen 186 tot en met 213 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing, voor zover daarvan bij of krachtens deze wet niet is afgeweken.*

2. Memorie van Toelichting

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij de facultatieve zienswijzeprocedure

Hiermee is de verplichting geïntroduceerd om in de gemeenschappelijke regeling (hierna: GR) afspraken te maken over besluiten van een bij gemeenschappelijke regeling opgericht samenwerkingsverband, waarop door het bestuur van de regeling een zienswijze aan de raden wordt gevraagd. Voor zover ook de provincie deelneemt in de GR worden in dit stuk niet alleen de raden maar ook provinciale staten bedoeld (zie art. 52, eerste lid Wgr). Met deze bepaling wordt bereikt dat raden hun opvatting kenbaar kunnen maken over bepaalde voorgenomen besluiten voordat het besluit is genomen. De verplichting om een zienswijze te vragen aan de raden geldt nu, op grond van de Wgr, alleen voor de begrotingsprocedure. Daarnaast is regionaal afgesproken dat ook de jaarstukken en de Kadernota voor zienswijze aan de raden worden voorgelegd. Het is denkbaar dit ook voor andere besluiten te regelen, zoals besluiten met een aanzienlijk financieel belang, politiek gevoelige besluiten of beleidsmatige keuzes. De regering heeft er evenwel voor gekozen om niet dwingend voor te schrijven voor welke besluiten een zienswijze aan de raden moet worden gevraagd, maar dit over te laten aan de deelnemers en de raden. De voorgestelde wijziging is bedoeld om een bewuste afweging hierover te bevorderen. Deze wijziging is niet van toepassing in die gevallen waarin reeds op grond van afdeling 3.4 Awb een zienswijzeprocedure is voorgeschreven.

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij de termijnen

De inrichting van de begrotingscyclus van gemeenschappelijke regelingen leidt in de praktijk tot een moeilijke verhouding tot die van gemeenten. Bijdragen aan een gemeenschappelijke regeling zijn verplichte uitgaven voor een gemeente die moeten worden verwerkt in de begroting van de gemeente zelf. Daar moet tijd voor zijn. Tegelijkertijd is het ook van belang dat een raad zicht heeft op de doelen van een gemeenschappelijke regeling en op de eigen begroting bij de bespreking van begrotingen van gemeenschappelijke regelingen. Zonder zicht op de doelen van een samenwerkingsverband is het lastig om iets te vinden van de begroting en zonder goed zicht op de financiële positie van de gemeente is het lastig te oordelen over investeringen of bezuinigingen bij een regeling. Vanuit gemeenteraden komt nu een sterk signaal dat de financiële stukken van een regeling vaak te weinig inhoud bevatten en te vroeg komen om deze goed te kunnen beoordelen. Daarom kiest de regering voor een verruiming van de uiterste termijnen. Per regeling kan gekozen worden voor kortere termijnen, maar niet voor latere data. Dit biedt meer ruimte voor maatwerk al naar gelang de behoefte bij gemeenteraden. Om gemeenteraden meer positie te geven in de begrotingscyclus van een gemeenschappelijke regeling is ervoor gekozen de termijnen voor de indiening van de kadernota, ontwerpbegroting en begroting aan te passen. De begrotingscyclus van gemeenschappelijke regelingen sluit daardoor beter aan op die van gemeenten, waardoor het voor gemeenteraden makkelijker wordt te overzien wat de gevolgen zijn van uitgaven aan regelingen voor de eigen gemeente. Ook krijgen gemeenteraden langer de tijd om een zienswijze op de concept-begroting van een regeling te geven en ontvangen zij de kadernota later. Dit gebeurt door drie wijzigingen: –de kadernota moet voor 30 april naar gemeenteraden worden gestuurd in plaats van 15 april; –de begroting van een regeling moet uiterlijk 15 september naar gedeputeerde staten worden gestuurd in plaats van 1 augustus; en de ontwerpbegroting moet uiterlijk 12 weken voor 15 september voor een zienswijze aan gemeenteraden aangeboden worden, in plaats van 8 weken. De mogelijkheden voor verruiming van de termijnen worden ingeperkt door samenloop met de gemeentelijke begrotingscyclus en praktische overwegingen als het zomerreces. De regering vindt het daarom niet wenselijk dat de concept-begroting later dan juni naar de gemeenteraden gaat, vandaar de keuze voor een termijn van 12 weken voor een zienswijze. Daardoor kan een raad nog vóór het zomerreces de concept- begroting bespreken en dit na het zomerreces afronden. Door de indiening van de begroting bij de toezichthouder op 15 september te zetten, hebben de gemeenteraden vier weken langer de tijd, namelijk twaalf weken, om tot een eigen of met andere raden afgestemde zienswijze bij de concept-begroting te komen. De datum 15 september ligt fors dichter bij de datum waarop de gemeentelijke begroting moet worden ingediend bij de toezichthouder dan nu het geval is. Daardoor is het mogelijk een meer afgewogen oordeel te hebben over de concept-begroting van een gemeenschappelijke regeling. De twee maanden tussen beide deadlines worden voldoende geacht om de uitgaven aan een regeling als verplichte uitgaven te verwerken in de gemeentelijke begrotingen.

3. Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)

Toelichting (handreiking VNG)

De mogelijkheid om bepaalde besluiten van het samenwerkingsverband aan zienswijzen te onderwerpen bestond natuurlijk al. Nieuw is dat het nu een verplichting is hieromtrent een afweging te maken in de gemeenschappelijke regeling. Ook wanneer géén zienswijzen worden gebruikt, moet dit in de gemeenschappelijke regeling geregeld worden.

Besluiten waarvoor zienswijzen vaak gebruikt worden

In de praktijk zijn al wel voorbeelden te vinden van besluiten die aan zienswijzen worden onderworpen. Dit geldt vaak bij de kadernota in het kader van de planning-en control-cyclus (zie par. 2.2) of bij de vaststelling van de jaarrekening. Ook strategische plannen of meerjarenplannen worden vaak onderworpen aan zienswijzen, net als door een algemeen bestuur vast te stellen verordeningen die algemeen verbindende voorschriften inhouden. Het gaat dus met name om bevoegdheden die direct aan de kaderstellende rol van de gemeenteraad raken. Het lijkt dan ook logisch om de raad zienswijzen te laten geven om een verbeterde democratische invloed te creëren. Het past in die procedure overigens niet het college de zienswijze te laten geven: artikel 10 Wgr schrijft niet voor niets voor dat het om zienswijzen van de gemeenteraden gaat.

Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan moet reageren op de zienswijzen, zodat raden ook weten wat ermee gebeurd is.

Artikel 10. Lid 7 Participatie van ingezetenen en belanghebbenden

Samenvattend

Het voorstel is om participatie voor ingezetenen en belanghebbenden alleen op te nemen in de gemeenschappelijke regeling als de raden bevoegdheden hebben overgedragen aan het algemeen bestuur van een openbaar lichaam.

Het overgrote deel van de GR-en zijn collegeregelingen, en zijn er dus geen bevoegdheden overgedragen. Daar ligt het voor de hand om inspraak lokaal in te passen via reguliere inspraakmogelijkheden bij bijv. het vaststellen van beleidskaders die door de GR-en uitgevoerd worden.

Wanneer de raden wel bevoegdheden hebben overgedragen aan het algemeen bestuur van een openbaar lichaam, ligt inspraak rechtstreeks bij de gemeenschappelijke regeling wel voor de hand. Hoe deze inspraak wordt geregeld is aan het Algemeen Bestuur van de regeling. In de bijlage is een overzicht opgenomen van GR-en waarvoor dit geldt.

Tekstvoorstel voor in de gemeenschappelijke regeling

Het openbaar lichaam verleent inspraak aan ingezetenen en andere belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. Op inspraak is in beginsel de procedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing, tenzij het openbaar lichaam een andere inspraakprocedure heeft vastgesteld.

Gebruik tekstvoorstel

Specifiek. Afhankelijk van welke gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord het betreft.

Toelichting:

Wanneer de raden bevoegdheden hebben overgedragen aan het algemeen bestuur van een openbaar lichaam, ligt inspraak rechtstreeks bij de gemeenschappelijke regeling. In deze gevallen kan het tekstvoorstel worden overgenomen. In de andere gevallen is het advies om dit niet op te nemen. Bij de toegevoegde bijlage zijn de verschillende regelingen terug te vinden.

Indien het tekstvoorstel in de GR wel wordt opgenomen is het advies om ook spelregels over de inspraak vast te leggen. inzake de wijze waarop ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding van beleid worden betrokken.

Advies griffiers

In lijn met advies Griffiers, namelijk:

Gelet op het feit dat het overgrote deel van de GR-en in onze regio collegeregelingen zijn en dus geen kaderstellende bevoegdheden zijn overgedragen, lijkt het logisch om inspraak zo veel mogelijk lokaal in te passen via de reguliere inspraakmogelijkheden bij bijv. het vaststellen van beleidskaders die door de GR-en uitgevoerd worden.

Wanneer de raden wel bevoegdheden hebben overgedragen aan het algemeen bestuur van een openbaar lichaam, ligt inspraak rechtstreeks bij de gemeenschappelijke regeling wel voor de hand.

Toelichting

Participatie bij beleid wordt steeds belangrijker gevonden in bestuurlijk en politiek Nederland. Om die reden is bij de wijziging van de Wgr ook bepaald dat voorzien moet worden in afspraken omtrent de wijze waarop ingezetenen én belanghebbenden betrokken worden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid.

Voor de invulling van de participatie van inwoners en belanghebbenden is het van belang te kijken naar de taak en bevoegdheden van de GR. Daar waar de GR beleid voorbereidt, uitvoert en evalueert, is inspraak van inwoners en belanghebbenden gewenst. Gaat het om een taak die vooral uitvoering is van door de gemeente reeds vastgesteld beleid, dan is het meer voor de hand liggend om de inspraak nog steeds via de raad te laten verlopen.

Uitwerking:

1. In de GR-en die het betreft een algemene bepaling opnemen waaruit volgt dat inwoners (ingezetenen van de deelnemers en andere belanghebbenden) worden betrokken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid;
2. Er zal dus alleen een vorm van (burger)participatie moeten plaatsvinden in het geval de bevoegdheden m.b.t. beleid zijn overgedragen aan de AB's;
3. Daarbij is de gedachte om in beginsel de procedure van afdeling 3.4 Awb te volgen, tenzij het bestuur in een specifiek geval een andere inspraakmogelijkheid vaststelt.

Bijlagen Artikel 10. Lid 7

1. Wgr

Wgr-artikel 10 lid 7 – Wetswijziging betreft de toevoeging 2^e en 3^e punt
• Het is een verplichte wijziging met keuzeruimte in wijze van invulling.• Aan artikel 10 worden drie leden toegevoegd (5, 6 en 7). Artikel 10 lid 7 luidende: ○ Een regeling als bedoeld in het tweede lid houdt bepalingen in omtrent de wijze waarop ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op grond van deze regeling betrokken worden.

2. Memorie van Toelichting

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel:

Bij gemeenschappelijke regelingen kunnen taken en bevoegdheden met grote maatschappelijke relevantie zijn belegd. Op gemeentelijk niveau kan bijvoorbeeld via inspraak bij de gemeenteraad door inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties aandacht voor een bepaald onderwerp worden gevraagd. Die mogelijkheid bestaat niet wanneer een bevoegdheid of taak bij een gemeenschappelijke regeling is belegd, tenzij de regeling een procedure voor inspraak bevat. Deze wijziging ziet erop dat in elke regeling wordt afgesproken hoe om te gaan met participatie. Dat kan nog steeds inhouden dat deze mogelijkheid niet geboden wordt, maar dat is dan een bewuste keuze, waar de gemeenteraad mee dient in te stemmen. Er kan natuurlijk ook voor worden gekozen deze inspraak te laten lopen via gemeenteraden, waarna de inbreng bijvoorbeeld meegenomen kan worden in een zienswijze.

3. Overzicht GR waarop dit artikel van toepassing kan zijn

Overzicht gemeenschappelijke regelingen Noord-Holland Noord waar het kan zijn dat de raden wel een verordenende bevoegdheid hebben overgedragen aan het algemeen bestuur van een openbaar lichaam, waardoor inspraak rechtstreeks bij de gemeenschappelijke regeling wel voor de hand ligt.

	TYPE	WIE	DEELNEMERS
NH-NOORD			
WESTFRIESLAND			
WerkSaam	Openbaar lichaam	Raden/colleges	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Stede Broec
Recreatieschap West-Friesland	Openbaar lichaam	Raden/colleges	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Stede Broec
Westfries Archief	Openbaar lichaam	Raden/colleges/bur gemeesters	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Stede Broec.
ALKMAAR + NOORD-KOP			
Recreatieschap Geestmerambacht	Openbaar lichaam	Raden/colleges	Alkmaar, Dijk en Waard,
Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer	Openbaar lichaam	Raden/colleges	Alkmaar, Castricum, Heiloo, Uitgeest, Heemskerk, Zaanstad, Beverwijk en Provincie NH
Vuilverbrandingsinstallatie Alkmaar	Openbaar lichaam	Raden	Alkmaar, Bergen, Castricum, Dijk en Waard, Heiloo, Uitgeest

Artikel 11a: Evaluatie gemeenschappelijke regeling

Samenvattend

In elke GR dient een tekst opgenomen te zijn over de evaluatie van de regeling. Dit betekent dat in elke regeling wordt aangegeven of er wel of niet evaluaties plaats vinden, en zo ja, op welke wijze. Het voorstel is dat in elke GR evaluaties plaats vinden en om hierbij ruimte te geven voor maatwerk. Elke GR kan met een tekstvoorstel komen voor een evaluatieprocedure en deze wordt met het geheel van de gewijzigde regeling voor zienswijze en/of besluitvorming aan de raden voorgelegd.

Geen tekstvoorstel – wel een voorbeeld

Voorbeeld van een evaluatiebepaling

1. Een evaluatie vindt minimaal 1 keer per 4 jaar plaats en heeft pas doorgang als de evaluatie en het betreffende onderwerp met een meerderheid van stemmen, uitgebracht door de deelnemers, wordt aangenomen.
2. Het dagelijks bestuur van de regeling zorgt er voor dat 1 jaar vóór het tijdstip waarop een evaluatie zal plaatsvinden een signaal uit gaat naar de deelnemers van de regeling, met daarbij een procesbeschrijving over het aandragen van de onderwerpen en, wanneer een stemverhouding ontbreekt, het stemmen daarover.
3. Wanneer met een evaluatie wordt ingestemd draagt het (dagelijks) bestuur zorg voor de uitvoering van de evaluatie.
4. De uitvoering van de evaluatie begint met een procesbeschrijving met daarin een beschrijving van het onderwerp, de manier waarop de evaluatie wordt uitgevoerd en binnen welke termijn. De procesbeschrijving vermeldt ook of de evaluatie extra kosten voor de deelnemers tot gevolg heeft.
5. Als de evaluatie conclusies en aanbevelingen bevat, dan verwerkt het (dagelijks) bestuur deze in een voorstel hoe hieraan gevolg wordt gegeven.
6. De gevolgen als bedoeld in het vorige lid, kunnen aanleiding zijn om te betrekken in de daarop volgende evaluatieperiode.

Gebruik tekstvoorstel: NVT

Specifieke tekst voor iedere GR.

Advies griffiers

In lijn met advies Griffiers.

Toelichting opnemen evaluatiebepaling

1. Voorstel is dat iedere GR een bepaling gaat bevatten over de evaluatie van de regeling. De bepalingen kunnen gaan over wat wordt geëvalueerd –op hoofdlijnen-, hoe vaak en op welke wijze. Het doel van de opname van dit artikel is: verbetering van de positie van vertegenwoordigende¹ lichamen. Artikel 11a is een artikel dat ruimte geeft voor een eigen invulling (keuzevrijheid); hiervoor geldt zodoende dat dit uiterlijk op 1 juli 2024 geïmplementeerd moet zijn.
2. In de huidige situatie hebben slechts twee van de GR-en zo'n bepaling. De Omgevingsdienst heeft een zeer beknopte bepaling opgenomen, dat iedere 4 jaar wordt geëvalueerd. Het Westfries Archief heeft een wat uitgebreidere bepaling waarin ook relatief vaak wordt geëvalueerd, te weten; 1 keer per 2 jaar.
3. De mogelijkheid van evaluatie is waardevol en komt aan de roep om meer democratische sturingsmiddelen tegemoet. Het niet benutten van deze mogelijkheid zou in voorkomende gevallen een gemiste kans zijn.
4. De mogelijkheid van evaluatie komt de geest van de wetswijziging ten goede. De nadelen wegen voor zover dit nu kan worden gezien, niet op tegen de voordelen. De nadelen richten zich voornamelijk op toename van de werkdruk en kosten en zijn daarmee van dien aard dat daar oplossingen voor aan te dragen zijn. Een aantal voorbeelden van die oplossingen worden hieronder aangedragen maar zijn ook aan te dragen op het moment dat er geëvalueerd moet worden en af te stemmen op het onderwerp en grootte van de evaluatie. Een evaluatiemogelijkheid biedt kansen om de legitimiteit verder te onderzoeken dan de onderwerpen die al worden aangedragen via de jaarlijkse P&C cycli. Een aspect om alert op te zijn is wel om dubbelingen met elkaar te voorkomen.

¹ Bedoeld wordt ws. 'volksvertegenwoordigende' lichamen.

5. Onderscheid naar soort en grootte vormt geen bepalend criterium.
Evaluatie is voor alle soorten en maten GR-en aan te bevelen. Er wordt in ieder geval niet ingezien, dat het onderscheid in de soort zoals bijvoorbeeld collegeregeling of gemengde regeling, regeling met of zonder burgercontact, of het behoren tot de grote 3 of niet, een bepalende rol speelt bij de afweging om wel of niet te evalueren. De conclusie is dat een evaluatiemogelijkheid voor iedere GR van belang is en eenzelfde doel dient.
6. Besluit over de evaluatieprocedure:
Het bestuur van de GR besluit welke vorm van evaluatie passend is, en besluit over een voorstel voor een artikel inzake de evaluatieprocedure. Deze wordt opgenomen in het voorstel voor de gewijzigde regeling en voor zienswijze aangeboden aan de deelnemers.

Bijlage artikel 11a

1. WGR

Nieuwe wettekst (Artikel 11a)

Een regeling houdt bepalingen in omtrent de evaluatie van de regeling.

2. Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel

In dit onderdeel wordt geregeld dat in een regeling tot het instellen van een openbaar lichaam, een gemeenschappelijk orgaan, een bedrijfsvoeringsorganisatie of in een centrumregeling bepalingen worden opgenomen omtrent de evaluatie van de regeling. Op grond van dit artikel wordt enkel verplicht gesteld om een bepaling omtrent evaluatie op te nemen in de gemeenschappelijke regeling, waarbij het besluit of wordt geëvalueerd wordt overgelaten aan de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling. Dit betekent dat ook kan worden bepaald dat geen evaluatie plaatsvindt. Deze bepaling geldt door middel van de desbetreffende schakelbepalingen in de Wgr ook voor regelingen tussen waterschappen, tussen provincies, tussen gemeenten en waterschappen, tussen gemeenten en provincies, tussen waterschappen en provincies, tussen waterschappen, provincies en gemeenten.

3. Toelichting (handreiking VNG)

Veel gemeenschappelijke regelingen hebben al een bepaling omtrent een periodieke evaluatie, maar er zijn er zeker ook veel die dat nog niet hebben. Om die reden schrijft deze bepaling voor dat er afspraken gemaakt moeten worden. Die afspraak kan overigens ook zijn dat er niet geëvalueerd wordt, maar dat moet dan wel expliciet opgeschreven worden. Een periodieke evaluatie van de gemeenschappelijke regeling ligt echter voor de hand. Dat kan dan een beperkte evaluatie van de regeling zelf zijn, maar natuurlijk ook een meer omvattende evaluatie naar het functioneren van de samenwerking en het samenwerkingsverband. Zijn doelstellingen wel bereikt, en waar zitten nog verbeterpunten? Een mooi moment van zo'n evaluatie is in het laatste jaar van een raadsperiode. De evaluatie kan dan nog worden uitgevoerd met de colleges en raden die kennis over de gang van zaken bezitten, terwijl het uiteindelijke rapport en advies dan direct aan het begin van de nieuwe raads- en collegeperiode betrokken kunnen worden bij eventuele nieuwe beleidskeuzes. Dat maakt sturing makkelijker. Risico is wel dat wanneer alle gemeenschappelijke regelingen dit doen, dat de gemeenteraad in zijn eerste jaar overspoeld wordt met evaluatierapporten en daardoor door de bomen het bos niet meer ziet. Het is dan ook verstandig de periodes voor evaluatie van de verschillende gemeenschappelijke regelingen enigszins op elkaar af te stemmen.

Artikel 17 Actieve informatieplicht van bestuur aan raden

Samenvattend
Informatieverstrekking aan de raden (en staten) gebeurt zo vroeg mogelijk, schriftelijk en op hoofdlijnen. Het bestuur (DB, AB en/of voorzitter) zendt de informatie altijd schriftelijk, rechtstreeks naar en gelijktijdig aan de raden van de deelnemende gemeenten (en staten), in cc aan de colleges van de deelnemers. Indien de informatie wordt verstrekt door DB of voorzitter dan wordt het AB vooraf geïnformeerd.

Tekstvoorstel voor in de gemeenschappelijke regeling
Het bestuur van het openbaar lichaam, de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan verstrekt de raden (en staten) van de deelnemers de inlichtingen die de raden nodig hebben voor de uitoefening van hun taken. Bij de informatieverstrekking geldt dat
• Relevante informatie in een zo vroeg mogelijk stadium schriftelijk wordt verschaft;• Informatie op hoofdlijnen wordt verstrekt, behalve als een detail (politiek) relevant is of als er specifiek om is gevraagd;• De schriftelijke inlichtingen zendt het bestuur (DB, AB en/of voorzitter) rechtstreeks naar en gelijktijdig aan de raden (en staten) en in cc aan de colleges van de deelnemers. Indien de informatie wordt verstrekt door DB of voorzitter dan wordt het AB vooraf geïnformeerd.

Gebruik tekstvoorstel
Generieke tekst voor alle gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord

Advies griffiers
In lijn met advies Griffiers.

Toelichting
1. De actieve informatieplicht zelf, als vervat in artikel 17 lid 2, Wgr is een dwingendrechtelijke bepaling. Concreet betekent dit dat hier door het bestuur van de betreffende GR uitvoering aan moet worden gegeven. Deze actieve informatieplicht voor GR-en is als zodanig uitputtend geregeld in artikel 17 lid 2 Wgr.2. In de GR-en kan nader worden geregeld op welke wijze het bestuur van GR-en uitvoering kan geven aan de actieve informatieplicht. Uit artikel 17 lid 3 Wgr volgt dat de GR regels moet bevatten 'over de wijze waarop de inlichtingen worden verstrekt' door het bestuur van de GR. In de GR-en moet dus worden geregeld hoe uitvoering wordt gegeven aan de actieve informatieplicht.3. In het tekstvoorstel wordt aangegeven op welke wijze de informatievoorziening geschiedt. Niet opgenomen is een uniforme wijze van informatieverstrekking. Het voorstel is om een checklist of format te laten ontwikkelen door de Regietafel in samenspraak met de griffiers voor <i>alle</i> Gemeenschappelijke regelingen en raden in Noord-Holland Noord.

Bijlagen Artikel 17

1. Wgr

Wgr-artikel 17 – Wetswijziging betreft de toevoeging 2^e en 3^e punt
1. <i>De regeling houdt bepalingen in omtrent de wijze waarop door het bestuur van het openbaar lichaam of de bedrijfsvoeringsorganisatie of door het gemeenschappelijk orgaan aan de raden van de deelnemende gemeenten de door een of meer leden van die raden gevraagde inlichtingen worden verstrekt.</i>2. <i>Het bestuur van het openbaar lichaam, de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan geeft de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen die de raden nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.</i>3. <i>De regeling, bedoeld in artikel 8, eerste, tweede of derde lid, houdt bepalingen in omtrent de wijze waarop de inlichtingen, bedoeld in het tweede lid, worden verstrekt.</i>

2. Memorie van Toelichting

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel
Met deze wijziging wordt geregeld dat het bestuur van een gemeenschappelijke regeling een actieve informatieplicht heeft omtrent hetgeen in een regeling speelt. Daarmee is deze bepaling vergelijkbaar met de actieve informatieplicht van het college aan de gemeenteraad, zoals nu is neergelegd in de Gemeentewet. Deze verplichting richt zich niet alleen op informatie over te nemen

besluiten, maar betreft alles dat de raad behoort te weten om zijn taak goed te kunnen vervullen. In de gemeenschappelijke regelingen moeten wel afspraken worden gemaakt over de wijze waarop deze informatie wordt aangeleverd. De Afdeling stelt dat dit voorstel kan leiden tot rolonduidelijkheid omdat er een directe relatie ontstaat tussen het bestuur (algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter) van een gemeenschappelijke regeling en gemeenteraden en dat niet duidelijk is hoe dit voorstel zich verhoudt tot de reeds bestaande informatieplichten. De regering verwacht hier geen probleem. De Wgr kent op dit moment in artikel 17 het recht van een raadslid of raadsleden om vragen te stellen aan het bestuur van de regeling en de verplichting om de gevraagde informatie te verstrekken. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen het algemeen, het dagelijks bestuur en de voorzitter.

Er is derhalve een passieve informatieplicht van het hele bestuur van een regeling. Dit voorstel voegt daar een actieve informatieplicht aan toe, dus de verantwoordelijkheid om actief relevante informatie te verstrekken voor het hele bestuur van een regeling. Er wordt derhalve geen nieuwe informatie-relatie gecreëerd, maar een bestaande uitgebreid. Het ligt wel in de rede in de gemeenschappelijke regeling afspraken te maken over de verzending van informatie op basis van deze nieuwe plicht. Daarbij is van belang dat het voorstel geen verantwoordingsplicht van het bestuur van de regeling aan gemeenteraden betreft. De formele besluitvormings- en verantwoordingslijnen worden niet gewijzigd. Maar het eerder en aan alle raden beschikbaar stellen van informatie betekent dat raden beter in positie worden geplaatst voor het vervullen van hun rol bij gemeenschappelijke regelingen. Het kan bijdragen aan het opstellen van zienswijzen en het bespreken van de gemeentelijke inbreng met de eigen vertegenwoordiger in het verband. Een actieve informatieplicht kan derhalve bijdragen aan de bestaande besluitvormings- en verantwoordingsmechanismen.

Toelichting (als vervat in Tekst & Commentaar Gemeentewet)

Op grond van lid 2 geldt er ook een actieve informatieplicht voor het bestuur van een gemeenschappelijk openbaar lichaam (dus zowel algemeen bestuur, dagelijks bestuur als voorzitter, maar ook ingestelde commissies), het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie en het gemeenschappelijk orgaan. Zij moeten de gemeenteraden actief informeren wanneer zij de inschatting maken dat de raden die informatie voor de uitoefening van hun taken nodig hebben. De informatie wordt rechtstreeks aan de gemeenteraad gezonden, dus niet door tussenkomst van het college. Op die manier wordt voorkomen dat de ene raad eerder of beter geïnformeerd wordt dan de andere raad. De actieve informatieplicht lijkt daarmee op de informatieplicht zoals die ook voor het college van burgemeester en wethouders geldt jegens de raad (art. 169 [lid 2](#) Gemeentewet; [Kamerstukken II 2019/20, 35513, nr. 3](#), p. 13). In de gemeenschappelijke regeling moeten afspraken worden gemaakt over de wijze waarop de inlichtingen worden verschaft (lid 2)

Artikel 24a Gemeenschappelijke adviescommissie

Samenvattend
Dit artikel hoeft niet opgenomen te worden in de regelingen zelf. Deze verplichting vloeit direct voort uit de wet. Opnemen in de regelingen is daarom niet noodzakelijk.
Tekstvoorstel voor in de gemeenschappelijke regeling
Geen.
Gebruik tekstvoorstel
N.v.t.
Advies griffiers
De griffiers adviseren om in dit stadium geen gebruik te maken van de mogelijkheid tot het instellen van adviescommissies.
Toelichting
ALGEMEEN: Het artikel in de wet maakt het instellen van een dergelijke adviescommissie altijd mogelijk. Dan moeten wel ALLE raden hiermee instemmen. En voor elke gemeenschappelijke regeling moet dan een aparte commissie ingesteld worden. Omdat dit al bij wet mogelijk is, is het niet nodig de regelingen zelf hierop aan te passen. Daarnaast kan een gemeenschappelijke raadsleden-bijeenkomst in veel gevallen gezien worden als een vorm van gemeenschappelijk advies. Als er een adviescommissie is ingesteld, kunnen de leden een vergoeding ontvangen voor het bijwonen van vergaderingen.   Doelstelling van de raadsadviescommissie is om raden met elkaar te laten overleggen, bijvoorbeeld over gezamenlijke zienswijzen. De raadsadviescommissie is nadrukkelijk niet bedoeld om de rol van de gemeenteraden over te nemen of om tot besluitvorming te komen. Besluitvorming en sturing blijft bij de individuele raden liggen. Wel kan de raadsadviescommissie een advies geven aan de raden, maar ook aan het algemeen bestuur. Verder kan de commissie een voorbereidende rol hebben in de beleidscyclus.   De Wet gemeenschappelijke regelingen gaat uit van een raadsadviescommissie ingesteld bij een gemeenschappelijke regeling. De commissie kan formeel dus niet voor meer dan één samenwerkingsverband werken. Toch zijn er in de praktijk reeds agendacommissies e.d. tot stand gekomen die wel degelijk meerdere samenwerkingsverbanden bestrijken. De Wgr verzet zich daar ook niet tegen, alleen is dan geen sprake van een commissie in de zin van artikel 24a Wgr. Een dergelijke agendacommissie houdt met name in de gaten of de gemaakte afspraken voor informatievoorziening en verantwoording wel nageleefd worden, en kan voorstellen doen ter verbetering van dit instrumentarium. Daarnaast kan het als vehikel gebruikt worden om zienswijzen, moties e.d. met elkaar te delen. De politieke afstemming die soms wenselijk kan zijn vindt dus niet via een dergelijke agendacommissie plaats. Daarvoor kan de raadsadviescommissie dan dienen. Gemeenteraden kunnen dan samen optrekken waar het gaat om kaderstelling én controle. Het kan immers ook interessant zijn zo nu en dan eens te horen of iedere gemeenteraad dezelfde terugkoppeling krijgt vanuit de colleges, om zo te kijken wat er speelt binnen een samenwerkingsverband.   Het 'gevaar' van verschillende raadsadviescommissies is dat een gemeenteraad, en vooral de leden, overvraagd wordt. Er is immers slechts beperkte tijd beschikbaar voor raadsleden om naar extra vergaderingen te gaan. Daarnaast is het ook voor een samenwerkingsverband niet te doen wanneer voor ieder besluit eerst de raadsadviescommissie om advies moet worden gevraagd. Een mooie tussenvorm kan dan ook zijn om naast de eerder genoemde variant van de agendacommissie te werken met ad hoc bijeenkomsten van raadsleden, in plaats van een vaste raadsadviescommissie. De doelstelling om raden gezamenlijk te laten afstemmen en het algemeen bestuur en de raden te adviseren komt dan ad hoc toe aan deze 'commissie', terwijl de voorbereidende kant van de taak toekomt aan de vaste agendacommissie. Voordeel van een ad hoc vormgeving is dat raden minder snel overvraagd zullen worden. Nadeel is natuurlijk dat bij iedere beleidscyclus opnieuw bekeken moet worden of en hoe raden betrokken worden. Een

raadsadviescommissie kan ook betrokken worden bij andere vormen van samenwerking dan een gemeenschappelijk openbaar lichaam, en kan de raad weer vroegtijdiger sturen. Dat blijft immers het doel: zo vroeg mogelijk betrokken zijn bij politieke besluitvorming om zodoende het besluitvormingsproces van de beleidscyclus te kunnen beïnvloeden.

Dit ziet dan vooral ook op de beeld- en oordeelsvormende kant van de beraadslagingen, niet op de besluitvormende kant. Die laatste kant blijft altijd aan de afzonderlijke gemeentebesturen. Het gezamenlijk vergaderen kan er ook aan bijdragen dat de gemeenteraden over dezelfde informatie beschikken om zo ook hun controlerende taak beter te kunnen borgen. Het ligt voor de hand dit instrument in de fase van planvorming (beeld- en oordeelsvorming) in te zetten. Dan heeft het optimaal effect in de beleidscyclus. Zoals gezegd kan het echter ook af en toe in de fase van monitoring worden ingezet, om te kijken of de raden over dezelfde informatie beschikken en te bekijken of er bijsturing moet plaatsvinden, bijvoorbeeld in de zin van nieuwe beleidsvoorstellen. Belangrijk is wel om op te merken dat alle hierboven beschreven instrumenten om de sturing van en controle door de gemeenteraden te verbeteren – namelijk de zienswijze en de gezamenlijke commissie – nadrukkelijk een meer actieve rol van de raden vragen. Dat zal soms ook lastig blijken, omdat raadsleden nu eenmaal drukke agenda's hebben. Toch is een actieve houding noodzakelijk voor een goed samenspel tussen gemeenteraden, colleges en het samenwerkingsverband. Enkele GR-en hebben aangegeven de meerwaarde van het instrument graag te willen onderzoeken.

Bijlage Artikel 24a

1. Wgr

Wgr-artikel 24a

1. Op voorstel van de raden van de deelnemende gemeenten gezamenlijk stelt het algemeen bestuur van een openbaar lichaam een gemeenschappelijke adviescommissie in die het algemeen bestuur van advies kan voorzien, de besluitvorming van de raden van de deelnemende gemeenten met betrekking tot de regeling kan voorbereiden of de raden van advies kan voorzien.
2. Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam regelt de bevoegdheden, de taken en werkwijze van de commissie, nadat het de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid heeft gesteld hun wensen en bedenkingen hieromtrent ter kennis van het algemeen bestuur te brengen.
3. De commissie bestaat uit leden die per deelnemende gemeente door de raad uit zijn midden worden aangewezen. Een raad kan besluiten geen lid aan te wijzen.
4. Het lidmaatschap van de gemeenschappelijke adviescommissie eindigt van rechtswege op het moment dat men ophoudt lid te zijn van de raad uit wiens midden men aangewezen is.
5. Artikel 22 van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing op de commissie.
6. De leden van de gemeenschappelijke adviescommissie kunnen een vergoeding voor het bijwonen van vergaderingen van de commissie ontvangen. De hoogte van de vergoeding staat in redelijke verhouding tot de aan het lidmaatschap van de gemeenschappelijke adviescommissie verbonden werkzaamheden, mede rekening houdende met de vergoeding voor werkzaamheden welke het lid ontvangt uit hoofde van zijn lidmaatschap van de raad. De artikelen 96, tweede en derde lid, tweede zin, 98 en 99 van de Gemeentewet, alsmede de op grond daarvan gestelde nadere regels, zijn van overeenkomstige toepassing.

2. Memorie van Toelichting

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij artikel 24a.

Dit wetsvoorstel introduceert de mogelijkheid van een nieuwe commissie waar raadsleden zitting in hebben, die op voorstel van de raden van de deelnemende gemeenten wordt ingesteld door het algemeen bestuur van een openbaar lichaam. Met de gemeenschappelijke adviescommissie wordt beoogd dat de raden in een vroegtijdig stadium kunnen worden betrokken bij voorgenomen besluiten door het bestuur van de regeling. Zij fungeert daarmee als 'vooruitgeschoven post' van de gemeenschappelijke raden. De gemeenschappelijke adviescommissie kan het bestuur van een openbaar lichaam adviseren omtrent voorgenomen besluiten, zelf aandacht voor een onderwerp kunnen vragen en (gezamenlijke) stand- punten van de raden van de deelnemende gemeenten op het punt van de regeling voorbereiden en daaromtrent adviseren. Daarmee kunnen de raden eerder

en nauwer betrokken worden dan op dit moment het geval is. Er is geen sprake van delegatie van bevoegdheden aan de gemeenschappelijke adviescommissie. Uiteindelijk blijven de raden beslissingsbevoegd over in te dienen zienswijzen.

De Afdeling signaleert dat dit voorstel, net als het voorstel omtrent zienswijzen, kan leiden tot rolonduidelijkheid. De regering heeft hier grotendeels dezelfde overwegingen om vast te houden aan het voorstel als bij dat over de zienswijzen. Verschil is wel dat dit voorstel een nieuwe bevoegdheid voor gemeenteraden introduceert. Daarmee gaat dit voorstel verder dan dat over de zienswijzen, hoewel ook hier niet wordt afgeweken van de formele bevoegdheidsverdeling. Terecht signaleert de Afdeling dat met het wetsvoorstel de mogelijkheid wordt geopend voor deze commissie om het algemeen bestuur te adviseren en tegelijkertijd zienswijzen van gemeenteraden aan het dagelijks bestuur voor te bereiden. De adviescommissie kan gezamenlijke zienswijzen van raden voorbereiden en het algemeen bestuur van een regeling adviseren. Als dit in hetzelfde besluitvormingsproces zou gebeuren, kan dit tot verwarring leiden. Maar dit hoeft niet. Een advies van een dergelijke commissie kan ook gaan over andere zaken die politiek wenselijk worden gevonden, los van besluitvormingsprocedures, zoals het al dan niet wijzigen van beleid, het voorbereiden van nieuwe besluiten of op de wijze van verwerken van zienswijzen die door raden zijn gegeven.

Deze nieuwe commissie heeft geen (formele) rol in het besluitvormingsproces en zienswijzen blijven door raden gegeven worden, eventueel voorbereid door de adviescommissie. De regering ziet daarom voldoende reden dit voorstel niet aan te passen vanwege de sterkere (informatie) positie die dit zal opleveren voor raadsleden en raden. Tegelijkertijd realiseert de regering zich dat een commissie als hier voorgesteld slechts voor een beperkt aantal regelingen geschikt zal zijn. Ook gelet op de tijdsinvestering die dit van raadsleden vraagt, verwacht de regering dat alleen gekozen zal worden voor een dergelijke commissie waar dat nodig is vanuit de verantwoordelijkheden en rollen van raden.

Indien de raden een voorstel doen, is het algemeen bestuur van het openbaar lichaam verplicht om de commissie in te stellen; het algemeen bestuur kan de commissie niet instellen als de raden hiertoe geen voorstel doen. Het is dus aan de raden van de deelnemende gemeenten om te bepalen of er behoefte is aan een dergelijke commissie. De instelling van deze commissie vindt door het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling plaats omdat de gemeenschappelijke adviescommissie onderdeel van de regeling is en daardoor bij de organisatie van het samenwerkingsverband hoort en niet bij de gemeentelijke organisatie. Daarbij regelt het algemeen bestuur een aantal zaken met betrekking tot het functioneren van de commissie, na de raden de gelegenheid geboden te hebben hun wensen hieromtrent naar voren te brengen, omdat de gemeenschappelijke adviescommissie die niet voor zichzelf kan regelen voordat zij begonnen is. Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam wordt geacht binnen een redelijke termijn na indiening van het voorstel door de raden van de deelnemende gemeenten de gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen.

De gemeenschappelijke adviescommissie wordt ingesteld op voorstel van de raden van de aan de regeling deelnemende gemeenten gezamenlijk.

Alle raden dienen dus in te stemmen met het voorstel. De commissie bestaat uit leden die per deelnemende gemeente door de raad uit zijn midden zijn gekozen. Vanuit de gedachte achter de gemeenschappelijke adviescommissie ligt deelname vanuit de raden van alle deelnemende gemeenten voor de hand. Een gemeenteraad is echter niet verplicht een raadslid af te vaardigen.

De raden kiezen zelf de leden van de commissie. Zij opereren zonder last of ruggespraak. Als een individuele raad van mening is dat zijn raadslid de lokale belangen onvoldoende behartigt kan hij een voordracht doen aan het bestuur van het openbaar lichaam om het betreffende raadslid te vervangen. Het ligt wel in de rede dat leden niet direct vanuit eigen politieke opvattingen inbreng leveren, maar meer oog hebben voor het belang van het bestuursorgaan gemeenteraad. Hoewel bij waterschappen in tegenstelling tot bij gemeenten en provincies sprake is van een monistische bestuursstructuur, kan door het openen van de mogelijkheid tot het instellen van een dergelijke commissie bij een regeling tussen waterschappen de vertegenwoordiging van het lokale belang op regionaal niveau ook in deze context een impuls gegeven worden.

Archiefparagraaf

Samenvattend

Als gevolg van wetwijziging Wet gemeenschappelijke regelingen worden de teksten van de gemeenschappelijke regelingen in het werkgebied Noord-Holland Noord aangepast en voor bestuurlijke besluitvorming deelnemers aan de deelnemers voorgelegd. Door deze bovenregionale exercitie, waarbij alle gemeenschappelijke regelingen worden aangepast, maakt het mogelijk om de archiefparagrafen in de regelingen te actualiseren en in overeenstemming te brengen met de archiefwettelijke vereisten.

Tekstvoorstel voor in de gemeenschappelijke regeling

Model archiefparagraaf openbaar lichaam

Artikel 1: Archiefzorg

Het dagelijks bestuur draagt zorg voor de archiefbescheiden van de organen van het openbaar lichaam.

Artikel 2: Archiefbeheer

1. De directeur/secretaris (vul in functienaam hoogst ambtelijk verantwoordelijke van de GR) is belast met het beheer van de archiefbescheiden van de organen van het openbaar lichaam, voor zover deze niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
2. Het dagelijks bestuur stelt voorschriften vast voor het beheer van de archiefbescheiden van de organen van het openbaar lichaam, die nog niet naar de archiefbewaarplaats zijn overgebracht.

Artikel 3: Archiefbewaarplaats

Voor de bewaring van de over te brengen archiefbescheiden van de organen van het openbaar lichaam wordt aangewezen de archiefbewaarplaats van Westfries Archief, Regionaal Historisch Centrum voor West-Friesland of Regionaal Historisch Centrum Alkmaar.

Artikel 4: Toezicht

Met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de organen van het openbaar lichaam, voor zover deze niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats, is belast de archivaris van Westfries Archief, Regionaal Historisch Centrum voor West-Friesland of Regionaal Historisch Centrum Alkmaar.

Artikel 5: Verantwoording

1. De archivaris van Westfries Archief, Regionaal Historisch Centrum voor West-Friesland of Regionaal Historisch Centrum Alkmaar brengt minimaal tweejaarlijks aan het dagelijks bestuur verslag uit over het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de organen van het openbaar lichaam, die nog niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
2. Het dagelijks bestuur brengt minimaal tweejaarlijks verslag uit aan het algemeen bestuur over de uitoefening van de aan hen opgedragen zorg voor de archiefbescheiden en de uitvoering van het archiefbeheer van de organen van het openbaar lichaam.

Artikel 6: Terbeschikkingstelling

1. De deelnemers aan de regeling stellen aan het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam de archiefbescheiden beschikbaar, die nodig zijn voor de uitvoering van de overgedragen taken.
2. De zorgdragers van partijen, genoemd in lid 1, stellen een verklaring van terbeschikkingstelling op waarin de periode van terbeschikkingstelling en het toezicht op het beheer van de terbeschikkingstelling gestelde archiefbescheiden worden geregeld.

Artikel 7 Beheer archiefbescheiden opgedragen taken

1. De deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling besteden het beheer van de archiefbescheiden, ontvangen en opgemaakt als gevolg van de opgedragen taken, uit aan de gemeenschappelijke regeling.
2. Voor de uitvoering van het beheer zoals bepaald in het vorige lid, dragen de deelnemers de bevoegdheden voortvloeiende uit de Archiefwet, Archiefbesluit en Archiefregeling over aan het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling.

NB; artikel 7 is alleen van toepassing als de taken in mandaat aan de gemeenschappelijke regeling zijn opgedragen! Bij gedelegeerde taken artikel 7 niet gebruiken.

Model archiefparagraaf gemeenschappelijke regeling met een centrumgemeente of centrumprovincie

Artikel 1: Archiefzorg

Het college van burgemeester en wethouders/ gedeputeerde staten van [naam centrumgemeente/ provincie] draagt zorg voor de archiefbescheiden van de centrumregeling.

Artikel 2: Archiefbeheer

1. De directeur/secretaris (vul in functienaam hoogst ambtelijk verantwoordelijke van de GR) van [naam centrumgemeente/ provincie] is belast met het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling, voor zover deze niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
2. Het college van burgemeester en wethouders/ gedeputeerde staten van [naam centrumgemeente/ provincie] stelt voorschriften vast voor het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling, die nog niet naar de archiefbewaarplaats zijn overgebracht.

Artikel 3: Archiefbewaarplaats

Voor de bewaring van de over te brengen archiefbescheiden van de centrumregeling wordt aangewezen de archiefbewaarplaats van Westfries Archief, Regionaal Historisch Centrum voor West- Friesland of Regionaal Historisch Centrum Alkmaar.

Artikel 4: Toezicht

Met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats, is belast de archivaris van Westfries Archief, Regionaal Historisch Centrum voor West-Friesland of Regionaal Historisch Centrum Alkmaar.

Artikel 5: Verantwoording

1. De archivaris van Westfries Archief, Regionaal Historisch Centrum voor West-Friesland of Regionaal Historisch Centrum Alkmaar brengt minimaal twee jaarlijks aan het college van burgemeester en wethouders/ gedeputeerde staten van [naam centrumgemeente/ provincie] verslag uit over het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
2. Het college van burgemeester en wethouders/ gedeputeerde staten brengt jaarlijks verslag uit aan de gemeenteraad/ provinciale staten van [naam centrumgemeente/ provincie] over de uitoefening van de aan hen opgedragen zorg voor de archiefbescheiden en de uitvoering van het archiefbeheer van de centrumregeling.

Artikel 6: Terbeschikkingstelling

1. De deelnemers aan de centrumregeling stellen aan het college van burgemeester en wethouders/ gedeputeerde staten van [naam centrumgemeente/ provincie] de archiefbescheiden beschikbaar die nodig zijn voor de uitvoering van de gemandateerde taken.
2. De zorgdragers van partijen, genoemd in lid 1, stellen een verklaring van terbeschikkingstelling op waarin de periode van terbeschikkingstelling en het toezicht op het beheer van de terbeschikkingstelling gestelde archiefbescheiden worden geregeld.

Artikel 7 Beheer archiefbescheiden opgedragen taken

1. De deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling besteden het beheer van de archiefbescheiden, ontvangen en opgemaakt als gevolg van de opgedragen taken, uit aan de gemeenschappelijke regeling.
2. Voor de uitvoering van het beheer zoals bepaald in het vorige lid, dragen de deelnemers de bevoegdheden voortvloeiende uit de Archiefwet, Archiefbesluit en Archiefregeling over aan het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling.

NB; artikel 7 is alleen van toepassing als de taken in mandaat aan de gemeenschappelijke regeling zijn opgedragen! Bij gedelegeerde taken artikel 7 niet gebruiken.

Model archiefparagraaf gemeenschappelijke regeling met gemeenschappelijk orgaan of bedrijfsvoeringsorganisatie

Artikel 1: Archiefzorg

Het bestuur draagt zorg voor de archiefbescheiden van de organen van het gemeenschappelijk orgaan/ de bedrijfsvoeringsorganisatie.

Artikel 2: Archiefbeheer

1. De directeur/ secretaris/ (vul in functienaam hoogst ambtelijk verantwoordelijke van de GR) is belast met het beheer van de archiefbescheiden van het bestuursorgaan van het

gemeenschappelijk orgaan/ de bedrijfsvoeringsorganisatie, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarpplaats.

2. Het bestuur stelt voorschriften vast voor het beheer van de archiefbescheiden van het bestuursorgaan van het gemeenschappelijk orgaan/ de bedrijfsvoeringsorganisatie, die nog niet naar de archiefbewaarpplaats zijn overgebracht.

Artikel 3: Archiefbewaarpplaats

Voor de bewaring van de over te brengen archiefbescheiden van het bestuursorgaan van het gemeenschappelijk orgaan/ de bedrijfsvoeringsorganisatie wordt aangewezen de archiefbewaarpplaats van een van de deelnemende overheidsorganen het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar.

Artikel 4: Toezicht

Met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van het bestuursorgaan van het gemeenschappelijk orgaan/ de bedrijfsvoeringsorganisatie, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarpplaats, is belast de archivaris van het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar.

Artikel 5: Verantwoording

1. De archivaris van het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar brengt [twee]jaarlijks aan het bestuur verslag uit over het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van het bestuursorgaan van het gemeenschappelijk orgaan/ de bedrijfsvoeringsorganisatie die nog niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarpplaats.
2. Het bestuur brengt [twee]jaarlijks verslag uit aan de instellende organen over de uitoefening van de aan hen opgedragen zorg voor de archiefbescheiden en de uitvoering van het archiefbeheer van het bestuursorgaan van het gemeenschappelijk orgaan/ de bedrijfsvoeringsorganisatie.

Artikel 6: Terbeschikkingstelling

1. De deelnemers aan de regeling stellen aan het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan/ de bedrijfsvoeringsorganisatie de archiefbescheiden beschikbaar die nodig zijn voor de uitvoering van de overgedragen taken.
2. In een verklaring van terbeschikkingstelling worden de periode van terbeschikkingstelling en het toezicht op het beheer van de ter beschikking gestelde archiefbescheiden geregeld.

Artikel 7 Beheer archiefbescheiden opgedragen taken

1. De deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling besteden het beheer van de archiefbescheiden, ontvangen en opgemaakt als gevolg van de opgedragen taken, uit aan de gemeenschappelijke regeling.
2. Voor de uitvoering van het beheer zoals bepaald in het vorige lid, dragen de deelnemers de bevoegdheden voortvloeiende uit de Archiefwet, Archiefbesluit en Archiefregeling over aan het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling.

NB; artikel 7 is alleen van toepassing als de taken in mandaat aan de gemeenschappelijke regeling zijn opgedragen! Bij gedelegeerde taken artikel 7 niet gebruiken.

Advies griffiers

N.v.t.

Toelichting

Op dit moment is nog niet in alle gemeenschappelijke regelingen een (correcte) archiefparagraaf opgenomen. Het initiatief om de gevolgen van de wijziging van de Wgr bovenregionaal op te pakken biedt de kans om straks ook te voldoen aan de wettelijke eisen vanuit de Archiefwet 1995.

Uitgangspunt voor modelteksten

De archiefsector heeft in samenwerking met meerdere belangenorganisaties een handreiking 'Inrichting informatie- en archiefbeheer bij samenwerkingsverbanden' opgesteld. De handreiking gaat in op meerdere samenwerkingsvormen bij de overheid, o.a. bij gemeenschappelijke regelingen. In de bijlage van de handreiking zijn modelteksten opgesteld voor archiefparagrafen. Daarbij is onderscheid gemaakt in de vormen van gemeenschappelijke regelingen, openbaar lichaam, centrumgemeente of bedrijfsvoeringsorganisatie. Een ander element dat van belang is bij het opnemen van een archiefparagraaf is de uitvoering van de opgedragen taken in mandaat of delegatie.

Openbaar lichaam of centrumgemeente

Het gebruik van modelteksten archiefparagrafen voorkomt maatwerk voor individuele gemeenschappelijke regelingen. Bovendien sluiten de modelteksten aan op aanvullende regelingen en voorzieningen waar een gemeenschappelijke regeling in het kader van het archiefrecht moet zorgdragen. Dat draagt bij aan eenduidigheid en uniformiteit bij opzet en inrichting informatiebeheer gemeenschappelijke regelingen. Onderstaand zijn twee modelteksten weergegeven met in te vullen 'variabelen'. Eén tekst voor een openbaar lichaam en één voor een centrumgemeente regeling. In beide teksten is een optionele passage opgenomen voor het geval de opgedragen taken in mandaat worden uitgevoerd. Bij enkele artikelen is een opmerking geplaatst als toelichting.

Dienstverleningsovereenkomst

De archiefparagraaf regelt het toezicht op het beheer van niet overgebrachte informatie en het beheer van overgebrachte informatie waaruit de archivaris dienstverlening verricht volgens de Archiefwet. In een dienstverleningsovereenkomst kan het toezicht, beheer en dienstverlening nader worden uitgewerkt.

Overzicht vragen en antwoorden Wijziging wet gemeenschappelijke regelingen

N.a.v. regionale bijeenkomsten in West-Friesland, regio Alkmaar en Kop van Noord-Holland (mei-juni 2023)

Algemene vragen	Reactie regietafel
Is het mogelijk om de input van de griffiers in de voorstellen te verwerken.	Ja, die verwerken wij in de definitieve voorstellen.
In Westfriesland loopt naast dit traject een traject om de regionale samenwerking van de raden te verbeteren. Is het mogelijk om de inzichten ook te betrekken bij het samenwerkingstraject WF7, rekening houdend met de beschikbare capaciteit van de griffiers	De regietafel ziet mogelijkheden, echter dit is aan de gemeenten in Westfriesland om dat te bepalen en daar verder invulling aan te geven.
Hoe gaan we om met bestemmingsreserves en/of deelnemersbijdragen indien deze niet toereikend zijn om flexibel te kunnen inspelen op kostenstijgingen en bijvoorbeeld crisissen als gevolg van klimaatverandering, oorlogen of virussen.	Dit betreft politiek inhoudelijke vragen, welke buiten de scope van dit traject vallen. Er worden derhalve in dit traject geen voorstellen gedaan die betrekking hebben op de hoogte van bestemmingsreserves of ontwikkelingen zoals het klimaat.
Is het mogelijk dat er alternatieven benoemd worden? Zodoende dat we als raden zien welke keuzemogelijkheden we hebben. Bv bij artikel 9 en artikel 10 lid 5 en 6.	Wij komen met één voorstel naar u toe. De alternatieven zijn in een eerder stadium met alle stakeholders besproken/opgevraagd.
Artikel 1 Zienswijzprocedure	
Is er ondersteuning mogelijk voor de raden bij behandeling/formulering zienswijzen?	De inzet van de ambtelijke organisatie en het college is gericht op het geven van advies aan de raden. Dat verandert in dit traject niet. Er komt als gevolg van dit traject ook niet vanzelfsprekend meer of minder ambtelijke capaciteit en/of capaciteit bij griffiers beschikbaar. Indien de raad zelf een actievere rol aan de voorkant wil hebben bij de totstandkoming van de zienswijze –kan de raad een beroep doen op ambtelijke bijstand zoals is vastgelegd in de Gemeentewet (artikel 33). Dit moet dan wel geregeld zijn in een verordening.
Moeten alle gemeenten hetzelfde kaderstellende besluit nemen?	Voor elke GR is differentiatie mogelijk op: • Uittreedregeling • Evaluatie (hoe evalueren) • Participatie als er overheveling Uiteindelijk moet wel elke raad hetzelfde besluit nemen over alle regelingen waar ze aan deelnemen.
Artikel 9 Uittreden	
Hoe doe je dat met een GR in de GR? Als voorbeeld werd WerkSaam in DeSom genoemd.	Voor alle GR-en geldt dat alleen gemeenten (en in een enkel geval de provincie) eigenaar zijn. Bij het genoemde voorbeeld is sprake van een afnemersrol, niet van een deelnemersrol. Dit vraagstuk is dus niet aan de orde.
Er ontstaat de indruk dat uittreden moeilijk wordt gemaakt. Wat is daarvan de achterliggende gedachte?	Vooraf moet je goed nadenken of en wat je wilt met een GR. Uittreden blijft altijd mogelijk. De indruk wordt gewekt dat het moeilijker wordt om uit te treden. De wet beoogt met deze wijziging niet dat het makkelijker of moeilijker wordt. Maar dit voorstel geeft meer duidelijkheid waar een

	deelnemer aan toe is als overwogen wordt uit te treden.
Kun je voor sommige GR-en de overbruggingsperiode verkorten?	Na het kaderstellend besluit komt er per GR een feitelijke vertaling..
Kun je net als bij de HVC de termijn om op te zeggen verlengen en daarmee de daadwerkelijke opzegtermijn verkorten?	Dit lijkt vanuit financieel oogpunt gezien gunstig te zijn, maar het gevolg is dat de partij die uittreedt voor een langere periode nog deelnemer blijft. Ook als deze heeft besloten uit te treden. Hierdoor beslist de uittredende partij nog mee in de GR. Dit wordt gezien als onwenselijk vanuit oogpunt van bestuurlijke verhoudingen en inhoudelijke belangen.
Is het mogelijk om meer wederkerigheid te introduceren? Als een GR niet functioneert dan ben je nog vier jaar verbonden en loopt de betaling 5 jaar door.	Als deelnemende gemeente heb je rol in het bestuur van de GR. Hiermee is er invloed op het functioneren van een GR door de deelnemer zelf. Hier zit een wederkerigheid in geborgd. En uitgangspunt is dat je bij het aangaan van de regeling goede afspraken maakt over verwachtingen en dat je met instrumenten zoals de P&C-documenten, actieve informatieplicht en evaluaties ook continu vinger aan de pols kunt houden.
Wat is een voorbeeld van een onafhankelijke derde?	Bijvoorbeeld een onafhankelijke accountant, die niet betrokken is bij de GR of de uittredende gemeente.
Artikel 10, lid 5 en 6 Facultatieve zienswijze	
Er zijn wisselende mogelijkheden in het aantal keer dat je gemeenteraden om een zienswijze vraagt, variërend van 1 keer per jaar bij de begroting met verantwoording of ook bij kadernota. Wat zijn de voor- en nadelen?	De kadernota is ingesteld onder leiding van de regiegroep Noord-Holland Noord omdat de GR ver weg stond. Door de kadernota staat de raad dichterbij de materie. Net als regionale raadsavonden een bijdrage leveren om de afstand tussen raad en GR te verkleinen.
Is er voldoende aandacht binnen gemeenten voor het proces dat doorlopen moet worden/zorgen dat raden tijdig kunnen afstemmen en input kunnen meegeven op zienswijze.	Het spoorboekje dat door de regietafel is opgesteld is ook voor gemeenten leidend. Wel hebben we geconcludeerd dat termijnen dusdanig krap zijn, dat dit goede afstemming van de vergadermomenten van alle betrokken gremia vraagt. Door de regietafel wordt daarom ook een verfijning van het proces ontwikkeld.
Artikel 10, lid 7 (participatie)	
Moet er participatie door de GR plaatsvinden bij meerjarige beleidsplannen of documenten met vergelijkbare strekking?	Als de raad hier bevoegdheden heeft overgedragen dan ligt het voor de hand dat de gemeenschappelijke regeling de participatie organiseert.
Artikel 11a Evaluatie	
Hoe dragen doelmatigheidsrapportages bij aan de evaluatie en is uitgebreid evalueren wel nodig als de in de jaarrekening ook inhoudelijk terugblikt op behaalde inhoudelijke resultaten.	Het artikel evaluatie is maatwerk per GR. Deze uitwerking ziet u terug op het moment dat de gewijzigde GR voor een zienswijze aan u wordt aangeboden.
Artikel 17 Actieve informatieplicht	
Hoe kunnen de raden eerder de informatie ontvangen?	Door het bestuur van de GR hun informatie direct naar de raad te laten sturen en cc naar college. Nu gaat informatie veelal via het college naar de raden

	met vertraging en verschillende snelheden als neveneffect. Indien er wordt gekozen voor het rechtstreeks informeren, dan adviseren we GR om zorg voor te dragen, dat alle AB leden een dag van te voren van de GR een signaal hierover ontvangen, zodat zij niet verrast worden en ook binnen de eigen gemeente hun actieve rol kunnen vervullen. Daarnaast adviseren we GR om het onderwerp actieve informatieplicht op te nemen als standaard agendapunt in bestuursvergaderingen.
Artikel 24 (adviescommissie)	
Stel we beslissen nu geen adviescommissie in te stellen, missen we dan in de toekomst niet de boot?	Het instellen van een adviescommissie kan op elk moment op basis van het wetsartikel.
Is er een voorbeeld van een gemeenschappelijke adviescommissie?	Nee, deze zijn er nu niet. Zaffier heeft onderzoek gedaan, maar (nog) geen vervolg. Verder onderzoek leverde alleen een initiatiefvoorstel vanuit de RUD Zeeland op.
Als voor Zaffier wordt besloten om in de vorm van een pilot te gaan werken met een adviescommissie, kunnen alle gemeenten dan kennismaken van de ervaringen	De bevindingen die Zaffier opdoet met een pilot kunnen worden gedeeld en benut bij toekomstige keuzes van voor andere GR-en. Daarnaast heeft VRNHN aangegeven, dat ze graag gebruik wil maken van meedenken door raadsleden. Voor deze meedenkwens kan een profiel worden ontwikkeld.
Artikel 34, 34B en 35 Nieuwe uiterlijke termijnen kadernota en begroting	
Kan er duidelijkheid gegeven worden over de volgorde van de stukken?	1. Kadernota (december) 2. Jaarrekening en begroting (april)
Is er ruimte om de raden meer tijd te geven tussen aanbod van stukken (incl. zienswijze door college) en raadsbehandeling?	Er is weinig te schuiven in de termijnen vanwege het feit dat er al beperkt tijd is voor de voorbereiding en afstemming door ambtenaren en college. De Wgr voorziet wel in spreiding met een begroting die uiterlijk 15 september mag worden ingediend. Maar dat betekent: A: Vergaderen in het zomerreces. B: Extra vergadering omdat jaarrekening wel in juli moet worden aangeboden. Het voorstel is daarom om de termijn van het huidige spoorboekje te handhaven. Documenten van GR worden over het algemeen eerst behandeld door de colleges, voordat ze (voorzien van adviezen) naar de raden komen. Elke gemeente kan ervoor kiezen om de stukken van de GR al direct bij binnenkomst door te zetten naar de raden (met aankondiging dat advies nog volgt) en raadsleden op deze wijze te faciliteren in meer leestijd (en eventueel al input meegeven aan het college voordat het raadsvoorstel er ligt).

INPUT GRIFFIERS NHN BIJ IMPLEMENTATIE NIEUWE WGR

Inleiding

Geachte gemeenteraden,

Per 1 juli 2022 zijn diverse wijzigingen doorgevoerd in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De bedoeling van deze wetwijziging is dat gemeenteraden meer invloed hebben op de gemeenschappelijke regelingen. De gewijzigde wetgeving heeft een invoeringstermijn van twee jaar. Dit betekent dat uiterlijk 1 juli 2024 alle gemeenschappelijke regelingen moeten zijn aangepast aan de wetwijziging.

De nieuwe wet bevat een aantal verplichte wijzigingen (zienswijze bij treffen regeling, recht van onderzoek, onderzoeksmogelijkheid door lokale rekenkamers, deadlines P&C-cyclus). Ook bevat de nieuwe wet een aantal wijzigingen die verplicht zijn, maar waarvan moet worden bepaald op welke wijze daaraan uitvoering wordt gegeven (participatie, actieve informatieplicht, wijze van evalueren GR, afspraken over uittreding). Tot slot bevat de nieuwe wet een aantal keuzeopties waar gemeenteraden gebruik van kunnen maken (instellen adviescommissie vanuit de raden, extra zienswijzeprocedures op bijv. meer inhoudelijke stukken van GR-en).

Het betreft hier een forse operatie waarbij een groot aantal regionale spelers is betrokken. U heeft daarom recent een plan van aanpak vastgesteld waarin is besloten om dit traject in regionaal verband (schaal Noord-Holland Noord) op te pakken via de Regietafel Noord-Holland, die in de afgelopen jaren al de nodige processen rondom de werkwijze t.a.v. gemeenschappelijke regelingen heeft gestroomlijnd.

Via de regietafel wordt nu gewerkt aan een kaderstellend document waarin een voorstel voor uw raden wordt voorbereid hoe per GR kan worden omgegaan met de nieuwe wetgeving. Een eerste concept wordt naar verwachting kort voor het zomerreces met u besproken, een definitief voorstel volgt dan in het najaar.

Gelet op het uitgangspunt van de nieuwe wet, het in positie brengen van uw raden, hebben we als griffiers gemeend ook een rol te moeten pakken bij de implementatie van de nieuwe Wgr. Daarom zijn we bij elkaar gaan zitten om na te denken over hoe de nieuwe instrumenten die de nieuwe Wgr biedt zo in te zetten dat uw raden enerzijds meer grip krijgen en anderzijds de werkdruk niet enorm toeneemt. Meer grip is immers ook meer werk, dus het is zoeken naar de balans om zowel het bestaande als het nieuwe instrumentarium zo effectief en efficiënt mogelijk in te zetten.

Het resultaat daarvan is dit stuk geworden. Het stuk is als input aangeboden aan de regietafel Noord-Holland Noord. Via deze weg bieden we het stuk ook aan u aan. Wellicht kan het u behulpzaam zijn in het komende traject. Met vragen of opmerkingen kunt u uiteraard terecht bij uw griffier.

Met vriendelijke groet,

De griffiers van Westfriesland, de Kop van Noord-Holland en de Regio Alkmaar

Overzicht wijzigingen

Wijziging	Grondslag	Soort wijziging
Zienswijze bij treffen, wijzigen, toe- en uittreden regeling	Art. 1 Wgr	Verplichte wijziging → pagina 3
Facultatieve zienswijzeprocedure besluiten	Art. 10 lid 5 Wgr	Keuzebepaling → uitgewerkt op pagina 4
Mogelijkheid tot instellen gemeentelijke adviescommissie	Art. 24A Wgr	Keuzebepaling → uitgewerkt op pagina 6
Afspraken over participatie van ingezetenen en belanghebbenden	Art. 10 lid 7 Wgr	Verplichte wijziging, keuzeruimte in wijze van invulling → uitgewerkt op pagina 9
Actieve informatieplicht	Art 17 Wgr	Verplichte wijziging, keuzeruimte in wijze van invulling → uitgewerkt op pagina 10
Recht van onderzoek	Art 155g Gemeentewet	Verplichte wijziging → pagina 13
Rekenkameronderzoek	Art. 184 Gemeentewet	Verplichte wijziging → pagina 16
Afspraken over wijze evaluatie opnemen in GR	Art. 11a	Verplichte wijziging, keuzeruimte in wijze van invulling → uitgewerkt op pagina 17
Afspraken over uittreding opnemen in GR	Art. 9 Wgr	Verplichte wijziging, keuzeruimte in wijze van invulling → uitgewerkt op pagina 19
Aanpassen begrotingscyclus	Art. 34, 34b en 35 Wgr	Verplichte wijziging, vraagt nader afspraken met GR-en → uitgewerkt op pagina 21

Zienswijze bij treffen, wijzigen, toe- en uittreden regeling

Deze wijziging betreft een verplichte wijziging. Nadere advisering is daarmee niet nodig.

Nieuwe wettekst (Artikel 1)

1. *De raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van twee of meer gemeenten kunnen afzonderlijk of tezamen, ieder voor zover zij voor de eigen gemeente bevoegd zijn, een gemeenschappelijke regeling treffen ter behartiging van een of meer bepaalde belangen van die gemeenten.*
2. *De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters zenden het ontwerp van de regeling toe aan de raden van de deelnemende gemeenten, met uitzondering van het ontwerp van een regeling die getroffen of mede getroffen wordt door de raden.*
3. *De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van hun gemeente binnen acht weken na ontvangst van het ontwerp hun zienswijze over het ontwerp van de regeling naar voren brengen. Indien de raden geen zienswijze naar voren wensen te brengen stellen zij de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters hier zo spoedig mogelijk van op de hoogte.*
4. *De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters gaan niet over tot het treffen van een regeling dan na verkregen toestemming van de gemeenteraden. De toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.*
5. *Onder het treffen van een regeling wordt in dit artikel mede verstaan het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een regeling.*

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel:

Het treffen van een nieuwe regeling is bij uitstek het moment waarop raden hun opvatting kunnen geven over de overdracht c.q. uitvoering van gemeentelijke taken aan een bestuur dat op afstand staat van het lokale bestuur. Onder het treffen van een regeling wordt mede verstaan het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een regeling (artikel 1, derde lid). Om de raad een meer sturende positie te geven bij het treffen van een regeling tussen colleges wordt raden het recht gegeven een zienswijze naar voren te brengen bij een ontwerpregeling van burgemeesters of colleges van burgemeesters en wethouders. Indien de raden hier geen gebruik van wensen te maken dienen zij de colleges van burgemeester en wethouders of de burgemeesters hier zo spoedig mogelijk van op de hoogte te stellen, zodat de besluitvorming niet onnodig vertraagd wordt. Vervolgens hebben de raden nog als laatste stok achter de deur de mogelijkheid om hun toestemming tot het treffen van de regeling te onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang (artikel 1, tweede lid, van de Wgr). Onder de weigeringsgrond «strijd met het recht» valt strijd met zowel het geschreven als het ongeschreven recht. Onder de weigeringsgrond «strijd met het algemeen belang» vallen die gevallen waarin de grond voor onthouding van toestemming niet nauwkeurig in de wet kan worden gespecificeerd, waarbij kan worden gedacht aan de situatie dat de raad meent dat het ondoelmatig is om ten aanzien van de desbetreffende belangen samen te werken met andere gemeenten, dat de bevoegdheid zich niet leent voor gezamenlijke behartiging of dat de raad meent dat de eigen betrokkenheid bij een gemeenschappelijke regeling onvoldoende is geborgd in de regeling. Omdat de raden toestemming moeten verlenen voor het aangaan van een gemeenschappelijke regeling is afgezien van de verplichting voor het college om schriftelijk te reageren op de zienswijze van een gemeenteraad. Als naar het oordeel van de raad onvoldoende is gedaan met een uitgebrachte zienswijze of onvoldoende is uitgelegd waarom een zienswijze geheel of deels niet is overgenomen, kan de raad toestemming onthouden.

Facultatieve zienswijzeprocedure besluiten

Inleiding

In de nieuwe Wgr wordt een verplichting geïntroduceerd om in de gemeenschappelijke regeling afspraken te maken over welke besluiten van het bestuur van een gemeenschappelijke regeling voor zienswijzen aan de raden worden voorgelegd naast de conceptbegroting. Hierdoor wordt het voor gemeenteraden mogelijk hun opvatting (zienswijze) te geven over een voorgenomen besluit van een GR.

Advies

In onze regio NHN is nu al afgesproken dat de gemeenteraden een zienswijze kunnen afgeven op de kadernota's van de gemeenschappelijke regelingen om zo vroegtijdig te kunnen sturen op de uitgangspunten van de begroting. Dat kan nu formeel worden vastgelegd in de teksten van de gemeenschappelijke regelingen. Hetzelfde geldt voor de zienswijzeprocedure op de jaarrekeningen. Dit met inachtneming van afspraken over de nieuwe termijnen. De vraag is of een zienswijzeprocedure op de jaarrekeningen nog steeds wenselijk is als dat qua termijnen niet meer zou kunnen samenvallen met de zienswijzeprocedure op de begrotingen of de kadernota's en een derde besluitvormingscyclus in de raden nodig is.

Daarnaast biedt deze optie de kans om naast financieel ook meer een inhoudelijk sturing formeel te borgen. Dat lijkt ons een goede zaak. Om dat ook agendatechnisch voor de raden behapbaar te houden, lijkt het daarbij zinnig goed te kijken bij welke GR-en dat het meest relevant zou kunnen zijn. Dat zou afgewogen kunnen worden op basis van criteria als de hoogste bijdrage, het grootste risico, het dichtste bij de inwoner, meest beleidsmatig, etc. In de regio Kop van Noord-Holland is hier bijvoorbeeld een start mee gemaakt, waarbij alleen de drie 'grootste' GR-en zijn geselecteerd: de Veiligheidsregio NHN, GGD HN en de Omgevingsdienst NHN.

Wanneer aanvullend met de GR kan worden afgesproken dat de raden ook aan de voorkant worden betrokken bij de totstandkoming van dergelijke stukken (zie ook bijlage 6 'uitgangspunten majeure beleidsprocessen gemeenschappelijke regelingen' van de 'notitie informatievoorziening gemeenschappelijke regelingen' van de griffiers uit 2018), kan dat meerwaarde bieden voor een meer inhoudelijke aansturing van GR-en.

Het is voor ons wat lastiger te overzien om welke stukken het precies zou moeten gaan per GR omdat we daar wat minder zicht op hebben. Te denken valt aan stukken die majeure beleidsprocessen bevatten of stukken als meerjarenuitvoeringsplannen, etc.

Nieuwe wettekst (artikel 10, vijfde lid Wgr):

Een regeling als bedoeld in het tweede lid houdt bepalingen in omtrent de besluiten van het bestuur van het openbaar lichaam, de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan, waarover de raden van de deelnemende gemeenten een zienswijze naar voren kunnen brengen voorafgaand aan het nemen van het besluit, met uitzondering van het besluit tot het vaststellen of wijzigen van de begroting, bedoeld in artikel 35, en besluiten als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, en de wijze waarop de zienswijze gegeven kan worden.

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel:

Met dit voorstel wordt de verplichting geïntroduceerd om in de gemeenschappelijke regeling afspraken te maken over besluiten van een bij gemeenschappelijke regeling opgericht samenwerkingsverband, waarop door het bestuur van de regeling een zienswijze aan de raden wordt gevraagd. Hiermee wordt bereikt dat gemeenteraden hun opvatting kenbaar kunnen maken over bepaalde voorgenomen besluiten voordat het besluit is genomen. De verplichting om een zienswijze te vragen aan de raden geldt nu alleen voor de begrotingsprocedure. Het is denkbaar dit ook voor andere besluiten te regelen, zoals besluiten met een aanzienlijk financieel belang, politiek gevoelige besluiten of beleidsmatige keuzes. De regering heeft er evenwel voor gekozen om niet dwingend voor te schrijven voor welke besluiten een zienswijze aan de raden moet worden gevraagd, maar dit over te laten aan de deelnemers en de raden. De voorgestelde wijziging is bedoeld om een bewuste afweging hierover te bevorderen. Deze wijziging is niet van toepassing in die gevallen waarin reeds op grond van afdeling 3.4 Awb een zienswijzeprocedure is voorgeschreven.

Mogelijkheid tot instellen gemeentelijke adviescommissie

Inleiding

De gemeenteraden van de deelnemende gemeenten krijgen de mogelijkheid om bij gemeenschappelijke regelingen die de vorm hebben van een openbaar lichaam een gemeenschappelijke adviescommissie in te laten stellen bestaande uit raadsleden van de deelnemende gemeenten. Door middel van deze adviescommissie kunnen gemeenteraden in een vroeg stadium worden betrokken bij geplande besluiten van het bestuur van het openbaar lichaam. Daarnaast kan de adviescommissie het bestuur adviseren omtrent voorgenomen besluiten en (gezamenlijke) standpunten van de raden van de deelnemende gemeenten ten aanzien van de gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam) voorbereiden. De gemeenschappelijke adviescommissie is onderdeel van een gemeenschappelijke regeling en wordt daarom ingesteld door het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur van een gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam) is verplicht om de commissie in te stellen als alle raden hierom vragen. Daarbij is dus unanimititeit van alle raden vereist.

Advies

Het advies is om in dit stadium geen gebruik te maken met de instelling van adviescommissies. De volgende overwegingen liggen hieraan ten grondslag:

- Werken met een beperkte afvaardiging per raad (als een soort raadsrapporteurs) levert in de praktijk veelal gecompliceerde situaties op, waaronder het goed organiseren van de terugkoppeling (zowel vooraf als achteraf). Hierdoor kan een groot verschil in kennis en achtergrond binnen de raden ontstaan. Opties waarbij deze informatie breder wordt gedeeld hebben dan de voorkeur.
- Meer grip betekent ook meer werk: een adviescommissie moet afzonderlijk bemenst worden, voorbereid en een aantal keer per jaar bij elkaar komen, naast alle bestaande lokale en regionale bijeenkomsten. De adviescommissies worden per GR ingesteld, dus dat kan qua werkbelasting flink oplopen.
- Sommige GR-en kennen tot wel 16 deelnemers. Stel dat per raad twee leden worden afgevaardigd, dan zit er een gezelschap van 32 deelnemers aan tafel zonder duidelijk mandaat vanuit hun raden die het bestuur en hun eigen raden van advies moeten voorzien. Dit vraagt duidelijke werkafspraken.
- Van belang is goed af te wegen bij welke GR een adviescommissie het meest relevant kan zijn. Indien de wens bestaat te experimenteren met deze mogelijkheid, lijkt het zinnig te starten met een GR met een relatief klein aantal deelnemers. In de regio Alkmaar zou Zaffier het meest voor de hand liggen.
- Afgewogen kan worden of het instellen van een adviescommissie gewenst is of dat wellicht bredere inhoudelijke betrokkenheid georganiseerd kan worden via opties als de hierboven beschreven extra zienswijzeprocedure op meer inhoudelijke stukken, mogelijk aangevuld met een actief proces van ophalen van informatie bij raden aan de voorkant.
- In de huidige werkwijze is al het nodige georganiseerd om de afstemming met GR-en en de deelnemende raden onderling te organiseren, denk aan de regiobijeenkomsten twee keer per jaar over de kadernota's en de begrotingen van de diverse GR-en. Op deze bijeenkomsten zijn de GR-en aanwezig voor een toelichting en is er gelegenheid als raden onderling de zienswijzen af te stemmen. Voorts is een vergelijkbare, maar geformaliseerde, werkwijze met een adviescommissie in de regio Kop van Noord-Holland al sinds een aantal jaren operationeel. Hieraan kunnen alle fracties deelnemen met een vertegenwoordiger (kan zowel een raadslid zijn als een commissielid, niet zijnde een raadslid). Het is daarom zaak goed af te wegen hoe

deze bestaande alternatieven zich verhouden tot de mogelijkheid van het instellen van adviescommissies onder de nieuwe Wgr.

Nieuwe wettekst (artikel 24a Wgr)

1. *Op voorstel van de raden van de deelnemende gemeenten gezamenlijk stelt het algemeen bestuur van een openbaar lichaam een gemeenschappelijke adviescommissie in die het algemeen bestuur van advies kan voorzien, de besluitvorming van de raden van de deelnemende gemeenten met betrekking tot de regeling kan voorbereiden of de raden van advies kan voorzien.*
2. *Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam regelt de bevoegdheden, de taken en werkwijze van de commissie, nadat het de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid heeft gesteld hun wensen en bedenkingen hieromtrent ter kennis van het algemeen bestuur te brengen.*
3. *De commissie bestaat uit leden die per deelnemende gemeente door de raad uit zijn midden worden aangewezen. Een raad kan besluiten geen lid aan te wijzen.*
4. *Het lidmaatschap van de gemeenschappelijke adviescommissie eindigt van rechtswege op het moment dat men ophoudt lid te zijn van de raad uit wiens midden men aangewezen is.*
5. *Artikel 22 van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing op de commissie.*
6. *De leden van de gemeenschappelijke adviescommissie kunnen een vergoeding voor het bijwonen van vergaderingen van de commissie ontvangen. De hoogte van de vergoeding staat in redelijke verhouding tot de aan het lidmaatschap van de gemeenschappelijke adviescommissie verbonden werkzaamheden, mede rekening houdende met de vergoeding voor werkzaamheden welke het lid ontvangt uit hoofde van zijn lidmaatschap van de raad. De artikelen 96, tweede en derde lid, tweede zin, 98 en 99 van de Gemeentewet, alsmede de op grond daarvan gestelde nadere regels, zijn van overeenkomstige toepassing.*

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel:

In onderdeel H wordt door middel van het invoegen van een nieuw artikel 24a in de Wgr de mogelijkheid gecreëerd, indien de raden van de deelnemende gemeenten hiertoe gezamenlijk een voorstel doen, voor het instellen door het algemeen bestuur van een openbaar lichaam van een gemeenschappelijke adviescommissie waarin raadsleden zitting hebben die zowel de raden van de deelnemende gemeenten assisteert bij de voorbereiding van besluitvorming met betrekking tot de betreffende gemeenschappelijke regeling of het algemeen bestuur van het openbaar lichaam kan adviseren. De gemeenschappelijke adviescommissie wordt ingesteld ter behartiging van de belangen van de raden van de deelnemende gemeenten bij het openbaar lichaam. Het voorbereiden van de besluitvorming door de gemeenschappelijke adviescommissie dient breed opgevat te worden en omvat ook het louter informeren van de raden omtrent de regeling waaraan de betreffende gemeente deelneemt. Ook kan de gemeenschappelijke adviescommissie bijvoorbeeld zienswijzen van de raden bij besluiten van het algemeen bestuur van een samenwerkingsverband voorbereiden of advies geven aan de raden van de deelnemende gemeenten of het bestuur van het samenwerkingsverband omtrent besluitvorming van het openbaar lichaam. De commissie wordt ingesteld op voorstel van de raden van de aan de regeling deelnemende gemeenten gezamenlijk. Alle raden dienen dus in te stemmen met het instellen van de commissie. Indien de raden een voorstel doen is het algemeen bestuur van het openbaar lichaam verplicht om de commissie in te stellen; het algemeen bestuur kan de commissie niet instellen als de raden hiertoe geen voorstel doen. Het is dus aan de raden van de deelnemende gemeenten om te bepalen of er behoefte is aan een dergelijke commissie. De commissie bestaat uit leden die per deelnemende gemeente door de raad uit zijn midden worden gekozen.

Een raad kan er voor kiezen geen lid aan te wijzen. Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam dient de bevoegdheden, taken, samenstelling en werkwijze van de commissie te regelen. Het dient voorafgaand aan het regelen hiervan de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid te stellen hun wensen en bedenkingen hieromtrent ter kennis van het algemeen bestuur te brengen. De gemeenschappelijke adviescommissie kan niet zelfstandig besluiten nemen en heeft geen raadsbevoegdheden; zij heeft een adviserende rol richting het algemeen bestuur van het openbaar lichaam en een voorbereidende rol in de besluitvorming van de raden van de deelnemende gemeente aan de gemeenschappelijke regeling omtrent punten die gerelateerd zijn aan de betreffende regeling en kan daaromtrent ook advies geven aan de raden. Geregeld wordt dat de leden van een gemeenschappelijke adviescommissie een vergoeding voor het bijwonen van de vergaderingen van de gemeenschappelijke raadscommissie kunnen krijgen. De hoogte van de vergoeding dient in redelijke verhouding te staan tot de werkzaamheden van de leden van de commissie.

Afspraken over participatie van ingezetenen en belanghebbenden

Advies

Gelet op het feit dat het overgrote deel van de GR-en in onze regio collegeregelingen zijn en dus geen kaderstellende bevoegdheden zijn overgedragen, lijkt het logisch om inspraak zo veel mogelijk lokaal in te passen via de reguliere inspraakmogelijkheden bij bijv. het vaststellen van beleidskaders die door de GR-en uitgevoerd worden.

Wanneer de raden wel een verordenende bevoegdheid hebben overgedragen aan het algemeen bestuur van een openbaar lichaam, ligt inspraak rechtstreeks bij de gemeenschappelijke regeling wel voor de hand.

Nieuwe wettekst (artikel 10 lid 7)

Een regeling als bedoeld in het tweede lid houdt bepalingen in omtrent de wijze waarop ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op grond van deze regeling betrokken worden.

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel:

Bij gemeenschappelijke regelingen kunnen taken en bevoegdheden met grote maatschappelijke relevantie zijn belegd. Op gemeentelijk niveau kan bijvoorbeeld via inspraak bij de gemeenteraad door inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties aandacht voor een bepaald onderwerp worden gevraagd. Die mogelijkheid bestaat niet wanneer een bevoegdheid of taak bij een gemeenschappelijke regeling is belegd, tenzij de regeling een procedure voor inspraak bevat. Deze wijziging ziet erop dat in elke regeling wordt afgesproken hoe om te gaan met participatie. Dat kan nog steeds inhouden dat deze mogelijkheid niet geboden wordt, maar dat is dan een bewuste keuze, waar de gemeenteraad mee dient in te stemmen. Er kan natuurlijk ook voor worden gekozen deze inspraak te laten lopen via gemeenteraden, waarna de inbreng bijvoorbeeld meegenomen kan worden in een zienswijze.

Actieve informatieplicht

Inleiding

In de nieuwe Wgr wordt in artikel 17 geregeld dat het bestuur van een gemeenschappelijke regeling een actieve informatieplicht heeft omtrent hetgeen in een regeling speelt. Daarmee is deze bepaling vergelijkbaar met de actieve informatieplicht van het college aan de gemeenteraad, zoals nu is neergelegd in de Gemeentewet. Deze verplichting richt zich niet alleen op informatie over te nemen besluiten, maar betreft alles dat de raad behoort te weten om zijn taak goed te kunnen vervullen. In de gemeenschappelijke regelingen moeten afspraken worden gemaakt over de wijze waarop deze informatie wordt aangeleverd.

De wijziging van artikel 17 van de Wgr roept kortom een informatieverplichting in het leven voor het bestuur van een openbaar lichaam, bedrijfsvoeringsorganisatie of gemeenschappelijk orgaan, om de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen te verschaffen die de raden nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.

Advies

Als algemene uitgangspunten voor de actieve informatieplicht kunnen worden benoemd:

- Het DB dient alle informatie actief te verstrekken die de raden nodig hebben om hun rol naar behoren te vervullen;
- Het gaat om informatieverstrekking gedurende het gehele beleidsproces waarbij relevante informatie in een zo vroeg mogelijk stadium wordt verschaft;
- Informatie wordt op hoofdlijnen verstrekt, behalve als een detail (politiek) relevant is of als er specifiek om is gevraagd;
- In ieder geval is er sprake van een actieve informatieplicht bij een maatschappelijk relevant onderwerp (leeft in de samenleving, heeft media aandacht e.d.) en ingeval er mogelijk sprake is van een bestuurlijk/financieel risico.

Onder deze actieve informatieplicht valt ons inziens in ieder geval het actief informeren van de raden:

- indien er wordt gestart met een majeure beleidsontwikkeling¹,

Een van de in ieder geval vast te leggen afspraken in de GR betreft de borging van de democratische legitimiteit bij majeure beleidsontwikkeling. Het gaat dan om het betrekken van de raad middels vastgelegde actieve informatiestromen van gemeenschappelijke regelingen waaraan beleidstaken zijn overgedragen naar de raden:

- die een grote impact kunnen hebben op inwoners of de maatschappij
- en of een grote financiële impact kunnen hebben op de gemeentelijke begroting;
- kunnen leiden tot ingrijpende wijziging van eerder vastgestelde kaders.

Hierover is reeds in het voorstel 'Informatievoorziening gemeenschappelijke regelingen' een stappenplan geïntroduceerd, waar bij de verschillende fasen van beleidstrajecten (initiatief, beleidsontwikkeling en evaluatie) de betrokkenheid van de raden is beschreven. Hieraan kan derhalve worden gerefereerd.

- over tussentijdse bestuursrapportages

Geadviseerd wordt om met GR's met een meer complexe dan wel grotere financiële impact op deelnemende gemeenten, ingeval hierover in de GR hierover nog geen bepalingen zijn

¹ Stappenplan bij majeure beleidsprocessen: Bijlage 6 'Uitgangspunten majeure beleidsprocessen gemeenschappelijke regelingen' van de Notitie informatievoorziening gemeenschappelijke regelingen 2018

opgenomen, ook afspraken vast te leggen over tweejaarlijkse dan wel tussentijdse bestuursrapportages. Ingeval een GR geen rapportage wenst op te stellen dient hiervoor door deze GR een motivering te worden overlegd en wel voorafgaande aan het kaderstellend besluit, zodat de raden dit in hun beraadslaging kunnen meenemen.

- indien er sprake is van artikel 9 (uittreding, toetreding, wijziging, opheffing)

Een goede positionering van de raden houdt ook in dat als er sprake is van een wijziging, een toetreding, uittreding of opheffing de raden tijdig over een verzoek daartoe worden geïnformeerd.

- over de agenda's en stukken voor vergaderingen van het AB en de daar genomen besluiten.

Voorname dient zo concreet mogelijk in de betreffende bepalingen van elke GR te worden opgenomen.

Voor deze informatieplicht dienen door iedere GR met de deelnemende raden, zo uniform als mogelijk, afspraken te worden vastgelegd, die ook voor de griffies werkbaar zijn.

Aandachtspunten zijn daarbij:

- vorm (schriftelijk, format)
- termijn (tijdigheid)
- wijze van aanlevering (griffies)
- vertrouwelijkheid/geheimhouding
- de wijze waarop de passieve informatie wordt geregeld (vragen n.a.v. geleverde informatie)

Nieuwe wettekst (artikel 17)

Aan artikel 17 is toegevoegd:

- *Het bestuur van het openbaar lichaam, de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan geeft de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen die de raden nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.*
- *De regeling, bedoeld in artikel 8, eerste, tweede of derde lid, houdt bepalingen in omtrent de wijze waarop de inlichtingen, bedoeld in het tweede lid, worden verstrekt.*

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel:

Met deze wijziging wordt geregeld dat het bestuur van een gemeenschappelijke regeling een actieve informatieplicht heeft omtrent hetgeen in een regeling speelt. Daarmee is deze bepaling vergelijkbaar met de actieve informatieplicht van het college aan de gemeenteraad, zoals nu is neergelegd in de Gemeentewet. Deze verplichting richt zich niet alleen op informatie over te nemen besluiten, maar betreft alles dat de raad behoort te weten om zijn taak goed te kunnen vervullen. In de gemeenschappelijke regelingen moeten wel afspraken worden gemaakt over de wijze waarop deze informatie wordt aangeleverd. De Afdeling stelt dat dit voorstel kan leiden tot rolonduidelijkheid omdat er een directe relatie ontstaat tussen het bestuur (algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter) van een gemeenschappelijke regeling en gemeenteraden en dat niet duidelijk is hoe dit voorstel zich verhoudt tot de reeds bestaande informatieplichten. De regering verwacht hier geen probleem. De Wgr kent op dit moment in artikel 17 het recht van een raadslid of raadsleden om vragen te stellen aan het bestuur van de regeling en de

verplichting om de gevraagde informatie te verstrekken. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen het algemeen, het dagelijks bestuur en de voorzitter. Er is derhalve een passieve informatie plicht van het hele bestuur van een regeling. Dit voorstel voegt daar een actieve informatieplicht aan toe, dus de verantwoordelijkheid om actief relevante informatie te verstrekken voor het hele bestuur van een regeling. Er wordt derhalve geen nieuwe informatie-relatie gecreëerd, maar een bestaande uitgebreid. Het ligt wel in de rede in de gemeenschappelijke regeling afspraken te maken over de verzending van informatie op basis van deze nieuwe plicht. Daarbij is van belang dat het voorstel geen verantwoordingsplicht van het bestuur van de regeling aan gemeenteraden betreft. De formele besluitvormings- en verantwoordingslijnen worden niet gewijzigd. Maar het eerder en aan alle raden beschikbaar stellen van informatie betekent dat raden beter in positie worden geplaatst voor het vervullen van hun rol bij gemeenschappelijke regelingen. Het kan bijdragen aan het opstellen van zienswijzen en het bespreken van de gemeentelijke inbreng met de eigen vertegenwoordiger in het verband. Een actieve informatieplicht kan derhalve bijdragen aan de bestaande besluitvormings- en verantwoordingsmechanismen.

Recht van onderzoek

Deze wijziging betreft een verplichte wijziging. Nadere advisering is daarmee niet nodig.

Wel roept deze nieuwe bepaling bij ons enkele vragen op. Lokaal kennen gemeenteraden namelijk een verordening op het recht van onderzoek. Is iets dergelijk ook hier nodig en zo ja, bij welk orgaan: de afzonderlijke gemeenten of de GR?

Nieuwe wettekst (Artikel 155g Gemeentewet)

- 1. De raad kan tezamen met de raden van de andere deelnemende gemeenten aan een gemeenschappelijke regeling als bedoeld in artikel 8, eerste, tweede of derde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen of tezamen met de raad of raden van de deelnemende gemeente of gemeenten en provinciale staten van de deelnemende provincie of provincies aan een regeling als bedoeld in artikel 51 en 52, eerste lid, juncto artikel 8, eerste, tweede of derde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen, op voorstel van een van de vertegenwoordigende organen van de deelnemers aan de betreffende regeling een onderzoek instellen naar het door het openbaar lichaam, bedrijfsvoeringsorganisatie onderscheidenlijk gemeenschappelijk orgaan gevoerde bestuur.*
- 2. Het eerste lid is niet van toepassing op een regeling die uitsluitend of mede is getroffen door de raad of raden, of provinciale staten van de deelnemende gemeenten of provincies.*
- 3. Het besluit tot het instellen van een gemeenschappelijke onderzoekscommissie omvat een omschrijving van het onderwerp van onderzoek alsmede een toelichting. Deze omschrijving kan hangende het onderzoek door de vertegenwoordigende organen, bedoeld in het eerste lid, worden gewijzigd.*
- 4. Het onderzoek wordt uitgevoerd door een door de raden gezamenlijk, met toepassing van de artikelen 1 en 8, tweede lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen dan wel de raden en provinciale staten gezamenlijk met toepassing van de artikelen 51 en 52, eerste lid, juncto artikel 8, tweede lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen in te stellen gemeenschappelijke onderzoekscommissie. De gemeenschappelijke onderzoekscommissie heeft ten minste drie leden en bestaat uitsluitend uit leden van de vertegenwoordigende organen, bedoeld in het eerste lid.*
- 5. Bij de samenstelling van de gemeenschappelijke onderzoekscommissie wordt gezorgd voor een evenwichtige vertegenwoordiging van de in het openbaar lichaam, bedrijfsvoeringsorganisatie, onderscheidenlijk gemeenschappelijk orgaan deelnemende gemeenten en provincies.*
- 6. De regeling waarbij de gemeenschappelijke onderzoekscommissie wordt ingesteld houdt bepalingen in omtrent het onderzoek, bedoeld in het eerste lid. In elk geval worden bepalingen opgenomen over de wijze waarop ambtelijke bijstand wordt verleend aan de gemeenschappelijke onderzoekscommissie.*
- 7. De artikelen 22 en 86, eerste lid, zijn van overeenkomstige toepassing op de gemeenschappelijke onderzoekscommissie.*
- 8. De gemeenschappelijke onderzoekscommissie kan de bij deze wet verleende bevoegdheden uitsluitend uitoefenen, indien ten minste drie van haar leden aanwezig zijn.*
- 9. De bevoegdheden en werkzaamheden van een gemeenschappelijke onderzoekscommissie worden niet geschorst door het aftreden van een van de raden of provinciale staten, bedoeld in het eerste lid.*
- 10. Op het besluit tot instelling van een onderzoek en tot instelling van een gemeenschappelijke onderzoekscommissie, alsmede het besluit tot wijziging van de omschrijving van het onderwerp van een onderzoek is artikel 19 van de Bekendmakingswet van overeenkomstige toepassing.*

11. De artikelen 10, tweede, derde en vijfde tot en met achtste lid, 10a, 11, 11a, 15, 16, 17, 20, derde lid, 21, 22, 23, 30 en 54 van de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn niet van toepassing. De overige bepalingen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn slechts van toepassing voor zover de aard van de aan de gemeenschappelijke onderzoekscommissie opgedragen taken zich daartegen niet verzet.

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel:

In het nieuwe artikel 155g wordt de basis gelegd voor het inzetten van een gemeenschappelijk enquêterecht bij gemeenschappelijke regelingen. Op grond van dit artikel kan de gemeenteraad tezamen met de andere gemeenteraden van de deelnemende gemeenten op voorstel van een van de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten aan een gemeenschappelijke regeling een onderzoek instellen naar de bestuursvoering van het betreffende openbaar lichaam, bedrijfsvoeringsorganisatie of gemeenschappelijke orgaan (eerste lid). Gezien het feit dat het enquêterecht bedoeld is als onderzoeksinstrument en controlemiddel van de raad richting het collegebestuur, kan het gemeenschappelijke enquêterecht enkel worden ingesteld door gemeenteraden van deelnemende gemeenten aan een collegeregeling, en is het gebruik ervan uitgesloten bij deelname aan raadsregelingen of gemengde regelingen waaraan raden deelnemen (tweede lid). Het onderzoek wordt uitgevoerd door een door de gemeenteraden gezamenlijk in te stellen gemeenschappelijke onderzoekscommissie. De onderzoekscommissie wordt vormgegeven door het instellen van een gemeenschappelijk orgaan, naar analogie van de gemeenschappelijke rekenkamer of gemeenschappelijke ombudscommissie. De gemeenschappelijke onderzoekscommissie heeft ten minste drie leden en bestaat uitsluitend uit leden van de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten (vierde lid). De commissie kan enkel haar bij de wet verleende bevoegdheden uitoefenen als minimaal drie van haar leden aanwezig zijn (achtste lid). Bij de samenstelling van de commissie dient gezorgd te worden dat de gemeenten die aan de regeling deelnemen op evenwichtige wijze vertegenwoordigd worden (vijfde lid). In de regeling waarmee de gemeenschappelijke onderzoekscommissie wordt ingesteld worden nadere regels met betrekking tot het onderzoek gesteld waarbij in ieder geval een regeling dient te worden opgenomen met betrekking tot de ambtelijke bijstand die aan de onderzoekscommissie wordt verschaft, waarmee de onafhankelijkheid van de bijstand die wordt verleend dient te worden gewaarborgd (zesde lid). Voor de gemeenschappelijke onderzoekscommissie geldt dat de leden die deelnemen aan de beraadslaging niet in rechte kunnen worden vervolgd of aangesproken worden dan wel worden verplicht getuigenis af te leggen over hetgeen zij in de vergadering van de gemeenschappelijke onderzoekscommissie hebben gezegd of aan de raad schriftelijk hebben overgelegd (zevende lid). Daarnaast geldt dat de gemeenschappelijke onderzoekscommissie geheimhouding kan opleggen omtrent stukken en het in vergadering met gesloten deuren behandelde overeenkomstig artikel 86, eerste lid, van de Gemeentewet (zevende lid). Het is van belang dat van het onderzoek, de instelling van de commissie en de (wijziging van) de omschrijving van het onderzoek openbare kennisgeving wordt gedaan. Om die reden worden de artikelen 139, tweede lid, 141 en 142 van overeenkomstige toepassing verklaard in het tiende lid. Tot slot staan bezwaar en beroep open tegen het besluit om een gemeenschappelijk onderzoek in te stellen en het besluit de omschrijving van dit onderzoek te wijzigen. In het nieuwe artikel 155h wordt geregeld dat de bestaande bevoegdheden van de onderzoekscommissie, bedoeld in artikel 155a, ook van toepassing verklaard worden op de gemeenschappelijke onderzoekscommissie zoals geïntroduceerd in het nieuwe artikel 155g. Dit betekent ten eerste dat de gemeenschappelijke onderzoekscommissie, net als de «gewone» onderzoekscommissie, inzage kan vorderen in bescheiden waarbij medewerking van de doelgroep als omschreven in artikel 155h verplicht is.

Aangezien het hier gaat om een gemeenschappelijk onderzoeksrecht van de raden naar de bestuursvoering van een openbaar lichaam, gemeenschappelijk orgaan of bedrijfsvoeringsorganisatie ingesteld bij een gemeenschappelijke regeling, geldt dat de medewerkingsplicht zich uitstrekt tot alle personen die direct te maken hebben met de bestuursvoering van dit lichaam. Gezien het beginsel van het verlengd lokaal bestuur dat ten grondslag ligt aan de bestuursvoering van een openbaar lichaam, bedrijfsvoeringsorganisatie of gemeenschappelijk orgaan is ervoor gekozen deze doelgroep daarom uit te laten strekken tot zowel het gemeentebestuur, de ambtenaren in dienst van de gemeente of uit andere hoofde ondergeschikt aan het gemeentebestuur, de commissies ingesteld door het gemeentebestuur, als het bestuur van het samenwerkingsverband en de ambtenaren in dienst van het samenwerkingsverband of uit andere hoofde ondergeschikt aan het bestuur van het samenwerkingsverband en de commissies ingesteld door dit bestuur. Bezwaar en beroep staan open tegen het besluit tot vordering van bepaalde documenten. Daarnaast bestaat een verplichting voor personen die behoren tot de doelgroep zoals hierboven omschreven om te verschijnen en te getuigen voor de gemeenschappelijke onderzoekscommissie indien zij hiertoe worden opgeroepen door de commissie, net als bij het lokale enquêterecht. Artikel 155c wordt van overeenkomstige toepassing verklaard.

De besluiten in beide leden van het van overeenkomstige toepassing verklaarde artikel 155d zijn besluiten in de zin van de Awb. Op grond van bijlage 1 bij de Awb staat tegen deze besluiten rechtstreeks beroep open bij de rechter. Door het van overeenkomstige toepassing verklaren van artikel 155e op de gemeenschappelijke onderzoekscommissie wordt geregeld dat het verschoningsrecht van toepassing is. Dit betekent dat onder bepaalde voorwaarden geen getuigenis hoeft te worden afgelegd aan de gemeenschappelijke onderzoekscommissie of geen inzage in bescheiden gegeven hoeft te worden. Dit kan onder andere aan de orde zijn bij geheimhouding uit hoofde van ambt of beroep, of indien het verstrekken van inlichtingen in strijd is met het openbaar belang. Een uitgebreide omschrijving van de voorwaarden kan gevonden worden in het nieuwe artikel 155h juncto artikel 155e van de Gemeentewet. Tot slot geldt dat het gemeenschappelijk enquêterecht ook kan worden ingezet bij regelingen tussen provincies en gemeenten op grond van artikel 51 van de Wgr. Al de hierboven omschreven voorwaarden zijn dan van overeenkomstige toepassing op een gemeenschappelijke onderzoekscommissie ingesteld door de raden en provinciale staten van provincies en gemeenten gezamenlijk (zie artikel 155g (nieuw)). Onderdeel C Met deze wijziging wordt in artikel 156 geregeld dat, evenzo als bij het lokale enquêterecht, bij het gemeenschappelijke enquêterecht zoals neergelegd in artikel 155g, de raad deze bevoegdheid niet kan overdragen aan het college of een door het college ingestelde bestuurscommissie.

Rekenkameronderzoek

Deze wijziging betreft een verplichte wijziging. Nadere advisering is daarmee niet nodig.

Nieuwe wettekst (Artikel 184 derde lid Gemeentewet)

De rekenkamer kan, indien de documenten, bedoeld in het tweede lid, daartoe aanleiding geven, bij de betrokken instelling dan wel bij de derde die de administratie in opdracht van de instelling voert, een onderzoek instellen, waaronder een onderzoek naar het gevoerde bestuur van de instelling, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a. De rekenkamer stelt de raad, het college en indien een onderzoek wordt ingesteld naar het gevoerde bestuur van een instelling als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, de rekenkamers van de deelnemende gemeenten en provincies aan deze instelling van haar voornemen een dergelijk onderzoek in te stellen in kennis.

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel:

In dit onderdeel wordt door een wijziging van artikel 184, derde lid, van de Gemeentewet verduidelijkt dat de rekenkamer een onderzoek kan instellen naar het gevoerde bestuur van het openbaar lichaam, de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan waaraan de gemeente deelneemt. Deze bevoegdheid dient gezien te worden als een verdere inkleuring van de bevoegdheid van de rekenkamer om onderzoek in te stellen naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur. Gezien het beginsel van het verlengd lokaal bestuur ligt de eindverantwoordelijkheid voor de bestuursvoering binnen een samenwerkingsverband op grond van de Wgr immers op het niveau van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling. Dit onderzoek kan worden ingesteld door de rekenkamer op het moment dat de jaarrekening of andere rapporten omtrent deze instellingen die zich bij het gemeentebestuur bevinden hiertoe aanleiding geven. Indien een rekenkamer besluit tot het instellen van een onderzoek naar het gevoerde bestuur van het openbaar lichaam, de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan dient de rekenkamer de rekenkamers van de andere deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling op de hoogte te stellen van het onderzoek, om overlappende onderzoeken te voorkomen.

Afspraken over wijze evaluatie opnemen in GR

Inleiding

Iedere GR moet een bepaling gaan bevatten over de evaluatie van de regeling. De bepaling kan overigens ook inhouden dat niet wordt geëvalueerd. Wordt wel geëvalueerd dan zullen de bepalingen gaan over wat wordt geëvalueerd, hoe vaak en op welke wijze. Het doel van de opname van dit artikel is: verbetering van de positie van vertegenwoordigende lichamen. Artikel 11a is een artikel dat ruimte geeft voor een *eigen* invulling (keuzevrijheid); hiervoor geldt zodoende dat dit uiterlijk op 1 juli 2024 geïmplementeerd moet zijn. Al is sprake van keuzevrijheid, er is via artikel 11a wel een verplichting gecreëerd om afspraken te maken over evaluatie van de gemeenschappelijke regeling. Om te voorkomen dat dit voorstel leidt tot onnodige administratieve lasten voor de deelnemende partijen heeft de regering er niet voor gekozen om wettelijk voor te schrijven waar de evaluatie specifiek op gericht moet zijn, hoe vaak die moet plaatsvinden en op welke wijze. Er kan dus ook worden gekozen voor de afspraak om de regeling **niet** te evalueren, maar dit moet dan wel een bewuste keuze zijn. De meerwaarde van een evaluatie is dat periodiek wordt stilgestaan bij het functioneren van de gemeenschappelijke regeling. Daarnaast kan een evaluatiemoment een ijkpunt in de samenwerking zijn. Met zo'n moment kan rekening gehouden worden bij bijvoorbeeld meerjarige investeringen. Daardoor kan een natuurlijk en mogelijk (financieel) gunstig moment van uittreden ontstaan als bij omvangrijke investeringen of overeenkomsten rekening wordt gehouden met de evaluatietermijn.

Advies

Het lijkt ons waardevol en nodig ieder samenwerkingsverband periodiek te evalueren. Om te komen tot een goede evaluatie is het van belang om voorafgaand goed te verwoorden wat de gemeenschappelijk doelstelling van de samenwerking is. Voorts is van belang bij de periodieke evaluatie te bekijken of de aansturing van de samenwerking nog goed functioneert, of dat de uitgangspunten voor aansturing misschien gaandeweg wel veranderd zijn. Graag verwijzen we in dit verband ook naar het bijgevoegde besluit Project Informatievoorzieningen Gemeenschappelijke Regelingen uit 2018 is in bijlage 5 waarin uitgebreid beschreven hoe geëvalueerd kan worden.

Ons advies is dus om in elk GR te regelen dat er geëvalueerd wordt, maar wel per regeling te kijken hoe en hoe frequent geëvalueerd moet worden. Waarbij wordt afgewogen wat haalbaar en houdbaar is. Bij een GR zoals het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA) kan bijvoorbeeld gekozen worden voor een andere evaluatie-frequentie en ook een minder zware evaluatie. Ook zou onderscheid gemaakt kunnen worden tussen verplichte en niet verplichte regelingen.

Deze wetswijziging roept ook enkele vragen bij ons op: wie evalueert nu precies en wat kun je daar dan vervolgens als deelnemende gemeenten precies mee?

Nieuwe wettekst (Artikel 11a)

Een regeling houdt bepalingen in omtrent de evaluatie van de regeling.

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel:

In dit onderdeel wordt geregeld dat in een regeling tot het instellen van een openbaar lichaam, een gemeenschappelijk orgaan, een bedrijfsvoeringsorganisatie of in een centrumregeling bepalingen worden opgenomen omtrent de evaluatie van de regeling. Op grond van dit artikel wordt enkel verplicht gesteld om een bepaling omtrent evaluatie op te nemen in de gemeenschappelijke regeling, waarbij het besluit of wordt geëvalueerd wordt overgelaten aan de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling. Dit betekent dat ook kan worden bepaald dat geen evaluatie plaatsvindt. Deze bepaling geldt door middel van de desbetreffende schakelbepalingen in de Wgr ook voor regelingen tussen waterschappen, tussen provincies, tussen gemeenten en waterschappen, tussen gemeenten en provincies, tussen waterschappen en provincies, tussen waterschappen, provincies en gemeenten.

Afspraken over uittreding opnemen in GR

Inleiding & advies

In elke regeling worden zo concreet mogelijke bepalingen over wijziging, opheffing, toetreden, uittredingsvoorwaarden voor en gevolgen van uittreding opgenomen. Deze bepalingen betreffen minimaal de volgende onderdelen:

- personeel
- contracten
- huisvesting
- investeringen

maar ook kan gedacht worden aan:

- opzegtermijn
- werkelijke kosten vs. 'verzekeringspremie'/risico-opslag; en bij toetreding: 'inkoopsom'
- toerekenbaarheid kosten uittreding
- onderscheid kosten (bv. frictiekosten; desintegratiekosten; personele kosten)
- verplichting tot/mogelijkheid van overnemen personeel e.d.

In elke regeling wordt voorts aangegeven op welke wijze geborgd wordt dat raden tijdig in positie worden gebracht om een zorgvuldig besluit te nemen over de zienswijze bij wijziging, opheffing, toetreding, uittreding, zoals bedoeld in art. 1 van de WGR. Dit komt erop neer dat de zienswijzeprocedure materieel betekenis heeft en niet neerkomt op "tekenen bij het kruisje".

Het past niet bij de rol van de griffiers om de inhoudelijke bepalingen bij dit artikel te formuleren; deze taak ligt bij de werkgroepen (controllers, juristen). Wel past het bij de adviesrol van de griffiers om de bepalingen die worden ontwikkeld te toetsen op de vraag of voldoende is geborgd dat de raden voldoende invulling kunnen geven aan hun rol bij het besluit over de in te nemen zienswijze.

Nieuwe wettekst (Artikel 9)

1. *De regeling houdt bepalingen in omtrent wijziging, opheffing, toetreding, de voorwaarden waaronder kan worden uitgetreden en de gevolgen van uittreding, waaronder bepalingen omtrent de gevolgen voor het vermogen van de rechtspersoon, bedoeld in artikel 8, eerste en derde lid, en de deelnemende gemeenten, met inachtneming van artikel 1.*
2. *De regeling waarbij een openbaar lichaam of een bedrijfsvoeringsorganisatie wordt ingesteld houdt bepalingen in omtrent de vereffening van het vermogen ingeval dat openbaar lichaam wordt ontbonden.*
3. *Het bij een regeling ingestelde openbaar lichaam of een bedrijfsvoeringsorganisatie blijft na zijn ontbinding voortbestaan voor zover dit tot vereffening van zijn vermogen nodig is.*

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel:

Hoewel artikel 9 van de Wgr al verplicht om bij een voor onbepaalde tijd ingestelde gemeenschappelijke regeling afspraken te maken over het regelen van de gevolgen van de uittreding, laat de praktijk zien dat veel problemen worden ervaren ten gevolge van de uittreding. Dat komt omdat in de regeling vaak wordt volstaan met de afspraak dat in geval van uittreding het (algemeen) bestuur de uittreedvoorwaarden vaststelt. Om hier een einde aan te maken wordt voorgesteld artikel 9 van de Wgr aan te scherpen met een bepaling over de reikwijdte van de afspraken die moeten worden gemaakt over het regelen van de gevolgen van de uittreding, zodat niet langer volstaan kan worden met een vaststelling door het (algemeen) bestuur. Toegevoegd is dat in ieder geval afspraken moeten worden gemaakt over de gevolgen voor het vermogen van de rechtspersoon, waarbij moet worden gedacht aan afspraken over personeel, contracten, huisvesting en investeringen. Daarnaast wordt de verplichting om hierover afspraken te maken ook geïntroduceerd voor tijdelijke gemeenschappelijke regelingen. Hoewel deze regelingen vanwege de tijdelijkheid waarschijnlijk minder noodzaak tot uittreding zullen kennen, kunnen deze regelingen lange tijd bestaan. Omdat daardoor uittreding kan voorkomen, valt niet goed uit te leggen waarom in deze gevallen geen afspraken over uittreding hoeven te worden gemaakt. Daarnaast is ook bij deze regelingen voorstelbaar dat een wijziging of toetreding gaat spelen, daarom wordt ook in de wet opgenomen dat hierover afspraken moeten worden gemaakt.

Aanpassen begrotingscyclus

De nieuwe Wgr hanteert nieuwe deadlines voor de kadernota's, jaarrekeningen en begrotingen:

- Kadernota: was 15 april wordt 30 april
- Jaarrekening: was 15 april wordt 30 april
- Begroting: was 15 april wordt half juni

De wetgever beoogt daarmee meer ruimte te geven aan raden, maar lijkt daarin geen rekening te hebben gehouden met het zomerreces. Effectief is deze aangepaste planning veel lastiger in te passen dan de huidige planningen.

Zaak is dus hier – net als nu al het geval is – weer goede afspraken over de maken met de gemeenschappelijke regelingen die zowel voor de GR-en als voor de deelnemers realistisch en haalbaar zijn.

Nieuwe wettekst (Artikel 34, 34b en 35)

Artikel 34

1. *Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan stelt de begroting vast in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.*
2. *Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 september van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan gedeputeerde staten.*
3. *Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan stelt de jaarrekening vast in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.*
4. *Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt de jaarrekening binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, aan gedeputeerde staten.*

Artikel 34b

5. *Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt vóór 30 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten.*

Artikel 35

1. *Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt de ontwerp-begroting twaalf weken voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, onderscheidenlijk twaalf weken voordat zij door het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan wordt vastgesteld, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten.*
2. *De ontwerp-begroting wordt door de zorg van de besturen van de deelnemende gemeenten voor een ieder ter inzage gelegd en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar gesteld.*

3. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie onderscheidenlijk het gemeenschappelijk orgaan hun zienswijze over de ontwerp-begroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerp-begroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.
4. Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie onderscheidenlijk het gemeenschappelijk orgaan stelt de raden van de deelnemende gemeenten voorafgaande aan het vaststellen van de begroting schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze, bedoeld in het derde lid, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.
5. Nadat deze is vastgesteld, zendt het algemeen bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie onderscheidenlijk het gemeenschappelijk orgaan, zo nodig, de begroting aan de raden van de deelnemende gemeenten, die ter zake bij gedeputeerde staten hun zienswijze naar voren kunnen brengen.
6. Het eerste, derde en vierde lid zijn van toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting. In de gemeenschappelijke regeling kan worden bepaald ten aanzien van welke categorieën begrotingswijzigingen hiervan kan worden afgeweken.
7. De artikelen 186 tot en met 213 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing, voor zover daarvan bij of krachtens deze wet niet is afgeweken.

Toelichting op de wettekst uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel:

De inrichting van de begrotingscyclus van gemeenschappelijke regelingen leidt in de praktijk tot een moeilijke verhouding tot die van gemeenten. Bijdragen aan een gemeenschappelijke regeling zijn verplichte uitgaven voor een gemeente die moeten worden verwerkt in de begroting van de gemeente zelf. Daar moet tijd voor zijn. Tegelijkertijd is het ook van belang dat een raad zicht heeft op de doelen van een gemeenschappelijke regeling en op de eigen begroting bij de bespreking van begrotingen van gemeenschappelijke regelingen. Zonder zicht op de doelen van een samenwerkingsverband is het lastig om iets te vinden van de begroting en zonder goed zicht op de financiële positie van de gemeente is het lastig te oordelen over investeringen of bezuinigingen bij een regeling. Vanuit gemeenteraden komt nu een sterk signaal dat de financiële stukken van een regeling vaak te weinig inhoud bevatten en te vroeg komen om deze goed te kunnen beoordelen. Daarom kiest de regering voor een verruiming van de uiterste termijnen. Per regeling kan gekozen worden voor kortere termijnen, maar niet voor latere data. Dit biedt meer ruimte voor maatwerk al naar gelang de behoefte bij gemeenteraden. Om gemeenteraden meer positie te geven in de begrotingscyclus van een gemeenschappelijke regeling is ervoor gekozen de termijnen voor de indiening van de kadernota, ontwerp-begroting en begroting aan te passen. De begrotingscyclus van gemeenschappelijke regelingen sluit daardoor beter aan op die van gemeenten, waardoor het voor gemeenteraden makkelijker wordt te overzien wat de gevolgen zijn van uitgaven aan regelingen voor de eigen gemeente. Ook krijgen gemeenteraden langer de tijd om een zienswijze op de concept-begroting van een regeling te geven en ontvangen zij de kadernota later. Dit gebeurt door drie wijzigingen: –de kadernota moet voor 30 april naar gemeenteraden worden gestuurd in plaats van 15 april; –de begroting van een regeling moet uiterlijk 15 september naar gedeputeerde staten worden gestuurd in plaats van 1 augustus; en de ontwerp-begroting moet uiterlijk 12 weken voor 15 september voor een zienswijze aan gemeenteraden aangeboden worden, in plaats van 8 weken. De mogelijkheden voor verruiming van de termijnen worden ingeperkt door samenloop met de gemeentelijke begrotingscyclus en praktische overwegingen als het zomerreces. De regering vindt het daarom niet wenselijk dat de concept-begroting later dan juni naar de gemeenteraden gaat, vandaar de keuze voor een termijn van 12 weken voor een ziens-

wijze. Daardoor kan een raad nog vóór het zomerreces de concept- begroting bespreken en dit na het zomerreces afronden. Door de indiening van de begroting bij de toezichthouder op 15 september te zetten, hebben de gemeenteraden vier weken langer de tijd, namelijk twaalf weken, om tot een eigen of met andere raden afgestemde zienswijze bij de concept-begroting te komen. De datum 15 september ligt fors dicht bij de datum waarop de gemeentelijke begroting moet worden ingediend bij de toezichthouder dan nu het geval is. Daardoor is het mogelijk een meer afgewogen oordeel te hebben over de concept-begroting van een gemeenschappelijke regeling. De twee maanden tussen beide deadlines worden voldoende geacht om de uitgaven aan een regeling als verplichte uitgaven te verwerken in de gemeentelijke begrotingen.

Bijlage

Notitie informatievoorziening Gemeenschappelijke Regelingen van de griffiers uit 2018

uitnodiging

wo 18 oktober 2023
15.00 - 18.00 u.
in ons kantoor in Hoorn.

Netwerkbijeenkomst 10 jaar bestaan OD NHN

De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord bestaat 10 jaar. Samen met u hebben we ons al die jaren ingezet voor een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. Een mijlpaal die we graag samen met u vieren. Daarom nodigen wij u van harte uit voor een feestelijke netwerkbijeenkomst op **woensdag 18 oktober 2023** van 15:00 tot 18:00 uur.

De bijeenkomst richt zich op samenwerking en netwerken.

Graag staan wij met onze gastspreker **Jan Douwe Kroeske** met u stil bij wat we hebben bereikt en welke uitdagingen en kansen wij voor de nabije toekomst zien. Verschillende medewerkers van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord presenteren daarna hun bijdrage aan de realisatie van deze maatschappelijke opgaven. Dit belooft een inspirerende en enthousiasmerende sessie te worden!

Wij bieden u ter afsluiting een buffet aan, zodat u in een gemoedelijke sfeer met elkaar in gesprek kan gaan over wat u aan inspiratie heeft opgedaan.

Ik hoop u 18 oktober 2023 te mogen verwelkomen!

Vriendelijke groet,

Lars Voskuil

Bestuursvoorzitter OD NHN

N.B. De netwerkbijeenkomst zal op video worden vastgelegd. Zo willen wij graag aan onze zichtbaarheid en bekendheid werken.

Ja, ik kom ook!

Klik hier om uw plaats te bevestigen
uiterlijk 28 september 2023

AB-MEMO

Aan : Algemeen Bestuur OD NHN
Datum vergadering : 13-09-2023
Auteur : Diana van der Kolk
Onderwerp : Brief Staatssecretaris ministerie Infrastructuur & Waterstaat,
robuuste omgevingsdiensten – verzoek om toetsing
Agendapunt : 2.1
Bijlage(n) : 2
Portefeuille : L.Hj. Voskuil (portefeuille bestuurlijk en werkgeverschap)

Gevraagd van het AB

Het algemeen bestuur wordt gevraagd kennis te nemen van de brief van de staatssecretaris van het Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat met de bijlage 'Eindnotitie robuuste omgevingsdiensten' van 15 juni 2023. De inhoud van deze brief betreft het verzoek aan de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord om het geformuleerde toetsingskader 'robuustheidscriteria' toe te passen op de ODNHN.

Daarnaast wenst het dagelijks bestuur het algemeen bestuur in kennis te stellen van de planning omtrent de beantwoording van dit toetsingskader, het formuleren van een door het bestuur vastgesteld plan van aanpak dat uiterlijk 1 april 2024 aangeleverd dient te worden aan het ministerie, om te komen tot een robuuste omgevingsdienst per 1 april 2026.

Doel van de memo

Dit Memo heeft tot doel de planning te delen omtrent de beantwoording van het toetsingskader 'robuuste omgevingsdienst' en het opstellen van een plan van aanpak om daartoe te komen.

Augustus	Interne sessie omtrent de beantwoording van het toetsingskader
28 augustus	Bespreken van het toetsingskader in het Ambtelijk Overleg Gemeenten en Provincie (AOGP)
12 september	Eindredactie
27 september	Concept-beantwoording bespreken in het dagelijks bestuur
28 september	Toezending aan de leden van het algemeen bestuur Toezending aan de Staatssecretaris ministerie I&W
September/ oktober	Aantrekken Programmamanager Transitie
Maart 2024	Vaststelling plan van aanpak/ transitieplan in het algemeen bestuur
Eind maart 2024	Plan van aanpak/ transitieplan aanbieden aan de staatssecretaris ministerie I&W
1 april 2026	Omgevingsdienst Noord-Holland Noord voldoet aan robuustheidscriteria

Aanleiding

Uit de Eindnotitie Robuuste omgevingsdiensten: De adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (verder commissie Van Aartsen) constateert dat momenteel sprake is van vermijdbare milieuschade doordat het VTH-stelsel niet overal afdoende functioneert. Een van de oorzaken is dat niet alle omgevingsdiensten robuust genoeg zijn en daarmee ook niet kunnen voldoen aan de kwaliteitseisen. De commissie Van Aartsen stelt 'dat het stelsel – nog steeds – gekenmerkt wordt door fragmentatie en vrijblijvendheid. Het belangrijkste gevolg hiervan is dat omgevingsdiensten hun rol niet kunnen invullen zoals de bedoeling is. Het stelsel schiet volgens de commissie onder meer te kort, omdat de omgevingsdiensten onvoldoende robuust zijn om vanuit professionele distantie hun rol te kunnen spelen.'

Gelet op de opgaven is door de werkgroep – in pijler 1 van het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH Stelsel - het begrip robuustheid nader gespecificeerd. Daartoe zijn vier verschillende perspectieven **maatschappij, innovatie, organisatie en middelen** onderscheiden en van elk daarvan is besproken welke criteria daarop van toepassing zijn. Om robuust te zijn moet een omgevingsdienst aan de volgende criteria voldoen: **effectiviteit, ontwikkelvermogen, wendbaarheid en efficiency.**

Vervolgens is aan de hand van de vastgestelde documenten bepaald welke uitgangspunten/randvoorwaarden er voor deze opdracht gelden. Op basis daarvan is voor het meetbaar en specifiek maken van de criteria, een vertaling gemaakt in een set van 6 kritische prestatie-indicatoren (kpi's). Uitgangspunt daarbij was de inhoudelijke benadering en geen structuraanpak door direct te kiezen voor een geografische benadering. Na vaststelling van de kpi's in het bestuurlijk overleg van 21 maart jl., zijn deze vervolgens genormeerd op basis van de opdracht aan de werkgroep om voldoende scherpte in de normering van de 6 kpi's aan te brengen, om ze onderscheidend te laten zijn ten opzichte van de huidige situatie. Resultaat is een beschrijving van het nieuwe "landschap" van de omgevingsdiensten.

Kpi's voor robuustheid

1. De omvang van het regionaal werkprogramma (VTH-uren) (inclusief ketentoezicht) gecombineerd met percentage medewerkers in eigen dienst. Deze omvang (basis- en milieugerelateerde plustaken) is minimaal € 15 miljoen (incl. overhead) (prijsspeil 2021) en 80% van de medewerkers in het primaire proces in dienst van de organisatie;
2. De dienst voldoet aan geldende kwaliteitscriteria VTH voor zowel de basistaken als de plustaken;
3. De dienst heeft voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie blijkend uit aanwezigheid van een (meerjarige) innovatieagenda en vrij besteedbaar budget voor innovatie;
4. De dienst kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandsvormogen). Dit blijkt uit afdoende algemene reserve voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers en expliciete afspraken over uitname;
5. De dienst kan relatie leggen tussen werk, mensen en geld. Er wordt informatiegestuurd gewerkt. Dat komt tot uitdrukking in percentage van de uitvoeringsformatie VTH voor businessintelligence en opleidingsbudget van 3% van de loonsom;
6. De dienst past bij de identiteit van het werkgebied en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied. De maatschappelijke opgave staat centraal.

Alle omgevingsdiensten moeten aan de 6 genormeerde kpi's voldoen. Deze normen geven de ondergrens aan. Daarnaast is een toetsingskader uitgewerkt, zoals hieronder beknopt weergegeven (betreft pagina 40- 42 van de bijgevoegde notitie).

Inhoud

Bijlage 6 Toetsingskader – notitie Pijler 1 Robuuste Omgevingsdiensten

Alle omgevingsdiensten moeten aan de 6 genormeerde kpi's voldoen. Deze normen geven de ondergrens aan. Het staat partijen in het belang van de bescherming van de leefomgeving uiteraard vrij om daarbovenop extra te investeren. Alle criteria en kpi's voor robuustheid dienen in samenhang te worden toegepast. Een omgevingsdienst kan dan volledig robuust zijn, of op een of meer onderdelen versterking behoeven. Een inhoudelijk toetsingskader (ook in samenhang met de visitaties) biedt houvast voor de verdere doorontwikkeling van de omgevingsdiensten en daarmee versterking van het VTH-stelsel. Na de vaststelling of aan de 6 vastgestelde kpi's wordt voldaan, is het aan het regionaal bestuur om te bepalen wat gelet op het voldoen aan randvoorwaarden, criteria en kpi's nodig is om de omgevingsdienst robuust te laten zijn. Dit dient te worden vastgelegd in een door het bestuur vastgesteld plan van aanpak c.q. verbeterplan. Deze manier van toetsen biedt ruimte om ook te kijken naar het stelsel van omgevingsdiensten in het geheel.

Onderstaand een beknopt overzicht van de voor 1 oktober 2023 te beantwoorden vragen zoals bedoeld in de brief van de Staatssecretaris van 17 juli 2023. Voor de vragen waarop een negatief antwoord gegeven wordt dient voor 1 april 2024 een plan van aanpak, vastgesteld door het bestuur, aangeleverd te worden met als doel per 1 april 2026 te voldoen aan de toetsingscriteria.

- 1) Wordt aan alle randvoorwaarden voldaan zoals opgenomen in de door het BO IBP VTH vastgestelde notitie (ja/nee)?
 - Alle gemeenten en provincies nemen deel aan de omgevingsdienst en hebben alle basistaken volledig overgedragen;
 - De governance is ingericht, er is sprake van goed opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap, onafhankelijkheid en gezag het accounthouderschap is ingevuld, de directeur heeft een stevige positie en mandaat (als aan 1 van deze onderdelen niet wordt voldaan dan nee invullen) (heeft samenhang met pijler 5);
 - Voor de minimale omvang telt uitsluitend de omzet van de basis- en milieugerelateerde plustaken. Er is een duidelijk onderscheid tussen deze taken en de niet milieugerelateerde plustaken;
 - Er wordt zelfstandig voldaan aan de minimale normen voor robuustheid;
 - Zijn er specifieke kennisgebieden of taken die door een andere dienst worden uitgevoerd?;
 - Bij de toetsing wordt rekening gehouden met de robuustheid in de toekomst (meerjarig perspectief, waarbij ook onderscheid wordt gemaakt tussen structurele en incidentele middelen).
- 2) Is er een (meerjarige) innovatieagenda?
- 3) Wordt er informatiegestuurd gewerkt en kan de dienst relatie leggen tussen werk, mensen en geld?
- 4) Voldoet het opleidingsbudget aan de gestelde norm?
- 5) Wordt voldaan aan de kwaliteitscriteria (voor alle taken)?
- 6) Is het werkgebied congruent met het karakter van het werkgebied en de maatschappelijke opgaven?
- 7) Hoe groot is de omvang van het regionaal werkprogramma (VTH-uren) (inclusief ketentoezicht), uitgesplitst naar basistaken en milieugerelateerde plustaken en overige plustaken (inclusief overhead)?
- 8) Voldoet de omvang van de omzet voor basis- en milieugerelateerde plustaken (inclusief overhead) aan de vastgestelde geïndexeerde norm van € 16,5 miljoen?
- 9) Zijn er i.v.m. het efficiënter kunnen werken (o.a. door robuustere overhead) mogelijkheden voor de uitbreiding met niet-milieugerelateerde plustaken, waarbij de uitgebreide taken voldoen aan de kwaliteitscriteria?

Dubbelklik hier voor invoer tekst.

10) Welke afspraken zijn gemaakt in de gemeenschappelijke regeling over het terugnemen van (milieugerelateerde)plustaken?

11) Zijn deze afspraken toereikend om ook bij terugname robuust te kunnen blijven?

12) Is er afdoende algemene reserve voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers?

13) Als robuustheid niet te bereiken is met uitbreiding van taken of opplussen van capaciteit, welke mogelijkheden voor fusies zijn er gelet op het voldoen aan de omzetnorm voor basis- en milieugerelateerde plustaken en de vereiste congruentie met het werkgebied? Uitleggen in pva wat de af/overwegingen in dit kader zijn geweest m.n. m.b.t. de congruentie.

14) Zijn daar al (oriënterende) gesprekken over gevoerd? Graag uitkomsten opnemen in het pva.

15) Wordt met de beoogde fusie voldaan aan alle randvoorwaarden en genormeerde kpi's voor robuustheid?

Bijlage(n)

- Brief staatssecretaris ministerie Infrastructuur & Waterstaat, Robuuste Omgevingsdiensten
 - verzoek om toetsing, 17 juli 2023;
- Eindnotitie Robuuste Omgevingsdiensten 15 juni 2023;

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Omgevingsdienst Noord Holland Noord
t.a.v. de voorzitter van het Algemeen Bestuur
De heer L.Hj. Voskuil

per mail l.voskuil@bergen-nh.nl

afschrift aan: IPO, VNG, ODNL

Datum 17 juli 2023
Betreft Robuuste omgevingsdiensten – verzoek om toetsing

Bestuurskern

Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

Liesbeth Hennink-Spoelma
Beleidsmedewerker

M +31(0)6-11316837
liesbeth.spoelma@minienw.nl

Ons kenmerk

IENW/BSK-2023/193231

Bijlage(n)

Eindnotitie robuuste
omgevingsdiensten incl.
toetsingskader

Geachte heer Voskuil,

Bijna een jaar geleden zijn we met alle betrokken partijen waaronder gemeenten, provincies, omgevingsdiensten, Unie van Waterschappen en diverse ministeries in het Bestuurlijk Programma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (IBP VTH) met elkaar aan de slag gegaan met de versterking van het VTH stelsel. De Algemeen Besturen vervullen hier ook een voorname taak in. In het programma volgen we de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen op. Gezamenlijk hebben we het afgelopen jaar al veel in gang gezet. Dit heeft geleid tot een aantal adviezen die het Bestuurlijk Overleg IBP VTH (BO IBP VTH) op 22 juni jl. heeft overgenomen. Wij, de programmadirecteur van het IBP VTH en de directeur generaal Milieu en Internationaal, informeren u hierbij over de genomen besluiten en belangrijke stappen die nu gezet moeten worden.

Het IBP VTH is nu bijna een jaar aan de slag en daarmee halverwege de looptijd. Het eerste jaar was bedoeld om plannen te maken en het tweede jaar is bedoeld voor de implementatie van deze plannen. Op 22 juni jl. heeft het BO IBP VTH de volgende besluiten genomen:

1. Robuustheidscriteria omgevingsdiensten

De robuustheidscriteria (effectiviteit, ontwikkelvermogen, wendbaarheid en efficiency) zijn vastgesteld. Deze criteria zijn uitgewerkt in zes genormeerde kritische prestatie-indicatoren (KPI's). Verderop in de brief gaan we hier nader op in.

2. Advisering omgevingsplannen

Afgesproken is om de rol van omgevingsdiensten bij de advisering over omgevingsplannen vast te leggen in bestuurlijke afspraken. Dit zal verder binnen het IBP VTH worden uitgewerkt.

3. Visie op kennisinfrastructuur

De visie op kennisinfrastructuur is vastgesteld. De volgende stap is dat een handelingsperspectief moet worden geboden hoe de visie haar weerslag krijgt in de uitvoering. Dit wordt opgepakt binnen het IBP VTH.

4. Mandaat

Het BO IBP VTH heeft gekozen voor het instrument mandaat voor het beleggen van taken bij de omgevingsdienst. Dit wordt verder uitgewerkt binnen het IBP VTH.

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Datum
17 juli 2023

Op 4 juli jl. is de Tweede Kamer geïnformeerd over de voortgang van het IBP VTH en voornoemde besluiten (zie [Voortgang versterking VTH-stelsel juni 2023 | Tweede Kamer der Staten-Generaal¹](#)).

Toelichting besluit robuustheidscriteria omgevingsdiensten

Binnen pijler 1 van het IBP VTH (robuuste omgevingsdiensten en financiering) zijn criteria geformuleerd voor een robuuste omgevingsdienst. Deze criteria zijn: effectiviteit, ontwikkelvermogen, wendbaarheid en efficiency. Deze criteria zijn vervolgens omgezet naar de volgende zes kritische prestatie-indicatoren (KPI's):

1. De omvang van het regionaal werkprogramma gecombineerd met het percentage medewerkers in eigen dienst. Deze omvang is minimaal € 16,5 miljoen (inclusief overhead en prijspeil 2023) en 80% van de medewerkers in het primaire proces is in dienst van de organisatie.
2. De dienst voldoet aan geldende kwaliteitscriteria VTH voor zowel de basistaken als de plustaken.
3. De dienst heeft voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie blijkend uit aanwezigheid van een (meerjarige) innovatieagenda en vrij besteedbaar budget voor innovatie. Het percentage voor het innovatiebudget wordt in het kader van het onderzoek naar de robuuste financiering nader bepaald.
4. De dienst kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandsvermogen). Dit blijkt uit afdoende algemene reserve voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers en expliciete afspraken over uitname. Het percentage voor het weerstandsvermogen wordt in het kader van het onderzoek naar de robuuste financiering nader bepaald.
5. De dienst kan relatie leggen tussen werk, mensen en geld. Er wordt informatiegestuurd gewerkt. Dat komt tot uitdrukking in het percentage van de uitvoeringsformatie VTH voor businessintelligence en opleidingsbudget van 3% van de loonsom.
6. De dienst past bij de identiteit van het werkgebied en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied. De maatschappelijke opgave staat centraal.

Daarnaast is een toetsingskader opgesteld waarmee omgevingsdiensten kunnen toetsen of de eigen omgevingsdienst voldoet aan de robuustheidscriteria. U treft de betreffende stukken bijgaand aan.

Het BO IBP VTH heeft ingestemd met de robuustheidscriteria, de KPI's en het toetsingskader. Verder heeft het BO IBP VTH bepaald dat **uiterlijk 1 april 2026** alle omgevingsdiensten robuust moeten zijn door aan de zes KPI's te voldoen.

Tevens heeft de werkgroep het advies gegeven dat na toetsing aan de zes vastgestelde KPI's, het aan het regionaal bestuur is om te bepalen wat gelet op het voldoen aan randvoorwaarden, criteria en KPI's nodig is om de omgevingsdienst robuust te laten zijn. Dit dient te worden vastgelegd in een door

¹ Kamerstuk 22343 / 28663 nr. 360

het bestuur vastgesteld plan van aanpak c.q. verbeterplan. Ook met dit advies heeft het BO IBP VTH ingestemd.

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Gelet op bovenstaande besluiten verzoeken wij u om met het bijgevoegde toetsingskader te toetsen of uw omgevingsdienst aan de KPI's voldoet. Hierbij kunt u gebruik maken van de data uit het tweejaarlijks onderzoek dat volgens planning medio augustus beschikbaar komt. Het resultaat van deze toetsing ontvangt de staatssecretaris van IenW graag **uiterlijk 1 oktober 2023**.

Datum
17 juli 2023

Als uw omgevingsdienst niet voldoet aan alle zes KPI's, maakt u een plan van aanpak waarin beschreven is hoe uw omgevingsdienst aan de criteria gaat voldoen. Dit plan van aanpak ontvangt de Staatssecretaris van IenW graag **uiterlijk 1 april 2024**.

De uitkomst van de toetsing en het plan van aanpak kunnen gestuurd worden naar postbusVTH@minienw.nl.

Parallel aan het traject van toetsing en het opstellen van de plannen van aanpak, start IenW met de voorbereiding om de door het BO IBP VTH vastgestelde robuustheidscriteria vast te leggen in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB).

Met vriendelijke groet,

De directeur-generaal Milieu en Internationaal,

Afke van Rijn

De programmadirecteur IBP VTH

Magdeleen Sturm

Pijler 1 Robuuste omgevingsdiensten

15 juni 2023 Eindnotitie

Voorwoord

Voor elk van de 4 deelonderwerpen binnen pijler 1 is een werkgroep opgericht. Deze notitie betreft deelonderwerp A en is opgesteld door de werkgroep Robuuste omgevingsdiensten, bestaande uit deelnemers vanuit gemeenten, provincies, omgevingsdiensten, ODNL, VNG, IPO en het ministerie van I&W.

Robuuste omgevingsdiensten zijn cruciaal voor de bescherming van de burgers en hun leefomgeving en het voorkomen van milieuschade. Vanuit die opgave heeft de werkgroep in een intensief proces met een inhoudelijke benadering, criteria en kritische prestatie-indicatoren opgesteld voor robuustheid. Voor het bepalen en bereiken van robuustheid dienen deze in samenhang te worden toegepast. De werkgroep vertrouwt er op dat dit door de verantwoordelijke partijen in het VTH-stelsel wordt opgepakt.

Met het opleveren van deze notitie beschouwt de werkgroep haar opdracht als afgerond.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1 Inleiding	7
2 Werkwijze	10
Specificatie robuustheid	11
Uitgangspunten	12
3 Definitie robuustheid aan de hand van criteria	15
Essentiële kritische prestatie-indicatoren voor robuustheid	15
Normering	16
4 Landschap van omgevingsdiensten	21
Indeling huidige omgevingsdiensten	21
Beschrijving nieuwe landschap omgevingsdiensten	23
5 Vervolg	25
Samenhang met overige deelprojecten pijler 1	25
Toetsing voldoen aan de criteria	25
Verankering minimumeisen	25
Consequenties niet voldoen aan minimum eisen	26
Financiële consequenties	28
Aanbevelingen	28
Bijlage 1 Uitgangspuntennotitie Denkrichting Ondergrens	29
Bijlage 2 Visie en ambitie programma IBT VTH	33
Bijlage 3 Kritische prestatie-indicatoren voor robuuste omgevingsdienst	34
Bijlage 4 Minimaal adequaat niveau	36
Bijlage 5 VTH-kwaliteitscriteria	38
Bijlage 6 Toetsingskader	40

Samenvatting

De adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (verder commissie Van Aartsen) constateert dat momenteel sprake is van vermijdbare milieuschade doordat het VTH-stelsel niet overal afdoende functioneert. Een van de oorzaken is dat niet alle omgevingsdiensten robuust genoeg zijn en daarmee ook niet kunnen voldoen aan de kwaliteitseisen. De commissie Van Aartsen stelt “dat het stelsel – nog steeds – gekenmerkt wordt door fragmentatie en vrijblijvendheid. Het belangrijkste gevolg hiervan is dat omgevingsdiensten hun rol niet kunnen invullen zoals de bedoeling is. Het stelsel schiet volgens de commissie onder meer te kort, omdat de omgevingsdiensten onvoldoende robuust zijn om vanuit professionele distantie hun rol te kunnen spelen.”

Een robuuste organisatie is een organisatie die wendbaar en daadkrachtig kan blijven in tijden van verandering en die onafhankelijk van externe omstandigheden of factoren naar behoren kan blijven functioneren. Dit is in de uitgangspuntennotitie *Denkrichting ondergrens*¹ vertaald naar de omgevingsdiensten en daarin is aangegeven dat dit betekent dat de diensten in staat moeten zijn:

1. de opgedragen taken op een dusdanige manier uit te voeren dat ze bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving, bijdragen aan het voorkomen van (vermijdbare) milieuschade en bijdragen aan het aanpakken van de (milieu)problemen;
2. hun rol te (kunnen) pakken in de grote transitieopgaven waar Nederland voor staat.

Gelet op deze opgaven is door de werkgroep het begrip robuustheid nader gespecificeerd. Daartoe zijn vier verschillende perspectieven **maatschappij, innovatie, organisatie en middelen** onderscheiden en van elk daarvan is besproken welke criteria daarop van toepassing zijn. Om robuust te zijn moet een omgevingsdienst aan de volgende criteria voldoen: **effectiviteit, ontwikkelvermogen, wendbaarheid en efficiency**.

Vervolgens is aan de hand van de vastgestelde documenten bepaald welke uitgangspunten/randvoorwaarden er voor deze opdracht gelden. Op basis daarvan is voor het meetbaar en specifiek maken van de criteria, een vertaling gemaakt in een set van 6 kritische prestatie-indicatoren (kpi's). Uitgangspunt daarbij was de inhoudelijke benadering en geen structuraanpak door direct te kiezen voor een geografische benadering. Na vaststelling van de kpi's in het bestuurlijk overleg van 21 maart jl., zijn deze vervolgens genormeerd op basis van de opdracht aan de werkgroep om voldoende scherpte in de normering van de 6 kpi's aan te brengen, om ze onderscheidend te laten zijn ten opzichte van de huidige situatie. Resultaat is een beschrijving van het nieuwe “landschap” van de omgevingsdiensten.

Kpi's voor robuustheid

1. De omvang van het regionaal werkprogramma (VTH-uren) (inclusief ketentoezicht) gecombineerd met percentage medewerkers in eigen dienst. Deze omvang (basis- en milieugerelateerde plustaken) is minimaal € 15 miljoen (incl. overhead) (prijspeil 2021) en 80% van de medewerkers in het primaire proces in dienst van de organisatie.
2. De dienst voldoet aan geldende kwaliteitscriteria VTH voor zowel de basistaken als de plustaken.
3. De dienst heeft voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie blijkend uit aanwezigheid van een (meerjarige) innovatieagenda en vrij besteedbaar budget voor innovatie.

¹ Door het bestuurlijk overleg IBP VTH op 24 november 2022 vastgesteld.

4. De dienst kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandsvormogen). Dit blijkt uit afdoende algemene reserve voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers en expliciete afspraken over uitname.
5. De dienst kan relatie leggen tussen werk, mensen en geld. Er wordt informatiegestuurd gewerkt. Dat komt tot uitdrukking in percentage van de uitvoeringsformatie VTH voor businessintelligence en opleidingsbudget van 3% van de loonsom.
6. De dienst past bij de identiteit van het werkgebied en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied. De maatschappelijke opgave staat centraal.

Alle omgevingsdiensten moeten aan de 6 genormeerde kpi's voldoen. Deze normen geven de ondergrens aan.

De werkgroep heeft op basis van de beschikbare gegevens uit 2021 vastgesteld welke omgevingsdiensten voldoende omzet en voldoende mensen in eigen dienst hebben om robuust te kunnen zijn (kpi 1). Het gaat om de omgevingsdiensten:

Groningen
Drenthe
FUMO
West Holland
Regio Arnhem
NHN
Rivierenland
ZO Brabant
Midden Holland
ZHZ
Haaglanden
Brabant Noord
Nijmegen
MWB
NZKG
DCMR

De feitelijke toetsing dient plaats te vinden aan de hand van de geïndexeerde cijfers van 2023. Omdat voor het voldoen aan de minimale norm uitsluitend de basis- en milieugerelateerde plustaken meetellen, dient een duidelijk onderscheid te worden gemaakt met de niet-milieugerelateerde plustaken.

Voor kpi 2, 3 en 5 zal op basis van het tweejaarlijks onderzoek (medio 2023), maar ook uit de uitvraag van werkgroep financiën blijken of, en zo ja welke omgevingsdiensten niet voldoen aan de kwaliteitscriteria VTH, welke beschikken over een innovatieagenda en een vrij besteedbaar innovatiebudget en een budget van 3% voor business intelligence en kennisontwikkeling.

Kwetsbaar voor veranderingen in het werkpakket (kpi 4), is een aantal omgevingsdiensten met in verhouding veel plustaken (waarvan mogelijk ook niet-milieugerelateerd of geen opgave) of waar signalen zijn dat gemeenten die taken (mogelijk) willen terughalen of dat al in gang hebben gezet.

Er zijn bestuurlijke dilemma's geïdentificeerd voor de bestuurders van de omgevingsdiensten, gelet op karakteristieken van het werkgebied, cultuurhistorische achtergrond en verschil in maatschappelijke opgaven.

Voldoen aan kpi 6 leidt voor de volgende omgevingsdiensten tot onvoldoende congruentie tussen omgevingsdienst en werkgebied, of er is sprake van een samenhangend gebied dat wordt bediend door meer omgevingsdiensten:

- Er zijn er in Zuid-Holland 5 omgevingsdiensten die 3 onderscheidende gebieden bedienen (Groene Hart, Botlek en stedelijk-/kustgebied). Midden-Holland heeft een werkgebied dat uiteenvalt in bollen/kuststreek, zakelijke dienstverlening en Groene Hart en dat weinig interne samenhang vertoont.
- In Noord-Holland is de opsplitsing tussen OD IJmond en ODNZKG niet congruent met de opgaven in het gebied: niet logisch dat er gelet op het karakter van het werkgebied er twee omgevingsdiensten zijn in het Noordzeekanaalgebied. Daarnaast bedient OD IJmond twee niet vergelijkbare (en niet aaneengesloten) werkgebieden.
- Er is geen logica vanuit de gebiedsopgaven voor het bestaan van twee omgevingsdiensten in Utrecht.
- In de provincie Gelderland zijn er 7 omgevingsdiensten (samenwerkend in Gelders stelsel). In Gelderland is er een gebied met specifieke karakteristieken dat wordt bediend door – nu nog – 3 omgevingsdiensten, namelijk de Veluwe. Verder is op basis van congruentie met de opgave (beide stedelijk gebied en er is een langjarige samenwerking in de (Groene Metropool)regio Arnhem-Nijmegen) de scheiding tussen OD Regio Arnhem en OD Regio Nijmegen niet logisch. De ODA valt niet samen met de Regio Achterhoek en bedient een aantal gemeenten die in andere samenwerkingsconstellaties niet worden gerekend tot de Achterhoek.
- De verschillen in het werkgebied van Limburg-Zuid zijn groot, met het Heuvelland en Chemelot als uitersten. De schaal van de OD Limburg Zuid is te klein om beide goed te kunnen bedienen.

In de beschrijving van het nieuwe landschap van omgevingsdiensten in combinatie van voldoen aan kpi's 1 en 6 hoeft er wat de werkgroep betreft niets te veranderen in de provincies Friesland, Groningen, Drenthe, Noord-Brabant en mogelijk Zeeland. Voor de toekomstige opgaven ligt samenwerking tussen de 3 noordelijke provincies en de 3 omgevingsdiensten in Noord-Brabant wel voor de hand. Voor Zeeland ligt die samenwerking voor de hand met DCMR of Midden- en West Brabant.

Hoewel de provincie Flevoland en Gooi- en Vechtstreek gelijksoortige werkgebieden zijn, lijkt het voor de omgevingsdienst FGV, zelfs met het uitbreiden van (milieugerelateerde) plustaken, niet mogelijk om robuust te zijn.

Robuuste omgevingsdiensten zijn cruciaal voor de bescherming van de burgers en hun leefomgeving en het voorkomen van milieuschade. Alle criteria voor robuustheid dienen in samenhang te worden toegepast. Een omgevingsdienst kan dan volledig robuust zijn, of op een of meer onderdelen versterking behoeven. Na de vaststelling of aan de kpi's wordt voldaan (aan de hand van een toetsingskader), is het aan het regionaal bestuur om te bepalen wat gelet op het voldoen aan de 6 kpi's nodig is om de omgevingsdienst robuust te laten zijn. Dit dient te

worden vastgelegd in een door het bestuur vastgesteld plan van aanpak. Voor het voldoen aan met name kpi's 1 en 6 is de keuze om robuustheid te bereiken door:

1. het vergroten van het werkgebied (fusering);
2. het vergroten van het takenpakket middels milieugerelateerde plustaken. Meer taken betekent een grotere dienst in omvang en draagt bij aan een integrale benadering en meer speelruimte.
3. het opplussen van capaciteit voor de basis- en/of milieugerelateerde functies.

Daarbij doet de werkgroep de volgende aanbevelingen. Kies bij optie 1 indien mogelijk voor de congruentie met de provinciegrens vanwege nabijheid en karakter en de regierol van deze bestuurslaag bij de (grootschalige) milieuproblemen. Houdt voor het bereiken van robuustheid niet vast aan de huidige grenzen van de omgevingsdiensten, maar laat de congruentie met het karakter van het werkgebied leidend zijn. Opknippen en weer samenvoegen van (delen van) omgevingsdiensten is nadrukkelijk één van de opties op robuust te worden.

1 Inleiding

De adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (verder commissie Van Aartsen) constateert dat momenteel sprake is van vermijdbare milieuschade doordat het VTH-stelsel niet overal afdoende functioneert. Een van de oorzaken is dat niet alle omgevingsdiensten robuust genoeg zijn en daarmee ook niet kunnen voldoen aan de kwaliteitseisen. De commissie Van Aartsen stelt “dat het stelsel - nog steeds - gekenmerkt wordt door fragmentatie en vrijblijvendheid. Het belangrijkste gevolg hiervan is dat omgevingsdiensten niet hun rol kunnen invullen zoals de bedoeling is. Het stelsel schiet volgens de commissie onder meer te kort, omdat de omgevingsdiensten onvoldoende robuust zijn om vanuit professionele distantie hun rol te kunnen spelen.”

Duidelijk is dat niet alle omgevingsdiensten een zodanige kritische massa of robuustheid hebben dat ze in staat zijn de VTH-opgave in de regio te vervullen op de manier waarop die was bedoeld bij de totstandkoming van het stelsel. Ook is de huidige opzet niet in lijn met de bedoeling van het advies van de commissie-Mans om de milieuwethandhaving te verbeteren. Op basis van de bestaande rapporten en beschikbare informatie is duidelijk dat er meer omgevingsdiensten zijn dan op basis van inhoudelijke criteria nodig zou zijn. (Bron commissie Van Aartsen)

Daarnaast is de milieuproblematiek complexer geworden en zijn er nieuwe opgaven, zoals de zeer zorgwekkende stoffen, de energietransitie, de stikstofproblematiek en de klimaatdoelstellingen. De maatschappij is kritischer geworden en vraagt om een (pro)actieve aanpak van milieuproblemen. Bij gemeenten, provincies en omgevingsdiensten is de bewustwording van hun rol in de aanpak van vermijdbare milieuschade toegenomen.

Omgevingsdiensten zijn onvoldoende robuust om vanuit professionele distantie hun rol te kunnen spelen, door een combinatie van:

- een te kleine schaal van een aantal diensten,
- negatieve effecten van outputfinanciering op handhaving en kennisontwikkeling en deskundigheidsbevordering,
- te grote diversiteit in het takenpakket waardoor een regionale handhavingsstrategie niet van de grond komt,
- informatie-uitwisseling en kennisontwikkeling zijn onder de maat voor het opbouwen van deskundigheid en voldoende specialisatie. Laat staan dat deze zijn toegesneden op de toekomstige vraagstukken waar bevoegd gezag en omgevingsdiensten mee te maken krijgen. (Bron commissie Van Aartsen)

Het doel van IBP VTH is het versterken van het vth-stelsel door o.a. de effectiviteit en slagvaardigheid van de omgevingsdiensten te versterken (uitgewerkt in 6 pijlers), zodat zij in staat zijn op een professionele manier hun taken uit te voeren (zie bijlage 2 voor visie en ambitie). Daarmee wordt bijgedragen aan een schonere, veiliger en gezondere leefomgeving en wordt milieuschade voorkomen in plaats van achteraf te moeten herstellen. Pijler 1 draagt daaraan bij door het formuleren van criteria van de ondergrens waar een omgevingsdienst aan moet voldoen wil deze voldoende robuust kunnen zijn door de juiste omvang, kwaliteitscriteria, een adequate financiering en advisering door omgevingsdiensten op milieunormen. Deze notitie beperkt zich tot de criteria voor de robuustheid.

Samenvattend zijn er 3 vastgestelde documenten die belangrijk zijn voor de uitwerking van de criteria voor robuustheid: het programmaplan (o.a. uitwerking aanbevelingen van commissie Van Aartsen), het pijlerplan en de uitgangspuntennotitie Denkrichting ondergrens². Deze laatste is opgenomen in bijlage 1.

Een van de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen heeft betrekking op het vaststellen van een ondergrens voor de omvang van een omgevingsdienst. Deze aanbeveling is als volgt geformuleerd.

Een 'kritische massa' is vereist voor omgevingsdiensten: een zodanige omvang dat de organisatie in voldoende mate beschikt over de gespecialiseerde technische en juridische kennis die een effectieve en rechtmatige toepassing en handhaving van het omgevingsrecht mogelijk maakt en de omgevingsdienst in staat stelt sparringpartner te zijn voor complexe vraagstukken en advisering over de toepassing van de omgevingswet. Er zijn nu omgevingsdiensten die alleen kunnen functioneren doordat een andere omgevingsdienst basistaken voor hen uitvoert of die hun schaal vooral te danken hebben aan plustaken. Dat vindt de commissie ongewenst. De basis moet zijn dat elke omgevingsdienst het basistakenpakket nu en in de toekomst zelf kan uitvoeren en alleen in uitzonderlijke gevallen kennis van elders haalt. Bovendien moet de omgevingsdienst voldoende robuust zijn om gebiedsgericht specialistische kennis te kunnen opbouwen. De commissie adviseert daarom een ondergrens vast te stellen voor de omvang van een omgevingsdienst (kwalitatieve en kwantitatieve capaciteit) op basis van het aantal inrichtingen met milieubelastende activiteiten (per categorie).

In het programmaplan IBP Versterking VTH-stelsel is deze aanbeveling verwerkt in de volgende uitgangspunten:

- Formuleren landelijke uniforme criteria voor effectieve en efficiënte omgevingsdiensten die voldoende massa hebben om hun huidige én toekomstige taken uit te voeren. Meegenomen worden de verplichte taken en de zogenaamde plustaken (aanbeveling 1 van commissie Van Aartsen). Op basis van deze criteria wordt bepaald wat de ondergrens voor de omvang van een omgevingsdienst is. Daaruit volgt of aangesloten wordt bij de systematiek van de veiligheidsregio's (van 29 naar 23 omgevingsdiensten) of dat een andere vorm van fusering meer voor de hand ligt.
- Vaststellen van landelijke uniforme minimum kwaliteitscriteria voor de kritische massa van omgevingsdiensten.

Op 17 januari jl. heeft de stuurgroep ingestemd met het projectplan van pijler 1. In het pijlerplan is het volgende opgenomen:

De commissie Van Aartsen heeft naar drie aspecten gekeken die bijdragen aan robuuste omgevingsdiensten, namelijk de ondergrens van omgevingsdiensten (aanbeveling 1), de kwaliteit van de uitvoering verbeteren en afstemmen op de aard van de inrichtingen (aanbeveling 2) en de wijze van financiering van de omgevingsdiensten (algemene norm voor de bekostiging van de omgevingsdiensten, aanbeveling 5). Deze ingrediënten zijn de basis, maar op dit moment is er geen eenduidig en gedefinieerd beeld van wat een robuuste, effectieve en slagvaardige omgevingsdienst is. Van belang is daarom om te komen tot een gezamenlijke en gedragen probleemdefinitie met betrekking tot de ondergrens van omgevingsdiensten en definitie van wat een effectieve en slagvaardige omgevingsdienst is.

² Door het bestuurlijk overleg IBP VTH op 24 november 2022 vastgesteld.

Er is gekozen om in pijler 1 vier deelonderwerpen uit te werken:

- A. Ondergrens omgevingsdiensten: landelijke uniforme criteria voor de omvang
- B. Kwaliteitscriteria: opstellen landelijke uniforme minimum kwaliteitscriteria voor kritische massa met mogelijkheid regionale verfijning
- C. Normfinanciering: opstellen normfinanciering voor omgevingsdiensten
- D. Uitvoeringstoets: Advisering omgevingsdiensten op omgevingsplannen

Op 22 september jl. heeft de stuurgroep aangegeven notities van het kernteam van pijler 1 te willen ontvangen, met de denkrichtingen voor de ondergrens en normfinanciering van omgevingsdiensten. De notities dienen als richtinggevende documenten voor de leden van de stuurgroep voor o.a. het besluitvormingstraject naar het bestuurlijk overleg, waar de plannen van het IBP VTH zijn voorgelegd. De notities maken inzichtelijk wat de kaders zijn en welke ruimte er is voor de werkgroepen om inkleuring te geven aan beide deelprojecten. Daarnaast wordt hierin het bestuurlijke traject en het tijdsplan voor besluitvorming omschreven.

2 Werkwijze

Voor elk deelonderwerp is een werkgroep in het leven geroepen. Deze notitie betreft deelonderwerp A en is opgesteld door de werkgroep Robuuste omgevingsdiensten, bestaande uit deelnemers vanuit gemeenten, provincies, omgevingsdiensten, ODNL, VNG, IPO en het ministerie van I&W (verder werkgroep). Er is door het bestuurlijk overleg naar aanleiding van de door het kernteam opgestelde notitie besloten dat het begrip robuustheid wordt gehanteerd om de ondergrens en de kwaliteitscriteria voor de kritische massa op te baseren, omdat dit een positief begrip is. Een robuuste organisatie is een organisatie die wendbaar en daadkrachtig kan blijven in tijden van verandering en die onafhankelijk van externe omstandigheden of factoren naar behoren kan blijven functioneren. Dit is in de nota vertaald naar de omgevingsdiensten en dat betekent dat de diensten in staat moeten zijn:

1. de opgedragen/overeengekomen taken op een dusdanige manier uit te voeren dat ze bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving, bijdragen aan het voorkomen van (vermijdbare) milieuschade en bijdragen aan het aanpakken van de (milieu)problemen;
2. hun rol te (kunnen) pakken in de grote transitieopgaven waar Nederland voor staat.

Het belang van robuuste en goed functionerende omgevingsdiensten is recent weer geïllustreerd door een onderzoek van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV). OVV heeft aan de hand van drie casussen (Tata Steel IJmuiden, Chemours Dordrecht en APN Nijmegen) onderzocht hoe omwonenden beschermd worden tegen nadelige gezondheidseffecten door langdurige en/of veelvuldige blootstelling aan industriële emissies. Daarnaast is onderzocht of in de bescherming verbeteringen mogelijk zijn. OVV stelt dat alleen de bedrijven zelf direct invloed hebben op hun bijdrage aan de blootstelling. Het gegeven dat industrie zich in de nabijheid van dorpen en steden bevindt, brengt een extra verantwoordelijkheid met zich mee voor zowel bedrijven als de overheid. Er ligt potentie om de VTH-uitvoering een belangrijke bijdrage te laten leveren aan de beperking van gezondheidsrisico's. De omvang en het effect van deze bijdrage is sterk afhankelijk van de inzet aan de voorkant van de andere partners/actoren in het stelsel. In dat geval zijn omgevingsdiensten in staat om de aanbevelingen van de OVV op te volgen, namelijk optimaal gebruik maken van alle mogelijkheden binnen het huidige instrumentarium om de gezondheid van omwonenden te beschermen tegen schadelijke industriële emissies door:

- zicht te hebben op de emissies van bedrijven;
- een inschatting van het gezondheidsrisico per stof te kunnen maken waaraan omwonenden worden blootgesteld (in samenwerking met GGD's en RIVM);
- zorg te dragen voor aanscherping van de vergunning zodra de gezondheidsrisico's voor omwonenden daarom vragen;
- zorg te dragen voor tijdige implementatie van best beschikbare technieken (BBT) door de bedrijven;
- kennis en ervaring met andere bevoegde bestuursorganen en omgevingsdiensten uit te wisselen (opgave in pijler 4).

De werkgroep is gestart met het doornemen van de volgende stukken:

- Programmaplan IBP VTH
- Pijlerplan 1 Robuuste omgevingsdiensten en normfinanciering
- Uitgangspuntennotitie Denkrichting Ondergrens
- Omgevingsdiensten in beeld (SPPS/Twijnstra en Gudde)
- Rapportage visitatie omgevingsdiensten
- Groslijst criteria voor robuustheid

In een later stadium zijn daar bij gekomen:

- Programmaplan NOVEX
- Rapport Industrie en omwonenden (OVV)

Specificatie robuustheid

Vervolgens heeft de werkgroep ervoor gekozen om, gelet op opgave waar de omgevingsdiensten voor aan de lat staan, aan het begrip robuustheid een nadere specificatie te geven. Daarbij heeft de werkgroep zich gebaseerd op de vier perspectieven uit de Balance scorecard. Dat zijn maatschappij, innovatie, organisatie en middelen. Voor elk perspectief is een overheersend criterium bepaald. Voor een robuuste omgevingsdienst gelden dan de volgende criteria:

- effectiviteit
- ontwikkelvermogen
- wendbaarheid
- efficiency

Perspectief	Criterium	Toelichting
Maatschappij Burgers, bedrijven, partners, overheden en opdrachtgevers/ eigenaren van Omgevingsdiensten	Effectiviteit	In welke mate voldoet de OD aan de impliciete en expliciete verwachtingen van haar opdrachtgevers en via hen aan die van burgers en bedrijven? In welke mate beschermt de OD de gezondheid van omwonenden tegen schadelijke industriële emissies? In welke mate bereikt de OD een aantoonbaar maatschappelijk effect en in welke mate wordt daarop concreet gestuurd?
Innovatie Het tijdig en adequaat ontwikkelen van producten en diensten met het oog op toekomstige opgaven	Ontwikkelvermogen	In welke mate is de OD gemotiveerd en in staat om de (toekomstige) gevraagde prestaties te leveren? Is de OD in staat om zich te richten op onderzoek en ontwikkeling?
Organisatie De inrichting en het functioneren van alle werkprocessen	Wendbaarheid	In welke mate is de OD in staat zich op toekomstige ontwikkelingen in maatschappelijke vraag en verwachtingen te anticiperen dan wel op onverwachte omstandigheden te anticiperen? Is daarvoor de juiste werkcultuur aanwezig?
Middelen Geld, capaciteit en materieel	Efficiency	In welke mate weet de OD haar middelen zo optimaal mogelijk in te zetten om aan de klantverwachtingen (eigenaren en opdrachtgevers) te kunnen voldoen? Achterliggende vraag is of er een voldoende match is tussen de gevraagde prestatie en het benodigde budget.

Allereerst is door de werkgroep aan de hand van de vastgestelde documenten bepaald welke uitgangspunten/randvoorwaarden er voor deze opdracht gelden. Op basis daarvan is voor het meetbaar en specifiek maken van de criteria, een vertaling gemaakt in een set van 6 kritische prestatie-indicatoren (kpi's).

Uitgangspunt daarbij was de inhoudelijke benadering en geen structuuraanpak door direct te kiezen voor congruentie met bv. de Veiligheidsregio's. Van alle criteria is getoetst in welke mate wordt bijgedragen aan de robuustheid.

Na vaststelling daarvan in het bestuurlijk overleg van 21 maart jl., zijn deze vervolgens genormeerd op basis van de opdracht aan de werkgroep om voldoende scherpte in de normering van de 6 kpi's aan te brengen, om ze onderscheidend te laten zijn ten opzichte van de huidige situatie. Resultaat is een beschrijving van het nieuwe landschap van de omgevingsdiensten.

Gedurende het werkproces is de samenhang met de overige deelprojecten van pijler 1 (kwaliteitscriteria, adequate financiering en advisering door omgevingsdiensten op milieunormen) bewaakt. Geconstateerd is dat de financiële kpi's het beste door de werkgroep Financiering kunnen worden uitgewerkt.

Ook is geconstateerd dat er factoren zijn die in andere pijlers van het IBP VTH worden uitgewerkt, die medebepalend zijn voor de robuustheid van de diensten, zoals de aanpak van milieucriminaliteit (pijler 2), de verbetering van de informatievoorziening (pijler 3), een werkende kennisinfrastructuur en voldoende gekwalificeerd personeel (pijler 4) en het sluiten van de uitvoerings- en beleidscyclus (pijler 5). Deze link wordt in de kpi's gemarkeerd (zie bijlage 3).

Uitgangspunten

Door de werkgroep is geconstateerd dat deze criteria primair betrekking hebben op de individuele omgevingsdiensten, maar ook van invloed zijn op het stelsel van omgevingsdiensten en de andere partners (bv. OM en ILT) in het stelsel. Om robuust te zijn, zijn omgevingsdiensten afhankelijk van hun omgeving, namelijk hun opdrachtgevers en eigenaren, voor de kwaliteit van de uitvoering, de omvang van het takenpakket en de financiering. Nauwe samenwerking met de opdrachtgevers is belangrijk. In het bestuurlijk overleg is opgemerkt dat een omgevingsdienst alleen maar robuust kan zijn als de opdrachtgever dat ook is. Dat is ook de conclusie van de projectgroep OGON (opdrachtgever-opdrachtnemerschap). Daarbij moet worden gekeken of gelet op de grote transities er meer beleidskracht op het gebied van regulering en vergunningverlening wordt gebundeld bij de omgevingsdiensten of deze bij de gemeenten moet blijven en worden versterkt. Dat gaat ook om de verstrekte middelen. Geadviseerd wordt om ook criteria te formuleren voor robuust opdrachtgeverschap. Hiervoor is een aparte opdracht nodig, maar dit is geen onderdeel van de opdracht van de werkgroep.

Alle omgevingsdiensten dienen aan de vastgestelde criteria en bijbehorende kpi's voor robuustheid te (gaan) voldoen. Niet voldoen heeft consequenties voor de betreffende omgevingsdienst. Geadviseerd wordt om het bestuurlijk overleg een einddatum te laten bepalen wanneer men aan de minimale criteria en bijbehorende kpi's moet voldoen. De werkgroep adviseert deze termijn niet te lang te laten zijn. Voorstel is de eigenaren van omgevingsdiensten binnen een termijn van een half jaar na de besluitvorming over de normering voor robuustheid, kenbaar te maken hoe daaraan gaat worden voldaan.

Aan de hand van de vastgestelde documenten is bepaald welke uitgangspunten/randvoorwaarden er voor deze opdracht gelden. Daarbij is gelet op de toekomstbestendigheid en de aanbeveling van de commissie Van Aartsen om het huidige stelsel niet overhoop te gooien. Op basis daarvan zijn de criteria en de kritische prestatie-indicatoren opgesteld, die vervolgens zijn genormeerd. In de vastgestelde notitie *Denkrichting ondergrens* is opgenomen dat er een nadere uitwerking moet komen van het daarin geïntroduceerde evaluatiekader. Vanwege het karakter van de opdracht kiest de werkgroep voor de term toetsingskader om vast te stellen of een omgevingsdienst voldoende robuust is.

Daarnaast is verkend hoe de afspraken over het voldoen aan minimumeisen verankerd kunnen worden.

De geformuleerde uitgangspunten/randvoorwaarden zijn:

1. Alle gemeenten en provincies nemen deel aan de omgevingsdienst en hebben alle basistaken volledig overgedragen (helaas is recent gebleken dat aan die wettelijke verplichting nog niet is voldaan). Beide zijn een voorwaarde om te kunnen (gaan) voldoen. Aandachtspunt is de governance van de BRZO-bedrijven in relatie tot Wgr.
2. De governance is ingericht, er is sprake van goed opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap (goede relatie en heldere afspraken), onafhankelijkheid en gezag, het accounthouderschap is ingevuld, de directeur heeft een stevige positie en mandaat (goed leiderschap) (uitwerking in pijler 5). Daarbij de opmerking dat een robuuste omgevingsdienst in staat is de opdrachtgever te helpen bij de professionalisering van het opdrachtgeverschap.
3. Voor het bepalen van de robuustheid wordt zowel naar basis- als milieugerelateerde plustaken gekeken. Zoals door SPPS/TG in Omgevingsdiensten in Beeld is opgemerkt kan een omgevingsdienst die uitsluitend is toegerust op de uitvoering van het basistakenpakket, niet automatisch ook een rol spelen in alle maatschappelijke (milieu-) opgaven in de regio. Op basis van de cijfers uit Omgevingsdienst in beeld heeft de werkgroep bovendien geconcludeerd dat het hebben van plustaken belangrijk is om als omgevingsdienst robuust te zijn. Om deze robuustheid te kunnen garanderen dient er iets afgesproken (bestuurlijk) of geregeld (bij wet- en regelgeving) te worden ten aanzien van deze plustaken. Dit ligt overigens eerder voor de hand voor complexe milieu- gerelateerde plustaken omdat de omgevingsdiensten ooit zijn opgericht om de meer complexe en/of regionale milieuproblematiek aan te pakken. Wanneer sprake is van (bestuurlijke) afspraken of aangepaste wet- en regelgeving dient op het niveau van de gemeenschappelijke regeling een overgangstermijn ten aanzien van de inbreng en uithaal van plustaken te worden vastgelegd.
4. De criteria (ondergrens robuustheid) gelden voor de individuele omgevingsdienst. Dat betekent dat op specifieke kennisgebieden het mogelijk is/blijft om taken door een andere dienst te laten uitvoeren (zoals taken behorende tot BRZO-inrichtingen en IPPC-categorie-4-installaties en taken die ondanks congruentie in het werkgebied te weinig voorkomen).
5. De normering houdt rekening met de robuustheid in de toekomst (meerjarig perspectief, waarbij ook onderscheid wordt gemaakt tussen structurele en incidentele middelen).
6. De werkgroep heeft er voor gekozen zich niet te beperken tot criteria die uitsluitend de bedrijfsvoering betreffen.
7. De werkgroep heeft er voor gekozen om te beschrijven welke stappen in fusie of uitbreiding van taken moeten worden gezet om de robuustheid te kunnen bereiken. De feitelijke implementatie is een verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. Hiervoor dient wel een einddatum te worden bepaald.
8. Een criterium voor robuustheid en bijbehorende kritische prestatie-indicator is alleen in het toetsingskader opgenomen als het criterium meetbaar is en kan worden getoetst aan een norm, met de bewuste keuze het aantal criteria zo beperkt mogelijk te houden.
9. De robuustheid is niet bedoeld om een keurslijf aan te brengen en te streven naar gelijkende organisaties, maar te zorgen dat de omgevingsdiensten minimaal voldoende gekwalificeerd en geëquipeerd zijn om de taken op het vereiste inhoudelijke niveau uit te kunnen voeren.
10. De werkgroep is zich ervan bewust dat een toetsing van een omgevingsdienst in termen van maatschappelijk effect (outcome) optimaal is. Dat is echter in dit stadium niet

haalbaar. Criteria hebben daarom betrekking op de eisen die worden gesteld aan de organisatie.

11. Voor een zuivere beoordeling en weging (ook in het visitatietraject) is het van belang dat omgevingsdiensten te vergelijken zijn. De discussie over appels en peren kan alleen maar worden beslecht als er eenduidige afspraken worden gemaakt over bv. het uurtarief en hoe dat is opgebouwd (aantal directe, indirecte en niet productieve uren; ook van belang als er wordt gekozen om normen op te nemen over overhead). Voor de normering van de omzet (kpi 1) is gewerkt met een aantal indicaties, te weten 1300u/fte productief, 200u/fte indirect- productief en €100.000/fte (exclusief overhead). Voor de overhead wordt geadviseerd de bevindingen van de commissie overhead als uitgangspunt te nemen.

3 Definitie robuustheid aan de hand van criteria

De vraag wat de ondergrens voor een omgevingsdienst zou moeten zijn is vaker gesteld, maar deze vraag is niet eenvoudig en eenduidig te beantwoorden. SPPS/TG heeft op mede op basis van de verzamelde data van de omgevingsdiensten verschillende analyses gedaan (Omgevingsdiensten in beeld 2021). Bijvoorbeeld op basis van het aantal en de zwaarte van inrichtingen in combinatie met aantallen fte en kengetallen voor inrichtingen. Het valt op dat de spreiding tussen de omgevingsdiensten groot is. Uit de analyse van SPPS/TG blijkt dat er geen simpele formule is om een maat voor de ondergrens van omgevingsdiensten op te stellen. Daar komt bij dat het inrichtingenbestand vaak vervuild blijkt te zijn (dubbele adressen, postbusadressen e.d.) en er gelet op de omgevingswet een overgang gaat plaatsvinden van inrichtingen naar milieubelastende activiteiten. Daarom is de vraag niet zozeer of er een absolute ondergrens in aantallen inrichtingen of fte moet zijn, maar of de omgevingsdiensten voldoende gekwalificeerd zijn om deze taken op het vereiste inhoudelijke niveau uit te kunnen voeren. Robuustheid op basis van inhoudelijke criteria hangt volgens het Kernteam pijler 1 samen met de grootte van het werkgebied en de omvang van het takenpakket.

Essentiële kritische prestatie-indicatoren voor robuustheid

De werkgroep heeft alle geïnterpreteerde kpi's (bijlage 3) naast de vastgestelde criteria gelegd en de mate van meetbaarheid beoordeeld. Daarbij is tevens rekening gehouden met de uitgangspunten/randvoorwaarden. Bij de vertaling is bepalend geweest dat het toepassen van de kpi's moet leiden tot een helder onderscheid gericht op een stevige en duurzame verbetering van de robuustheid, ook in de toekomst. Na deze exercitie zijn de volgende zes kpi's als essentieel aangemerkt³.

1. De dienst heeft een voldoende omvang van het regionaal werkprogramma (VTH-uren) (inclusief ketentoezicht) gecombineerd met percentage medewerkers in eigen dienst
2. De dienst voldoet aan de geldende kwaliteitscriteria VTH voor basis- en plustaken
3. De dienst heeft voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie
4. De dienst kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandsvermogen)
5. De dienst kan relatie leggen tussen werk, mensen en geld. Er wordt informatiegestuurd gewerkt
6. De dienst past bij de identiteit van het werkgebied en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied

Alle omgevingsdiensten dienen **minimaal** aan deze essentiële kpi's te voldoen. Dat is de randvoorwaarde om robuust te kunnen zijn. Wat overigens niet betekent dat een robuuste omgevingsdienst automatisch goed functioneert. Met voldoen aan de essentiële criteria zijn wel de randvoorwaarden aanwezig om goed te kunnen functioneren. De werkgroep heeft ervoor gekozen om geen onderscheid te maken in de zwaarte (weging) van de kpi. De robuustheid wordt bepaald door de samenhang van de onderscheidende kpi's en er is weging over het totaal. Met andere woorden het voldoen aan een groot deel van de essentiële kpi's maakt niet dat een omgevingsdienst robuust is.

De robuustheid van een dienst wordt door meer bepaald dan alleen deze zes kpi's. De samenhang van alle geïnterpreteerde kpi's en de mate waarin voldaan wordt aan de uitkomsten van de overige werkgroepen in pijler 1 en de overige pijlers van het programma, bepalen de uiteindelijke robuustheid van de dienst. De visitatie heeft hierin een belangrijke rol.

³ Bij het uitwerken is begonnen met de maatschappij omdat deze opgave voorop staat. Omdat de omzet een hard gegeven is, is de nummering van de kpi's 1 en 6 gewisseld.

Normering

In onderstaande overzicht zijn de kpi's genormeerd. Dit betreft de ondergrens die voor robuuste omgevingsdiensten wordt aangehouden. Zoals eerder opgemerkt dient een robuuste omgevingsdienst aan alle 6 kpi's te voldoen.

Perspectief	Criterium	KPI	Normering (ondergrens)
Maatschappij	Effectiviteit	De dienst past bij de identiteit van het werkgebied en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied (heeft relatie met omvang van het werkprogramma) Geldende kwaliteitscriteria VTH voor basis- en plustaken	Congruent met het karakter van het werkgebied en de maatschappelijke opgaven. Voldoen
Innovatie	Ontwikkelvermogen	Er is voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie (nog nader definiëren, gaat o.a. over r&d)	Aanwezigheid van een (meerjarige) innovatieagenda. Vrij besteedbaar budget voor innovatie (innovatie mag niet ten laste komen van het primaire proces) Percentage van de begroting van het primaire proces (nader uit te werken door werkgroep financiering)
Organisatie	Wendbaarheid	De dienst kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandsvormogen)	Afdoende algemene reserve voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers (nader uit te werken door werkgroep financiën; aandachtspunt is o.a. de verhouding tussen verplichte basistaken en milieugerelateerde plustaken en omvang van de risico's) Expliciete afspraken over uitname (zoals overgangperiode voor uitname van taken minimaal 4 jaar, tenzij andere overeengekomen)
Middelen	Efficiency	De dienst kan relatie leggen tussen werk, mensen en geld. Er wordt informatiegestuurd gewerkt. Omvang regionaal werkprogramma (VTH-uren) (inclusief ketentoezicht) gecombineerd met percentage medewerkers in eigen dienst	Percentage van de uitvoeringsformatie VTH voor businessintelligence om informatiegestuurd te kunnen werken (nadere uitwerking door pijlers 3 en 5) Opleidingsbudget van 3% van de loonsom (ook gelet op verplichte opleidingskarakter van bepaalde functies zoals boa) (nadere uitwerking door werkgroep 4) De omvang van het regionaal werkprogramma (VTH-uren; basis- en milieugerelateerde plustaken inclusief ketentoezicht) gecombineerd met percentage medewerkers in eigen dienst. Deze omvang is minimaal € 15 miljoen (incl. overhead en prijspeil 2021) en 80% van de medewerkers in het primaire proces is in dienst van de organisatie (niet zijnde inhuur)

Hieronder een toelichting op de zes essentiële kpi's robuuste omgevingsdiensten:

1. De dienst heeft een voldoende omvang van het regionaal werkprogramma (VTH-uren) (inclusief ketentoezicht) gecombineerd met percentage medewerkers in eigen dienst

Er is grote samenhang met kpi 6. Gaat om basis- en milieugerelateerde plustaken en heeft alleen betrekking op het primaire proces (inclusief juridische ondersteuning, ketentoezicht, BOA, specialismen crisisbeheersing en piketdienst). Globale capaciteitsverdeling is 20% vv, 60% t&h en 20% specialismen.

Voor het vaststellen van de ondergrens is uitgegaan van de minimaal benodigde capaciteit in het primaire proces, verdeeld over de verschillende disciplines (zie bijlage 4 voor nadere onderbouwing). Op basis daarvan is de omzet bepaald. De werkgroep hecht er waarde aan te benadrukken dat sec voldoen aan deze ondergrens niet automatisch betekent dat men robuust is. En robuust zijn betekent niet automatisch dat er sprake is van een goed functionerende organisatie. Ook is groter niet per definitie beter, maar klein is in ieder geval niet robuust. Bij het vergroten van het werkgebied is er extra aandacht nodig voor de bestuurbaarheid en bedienen van de lokale belangen. Omdat voldoende overhead bijdraagt aan de robuustheid en discussie over de opbouw van de overhead in dit stadium te voorkomen, heeft de werkgroep de ondergrens gesteld op € 15 miljoen inclusief overhead (prijspeil 2021).

Met deze beschrijving van medewerkers in eigen dienst komt voldoende tot uitdrukking dat het om één organisatie moet gaan. Netwerkdiensten voldoen daar niet aan. Vanwege het belang dat een robuuste omgevingsdienst de benodigde kennis in eigen huis heeft en houdt, wordt hier 80% mensen in loondienst en max. 20% inhuur bedoeld.

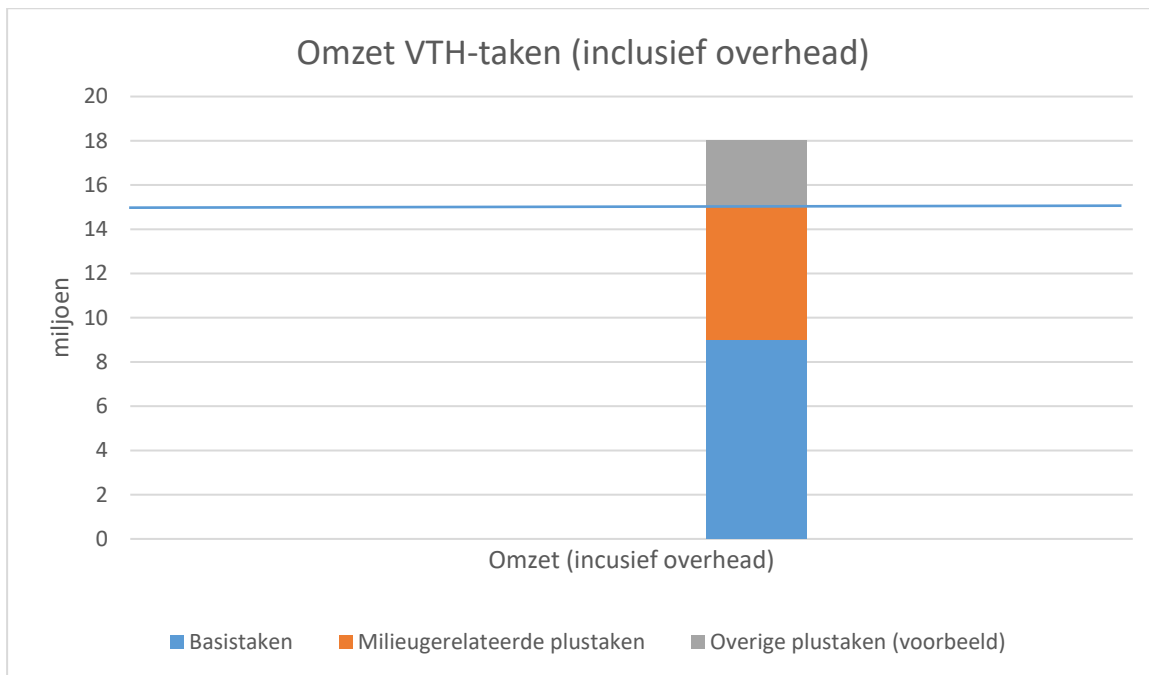
Voor een goede toetsing wordt uitgegaan van de volgende definities:

Basistaken: taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) waarvoor het college van B&W en Gedeputeerde Staten bevoegd gezag zijn en die bij wet zijn aangewezen om uitgevoerd te worden door een omgevingsdienst. Onder de nu geldende wet- en regelgeving zijn de basistaken aangewezen in bijlage IV van het Besluit omgevingsrecht. Onder de per 1 januari 2024 van kracht zijnde Omgevingswet zijn de basistaken aangewezen in bijlage VI van het Omgevingsbesluit.

Plustaken: VTH-taken en ander taken zoals bijv. adviestaken – niet zijnde basistaken – die door het bevoegd gezag (gemeenten, provincies, maar eventueel ook waterschappen en het Rijk) vrijwillig kunnen worden ondergebracht bij een omgevingsdienst. Het onderbrengen van plustaken is niet bij wet- en regelgeving geregeld. Het onderdeel van de omzet in relatie tot de norm, betreft de milieugerelateerde taken, zoals niet BAL activiteiten, WKB en zwemwater.

Plustaken die niet-milieugerelateerd zijn, zijn gebruiksvergunning en gemeentelijke BRIKS-taken⁴ maken geen onderdeel uit van de € 15 miljoen. Deze taken kunnen wel bij een omgevingsdienst worden belegd.

⁴ Bouwen, Reclame, Inrit, Kap en Sloop

Een wijziging is o.a. dat onder de Wabo de provinciale BRIKS-taken zijn aangewezen als basistaak. Onder de Omgevingswet zijn alleen de provinciale bouw- en slooptaken nog onderdeel van het basistakenpakket.

Omdat voldoende overhead bijdraagt aan de robuustheid, kan worden overwogen daar een percentage voor te bepalen.

Peildatum van de omzet van omgevingsdiensten is 2021 (Omgevingsdiensten in beeld) om conclusies te kunnen trekken over de beschrijving van het landschap. Geadviseerd wordt voor het moment van toetsing uit te gaan van de situatie per 2023, omdat er mogelijk taken zijn bijgekomen of afgegaan. Tevens dient te worden uitgegaan van een geïndexeerde norm van € 15 miljoen (gebaseerd op CPB-cijfers).

2. De dienst voldoet aan de geldende kwaliteitscriteria VTH

Alle taken dienen robuust te worden uitgevoerd. Het gaat om kritieke massa, procescriteria en competenties. Dat de kwaliteitscriteria als essentiële kpi zijn opgenomen kan de vraag oproepen waarom deze specifiek. Het lijkt namelijk dat het bij wet geregeld is dat men aan de kwaliteitscriteria moet voldoen.

Echter, de kwaliteitscriteria zijn niet wettelijk geborgd. Wel is bij wet vastgelegd dat provincies en gemeentes bij verordening iets moeten opnemen over de kwaliteit van de uitvoering van de basistaken. Voor de achterblijvende en plustaken geldt de zorgplicht. Daar komt bij dat men gemotiveerd kan afwijken. Om de kwaliteit van de uitvoering zo uniform mogelijk te regelen hebben het IPO en de VNG gezamenlijk een modelverordening opgesteld. Een groot deel van de bevoegde gezagen heeft deze verordening overgenomen in hun provinciale - of gemeentelijke verordening, een deel niet. De modelverordening is overigens Wabo-breed opgesteld en niet alleen voor de basistaken.

Omdat bij het opstellen van de kpi's de omgevingsdiensten het uitgangspunt zijn, is de kwaliteitsborging gekoppeld aan alle taken (basis- en plustaken) die belegd zijn bij een

omgevingsdienst. Vanuit deze invalshoek heeft de werkgroep ervoor gekozen deze kpi op te nemen, waarmee de kwaliteit van de uitvoering optimaal wordt geborgd en alle taken belegd bij een omgevingsdienst op eenzelfde minimaal kwaliteitsniveau worden uitgevoerd. Dit dient verder door de werkgroep Kwaliteitscriteria te worden uitgewerkt.

3. De dienst kan relatie leggen tussen werk, mensen en geld. De informatievoorziening faciliteert zowel het primair proces als de bedrijfsvoering (ICT, data, kennis, middelen).

Achtergrond van deze kpi is dat de dienst in staat is zich optimaal te verantwoorden op behaalde milieuresultaten met oog voor (kosten)effectiviteit. De dienst moet zich kunnen ontwikkelen naar een outcome gerichte organisatie omdat die raakt aan de kern van het bestaansrecht van de omgevingsdienst (milieurelevantie). Businessintelligence (voornamelijk mensen) is nodig om informatiegestuurd te kunnen werken. NB dit is geen IV budget. Datakwaliteit e.d. (pijler 3) is hierin een randvoorwaarde.

4. De dienst kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandvermogen).

Er dient te worden gewerkt met risicoprofielen (advies om te werken met Monte Carlo systematiek). Naast het financiële aspect dient er ook voldoende capaciteit, kwaliteit en middelen te zijn voor kennisontwikkeling om toekomstige opgaven aan te kunnen. Gaat om combinatie van afspraken over uittreden en geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers.

Een robuuste omgevingsdienst hoeft niet voor elke tegenvaller terug naar DB/AB. Er dient een acceptabele bandbreedte te zijn omdat een te grote reserve ook niet wenselijk is. Nadere uitwerking in werkgroep financiering om op basis hiervan te bepalen wat voldoende is.

5. De dienst heeft voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie.

Innovatie mag niet ten laste komen van het primaire proces. Op enig moment worden de ontwikkelde innovaties onderdeel van het primair proces.

Van belang dat er sprake is van een meerjarige innovatieagenda. Hoewel de aanwezigheid van een agenda voor de individuele dienst geldt, wordt geadviseerd om dat inhoudelijk op bovenregionaal of landelijk niveau op te pakken.

Relatie met de opgave van de omgevingswet (zie artikel 1.3). Nog verder nakijken hoe te beschrijven.

6. De dienst past bij de identiteit van het werkgebied en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied.

De werkgroep realiseert zich dat deze kpi lastig is te normeren. Er is grote samenhang met kpi 1. De maatschappelijke opgave moet centraal staan. Van belang dat er homogeniteit is in het karakter van het werkgebied vanwege de benodigde kennis. Daarbij is door de werkgroep geconcludeerd dat stedelijk, landelijk en industrieel onvoldoende is voor het onderscheidend karakter. Voor een optimale rol in alle maatschappelijke (milieu-)opgaven, kunnen regionale kenmerken worden aangehouden als (bron Omgevingsdiensten in beeld):

- aanwezigheid van chemische clusters
- aanwezigheid van mainports, zoals nationale luchthaven (Schiphol) en haven (R'dam)
- een grote dichtheid intensieve veehouderij
- een matige luchtkwaliteit
- een grote ruimtelijke dynamiek
- grote natuurgebieden.

De werkgroep heeft daarom ook gekeken naar ontwikkelingen zoals het nieuwe nationaal ruimtelijk beleid waar op dit moment aan wordt gewerkt. De uitkomsten van de programma's NOVEX en Mooi Nederland leiden tot de aangescherpte Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Het kabinet verwacht in 2024 de aangescherpte NOVI definitief te kunnen vaststellen. Er zijn zestien NOVEX-gebieden aangewezen waar grote ruimtelijke transitie vragen om een apart ontwikkelperspectief. Dit ontwikkelperspectief stellen Rijk en regio samen op. De plannen voor deze zestien gebieden worden opgenomen in het ruimtelijk voorstel dat de provincies na de zomer 2023 opleveren. Voor de NOVEX-gebieden wordt vervolgens een uitvoeringsagenda met regionale investeringsagenda opgesteld. De gebieden zijn (met tussen haakjes de omgevingsdiensten die daar mee te maken krijgen): Noordzee-kanaalgebied (OD NZKG en OD IJmond), Regio Schiphol (OD NZKG), Metropoolregio Amsterdam (OD NZKG, OD IJmond en OD FGV), Zuidelijke Randstad (Zuid-Hollandse Omgevingsdiensten en DCMR), Rotterdamse Haven (DCMR), Groene Hart (Zuid-Hollandse Omgevingsdiensten en ODRU), Utrecht-Amersfoort (RUD Utrecht), Arnhem/ Nijmegen Foodvalley (OD regio Arnhem, OD regio Nijmegen en OD De Vallei), North Sea Port District (OD Zeeland), Stedelijk Brabant (Brabantse Omgevingsdiensten), De Peel (Omgevingsdiensten Brabant-Noord, Zuidoost Brabant en Limburg Noord), Zuid-Limburg (OD Zuid Limburg), Regio Zwolle (OD IJsselland), Groningen (OD Groningen), Groningen-Assen (OD Groningen en OD Drenthe) en Lelylijn (n.n.b.; in ieder geval OFGV).

4 Landschap van omgevingsdiensten

De voorgestelde normering per kpi heeft gevolgen voor de huidige indeling van werkgebieden voor omgevingsdiensten. Alvorens die brug te slaan wordt een weergave gegeven van de huidige situatie in een kort historisch perspectief.

Indeling huidige omgevingsdiensten

In de oorspronkelijke opzet voor omgevingsdiensten was het voornemen om het werkgebied van een omgevingsdienst te laten samenvallen met het werkgebied van een of meerdere veiligheidsregio's. De bestaande praktijk kent verschillende varianten van afwijkende situaties, die tijdelijk zijn geformaliseerd op het niveau van de Ministeriële regeling omgevingsrecht. In de Memorie van Toelichting staat het volgende daarover vermeld: 'Congruentie van schaal en werkgebied komt de afstemming tussen de VTH-taken van de omgevingsdiensten en de taken van de veiligheidsregio ten goede.' Dit is ook zo verwoord in de Wabo (art. 5.3). In een aantal regio's is gekozen voor de vorming van meer omgevingsdiensten binnen het werkgebied van één veiligheidsregio. Ten tijde van het maken van deze wetgeving was de politie (gelet op de aanpak van milieucriminaliteit) ook aangesloten conform het werkgebied van een veiligheidsregio. Dat is door de komst van de nationale politie achterhaald.

Desondanks heeft de werkgroep dit perspectief beoordeeld voor een herziene regionale indeling. De werkgroep heeft echter geconcludeerd dat de door de Tweede Kamer gewenste congruentie met de veiligheidsregio in niet alle regio's leidt tot het kunnen voldoen aan de normen voor robuustheid. Congruentie is daarom uitsluitend een optie voor een omgevingsdienst om robuust te worden als ook aan de andere eisen wordt voldaan. De werkgroep ziet verder geen aanleiding om vast te houden aan de congruentie van de veiligheidsregio's.

1. Omgevingsdienst Groningen	16. Omgevingsdienst Haaglanden
2. Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing	17. Omgevingsdienst Achterhoek
3. RUD Drenthe	18. Omgevingsdienst Midden-Holland
4. Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	19. Omgevingsdienst Regio Arnhem
5. Omgevingsdienst IJsselland	20. Omgevingsdienst Rivierenland
6. Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek	21. DCMR Milieudienst Rijnmond
7. Omgevingsdienst IJmond	22. Omgevingsdienst Regio Nijmegen
8. Omgevingsdienst Noord-Veluwe	23. Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
9. Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	24. Omgevingsdienst Brabant Noord
10. Omgevingsdienst Twente	25. Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
11. Omgevingsdienst Veluwe IJssel	26. RUD Zeeland
12. Omgevingsdienst West-Holland	27. Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
13. Omgevingsdienst De Vallei	28. RUD Limburg Noord
14. RUD Utrecht	29. RUD Zuid Limburg
15. Omgevingsdienst Regio Utrecht	

Voor VTH van BRZO-bedrijven zijn er zes gespecialiseerde omgevingsdiensten (met tussen haakjes de provincies die zij bedienen):

Omgevingsdienst Groningen (Groningen, Drenthe, Fryslân)

Omgevingsdienst Regio Nijmegen (Overijssel, Gelderland)

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (Noord-Holland, Flevoland, Utrecht)

DCMR Milieudienst Rijnmond (Zuid-Holland en Zeeland)

Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (Noord-Brabant)

RUD Zuid-Limburg (Limburg)

Beschrijving nieuwe landschap omgevingsdiensten

Zoals eerder opgemerkt dient een robuuste omgevingsdienst aan alle 6 kpi's te voldoen, maar is de combinatie van 1 en 6 onderscheidend voor het landschap van omgevingsdiensten.

Om te bepalen of een dienst aan de kpi's voldoet of kan gaan voldoen, is een nadere analyse per omgevingsdienst noodzakelijk. Echter, op basis van de beschikbare informatie zijn gelet op de gestelde normering wel enkele conclusies te trekken. Zo voldoet bijna de helft van de omgevingsdiensten volgens de inventarisatie uit Omgevingsdiensten in beeld (2021) niet aan de minimale ondergrens voor de uitvoering van de VTH-taken van € 15 miljoen (inclusief overhead), waarbij wordt opgemerkt dat een aantal diensten geen opgave heeft gedaan van de omvang van basis- respectievelijk milieugerelateerde plustaken. Bovendien kunnen in de omzetten ook niet-milieugerelateerde plustaken zitten, waardoor het niet uitgesloten is dat er meer omgevingsdiensten hieraan niet voldoen.

De werkgroep heeft op basis van de beschikbare gegevens uit 2021 vastgesteld welke omgevingsdiensten voldoende omzet en voldoende mensen in eigen dienst hebben om robuust te kunnen zijn (kpi 1). Het gaat om de omgevingsdiensten:

Groningen

Drenthe

FUMO

West Holland

Regio Arnhem

NHN

Rivierenland

ZO Brabant

Midden Holland

ZHZ

Haaglanden

Brabant Noord

Nijmegen

MWB

NZKG

DCMR

Voor kpi 2, 3 en 5 zal op basis van het tweejaarlijks onderzoek (medio 2023), maar ook uit de uitvraag van werkgroep Financiën blijken of, en zo ja welke omgevingsdiensten niet voldoen aan de kwaliteitscriteria VTH, welke beschikken over een innovatieagenda en een vrij besteedbaar innovatiebudget en een budget van 3% voor business intelligence en kennisontwikkeling.

Kwetsbaar voor veranderingen in het werkpakket (kpi 4), is een aantal omgevingsdiensten met in verhouding veel plustaken (waarvan mogelijk ook niet-milieugerelateerd of geen opgave) of waar signalen zijn dat gemeenten die taken (mogelijk) willen terughalen of dat al in gang hebben gezet.

Er zijn bestuurlijke dilemma's geïdentificeerd voor de bestuurders van de omgevingsdiensten, gelet op karakteristieken van het werkgebied, cultuurhistorische achtergrond en verschil in maatschappelijke opgaven.

Voldoen aan kpi 6 leidt voor de volgende omgevingsdiensten tot onvoldoende congruentie tussen omgevingsdienst en werkgebied, of er is sprake van een samenhangend gebied dat wordt bediend door meer omgevingsdiensten:

- Er zijn er in Zuid-Holland 5 omgevingsdiensten die 3 onderscheidende gebieden bedienen (Groene Hart, Botlek en stedelijk-/kustgebied). Midden-Holland heeft een werkgebied dat uiteenvalt in bollen/kuststreek, zakelijke dienstverlening en Groene Hart en dat weinig interne samenhang vertoont.
- In Noord-Holland is de opsplitsing tussen OD IJmond en ODNZKG niet congruent met de opgaven in het gebied: niet logisch dat er gelet op het karakter van het werkgebied er twee omgevingsdiensten zijn in het Noordzeekanaalgebied. Daarnaast bedient OD IJmond twee niet vergelijkbare (en niet aaneengesloten) werkgebieden.
- Er is geen logica vanuit de gebiedsopgaven voor het bestaan van twee omgevingsdiensten in Utrecht.
- In de provincie Gelderland zijn er 7 omgevingsdiensten (samenwerkend in Gelders stelsel). In Gelderland is er een gebied met specifieke karakteristieken dat wordt bediend door – nu nog – 3 omgevingsdiensten, namelijk de Veluwe. Verder is op basis van congruentie met de opgave (beide stedelijk gebied en er is een langjarige samenwerking in de (Groene Metropool)regio Arnhem-Nijmegen) de scheiding tussen OD Regio Arnhem en OD Regio Nijmegen niet logisch. De ODA valt niet samen met de Regio Achterhoek en bedient een aantal gemeenten die in andere samenwerkingsconstellaties niet worden gerekend tot de Achterhoek.
- De verschillen in het werkgebied van Limburg-Zuid zijn groot, met het Heuvelland en Chemelot als uitersten. De schaal van de OD Limburg Zuid is te klein om beide goed te kunnen bedienen.

In de beschrijving van het nieuwe landschap van omgevingsdiensten in combinatie met voldoen aan kpi's 1 en 6 hoeft er wat de werkgroep betreft niets te veranderen in de provincies Friesland, Groningen, Drenthe, Noord-Brabant en mogelijk Zeeland. Voor de toekomstige opgaven ligt samenwerking tussen de 3 noordelijke provincies en de 3 omgevingsdiensten in Noord-Brabant wel voor de hand. Voor Zeeland ligt die samenwerking voor de hand met DCMR of Midden- en West Brabant.

Hoewel de provincie Flevoland en Gooi- en Vechtstreek gelijksoortige werkgebieden zijn, lijkt het voor de omgevingsdienst FGV, zelfs met het uitbreiden van (milieugerelateerde) plustaken, niet mogelijk om robuust te zijn.

5 Vervolg

Samenhang met overige deelprojecten pijler 1

In een later stadium dienen de consequenties voor het voldoen aan de criteria te worden uitgewerkt. Daarbij dient ook te worden gekeken naar de uitkomsten van de andere deelprojecten van pijler 1 en de juridische consequenties ervan.

De werkgroep kwaliteitscriteria is nog niet gestart. Dit lijkt ook volgtijdelijk te zijn op criteria robuustheid. Daarom kan er in dit stadium niets worden opgenomen over de geactualiseerde kwaliteitscriteria. Er is een grote samenhang tussen robuustheid en adequate financiering. Er wordt voorgesteld de minimumeisen over robuustheid die raken aan geld nader in te laten vullen door de werkgroep Financiering. Advisering door omgevingsdiensten op milieunormen (en breder in relatie tot Ow) zegt iets over de ontwikkelopgave. Ook hier is samenwerking met de opdrachtgever belangrijk. Er is bv. kennis en kunde nodig om een goede gesprekspartner te kunnen zijn bij het opstellen van omgevingsplannen. Die werkgroep kent echter een andere fasering en de werkgroep Robuustheid heeft ervoor gekozen daar in dit stadium niets over op te nemen.

Toetsing voldoen aan de criteria

Er is een toetsingskader opgesteld (zie bijlage 6) met daarin de genormeerde kpi's. Goede onderbouwing van de omzet met basis- en milieugerelateerde taken is daarbij van groot belang. Alle criteria voor robuustheid dienen in samenhang te worden toegepast. Een omgevingsdienst kan dan volledig robuust zijn, of op een of meer onderdelen versterking behoeven. Na de vaststelling of aan de kpi's wordt voldaan, is het aan het regionaal bestuur om te bepalen wat gelet op het voldoen aan de 6 kpi's nodig is om de omgevingsdienst robuust te laten zijn. Dit dient te worden vastgelegd in een door het bestuur vastgesteld plan van aanpak c.q. verbeterplan. Deze manier van toetsen biedt ruimte om ook te kijken naar het stelsel van omgevingsdiensten in het geheel. Een inhoudelijk toetsingskader biedt houvast voor verdere doorontwikkeling van de omgevingsdiensten. Samenwerking op termijn op dit vlak met de systematiek van visitaties in pijler 6 is daarbij essentieel⁵. Daarbij is het goed om vast te stellen dat het ritme van de visitaties een ander ritme heeft dan dit project. Er is forse tijdsdruk om in pijler 1 in voor de zomer 2023 al te leveren; de visitaties hebben een ander traject/andere planning. We hebben dus wel criteria uit de visitaties gebruikt, maar wachten de resultaten van de visitaties niet af. Er moet worden voorkomen dat diensten die al wel robuust zijn onnodig moeten fuseren of moeten komen tot een andere indeling of andere knelpunten niet worden opgelost. Er dient nog te worden besloten of onafhankelijke beoordeling van de plannen van aanpak c.q. verbeterplannen noodzakelijk is. Nadere uitwerking in vervolgtraject.

Verankering minimumeisen

Er mag geen vrijblijvendheid zijn; borging van de minimumeisen is noodzakelijk. Dat geldt ook voor de einddatum waarop moet zijn voldaan. Verankering van de eisen kan bijvoorbeeld via bestuurlijke afspraken en/of door het wijzigen van wet- en regelgeving, maar ook door uitvoeringselementen op te nemen in de VTH-kwaliteitscriteria (zie bijlage 5). Nader onderzoek is nodig naar de meest passende manier.

Bij de verankering moet worden nagedacht aan de volgende punten:

- Wat is het doel?
- Wat rechtvaardigt overheidsinterventie? Is dit echt een taak voor de overheid?

⁵ De visitatiemethodiek gebeurt in de vorm van collegiale toetsing en is gericht op de ontwikkeling van de kwaliteit. Het gebruik van het toetsingskader zal meer het karakter hebben van een audit.

- Is dit het beste instrument?
 - o Rechtmatig?
 - o Doeltreffend?
 - o Doelmatig?
 - o Uitvoerbaar?
- Wat zijn de gevolgen? Voor mens, milieu, burger en bedrijven?

Verschillende opties

- bestuurlijke afspraken in het bestuurlijk omgevingsberaad
- gemeentelijk niveau, vastleggen van de criteria per gemeente of onder de gemeentes binnen een werkgebied van een omgevingsdienst.
 - o In de vorm van een beschikking
 - o Regionale verordening
 - o Nalevingsbesluit met rechtsreeks werkende criteria
- provinciaal verband
 - o In de vorm van een beschikking
 - o Regionale verordening
 - o Nalevingsbesluit met rechtsreeks werkende criteria
- modelverordening VNG en IPO
- landelijke uniforme maatregelen, bijvoorbeeld in de vorm van VTH-kwaliteitscriteria. Deze kwaliteitscriteria regelen de kwaliteit van de uitvoering, maar dat is nadrukkelijk iets anders dan minimale criteria/kpi's voor robuustheid.

Consequenties niet voldoen aan minimum eisen

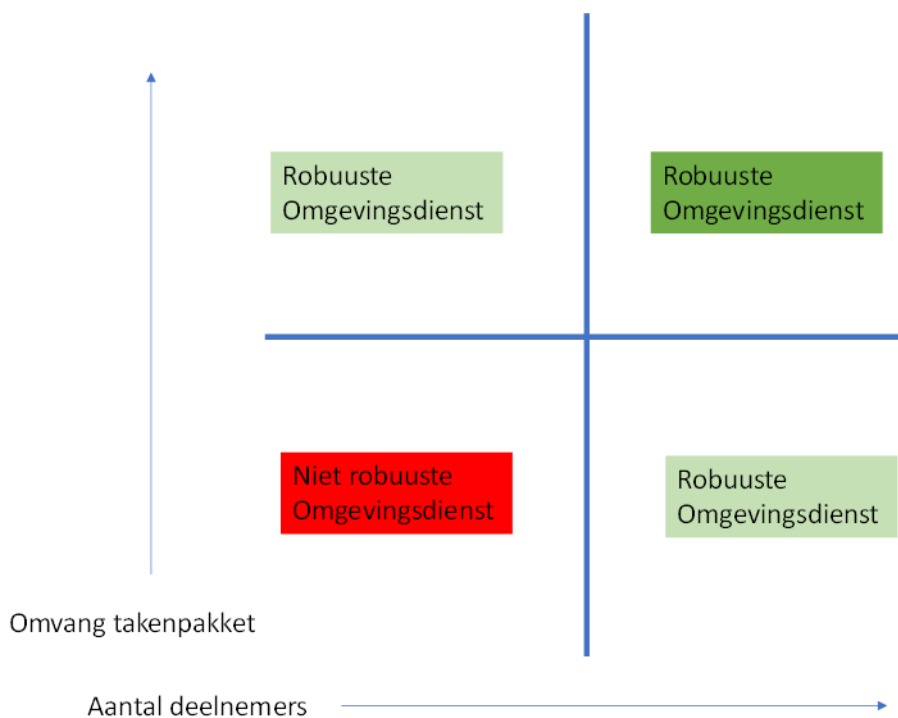
In opdracht van bestuurlijk overleg is voldoende scherppte in de normering van de 6 kpi's aangebracht, om ze onderscheidend te laten zijn ten opzichte van de huidige situatie.

Als uit het toetsingskader blijkt dat de omgevingsdienst niet voldoet aan de minimumeisen en verhoging van de ondergrens noodzakelijk is, moet er zoals eerder aangegeven door het bestuur van de omgevingsdienst worden gewerkt aan een plan van aanpak hoe aan de criteria voor robuustheid kan worden voldaan. Het is de keuze om dit te doen door:

1. het vergroten van het werkgebied (fusering);
2. het vergroten van het takenpakket middels milieugerelateerde plustaken. Meer taken betekent een grotere dienst in omvang en draagt bij aan een integrale benadering en meer speelruimte⁶.
3. het opplussen van capaciteit voor de basis- en/of milieugerelateerde functies.

Daarbij doet de werkgroep de volgende aanbevelingen. Kies bij optie 1 indien mogelijk voor de congruentie met de provinciegrens vanwege nabijheid en karakter en de regierol van deze bestuurslaag bij de (grootschalige) milieuopgaven. Houdt voor het bereiken van robuustheid niet vast aan de huidige grenzen van de omgevingsdiensten, maar laat de congruentie met het karakter van het werkgebied leidend zijn. Opknippen en weer samenvoegen van (delen van) van omgevingsdiensten is nadrukkelijk één van de opties op robuust te worden.

⁶ NB Uitbreiding met niet-milieugerelateerde plustaken kan alleen maar worden gerealiseerd als er voldoende robuustheid voor deze uitvoering (incl. overhead) is gegarandeerd. Er moet ook voor deze taken aan de kwaliteitscriteria worden voldaan. De uitbreiding met deze taken geldt niet voor het voldoen aan de geïndexeerde norm.

In alle keuzes dient te worden bepaald of aan alle minimumeisen van de essentiële kpi's in samenhang wordt voldaan. Het passen bij de identiteit en logica van het werkgebied met samenhang in het takenpakket is daarbij een belangrijk aspect. Eventuele keuze voor het congruent maken aan de veiligheidsregio is uitsluitend een optie als ook aan de andere eisen wordt voldaan. Uitgangspunt bij een fusie is dat er in ieder geval sprake is van één aansturing. Dat betekent dat onderbrengen in één pand geen noodzakelijke randvoorwaarde is. Streven moet zijn dat fusies minimaal invloed hebben op de kwaliteit van de uitvoering (milieurendement). De huidige erkende kwaliteiten van diensten (zoals flexibiliteit en innovatievermogen) die niet als robuust worden aangemerkt, dienen bij een eventuele fusie te worden behouden.

De aanbevelingen van de commissie Van Aartsen hebben betrekking op gemeentelijke milieugerelateerde plustaken. Geadviseerd wordt een taak alleen als plustaak onder te brengen bij een omgevingsdienst als deze goed is omschreven, apart is gefinancierd en bemenst is. Dit vraagt om een bestuursbesluit. Een goede verhouding tussen bevoegd gezag en omgevingsdienst is hierbij essentieel. Enerzijds omdat het bevoegd gezag (mede)eigenaar is van de omgevingsdienst en anderzijds omdat zij opdrachtgever is. Het beleggen van een plustaak bij een omgevingsdienst blijft daarmee mogelijk.

De werkgroep signaleert het dilemma dat er gemeenten zijn die besloten hebben of gaan besluiten om plustaken terug te nemen, met directe nadelige gevolgen voor de robuustheid van een omgevingsdienst. Binnen het huidige stelsel staat het een gemeente vrij om hiervoor te kiezen (lokale autonomie). Uiteraard blijft dit een lokale keuze, maar geadviseerd wordt om daar als eigenaren met elkaar over in gesprek te gaan. In Drenthe hebben gemeenten bijvoorbeeld afgesproken om hetzelfde werkpakket aan de OD over te dragen. Dat is wat de werkgroep betreft een mooi initiatief dat rechtstreeks bijdraagt aan de robuustheid van de omgevingsdienst. Datzelfde geldt voor het overdragen van niet-milieugerelateerde plustaken.

Financiële consequenties

Er zijn financiële consequenties aan het voldoen aan de criteria/kpi's. De werkgroep heeft vastgehouden aan de inhoudelijke werkwijze bij de normering, omdat het anders ten koste gaat van de kwaliteit en dus van de mate van robuustheid. Daar komt bij dat de feitelijke situatie in de regio zo verschillend is, dat het dichtn van de afstand naar de wenselijke situatie een lokale opgave is. Daarom is gekozen te volstaan met het benoemen van de financiële consequenties zonder die te kwantificeren. Dat betekent overigens wel dat er zowel voor deelproject robuuste omgevingsdiensten, heel pijler 1 en voor de rest van het programma een financiële vertaling en vervolgens borging moet komen.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele kosten. Incidentele kosten hebben betrekking op het fusieproces (als gevolg van kpi's 1 en 6). Daarbij dient ook te worden onderzocht welke opbrengsten er (op termijn) van een fusie zijn, omdat er mogelijk efficiënter wordt gewerkt. Een fusie moet niet worden gebruikt om een taakstelling mee te geven, omdat de ervaring leert dat dit ten koste gaat van de uitvoering en daarmee de beoogde milieudoelstellingen. Structurele kosten hebben te maken met de extra kosten voor het voldoen aan de kpi's 3, 4 en 5.

Er kan ook blijken dat er (bij de start) sprake is van onderfinanciering om adequate uitvoering te kunnen realiseren. In dat geval dienen eigenaren/opdrachtgevers het tekort aan te vullen (werkgroep financiering). Moet wellicht als uitgangspunt worden opgenomen.

Aanbevelingen

Als uit de toetsing blijkt dat een omgevingsdienst voldoet aan de ondergrens kunnen er (bv. gelet op de overige kpi's) ook vervolgstappen nodig zijn voor verbetering/optimalisering.

Geadviseerd wordt dat in het traject van de visitaties mee te nemen.

Daarnaast verdient het aanbeveling dat er benchmarks komen tussen de omgevingsdiensten, met name op het gebied van efficiency. Zoals eerder opgemerkt is het van belang dat omgevingsdiensten kunnen worden vergeleken. Uit Omgevingsdiensten in beeld blijkt dat het beschikbare bedrag per bedrijf tussen omgevingsdiensten varieert tussen € 638 en € 4558. Hoewel het beeld kan worden vertekend door de uitvoering van BRZO-bedrijven, is dat een dermate grote spreiding dat die nader onderzoek verdient. Dit is van belang om het soms levende sentiment bij opdrachtgevers weg te nemen, dat de uitvoering door omgevingsdiensten alleen maar duurder wordt. De discussie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer moet primair gaan over de opgave, terwijl het nu (te) vaak alleen over financiën gaat.

Uit hetzelfde rapport blijkt dat er onder andere grote verschillen zijn hoe invulling wordt gegeven aan het adequate niveau van vergunningverlening en toezicht&handhaving.

Geadviseerd wordt om collectieve afspraken te maken over het minimale niveau, waarbij het risicogerichte werken het uitgangspunt is. Goede datakwaliteit en analysecapaciteit (pijler 3) is noodzakelijk voor het goed kunnen opstellen van een regionaal uitvoeringsprogramma VTH. Zie verder bijlage 5 voor een uitwerking van het minimale adequate niveau van uitvoering.

Bijlage 1 Uitgangspuntennotitie Denkrichting Ondergrens

In deze notitie is een tweetal denkrichtingen beschreven om de robuustheid van de omgevingsdiensten te vergroten door het stellen van een ondergrens voor de omgevingsdiensten.

Vragen aan de stuurgroep

- Herkent de stuurgroep de denkrichtingen die gegeven worden in de nota "uitgangspunten ondergrens"?
- Heeft de stuurgroep opmerkingen of toevoegingen aan de denkrichtingen?
- Het kernteam vindt het logisch om te starten bij de tweede denkrichting en daarna te bepalen of congruentie daadwerkelijk een bijdrage levert aan de kwaliteit en robuustheid van omgevingsdiensten.
- Gaat de stuurgroep akkoord om de ondergrens van omgevingsdiensten in eerste instantie te baseren op inhoudelijke criteria i.p.v. op sec geografische congruentie?
- Gaat de stuurgroep akkoord dat het team van pijler 1 de komende periode deze criteria nader uitwerkt?

Doel pijler 1 robuuste omgevingsdiensten en normfinanciering

De commissie Van Aartsen constateert dat momenteel sprake is van vermijdbare milieuschade, o.a. doordat het VTH-stelsel niet overal afdoende functioneert. Omgevingsdiensten kunnen door het verhogen van de kwaliteit van de VTH-uitvoering bijdragen aan het verkleinen van de vermijdbare milieuschade. Het deelproject "ondergrens" draagt daaraan bij door de robuustheid van omgevingsdiensten te vergroten. In het programmaplan zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd voor de ondergrens / kritische massa:

- Formuleren landelijke uniforme criteria voor effectieve en efficiënte omgevingsdiensten die voldoende massa hebben om hun huidige en toekomstige taken uit te voeren. Meegenomen worden de verplichte taken en de zogenaamde plustaken (aanbeveling 1 van Aartsen). Op basis van deze criteria wordt bepaald wat de ondergrens voor de omvang van een omgevingsdienst is. Daaruit volgt of aangesloten wordt bij de systematiek van de veiligheidsregio's (van 29 naar 23 omgevingsdiensten) of dat een andere vorm van fusering meer voor de hand ligt.
- Vaststellen van landelijke uniforme minimum kwaliteitscriteria voor de kritische massa van omgevingsdiensten.

Robuuste omgevingsdiensten

De werkgroep stelt voor om het begrip robuustheid te hanteren om de ondergrens en de kwaliteitscriteria voor de kritische massa op te baseren, omdat dit een positief begrip is.

Een robuuste organisatie is een organisatie die wendbaar en daadkrachtig kan blijven in tijden van verandering en die onafhankelijk van externe omstandigheden of factoren naar behoren kan blijven functioneren.

Als we dit door vertalen naar de omgevingsdiensten, dan betekent dat de diensten in staat moeten zijn:
(1) de opgedragen taken op een dusdanige manier uit te voeren dat ze bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving, bijdragen aan het voorkomen van (vermijdbare) milieuschade en bijdragen aan het aanpakken van de (milieu)problemen;
(2) hun rol (kunnen) pakken in de grote transitieopgaven waar Nederland voor staat.

Om de robuustheid te bepalen, gelden een aantal harde en zachte criteria. Deze criteria hebben niet alleen betrekking op de individuele omgevingsdiensten, maar ook op het stelsel van omgevingsdiensten en de andere partners in het stelsel. Om robuust te zijn, zijn omgevingsdiensten afhankelijk van hun omgeving, namelijk hun opdrachtgevers en eigenaren, voor de kwaliteit van de uitvoering, de omvang van het takenpakket en de financiering.

Binnen deze criteria vallen in ieder geval een voldoende omvang (deelproject A), de kwaliteitscriteria (deelproject B), een adequate financiering (deelproject C) en de advisering door omgevingsdiensten op milieunormen (deelproject D). De criteria voor robuuste omgevingsdiensten worden verder uitgewerkt. Daarbij zijn factoren die in andere pijlers van het IBP VTH worden uitgewerkt, ook medebepalend voor de robuustheid van de diensten, zoals het sluiten van de uitvoerings- en beleidscyclus (pijler 5) en de aanpak van milieucriminaliteit (pijler 2), en het beschikken over een werkende kennisinfrastructuur en voldoende gekwalificeerd personeel (pijler 4).

Aanbeveling: denkrichtingen voor het vaststellen van de ondergrens van omgevingsdiensten

Voor het bepalen van de ondergrens van de omgevingsdiensten zijn globaal 2 denkrichtingen te onderscheiden:

1. Geografische congruentie (met bijvoorbeeld de veiligheidsregio's of een ander samenwerkingsverband, zoals de politieregio's);
2. Definitie robuustheid aan de hand van criteria (de ondergrens wordt onderdeel van een breder evaluatiekader).

Denkrichting 1: Geografische congruentie

Een van de manieren om te komen tot een ondergrens van de omgevingsdiensten, is om deze op een geografische manier vast te laten leggen.

De commissie Mans (2008) zocht naar een regionale inrichting die de samenwerking tussen bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving zou versterken. Gezien de ophanden zijnde schaalvergroting van de politie, die een te grote opschaling zou vragen ten opzichte van de destijds gebruikelijke gemeentelijke uitvoering, is voor het werkgebied van omgevingsdiensten gekozen om aan te sluiten bij de veiligheidsregio's. Van deze indeling mocht in de aanvangsfase worden afgeweken en zijn deze als tijdelijke "kringen van gemeenten" geborgd. De geografische grens is op deze manier in de Wabo vastgelegd en vormt de basis voor de huidige indeling.

Uitwerking congruentie Veiligheidsregio's

Om inzichtelijk te maken wat gebeurt als dit criterium strikt wordt toegepast, is gebruik gemaakt van de uitwerking bundeling omgevingsdiensten naar veiligheidsregio-indeling op basis van het Integraal Afwegingskader (IAK) in opdracht van het ministerie van IenW opgesteld (SPPS) en het rapport Omgevingsdiensten in beeld (SPPS/TwynstraGudde). In deze variant zullen mogelijk 11 van de 29 omgevingsdiensten moeten reorganiseren en fuseren. Na de fusering zullen er 23 i.p.v. 29 omgevingsdiensten zijn.

Tabel met uitwerking van de bundeling omgevingsdiensten naar veiligheidsregio-indeling

	Naam VR	Betrokken Omgevingsdiensten	Totaal aantal FTE (uitvraag SPPS 2021)	Totale begroting (uitvraag SPPS 2021)
1	Noord- en Oost Gelderland	Omgevingsdienst Veluwe IJssel Omgevingsdienst Noord-Veluwe Omgevingsdienst Achterhoek	170 fte	€ 22 miljoen
2	Regio Utrecht	Omgevingsdienst Regio Utrecht RUD Utrecht	240 fte	€ 28 miljoen
3	Gelderland Midden	Omgevingsdienst Regio Arnhem Omgevingsdienst De Vallei	277 fte	€ 33 miljoen
4	Gelderland Zuid	Omgevingsdienst Rivierenland Omgevingsdienst Regio Nijmegen	300 fte	€ 40 miljoen
5	Hollands Midden	Omgevingsdienst West Holland Omgevingsdienst Midden Holland	314 fte	€ 39 miljoen

De situatie bij enkele andere omgevingsdiensten is complex vanwege (deels) overlappende veiligheidsregio-regio's. Dit speelt in de volgende regio's:

- Kennemerland (Haarlemmermeer)
- Amsterdam en Amstelland (Zaanstad)
- Zaanstreek-Waterland
- De gemeente Heusden is deelnemer van de Omgevingsdienst Midden-West Brabant, maar maakt onderdeel uit van de Veiligheidsregio Brabant-Noord. Dat leidt tot een uitzondering als "Kring van gemeenten"

Bij wet is geregeld dat het werkgebied van een omgevingsdienst congruent moet zijn met minimaal één veiligheidsregio. Een mogelijkheid is om een omgevingsdienst de grens van meerdere veiligheidsregio's te laten overstijgen (waarbij wel de buitengrens van de veiligheidsregio's wordt gehanteerd). Dan hoeft bijvoorbeeld de Omgevingsdienst Flevoland Gooise Vechtstreken niet gesplitst te worden. De consequenties voor de drie Noord-Hollandse veiligheidsregio's dient nader te worden onderzocht.

Variant indeling naar de politieregio's of naar de RES (energiestrategie)

Zoals aangeven zijn er meer regio's waarbij aansluiting gezocht kan worden, zoals bijvoorbeeld die van de 10 politieregio's of de 30 energieregio's. Deze varianten zijn nu niet opportuun, omdat eerst wordt voorgesteld de inhoudelijke criteria te bepalen. Bovendien beveelt de commissie Van Aartsen geen grote structuur ingrepen te doen en de Tweede Kamer heeft ook alleen de optie van veiligheidsregio's genoemd.

Dilemma's

Juridische kader

Het congruent maken aan de veiligheidsregio's lijkt juridisch gemakkelijk te verwezenlijken, doordat in de huidige wet- en regelgeving (de WABO) aansluiting van de omgevingsdiensten bij de veiligheidsregio's benoemd staat. Daar wordt vanaf geweken middels het aanwijzen van "kringen van gemeenten". De huidige afwijkingen van de omgevingsdiensten ten opzichte van de veiligheidsregio's staat daarmee expliciet benoemd in de wet op niveau van de ministeriële regeling (zie ook het juridisch rapport van KokxDeVoogd). Als een kring van gemeente wordt opgeheven (minstens 2) geldt dat congruentie met één of meerdere VR's volgt. Echter, het is de vraag of dit (juridisch) verwezenlijken gemakkelijk is. Dat heeft te maken met de verhoudingen zoals vastgelegd in de code Interbestuurlijke verhoudingen en de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr). Beide bieden niet zonder meer ruimte om vanuit de centrale overheid een bepaalde structuur op te leggen.

Kwalitatieve criteria voor een geografische ondergrens

Bij Wgr's waar een geografische ondergrens is vastgesteld, wordt dit gedaan -mede- aan de hand van kwalitatieve criteria. Een voorbeeld is het jeugdossier waarbij een ondergrens voor een jeugdhulpregio door middel van kwalitatieve criteria wordt vastgesteld. De veiligheidsregio wordt ook op basis van kwaliteitscriteria begrensd, bijvoorbeeld aanrijtijden van ambulances. Dit criterium zegt iets over de kwaliteit van de dienstverlening. Van belang is daarom dat, voordat er aansluiting wordt gezocht bij een geografische ondergrens van een andere regio, onderzocht wordt of er criteria aan ten grondslag liggen die de keuze voor een geografische ondergrens onderbouwen.

Het hanteren van een geografische ondergrens is dus mogelijk, maar het betekent wel dat er altijd criteria aan ten grondslag moet liggen. Het is daarom logisch om eerst de inhoudelijke criteria te bepalen (tweede denkrichting) en daarna te bepalen of congruentie op het niveau van de veiligheidsregio daadwerkelijk de gewenste bijdrage levert aan de kwaliteit en robuustheid van omgevingsdiensten.

Principiële bezwaren

Het congruent maken van de diensten met de veiligheidsregio's betekent dat er meerdere diensten zullen opschalen. Hierdoor kunnen robuustere omgevingsdiensten ontstaan, doordat de ondergrens verhoogd wordt. Zoals blijkt uit de uitwerking zijn er een aantal diensten die momenteel voldoende robuust lijken te zijn (zie rapport Omgevingsdiensten in Beeld) die in dit geval toch moeten opschalen. De vraag is of dat wenselijk is, ook gezien de impact die reorganiseren met zich meebrengt.

Bij opschalen naar het niveau van de veiligheidsregio doen zich twee problemen voor. Als eerste is problematisch, dat het opschalen naar het niveau van de veiligheidsregio voor enkele diensten leidt tot fusie of een complexe herinrichting, terwijl er geen probleem speelt op het gebied van robuustheid. Ten tweede zijn er ook diensten waarbij het -op basis van de nu beschikbare onderzoeken- ter discussie staat of zij voldoende robuust zijn, ondanks dat ze congruent zijn aan de veiligheidsregio. Dit heeft te maken met het hiervoor genoemde punt van de toepassing van inhoudelijke criteria voor het bepalen van de schaal.

Mogelijke praktische bezwaren

Er is een aantal regio's die momenteel werken aan een fusering of opschaling. De Omgevingsdienst Noord Veluwe en de Omgevingsdienst Veluwe IJssel hebben een projectplan ingediend waarbij ze concreet aan de slag gaan met de fusering. In de regio Utrecht worden gesprekken gevoerd over een versterkte samenwerking of mogelijk fusering tussen de Omgevingsdienst Regio Utrecht en de RUD Utrecht. Het wordt een probleem als uit de op te stellen criteria blijkt dat deze mogelijke fusies niet leiden tot robuuste omgevingsdiensten. Hier kan de parallel worden getrokken met het huidige herindelingsbeleid. Dat is namelijk gericht op fuseren op basis van een beweging van onderop. Deze beweging kunnen we veroorzaken door gesprekken te gaan voeren over slagkracht van Omgevingsdiensten en eventuele oplossingen die de deelnemende bestuurders daarvoor zien.

Denkrichting 2: Definitie robuustheid aan de hand van criteria (opstellen van een evaluatiekader)

Het bepalen van de omvang (ondergrens) van robuuste omgevingsdiensten kan op verschillende manieren, op basis van verschillende harde en zachte criteria. Zo heeft het rapport Omgevingsdiensten in Beeld (SPPS/TwynstraGudde) een aantal harde criteria onderzocht, zoals de financiering en het aantal fte's. Deze criteria worden dan aangevuld met criteria zoals ruimte voor kennisontwikkeling, innovatiekracht, een adequate informatievoorziening, de afhankelijkheid van 1 of enkele opdrachtgevers en een sluitende uitvoerings- en beleidscyclus (BIG-8). Deze criteria hebben daarmee ook een verband met andere pijlers van het IBP VTH. Bijvoorbeeld, de verbetering van de informatievoorziening wordt opgepakt in pijler 3 en de verbetering van de kennisinfrastructuur is onderwerp van pijler 4. Deze criteria zijn benoemd in verschillende rapporten, maar ze moeten aangescherpt en bepaald moet worden welke essentieel zijn om te kunnen spreken van een robuuste omgevingsdienst.

De ondergrens voor robuuste omgevingsdiensten

De analyse die nu is gemaakt, is dat robuustheid op basis van inhoudelijke criteria samenhangt met de omvang van het werkgebied en de omvang van het takenpakket. Het nog op te stellen evaluatiekader kan de regio's ondersteunen bij het maken van een keuze hoe zij de ondergrens kunnen bereiken en voorkomt dat diensten die al wel robuust zijn onnodig moeten fuseren of moeten komen tot een andere indeling.

Waar verhoging van de ondergrens noodzakelijk is, omdat de dienst op dit moment nog niet voldoende robuust is, is de keuze om dit te doen door:

1. Het vergroten van het werkgebied (opschaling en fusering).
2. Het vergroten van het takenpakket middels plustaken. Meer taken betekent een grotere dienst in omvang. En zorgt voor een integrale benadering en meer speelruimte.

Visie en ambitie

Partijen werken samen aan het realiseren van een schonere, gezondere en veiligere leefomgeving voor alle burgers in Nederland.

Focus ligt bij goed uitvoeren van basis- en plustaken én bijdrage aan de grote transitieopgaven

Partijen willen een werkend VTH-stelsel waarmee iedereen uit de voeten kan. En professionals de kwaliteit kunnen leveren die nodig is om Nederland schoner, gezonder en veiliger te maken.

Waarbij het gaat om de hele VTH-keten en alle partijen die daarin een rol spelen.

Regionaal versterken van de uitvoeringspraktijk staat centraal

Bijlage 3 Kritische prestatie-indicatoren voor robuuste omgevingsdienst

Hieronder wordt een opsomming gegeven voor de kritische prestatie-indicatoren voor een robuuste omgevingsdienst, onderverdeeld naar de eerder benoemde criteria in relatie tot de vier perspectieven van een gezonde organisatie. De werkgroep heeft ervoor gekozen geen onderscheid te maken in “zachte” en “harde” criteria, maar te beoordelen of de kpi meetbaar is. Waar nodig zijn ze verder aangescherpt. Daarnaast is aangegeven welke aspecten onderwerp zijn van andere pijlers binnen het IBP VTH.

Effectiviteit

1. De dienst past bij de identiteit van het werkgebied (stedelijk, landelijk of industrieel) en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied.
2. De omgevingsdienst is in staat om voldoende te investeren in samenwerking met andere instanties en heeft daartoe een externe oriëntatie (bv. ketentoezicht).
3. De dienst heeft voldoende capaciteit en kwaliteit om te investeren in de optimale dienstverlening van bedrijven en bewoners (zeker gelet op de omgevingswet van belang).
4. De dienst is een gezaghebbende autoriteit in de regio op het gebied van VTH en herkenbaar als één entiteit (gelet op identiteit, aansturing, aanspreekbaarheid e.d.) (netwerkdiensten zijn daarom niet toegestaan).
5. De dienst is in staat te sturen en zich optimaal te verantwoorden op behaalde milieuresultaten met oog voor kosteneffectiviteit; moet zich ontwikkelen naar een outcome gerichte organisatie (van belang voor het bestaansrecht van de organisatie (milieurelevantie)). Er is een duidelijke relatie werkveld, mensen en geld.
6. Voldoen aan geldende kwaliteitscriteria VTH voor de overgedragen taken (*wordt verder uitgewerkt in werkgroep kwaliteit, die ook kijkt naar de kwaliteit van het hele VTH-stelsel; link met verordening kwaliteit*).
7. Minimaal aantal gekwalificeerd fte voor TH, VV, juridische ondersteuning, BOA en specialismen (zowel inhoudelijk als ondersteunend (zoals informatieanalist)). Dit heeft een relatie met de kwaliteitscriteria, maar het aspect hier gaat meer in op de robuustheid. Er dient sprake te zijn van een volwaardig functiegebouw. Advies is om functiebeschrijvings- en waarderingssysteem HR 21 toe te passen.

Efficiency

8. De omgevingsdienst is in staat een frontoffice (nader uit te werken) voor bedrijven en bewoners in te richten en te bemensen (pijler 3) (dit kan vanwege één -loket gedachte en ontbreken van kennis die niet meer bij de opdrachtgevers kan worden georganiseerd). Dit kan gelet op de omgevingswet anders worden.
9. Efficiënt ingerichte bedrijfsprocessen (pijler 3).

Wendbaarheid

10. De dienst kan veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandsvormen).
11. De dienst is in staat proactief te acteren op toekomstige beleidsontwikkelingen en transitieopgaven.

Ontwikkelvermogen

12. De dienst beschikt over innovatiekracht (bijvoorbeeld voor vernieuwingen in het toezicht door de inzet met drones) en heeft daartoe voldoende capaciteit en middelen (koppeling met innovatiebudget).
13. Minimale capaciteit, kwaliteit en middelen voor kennisontwikkeling (pijler 1 en 4)

Combinatie

14. Minimaal aantal inrichtingen (milieubelastende activiteiten (mba) in Ow). Uiteraard zegt het aantal inrichtingen iets over de omvang van het takenpakket en dus iets over de mate van robuustheid. Bovendien kan het een zeer meetbaar aspect zijn. De werkgroep heeft geconcludeerd dat dit niet kan worden gevalideerd vanwege een gebrekkig inrichtingenbestand, de overgang naar mba en de afhankelijkheid van geografische situatie.
15. De dienst is in staat (milieu)problemen effectiever en sneller aan te pakken door op basis van (analyses van) actuele en betrouwbare gegevens doelen te stellen, activiteiten te prioriteren en risico's in te schatten. Er wordt door de dienst gewerkt met een regionaal meerjarig uitvoeringsprogramma (zie ook pijler 5). Hierin wordt het minimale uitvoeringsniveau geborgd (adequate uitvoering). De dienst is in staat (lees: heeft voldoende kennis en capaciteit) een bijdrage te leveren aan de beleidscyclus, de BIG 8 (is al wettelijke verplichting op grond van Bor).
16. Voldoende middelen voor ontwikkeling en specialisatie medewerkers (pijler 4).
17. Balans tussen inhuur en vaste formatie, gelet op het behouden van de benodigde kennis (goed werkgeverschap).
18. De omgevingsdienst beschikt over voldoende capaciteit en kwaliteit om proactief in te spelen op (nieuwe) ontwikkelingen en voor preventie van milieuschade (toekomstgerichtheid en ontwikkelkracht).
19. Minimale capaciteit, kwaliteit en middelen om data en informatievoorziening op orde te hebben (pijler 1 en 3).

Bijlage 4 Minimaal adequaat niveau

Onderstaande inhoudelijke uitwerkingen kunnen worden gebruikt voor het maken van het regionale uitvoeringsprogramma (basistaken en milieugerelateerde plustaken) en de financiële doorrekeningen voor de begroting.

Voor de capaciteit is de minimale norm aangegeven (uitmondend in de minimale norm van 114 fte die correspondeert met € 15 miljoen (incl. overhead).

Taken	Uitwerking minimaal adequaat uitvoeringsniveau
Milieu vergunningverlening Minimaal 16 fte (inclusief natuur en juristen)	Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor milieuvergunningverlening: 1) Efficiënte uitvoering waarbij wordt gekeken naar wet- en regelgeving en best toepasbare technieken. 2) Monitoren of en welke effecten de komst van de omgevingswet heeft op de uitvoering van het werk en de daarbij behorende tijdsinzet. 3) Structureel in te zetten op het actueel houden van vergunningen.
Milieumeldingen (onderdeel van formatie vv)	Voor adequate uitvoeringsniveau voor meldingen milieu: 1) Investeren aan de voorkant onder meer door betere afstemming met de toezichhouders om achteraf bij toezicht en handhaving tijd te besparen 2) De prioritering van de aanpak en de accenten bij de meldingen verder te verbeteren aan de hand van typen meldingen, inhoudelijke aspecten en ervaringen met naleefgedrag. 3) Een minimale capaciteitsinzet bepalen.
Milieutoezicht Minimaal 54 fte (inclusief bouw provinciale taken, energiebesparing en duurzaamheid, ketenhandhaving, natuur en juristen)	Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor milieutoezicht: 1) Vaststellen minimale frequenties bij de verschillende risicoklassen. 2) Te gaan werken met een risicomodel met als doel het rendement van het werk en daarmee het naleefgedrag te verhogen. 3) Een minimale capaciteitsinzet bepalen. 4) Monitoren van de kengetallen. 5) Adequate inzet op ketenhandhaving en samenwerking (boven)regionale handhavingsprojecten.
Strafrechtelijke handhaving/ BOA Minimaal 4 fte	Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor de strafrechtelijke BOA capaciteit monitoren van de beschikbare capaciteit en afspraken maken over een minimale capaciteitsinzet.
Bouwen vergunningverlening Minimaal 4 fte voor provinciale taken	Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor taak vergunningverlening Bouwen: 1) De consequenties van de WKB voor de vergunningverlening Bouw per deelnemer uit te werken. 2) Inzet op een betereserviceverlening voor de aanvrager. 3) Inzet op het verminderen van regeldruk (afschaffen regels) door o.a. gebruik te maken van een eenvoudiger toetsingskader.

Bouwen toezicht Minimaal 4 fte voor provinciale taken	Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor de taak toezicht Bouwen: 1) Om de klasse II en III te blijven uitvoeren op het huidige niveau met de daarbij geldende normen 2) Om te accepteren dat er verschillen gaan ontstaan tussen het toezicht op klasse I (door de private markt) en de klasse II en III 3) Om het aantal toezicht uren per deelnemer te herijken aan de WKB voor zover dat al kan. 4) Een keuze te maken of er ook risicogericht toezicht moet worden ingezet voor bestaande bouw.
Juridische handhaving Minimaal 4 fte	Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor de taak juridische handhaving: 1) Om als deelnemers en dienst samen te bepalen hoe met de maatschappelijke ontwikkelingen om te blijven gaan. 2) Goed te blijven monitoren hoe de aantallen handhavingzaken en de stijgende handavingsverzoeken zich blijven ontwikkelen, evenals de stijging van de gemiddelde tijdsbesteding per zaak.
Bodem toezicht Minimaal 4 fte	Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor de taak meldingen bodem: 1) Om een expliciete ambitiebepaling te maken ten aanzien van deze taak 2) Deze ambitiebepaling door te vertalen naar de inzet van fte
Asbest toezicht Minimaal 4 fte	Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor de taak 1) Om een expliciete ambitiebepaling te maken ten aanzien van deze taak 2) Deze ambitiebepaling door te vertalen naar de inzet van fte
Specialistische taken Minimaal 20 fte (bouw provinciale taken, bodem, geluid, EV, afvalwater, CE en ZZS)	Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor de specialistische taken, wordt minimale capaciteit aangehouden (evenredige verdeling fte afhankelijk van maatschappelijke opgave c.q. uitvoeringsprogramma).

Bijlage 5 VTH-kwaliteitscriteria

Krachtens artikel 5.4 van de Wabo en artikel 18.23, tweede lid, van de Omgevingswet moet een omgevingsdienst voldoen aan de kwaliteitscriteria die gemeenten en provincies ieder voor zich vaststellen. Er is sprake van een meer algemeen wettelijk kader, waarbij het vertrouwen centraal staat dat de kwaliteit van de uitvoering en handhaving vanuit de eigen uitvoeringsverantwoordelijkheid goed wordt geborgd.

Dit staat in artikel 18.23 Ow (kwaliteit basistakenpakket omgevingsdiensten):

1. Om een goede kwaliteit van de uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak door de omgevingsdiensten te waarborgen:
 - a. stelt de gemeenteraad regels over de uitoefening van deze taken of de daarmee samenhangende werkzaamheden, bedoeld in artikel 18.22, eerste lid, die in opdracht van het college van burgemeester en wethouders worden uitgevoerd,
 - b. stellen provinciale staten regels over de uitoefening van deze taken of de daarmee samenhangende werkzaamheden, bedoeld in artikel 18.22, eerste lid, die in opdracht van gedeputeerde staten worden uitgevoerd.
2. Per omgevingsdienst en voor de op grond van artikel 18.22, tweede lid, aangewezen omgevingsdiensten worden uniforme regels vastgesteld.

NB. Er staat nergens dat ze hier ook aan moeten voldoen (maar misschien is dit ook niet nodig).

Daarbij is bepaald dat alle deelnemende bestuursorganen aan één omgevingsdienst dezelfde kwaliteitscriteria vaststellen. Er is wel sprake van regionale uniformiteit, maar geen specifieke inhoud of ondergrens voor de kritische massa van deze criteria. De regels kunnen betrekking hebben op de kwaliteit van uitvoering en handhaving als zodanig (zogenoemde outcome-criteria), maar ook op de vervulling van bepaalde randvoorwaarden om voldoende kwaliteit te behalen, zoals de aanwezigheid van voldoende specifieke deskundigheid voor de uitvoering van een bepaalde taak (input-criteria).⁷

Het rapport KokxDeVoogd (2021) opteert voor drie opties van de vastlegging van benodigde kritische massa van de omgevingsdiensten.

- Het AB van de omgevingsdienst neemt het besluit tot vaststelling per gemeente en provincie
 - o Beschikking van het AB aan individueel bevoegd gezag
 - o Grondslag kwaliteitsverordening
 - o Verplichting via wijziging 18.23, eerste lid, van de Ow.
- Het AB van de omgevingsdienst neemt het besluit tot vaststelling voor de regio als geheel
 - o Kwaliteitsverordening op regionaal niveau
 - o Artikel 54 Wgr; dit wil zeggen dat de deelnemende gemeenten en provincies hun huidige verordenende bevoegdheid met betrekking tot de kritische massa van de omgevingsdienst overdragen (dus delegeren) aan het bestuur van die omgevingsdienst
 - o Aanpassing 18.23, eerste lid, Ow en laten vervallen van artikel 18.23, tweede lid, Ow.
 - o artikel 2 Fww en 108 Gemeentewet voortvloeit dat dekking door het Rijk moet worden geboden voor de verzwaren van de medebewindstaak.

⁷ Kamerstukken II 2014/15, 33872, 8, p. 9

- Landelijke criteria gelden, met daarbij de wettelijke opdracht aan de omgevingsdiensten om deze toe te passen bij het bepalen van de voor de uitvoering van uitvoeringsprogramma benodigde bezetting.
 - o Aanpassing artikel 18.23 van de Ow.
 - o De verordenende bevoegdheid van gemeenten en provincies vervalt en wordt vervangen door een regel over de rechtstreekse werking van de criteria voor de kritische massa. Artikel 18.23 Omgevingswet moet bij deze optie 3 tevens regelen dat de criteria bedoeld zijn voor het algemeen bestuur van de omgevingsdienst en dat dit bestuur – zijnde de normadressaat van de landelijke criteria – moet zorgen voor de naleving ervan
 - o Vastelling bij ministeriële regeling of bij Amvb

Bijlage 6 Toetsingskader

Alle omgevingsdiensten moeten aan de 6 genormeerde kpi's voldoen. Deze normen geven de ondergrens aan. Het staat partijen in het belang van de bescherming van de leefomgeving uiteraard vrij om daarbovenop extra te investeren. Alle criteria en kpi's voor robuustheid dienen in samenhang te worden toegepast. Een omgevingsdienst kan dan volledig robuust zijn, of op een of meer onderdelen versterking behoeven. Een inhoudelijk toetsingskader (ook in samenhang met de visitaties) biedt houvast voor de verdere doorontwikkeling van de omgevingsdiensten en daarmee versterking van het VTH-stelsel. Na de vaststelling of aan de 6 vastgestelde kpi's wordt voldaan, is het aan het regionaal bestuur om te bepalen wat gelet op het voldoen aan randvoorwaarden, criteria en kpi's nodig is om de omgevingsdienst robuust te laten zijn. Dit dient te worden vastgelegd in een door het bestuur vastgesteld plan van aanpak c.q. verbeterplan. Deze manier van toetsen biedt ruimte om ook te kijken naar het stelsel van omgevingsdiensten in het geheel.

Randvoorwaarden

- 1) Wordt aan alle randvoorwaarden voldaan zoals opgenomen in de door het BO IBP VTH vastgestelde notitie? Zo nee, neem in pva op wat daarvoor moet gebeuren.

	Ja	Nee
Alle gemeenten en provincies nemen deel aan de omgevingsdienst en hebben alle basistaken volledig overgedragen		
De governance is ingericht, er is sprake van goed opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap, onafhankelijkheid en gezag het accounthouderschap is ingevuld, de directeur heeft een stevige positie en mandaat (als aan 1 van deze onderdelen niet wordt voldaan dan nee invullen) (heeft samenhang met pijler 5)		
Voor de minimale omvang telt uitsluitend de omzet van de basis- en milieugerelateerde taken. Er is een duidelijk onderscheid tussen deze taken en de niet milieugerelateerde plustaken		
Er wordt zelfstandig voldaan aan de minimale normen voor robuustheid		
Zijn er specifieke kennisgebieden of taken die door een andere dienst worden uitgevoerd? Zo ja, specificatie in pva met daarbij de gemaakte afspraken over o.a. verantwoording		
Bij de toetsing wordt rekening gehouden met de robuustheid in de toekomst (meerjarig perspectief, waarbij ook onderscheid wordt gemaakt tussen structurele en incidentele middelen)		

Innovatie

De omgevingsdienst moet in staat zijn tijdig en adequaat producten en diensten te ontwikkelen met het oog op toekomstige opgaven. Er dient daartoe voldoende aandacht, capaciteit en budget te zijn voor innovatie. Onder innovatie wordt verstaan: een sterk vernieuwd product (bv. wijze van monitoring), dienst (bv. digitaal inzien van vergunningen), proces (bv. vergunningverlening of digitaal opsporen) of manier van werken (bv. toezicht met behulp van drones). Innovatie mag niet ten laste komen van het primaire proces. Op enig moment worden de ontwikkelde innovaties onderdeel van het primair proces. Uit de (meerjarige) innovatiekalender moet blijken hoe innovatie binnen de organisatie is geagendeerd en georganiseerd.

- 2) Is er een (meerjarige) innovatieagenda?
 - a) Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. In pva aanpak opnemen hoe deze innovatieagenda er gaat komen.

b) Zo ja, is er vrij besteedbaar budget voor innovatie?

- i. Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. In pva aanpak opnemen hoe dit vrij besteedbare budget er gaat komen.
- ii. Zo ja, voldoet dit aan het percentage van de begroting van het primaire proces? Zo nee in pva opnemen hoe dat er gaat komen.

Sturing

3) Wordt er informatiegestuurd gewerkt en kan de dienst relatie leggen tussen werk, mensen en geld?

- a. Zo ja, waar blijkt dat uit en wat is het percentage van de uitvoeringsformatie VTH voor businessintelligence?
- b. Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. In pva aanpak opnemen hoe dit er gaat komen.

4) Voldoet het opleidingsbudget aan de gestelde norm?

- a. Zo ja, wat is het percentage?
- b. Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. In pva aanpak opnemen hoe deze er gaat komen.

Kwaliteitscriteria

5) Wordt voldaan aan de kwaliteitscriteria (voor alle taken)?

- a. Zo ja beschrijf waar dat uit blijkt.
- b. Zo nee, wat is daarvoor nodig (opnemen in pva)?

Congruentie en samenhang werkgebied

6) Is het werkgebied congruent met het karakter van het werkgebied en de maatschappelijke opgaven?

- a. Zo ja, waar blijkt dat uit?
- b. Zo nee, welke mogelijkheden zijn er om die congruentie te bereiken (opnemen in pva)?

Omvang

7) Hoe groot is de omvang van het regionaal werkprogramma (VTH-uren) (inclusief ketentoezicht), uitgesplitst naar basistaken en milieugerelateerde plustaken en overige plustaken (inclusief overhead)?

8) Voldoet de omvang van de omzet voor basis- en milieugerelateerde plustaken (inclusief overhead) aan de vastgestelde geïndexeerde norm van € 16,5 miljoen?

- a. Zo ja, wat is de capaciteitsverdeling over de verschillende benodigde functies en is minimaal 80% van de medewerkers in vaste dienst?

- b. Zo nee, zijn er mogelijkheden om aan die omzet te komen door de uitbreiding met milieugerelateerde plustaken door de huidige deelnemers, waarbij de uitgebreide taken voldoen aan de kwaliteitscriteria? Of zijn er mogelijkheden om de capaciteit voor basis- en milieugerelateerde taken op te plussen? Beschrijf dit in het pva. Geef daarbij ook aan welke stappen er worden gezet om 80% van de medewerkers in vaste dienst te krijgen.

Continuïteit

- 9) Zijn er i.v.m. het efficiënter kunnen werken (o.a. door robuustere overhead) mogelijkheden voor de uitbreiding met niet-milieugerelateerde plustaken, waarbij de uitgebreide taken voldoen aan de kwaliteitscriteria?
- 10) Welke afspraken zijn gemaakt in de gemeenschappelijke regeling over het terugnemen van (milieugerelateerde)plustaken?
- 11) Zijn deze afspraken toereikend om ook bij terugname robuust te kunnen blijven?
 - a. Zo ja, waar blijkt dat uit?
 - b. Zo nee, wat moet er worden geregeld om ook bij terugname robuust te kunnen blijven (opnemen in pva)?
- 12) Is er afdoende algemene reserve voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers?
 - a. Zo ja, waar blijkt dat uit?
 - b. Zo nee, wat is daarvoor nodig (opnemen in pva)?
- 13) Als robuustheid niet te bereiken is met uitbreiding van taken of oplussen van capaciteit, welke mogelijkheden voor fusies zijn er gelet op het voldoen aan de omzetnorm voor basis- en milieugerelateerde plustaken en de vereiste congruentie met het werkgebied? Uitleggen in pva wat de af/overwegingen in dit kader zijn geweest m.n. m.b.t. de congruentie.
- 14) Zijn daar al (oriënterende) gesprekken over gevoerd? Graag uitkomsten opnemen in het pva.
- 15) Wordt met de beoogde fusie voldaan aan alle randvoorwaarden en genormeerde kpi's voor robuustheid?
 - a. Zo ja, vul een gecombineerd toetsingskader in.
 - b. Zo nee, beschrijf welke andere mogelijkheden er zijn om aan de robuustheidscriteria te kunnen voldoen.

AB-MEMO

Aan : Algemeen Bestuur OD NHN
Datum vergadering : 13-09-2023
Auteur : Diana van der Kolk
Onderwerp : Visitatie en Zelfevaluatie 2023
Agendapunt : 2.2
Bijlage(n) : 2
Portefeuille : L.Hj. Voskuil (portefeuille bestuurlijk en werkgeverschap)

Gevraagd van het AB

Op 16 en 17 mei 2023 is de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord bezocht door de visitatiecommissie van ODNL. Tijdens deze visitatie zijn ambtenaren en bestuursleden van de ODNHN bevroegd. Daarnaast is een ambtelijke selectie van de deelnemers bevroegd. Alhoewel de ODNHN op regelmatige basis meewerkt aan visitaties en deze ook zelf uitvoert, betrof deze visitatie een visitatie in het kader van het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-Stelsel.

Als voorbereiding op deze visitatie heeft de ODNHN een uitgebreide zelfevaluatie-vragenlijst mogen ontvangen en deze is uitgewerkt in de tevens toegevoegde zelfevaluatie.

Als bijlagen ontvangt u dus zowel het visitatierapport als de daaraan voorafgaande zelfevaluatie.

Het dagelijks bestuur beveelt beide rapporten van hart aan. Daarnaast wil het dagelijks bestuur alle betrokkenen graag bedanken voor alle inzet, binnen en buiten de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

Doel van de memo

Het doel van deze Memo is zowel bestuursleden, als ambtenaren te informeren omtrent de sterke punten en aanbevelingen zoals weergegeven in het visitatierapport zoals de ODNHN kort voor de zomer heeft ontvangen.

De Omgevingsdienst Noord-Holland heeft de sterke punten en aanbevelingen in dank aanvaard en zal deze inzetten bij de toekomstige ontwikkelingen, en vormt een deel van de basis voor een transitieplan.

Aanleiding

Naar aanleiding van het rapport van Van Aartsen, zoals gepubliceerd op 4 maart 2021, is in de zomer van 2022 het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel gestart. Een onderdeel van dit programma betreft de visitatie van alle omgevingsdiensten. Bijgevoegde rapporten: de zelfevaluatie en het visitatierapport, zijn de resultaten van deze visitatie zoals heeft plaatsgevonden op 16 en 17 mei 2023.

Inhoud

Het dagelijks bestuur biedt u via deze weg beide rapporten aan en ziet in het visitatierapport erkenning van de zelfevaluatie zoals in de voorbereidende fase met de visitatiecommissie is gedeeld.

De complimenten worden ter harte genomen en de zeven aanbevelingen worden waar mogelijk meegenomen in het plan van aanpak dat opgesteld moet gaan worden naar aanleiding van het

'toetsingskader Robuustheidscriteria' dat voor 1 april 2024 met de staatsecretaris van het ministerie infrastructuur en Waterschap gedeeld dient te gaan worden. Hierover leest u meer in de bij de agenda van deze vergadering gevoegde brief van de staatssecretaris van het ministerie I&W. In hoeverre de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord voldoet aan de Robuustheidscriteria wordt u rond 1 oktober 2023 op de hoogte gesteld. Momenteel is het toetsingskader intern in behandeling. De aanbevelingen voortkomend uit de visitatie die niet aan de orde komen in het plan van aanpak/transitieplan 'robuuste omgevingsdiensten' worden separaat opgepakt.

De visitatiecommissie ziet de volgende sterke punten:

• Bevlogenheid medewerkers.

Medewerkers van OD NHN zijn actief betrokken bij de huidige en toekomstige vragen in de fysieke leefomgeving, opereren collegiaal, voelen zich verantwoordelijk voor hun taakuitvoering en worden door opdrachtgevers (provincie en 16 gemeenten) gewaardeerd om hun vakinhoudelijke deskundigheid en hands-on-mentaliteit. Tegelijkertijd worden de grenzen zichtbaar (werkdruk) en moet steeds scherper worden geprioriteerd.

• Goede score op opgedragen uitvoerende taken.

Ambtelijke opdrachtgevers zijn vakinhoudelijk positief over OD NHN. De dienst scoort goed op de kritische prestatie-indicatoren voor de uitvoerende taken.

• Bouwt aan een stevig fundament voor de organisatie.

OD NHN, in 2013 opgericht, beseft dat een stevig fundament voor de organisatie nodig is om de komende jaren bij te blijven dragen aan een gezonde fysieke leefomgeving. Momenteel wordt hard gewerkt aan een betere efficiency en doelmatigheid van de bedrijfsvoering. Ondanks beperkte middelen en personele capaciteit boekt men stapsgewijs progressie, waarbij het stroomlijnen van processen en verbetering van informatiesystemen prioriteit hebben.

De visitatiecommissie doet de volgende aanbevelingen:

• Werk aan breed bestuurlijk draagvlak en support.

Zorgvuldige uitvoering van de taakstelling met soms beperkte middelen, toenemende maatschappelijke druk en complexere vraagstukken in de fysieke leefomgeving vragen een OD die daarvoor is toegerust, een proactieve rol inneemt in het krachtenveld en zich verzekerd weet van daadkrachtig eigenaarschap en steun van het bestuur (AB en DB). Een bestuur dat OD NHN stevig positioneert binnen de fysieke regionale leefomgeving. Het samenspel tussen het bestuur en de leiding van OD NHN vraagt om meer focus en commitment op de maatschappelijke opdracht van vandaag en morgen. Het dagelijks bestuur kan hierin samen met OD NHN een stevigere positie innemen binnen het algemeen bestuur om de bestuurlijke relaties te versterken. OD NHN zet belangrijke stappen! Echter, als daadkrachtige steun, middelen en personele capaciteit en achterblijven, loopt OD NHN het risico onvoldoende snelheid te ontwikkelen om haar organisatie veerkrachtig te maken voor de toekomst.

• Neem een meer proactieve houding aan.

Ketenpartners, ambtelijk opdrachtgevers en dagelijks bestuur geven aan dat het tijd is dat OD NHN vaker het initiatief neemt in maatschappelijke regionale vraagstukken op het gebied van natuur, milieu, water, haar expertise verzilvert en zich meer profileert. Ze geven aan OD NHN daarin te willen steunen en beogen wederzijds een sterkere samenwerking.

Voor de leiding van OD NHN een kans om meer 'aan de voorkant' te investeren in de relaties met bestuurders, wethouders, gemeenteraden, ambtelijke opdrachtgevers en ketenpartners en zich te richten op de gemeenschappelijke ambities voor de fysieke leefomgeving.

• Werk verder aan een efficiënte en doelmatige werkorganisatie.

Wil OD NHN haar (strategische) positie in de fysieke leefomgeving versterken en de groei managen, dan vraagt dat ook een meer efficiënte en doelmatige werkorganisatie. En een organisatie die de mate van efficiency en effectiviteit toetst. OD NHN is haar 'achterstand' aan het inhalen door het op orde brengen van haar bedrijfsvoering, het stroomlijnen van werkprocessen, het professionaliseren van haar medewerkers en het verbeteren van de informatiehuishouding (koppelen van informatiesystemen), rijkere (bestuurlijke) rapportages en datakwaliteit. De in gang

gezette ontwikkeling vraagt om versterking in professionele capaciteit, datamanagement (werving van professionals 2.0) en middelen om de ontwikkeling te kunnen versnellen.

• **Stuur actiever op complexe (langdurige) projecten.**

Naast het taak- en uitvoeringsgericht werken, neemt het aantal complexe projecten toe (samenhang tussen natuur, milieu, water, langdurige zaken in samenwerking met strafketen, en projecten met vele ketenpartners). Dat vraagt aandacht voor selectiecriteria, projectmatige sturing, projectleiderschap, regie en sturing en evaluatie van leerpunten.

• **Breng de data-kwaliteit op peil**

Alle belanghebbenden willen beschikken over kwalitatief goede, betrouwbare data voor het opstellen van risicoanalyses, het monitoren en controleren van de uitvoeringsprogramma's en om (bestuurlijke) verantwoording af te leggen. OD NHN dient een stevige slag te maken om de data-kwaliteit en data-analyse op een hoger niveau te brengen.

• **Bevorder de financiële transparantie en duidelijkheid.**

De financiering van OD NHN is op basis van lumpsumfinanciering. Gezien de oorsprong is nog niet gekozen om de basis- en plustaken financieel te ontvlechten. Het resulteert in een (te) ingewikkelde manier van begroten, sturen en verantwoorden naar het oordeel van de visitatiecommissie. Sturing en verantwoording vragen om duidelijkheid en transparantie in de financieringsstructuur, om meer vertrouwen en draagvlak bij deelnemers te krijgen. Tegelijkertijd kunnen de (bestuurlijke) rapportages verbeterd worden door betere onderbouwing met verklarende analyses, die naast informatie over de voortgang en ontwikkeling van taken, projecten en bestedingen ook zicht geven op de effecten.

• **Sluit verbeteracties aan op de transities waarin de organisatie zich bevindt.**

De visitatiecommissie heeft op basis van de visitatie het beeld dat OD NHN zich als organisatie momenteel in een drietal transities bevindt, te weten:

1. Een maatschappelijke transitie door ontwikkelingen op het gebied van energie, duurzaam, circulair en landbouw, waarbij er voor OD NHN een kans ligt om een meer proactieve positie in te nemen in het regionale netwerk. Deelnemers en partners kunnen OD NHN daarin ondersteunen door OD NHN meer in positie te brengen als betekenisvolle partner.
2. Een transitie van uitvoeringsorganisatie naar strategische partner, waarbij complexe vraagstukken over milieu, natuur, water ook vragen dat het strategisch partnerschap een sterkere invulling krijgt binnen de organisatie, opdat de eerste transitie ook waargemaakt wordt. Dat vraagt ook meer "denken van buiten naar binnen", relatiemanagement en structurele vormen van overleg met keten- en samenwerkingspartners.
3. Een transitie om te komen tot een verdere professionalisering van de bedrijfsvoering, die noodzakelijk is om de vorige transities te faciliteren. Hierbij valt te denken aan verbeteren van informatiehuishouding (IT-systemen en datakwaliteit), strategische HR-beleid, financiële huishouding en kwalitatieve betere onderbouwde rapportages voor deelnemers en ketenpartners.

Zorg dat de verbeteracties naar aanleiding van de visitatie goed worden aangesloten op deze transities.

Bijlage(n)

- Visitatierapport Omgevingsdienst Noord-Holland Noord 16 en 17 mei, ODNL, 19 juni 2023
- Zelfevaluatie – voorbereiding op visitatie 16 en 17 mei, ODNHN

zelfevaluatie

voorbereiding op visitatie
op 16 en 17 mei 2023

Beste lezer,

Hierbij treft u de zelfevaluatie aan van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN). Deze is opgesteld als voorbereiding op de vanuit het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel geïnitieerde visitatie op 16 en 17 mei 2023.

Sinds de oprichting in 2013 en de daadwerkelijke start in 2014 heeft onze dienst een grote ontwikkeling doorgemaakt. We startten met zo'n 100 medewerkers vanuit diverse diensten en gemeenten bij elkaar geplaatst, en hebben in de loop van de tijd provinciale taken, extra opdrachten en veel collega's erbij gekregen. Het personeelsbestand is nu, krap 10 jaar later, gegroeid tot zo'n 250 collega's.

Snelle groei gaat vaak ten koste van de efficiency en doelmatigheid. Hoewel we op dat vlak doorlopend stappen zetten, kan het altijd nog een stapje beter.

De wereld om ons heen verandert continu. De vraagstukken worden complexer en de maatschappelijke uitdagingen op onze fysieke leefomgeving nemen alleen maar toe. Urgente dossiers als de stikstofproblematiek, de klimaatverandering, woningbouwopgave of zeer zorgwekkende stoffen in ons milieu, vragen om een slagvaardige dienst die zijn taken deskundig, vlot en transparant uitvoert. We zien het als een goed teken dat opdrachtgevers ons meer en meer weten te vinden en gebruiken maken van de kennis en expertise die we in huis hebben. Ook stijgt onze bekendheid bij burgers die meldingen willen doen over milieu- of andere overtredingen.

De OD NHN is trots op dat wat er in het tienjarige bestaan is gerealiseerd. Maar we zijn ook ambitieus en derhalve kritisch op dat wat nog niet goed of goed genoeg gaat. En we realiseren ons dat we mogelijk de staat van onze organisatie te rooskleurig of juist te pessimistisch inschatten. We kijken daarom uit naar het bezoek van externe bezoekers.

We willen als organisatie leren van onze collega-omgevingsdiensten en van de aandachtspunten die uit de externe visitatie volgen. Zodat we elke keer weer nog een stukje beter kunnen worden. Voor onze leefomgeving, onze opdrachtgevers, en de inwoners en ondernemers in ons werkgebied.

Quinten Foppe, directeur
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Voorwoord	2	C. Ketensamenwerking en Strafrecht	38
		1. Strafrechtelijke handhaving	39
Inleiding: Onze drijfveren en DNA	4	2. Samenspel strafrecht omgevingsdienst/OM/Politie/RIEC	40
		3. Samenwerking met veiligheidsregio, waterschap en overige (Rijks)handhavingpartners	41
A. Kwaliteitsankers wet- en regelgeving	8	4. Ketentoezicht	42
1. Kwaliteitscriteria 2.2 of opvolgers (IPO/VNG)	9	5. Informatie-uitwisseling en kennisontwikkeling tussen ketenpartners	43
2. Regionale risicoanalyse	13		
3. Uniform Regionaal VTH-Beleidskader (artikel 7.2 Bor)	16		
4. LHS	17		
5. BBT en LRSO	18	D. Onafhankelijkheid	44
6. Actualisatieprogramma vergunningen bedrijven	19	1. Mandatering	45
7. BTP	21	2. Afwijking van advies omgevingsdienst	45
		3. Aandachtsbedrijvenlijst	46
B. Ontwikkelkracht en innovatieruimte	22	4. Hoe wordt de balans tussen onafhankelijkheid en nabijheid geborgd en beoordeeld?	47
1. Ontwikkelkracht en innovatieruimte	23		
2. Financiële middelen voor ontwikkeling en innovatie	25	E. Prioritering en uitvoeringsprogramma's	49
3. Investeren in informatiemanagement en digitalisering	27	1. Plaats van regionale milieurisico's, niet inrichtingsgebonden risico's en trends in uitvoeringsprogramma's	50
4. Ruimte voor landelijke inhoudelijke afstemming	28	2. Kwaliteit van analyse en prioritering	51
5. Ruimte voor deskundigheidsbevordering	30		
6. Betrokkenheid bij wijzigingen in wet- en regelgeving	32		
7. Outcome-gerichte sturing	33		
8. Aanbevelingen Adviescommissie VTH	35		

omgevingsdienst **nbn**

Inleiding: Onze drijfveren en DNA

Missie

De OD NHN is een onafhankelijke partner die op inspirerende wijze mensen en kennis verbindt om maatschappelijke ambities in de fysieke leefomgeving te realiseren.

Visie

De OD NHN maakt natuur en milieu zichtbaar als logische thema's in de afweging bij keuzes door overheden, burgers en bedrijven. Wij spelen een aanjagersrol in de ontwikkeling en transitie van de fysieke leefomgeving op de thema's natuur en milieu. En wij verhogen de maatschappelijke bewustwording rond deze thema's bij burgers en bedrijven.

Kernwaarde Dichtbij

We staan dicht bij onze deelnemers in alle opzichten. We hebben kennis van de 'couleur locale'; de bedrijven, organisatie en inwoners, de fysieke situatie, het risicoprofiel, gemeentelijk/provinciaal beleid en de politieke koers. We zijn politiek sensitief. Deelnemers hebben vaste aanspreekpunten bij de OD NHN die regelmatig ter plekke zijn.

Kernwaarde Samen

Onze deelnemers en de OD NHN zijn met elkaar verbonden en samen verantwoordelijk voor de leefomgeving met ieder een eigen rol, taak en verantwoordelijkheid. Alle deelnemers en medewerkers bij de OD NHN delen deze kernwaarden en zorgen voor duidelijke communicatie, terugkoppeling en besluitvorming.

Samen betekent ook dat de producten en diensten integraal door onze professionals zijn opgesteld, waardoor opdrachtgevers een volledig advies c.q. product ontvangen. We werken steeds vanuit een opdracht van de betrokken deelnemer.

Kernwaarde Deskundig

De hoeksteen van onze professionaliteit. OD NHN-professionals bezitten en onderhouden hun kennis. De OD NHN beheert relevante informatie. Hierop kunnen de deelnemers, bedrijven en inwoners vertrouwen.

odnhn Inleiding: Onze drijfveren en DNA

Kernwaarde Maatschappelijk bewust

We zijn een overheidsorganisatie met een voorbeeldrol rond duurzame keuzes en maatschappelijke afwegingen. Denk hierbij aan efficiëntie, effectiviteit en kostenbewustzijn. Ook de vragen hoe duurzaam een oplossing is en welk maatschappelijk probleem ermee wordt opgelost, spelen hierbij een rol.

Leidende principes

- Wij stellen het maatschappelijk vraagstuk centraal.
- Wij werken vanuit de geest van de wet.
- Wij spreken verwachtingen over rollen en verantwoordelijkheden helder uit.
- Wij verantwoorden ons voor de keuzes die we hebben gemaakt.
- Wij zijn nieuwsgierig naar elkaar en inspireren anderen.
- Wij willen ons continu verbeteren.

Ambitie

In 2024 is de OD NHN de gezaghebbende leefomgevingsautoriteit, waarbij de focus vooral ligt bij de complexe milieu-, duurzaamheids- en natuurtaken, het bevorderen van veiligheid in de regio, incidentpreventie en het bieden van meerwaarde voor de opdrachtgevers vanuit bundeling van specialistische kennis.

odnhn Inleiding: Onze drijfveren en DNA

Betrouwbare partner

De OD NHN is voor alle betrokken partijen een betrouwbare partner bij de realisatie van de maatschappelijke opgaven in de fysieke leefomgeving. Wij investeren bewust in relaties, daar waar we de meeste meerwaarde kunnen bieden. De OD NHN handelt steeds vanuit gelijkwaardigheid op basis van wederzijdse belangen. Wij zijn aan de voorkant betrokken, verbindend en helder over onze aanpak en de wederzijdse verwachtingen, afspraken en verplichtingen. Als OD NHN onderzoeken we welke einddoelen en tussenliggende mijlpalen wij gaan behalen en zijn transparant over de voortgang. Wij staan steeds open voor overleg over toekomstige ontwikkelingen en spelen daarop in met onze brede deskundigheid.

Klantgerichte dienstverlener

De OD NHN is een klantgerichte dienstverlener bij de realisatie van de maatschappelijke opgaven in de fysieke leefomgeving. Kwaliteit en effectiviteit staan bij ons voorop en we handelen binnen de kaders van professioneel opdrachtnemerschap. Zo investeren wij in de relatie, is ons accountbeheer in positie en maken en borgen wij vooraf heldere afspraken over de handelingskaders, randvoorwaarden en praktische uitvoerbaarheid, in ons reguliere werk en tijdens projecten. Naast onze brede, inhoudelijke deskundigheid bieden we integrale producten aan op onze overeengekomen producten en diensten. Wij zijn een betrouwbare partner in de regio en bouwen hierop door. Standaardisatie van afspraken en werkwijzen levert daarbij voor beide partners efficiency en kostenvoordelen op. Daarnaast staan wij open voor maatwerk. Ons opdrachtnemerschap is ook nauw verbonden met ons partnerschap.

An aerial photograph of a vast, colorful tulip field in the Netherlands. The fields are arranged in long, straight rows and are painted in various colors including red, orange, yellow, and green. Several white wind turbines are scattered across the landscape, and a blue canal or drainage ditch runs through the fields. The sky is overcast and grey. The image is framed by decorative white curved lines on the left and right sides.

A. Kwaliteitsankers wet- en regelgeving

OD NHN A. Kwaliteitsankers wet- en regelgeving

1. Kwaliteitscriteria 2.2 of opvolgers (IPO/VNG, versie 1 juli 2019)

A. Geef een overzicht van de taken die uw omgevingsdienst uitvoert met de daarbij behorende kwaliteitscriteria.

Kwaliteitscriteria 2.2	Functieomschrijving OD NHN	Aantal
Vergunningverlening Milieu	Medewerker beleidsuitvoering I, II en III	14,5 fte
Adviseur Ruimtelijke ordening en Milieu	Medewerker beleidsuitvoering I	3,0 fte
Vergunningverlener Natuur - provincietaken	Medewerker beleidsuitvoering I en II	19,5 fte
Gemeentelijk adviseur Natuur (Groen en ecologie - Wabo)	Medewerker beleidsuitvoering I en II	2,5 fte
Accounthouder & advisering Natuur	Medewerker beleidsuitvoering I en II	2,7 fte
Toezicht en handhaving milieu	Handhaver o/I/II	21,4 fte
Toezicht en handhaving bodem	Handhaver o/I/II	7,89 fte
Toezicht en handhaving groene wetgeving	Handhaver o/I/II	19,45 fte
Behandeling juridische aspecten vergunningverlening	Juridisch adviseur	5,0 fte
Behandeling juridische aspecten handhaving	Juridisch adviseur	5,0 fte
Behandeling juridische aspecten afwijkingsbesluiten	n.v.t	-
Ketentoezicht	Adviseur Ketentoezicht	2,0 fte
Buitengewoon opsporing natuur en milieu en fysieke leefomgeving	Handhaver I (boa-coördinator) en 14 boa's (deeltijd)	1,0 fte (boa-coördinator)
Sloop en asbest	Handhaver o/I/II en medewerker beleidsuitvoering IV	6,87 fte
	Vergunningverlener (medewerker beleidsuitvoering II)	1 fte

Kwaliteitscriteria 2.2	Functieomschrijving OD NHN	Aantal
Afvalwater (indirecte lozings)	Handhaver o/I/II	0,4 fte
Bodem, bouwstoffen, water	Medewerker beleidsuitvoering I (gemeentelijke taak)	7,78 fte
	Vergunningverlener Wbb (medewerker beleidsuitvoering I)	4,0 fte
Externe veiligheid	Medewerker beleidsuitvoering I	2,0 fte
Geluid (milieu)	Medewerker beleidsuitvoering I, Medewerker beleidsuitvoering II	8,5 fte
Energiebesparing en duurzaamheid	Handhaver o/I/II	3,0 fte

Deze tabel geeft inzicht in de beschikbare formatie op dit moment.
Niet de volledige formatie is ingevuld.

B. Beschrijf en onderbouw op welke manier uw omgevingsdienst ervoor zorgt dat er voldoende medewerkers (fte) met de juiste competenties in dienst zijn om te voldoen aan de kwaliteitscriteria die van toepassing zijn.

Elementen die in ieder geval terug dienen te komen:

- Hoe is inzichtelijk welke functies welke competenties hebben?
- Hoe is inzichtelijk hoeveel fte per functie in dienst is?

HR21

De OD NHN maakt gebruik van de functieomschrijvingen en -profielen uit HR21, een functiewaarderingssysteem voor alle organisaties die de Cao Gemeenten en Cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties volgen. Alle functies binnen de OD NHN zijn gekoppeld aan één van de HR21-profielen. Op die manier borgen wij dat medewerkers voldoen aan de competentieprofielen. Dit zien we ook terug in de formulering van

OD NHN A. Kwaliteitsankers wet- en regelgeving

onze personeelsadvertenties. Voor zittende medewerkers geldt dat zij in de gesprekscyclus met hun direct leidinggevende afspraken maken over hun vakinhoudelijke en persoonlijke ontwikkeling.

De OD NHN werkt met dashboards per afdeling en per team én een formatiebegroting waarin we de formatie en bezetting hebben gekoppeld aan beschikbare middelen en de taakomvang. Op die manier is inzichtelijk hoeveel fte per functie in dienst is en welke ruimte er is om nog te werven, of welke middelen er vrij zijn voor de flexibele schil.

Arbeidsmarkt

Net als in andere branches en bij andere overheidsorganisatie hadden wij in 2022 en enkele jaren daarvoor te maken met een gespannen arbeidsmarkt.

De belangrijkste acties die wij in het kader van werving en selectie 2022 hebben ingezet, hebben onder andere betrekking op:

- Het bezoeken van carrièredagen bij hogescholen en banenmarkten;
- Intensief gebruik van ons externe netwerk;
- Het faciliteren van de interne doorstroming;
- Het doorvoeren van aanpassingen in onze vacatureteksten, wervingscampagnes en -video's;
- Het inrichten van een buddy-gezel structuur voor nieuwe medewerkers;

- Het creëren van de lagere C-functies waarop onervaren maar goed gemotiveerde nieuwe medewerkers kunnen instappen of doorstromen;
- Het opstarten van een online wervingscampagne en
- Het starten van een derde ronde traineeship.

Als gevolg van de krappe arbeidsmarkt zien we ook dat we noodgedwongen de organisatie meer en meer als intern opleidingscentrum moeten inrichten. In de afgelopen drie jaar zijn circa veertig medewerkers mede hierdoor intern doorgestroomd. We zoeken voor de lagere functies tegenwoordig vooral naar goed opgeleide en goed gemotiveerde nieuwe medewerkers die wij het vak in huis leren. Het schaap met de vijf poten dat alles al weet en kan, is momenteel zeer schaars. Dit vergt iets van het opleidingstraject en van onze zittende medewerkers die voor de begeleiding zorgen.

A. Kwaliteitsankers wet- en regelgeving

Traineeship

In oktober 2022 ging het derde traineeship binnen de OD NHN van start. Na twee weken opleiding bij het externe bureau dat ons ondersteunt, zijn zes trainees bij ons begonnen. Ze leren de organisatie en het werk kennen, werken aan opdrachten en hebben terugkomdagen. We steken veel tijd en energie in de trainees en laten hen kennismaken met de vele mogelijkheden binnen de Omgevingsdienst. Dat doen we zodat zij uiteindelijk weten wat ze echt willen en zo hun plek binnen de organisatie vinden.

Met veel enthousiasme en nieuwsgierigheid zijn de trainees in de organisatie opgevangen en we begeleiden hen zeer intensief. Ze hebben allemaal een mentor die hen tijdens de opdrachten begeleidt en een buddy die hen meeneemt in de organisatie. De opdrachten voor de trainees komen vanuit de hele Omgevingsdienst. We zien dat onze trainees met veel energie aan de opdrachten werken.

Inmiddels zijn de eerste matches een feit. Twee trainees hebben al een definitieve functie binnen de organisatie gevonden. De anderen nemen nog wat meer tijd om de OD NHN echt goed te leren kennen.

We gaan alle nieuwe medewerkers een uitgebreid inwerkprogramma aanbieden. Als Omgevingsdienst staan we midden in de samenleving en werken aan hele actuele thema's als natuur, milieu, verduurzaming, klimaat en stikstof. Ons werk is daarmee regelmatig in het nieuws. Iedere professional die het verschil wil maken vindt bij ons een aantrekkelijk werkveld.

Met bovenstaande, gevarieerde inspanningen is het gelukt om in 2022 een mooi aantal nieuwe medewerkers aan ons te binden.

Tegelijkertijd blijven we zoeken naar nieuwe medewerkers.

Opleidingsplan VTH

De OD NHN wil structureel borgen dat al haar medewerkers de juiste kennis en competenties hebben om hun werk goed te kunnen doen. Deze ambitie bestaat al een aantal jaren. Met het beschikbaar komen van een rijkssubsidie (SPUK-versterking VTH-stelsel) zijn er in 2023 ook voldoende middelen om aan de slag te gaan met het project Opleidingsplan VTH. Dit project, met een looptijd tot eind 2023, bestaat grofweg uit de volgende fases:

1. Opstellen van 'maatlaten' voor de verschillende opleidingseisen en wensen: per element in beeld brengen waaraan we als organisatie of als individu moeten of willen voldoen.
2. Opstellen en vaststellen van de ambitie voor de wettelijke eisen vanuit de kwaliteitscriteria VTH, per maatlat. Vragen die we hierbij in ieder geval moeten beantwoorden, zijn: wil de OD als geheel, per team of op individueel niveau aan de eisen voldoen? Per maatlat: wanneer willen we daaraan voldoen?
3. Nul-situatie in beeld brengen: uitvragen en documenteren van ervaring, kennis en opleiding van medewerkers op de betreffende maatlaten.
4. Borgen van de maatlaten en de medewerkersinformatie in een digitaal systeem, zodat de voortgang kunnen monitoren en informatie actueel blijft.

OD NHN A. Kwaliteitsankers wet- en regelgeving

5. In beeld brengen van de ontwikkelopgave: het verschil tussen de wenselijke situatie en de huidige situatie.
6. Opstellen en vaststellen van een opleidingsplan.
7. Overdracht van projectactiviteit naar de lijnorganisatie.

C. Voldoet uw omgevingsdienst aan de kwaliteitscriteria die van toepassing zijn? Onderbouw dit.

Zo nee, beschrijf welke maatregelen uw omgevingsdienst neemt om in de toekomst wel te voldoen aan de kwaliteitscriteria.

Over het algemeen geldt dat de OD NHN voor het grootste deel van haar taken voldoet aan de landelijke kwaliteitscriteria die gelden voor omgevingsdiensten. Dit zeggen we echter zonder dat we dit kunnen bewijzen. Op alle terreinen van de basistaken geldt namelijk dat er meerdere ervaren en gekwalificeerde medewerkers inzetbaar zijn die hiervoor ook voldoende taakomvang kennen en de nodige vlieguren maken. Met vijftien fte aan vergunningverleners op 17.000 bedrijven lukt dat goed. De keerzijde is dat de werkdruk (te) hoog is en er eerder overbelasting en hoog ziekteverzuim dreigt.

Ook zien we dat we nieuwe medewerkers noodgedwongen intern verder moeten opleiden in het vak. Dit vooral als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt. Dit leidt tot hogere kengetallen per product en het kost tijd om deze nieuwe medewerkers op vlieghoogte te brengen. Dit maakt ons tijdelijk enigszins kwetsbaar

ten aanzien van de kwaliteitscriteria, maar dat lost zich met de tijd weer op.

Voor een aantal plustaken zien we ook kwetsbaarheid als het gaat om de kwaliteitscriteria, vooral wanneer niet alle deelnemers die als extra taak bij de OD NHN hebben belegd. Bij de regulering geldt dit bijvoorbeeld voor de bodemenergiesystemen, asbestsloopmeldingen en knalapparaten. Hier zien we momenteel nog eenpitters, ondersteund door collega's die voor back-up bij afwezigheid zorgen.

Om in de toekomst te voldoen aan alle taken die bij de OD NHN zijn belegd (basis- en plustaken) investeert de OD NHN onder andere in de werving- en selectieprocedure voor nieuwe medewerkers, wordt de organisatie meer en meer ingericht als intern opleidingscentrum, werken wij aan een OD-breed strategisch opleidingsplan, begeleiden we nieuwe medewerkers intensief en gebruiken we de P&C-cyclus om verschuivingen in het (basis)takenpakket (onder de Omgevingswet) met onze deelnemers af te stemmen.

Bij toezicht en handhaving wordt jaarlijks de aanwezige/ benodigde formatie gekoppeld aan de taken van het VTH-uitvoeringsprogramma en vergeleken met de eisen uit de kwaliteitscriteria. Dit is ook de basis voor het eventueel uitzetten/ invullen van vacatures. Het gaat dan met name om het aantal vlieguren en het aantal beschikbare medewerkers voor het uitvoeren van desbetreffende taak.

A. Kwaliteitsankers wet- en regelgeving

D. *Rekent uw omgevingsdienst ingehuurd personeel mee voor het voldoen aan de kwaliteitscriteria?*

Ja, wij rekenen ingehuurd personeel mee om te voldoen aan de kwaliteitscriteria, maar niet in structurele zin. De OD NHN heeft – vanuit het oogpunt robuustheid en integrale dienstverlening – steeds de intentie om kennis en kunde in eigen huis te organiseren en te behouden. Het structureel leunen op een flexibele schil past daar niet bij.

Bij het uitzetten van inhuuropdrachten nemen we de kwaliteitscriteria in indirecte zin als inkoopvoorwaarde bij de aanbesteding op. Daarbij stellen we gunningscriteria op die betrekking hebben op bijvoorbeeld opleiding, werkervaring, vakinhoudelijke achtergrond en competenties. Tegelijkertijd vragen wij nooit om aan te tonen dat kandidaten aan de kwaliteitscriteria voldoen. Tot op heden behoort dit niet tot onze standaardwerkwijze.

E. *Beschrijf en onderbouw in welke mate uw omgevingsdienst afhankelijk is van ingehuurd personeel om te voldoen aan de kwaliteitscriteria.*

Soms maken we als Omgevingsdienst bij de vergunningverlening gebruik van de flexibele schil om tijdelijke tekorten als gevolg van personeelsverloop of langdurig verzuimverlof op te vangen.

We zien ook dat wij nieuwe medewerkers met minder praktijkervaring noodgedwongen intern verder moeten opleiden in het vakgebied. Dit vooral als gevolg van de krapte op de

arbeidsmarkt. Naast dat dit leidt tot hogere kengetallen per product kost het ook tijd om deze nieuwe medewerkers op vlieghoogte te brengen. Dat maakt ons tijdelijk enigszins kwetsbaar als het gaat om de kwaliteitscriteria, maar dat lost zich met de tijd weer op.

2. Regionale risicoanalyse

A. *Beschrijf en onderbouw op welke manier uw omgevingsdienst de regionale risicoanalyse uitvoert.*

Elementen die in ieder geval terug dienen te komen:

- *Totstandkoming risicoanalyse,*
- *Rol deelnemers in risicoanalyse.*

In de bestuurlijk vastgestelde VTH-strategie is een risicoanalyse opgenomen. Deze strategie (op basis van de Wabo en de Omgevingswet) loopt dit jaar af. We stellen nu in samenwerking met de overige drie OD's in Noord-Holland een nieuwe Uitvoerings- en handhavingsstrategie op. Besluitvorming moet eind 2023 plaatsvinden. Zowel de huidige als de nieuwe strategie zijn van toepassing op de basistaken en de niet-basistaken.

De risicoanalyse is door de OD NHN voorbereid en uitgewerkt en telkens kortgesloten met de klankbordgroep. In deze klankbordgroep zaten deelnemende gemeenten en de provincie Noord-Holland. Ook is de gehele strategie en daarmee ook de risicoanalyse en prioriteitstelling meerdere malen gepresenteerd aan ons algemeen bestuur.

ODNHN A. Kwaliteitsankers wet- en regelgeving

Voor de inhoud van de risicoanalyse verwijzen we naar de [VTH-strategie](#) en het projectplan Uitvoerings- en handhavingsstrategie 2024-2027.

Voor onze taken op het gebied van regulering zijn wij – geïnspireerd door de recente toelichtingen in het Vakberaad VTH van ODNL – eind 2022 begonnen met een pilot om onze inkomende meldingen Activiteitenbesluit te prioriteren. Waar wij voorheen alle meldingen inhoudelijk behandelden, maken wij nu de keuze om sommige meldingen administratief af te handelen. Dit maakt binnen de beperkte middelen de ruimte vrij voor de meldingen die er echt toe doen.

De systematiek is gebaseerd op “Risico = Kans x Effect”. Wij beschouwen daarbij tien milieueffecten variërend van afval en circulair tot natuur en stikstof. Dit zorgt voor de welbekende vierdeling van hoge kans – hoog effect tot lage kans – laag effect.

Aanvullend daarop is wel door ons gesteld; “één rood, alles rood”. Dat wil zeggen dat we de melding volledig toetsen wanneer er op één van de tien effecten een significante invloed van het bedrijf uitgaat. Bijvoorbeeld in geval van livemuziek of een discotheek bij horecagelegenheden.

Dit zorgt voor een vierdeling die bestaat uit:

- Melding zorgvuldig toetsen en (verschillende) specialisten betrekken (bijvoorbeeld bij samenloop met bouw- of geluidsaspecten);
- Melding inhoudelijk toetsen aan regelgeving en eventueel specialisten betrekken;

- Melding inhoudelijk checken op bijzonderheden ten aanzien van de situatie (bijvoorbeeld toezichthistorie);
- Melding administratief afhandelen.

Deze methodiek is momenteel nog vooral gericht op intern gebruik en is afgestemd met de toezichthouders en juristen. Wij doen nu praktijkervaring op en zien dat de werkvoorraad iets beter beheersbaar is geworden.

Ter voorbereiding op de Omgevingswet zijn wij al onze werkprocessen aan het herijken. Het is belangrijk dat wij meer en meer aan de voorkant van adequate (lean) processen komen. Ook dit heeft invloed op de meer pragmatische manier waarop wij naar het afhandelen van meldingen en aanvragen kijken.

Op basis van die ervaring nemen we deze methodiek straks op in onze nieuwe VTH&A-Strategie die wij voor 1 januari 2024 vaststellen. In dat traject betrekken we onze deelnemers nauw en vindt er afstemming plaats. Deze strategie is nu nog niet

kortgesloten met onze deelnemers en heeft ook nog geen plaats gekregen in de uitvoeringsprogramma's van de deelnemers.

Vergunningaanvragen behandelen wij altijd volledig.

B. Beschrijf en onderbouw hoe uw omgevingsdienst de risico's uit de analyse vertaalt in het (meerjaren)programma.

Zie daarvoor de [VTH-strategie](#). Veel taken zijn vraaggestuurd. Daarbij kijken we terug naar de taken die we in het verleden hebben uitgevoerd en toekomstige ontwikkelingen. Voor het onderdeel bedrijven gaan we bij elke controle na of de milieucategorie die aan het bedrijf is gekoppeld actueel is. De milieucategorie bepaalt de controlefrequentie. Ook kunnen actuele (landelijke/regionale/lokale) ontwikkelingen ervoor zorgen dat taken prioriteit krijgen. Denk aan benzeenuitstoot bij asfaltcentrales.

Voor onder meer de controles op sloopmeldingen asbest is het naleefgedrag bij asbestsaneringsbedrijven heel belangrijk. Het naleefgedrag bepaalt namelijk of we asbestsaneringen in hoofdzaak administratief kunnen afhandelen of dat we saneringen fysiek moeten controleren. Deze afweging doen we bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma, maar ook als blijkt dat het naleefgedrag afneemt door wat voor reden dan ook.

C. Beschrijf hoe uw omgevingsdienst omgaat met monitoring van en rapportage over risico's.

Een belangrijk onderdeel van de risicoanalyse is het niet naleven van de voorschriften. Dit vertalen we in het naleefgedrag, dat we nu voornamelijk bepalen op basis van het totaalresultaat van de controle. Met de komst van digitale checklists en de Omgevingswet verwachten we dat we kunnen sturen op het naleefgedrag per milieubelastende activiteit. Dit vergt meer registratie en analyse, maar kan resulteren in een effectievere inzet en een verbetering van de leefomgeving. Daarnaast voeren we bepaalde taken in projectvorm uit, waardoor we deze taken naast de reguliere taken extra aandacht kunnen geven.

We rapporteren nu voornamelijk nog op aantallen en bestede uren. Risico's beschrijven we in de teksten bij de rapportage. In de jaarrapportage gaan we vervolgens dieper in op o.a. het naleefgedrag. Ook kijken we dan specifiek naar de aard van de ontvangen klachten en handhavingsverzoeken. Dit kan aanleiding zijn om het programma aan te passen en/of taken in projectvorm uit te voeren.

OD NHN A. Kwaliteitsankers wet- en regelgeving

3. Uniform Regionaal VTH-Beleidskader (artikel 7.2 Bor)

A. Heeft uw omgevingsdienst een regionaal VTH beleidskader?

- Zo ja, beschrijf hoe dit tot stand is gekomen,
- Zo nee, leg uit waarom niet.

Ja, onze omgevingsdienst heeft een regionaal VTH-beleidskader. De strategie inclusief risicoanalyse en prioriteitstelling is gelijk voor de hele regio en dus voor al onze zeventien deelnemers. De VTH-strategie is voorbereid door de OD NHN en de opdrachtnemers zijn via een klankbordgroep meegenomen in het proces. Ook bestuurders houden we regelmatig van dit proces op de hoogte.

B. Is het regionale VTH beleidskader van uw omgevingsdienst eenduidig (uniform) voor de gehele regio?

- Zo ja, beschrijf uw ervaringen met het regionale kader (ten opzichte van een lokaal kader). Denk aan positieve ervaringen maar ook aan eventuele knelpunten. Wat werkt goed en wat niet?
- Zo nee, beschrijf de belangrijkste afwijkingen en geef aan welk effect het ontbreken van uniformiteit in het VTH beleidskader volgens u heeft op de kwaliteit van de uitvoering van uw taken.

Ja, ons regionale VTH-beleidskader is eenduidig voor de gehele regio. De enige knelpunten die wij ervaren gaan over het budget voor de uitvoering van taken. Nieuwe ontwikkelingen moeten wij vaak binnen het vastgestelde budget uitvoeren. Het budget is leidend en niet de ambitie, nieuwe ontwikkelingen of de omvang

van de taken. Als er extra taken naar de OD NHN komen dan gaat dat via een aanvullend budget. Dit heeft tot gevolg dat wij geen vast personeel kunnen aannemen voor deze extra taken en deze moeten uitbesteden, of dat we moeten schuiven met vast personeel.

C. Beschrijf en onderbouw hoe uw omgevingsdienst het regionale VTH beleidskader vertaalt in het (meerjaren)programma.

De OD NHN maakt op basis van de VTH-strategie, ervaringen in eerdere jaren, landelijke, regionale en/of lokale ontwikkelingen en prioriteiten een concept VTH-uitvoeringsprogramma. Dit programma bespreken we met alle deelnemers. Het is de verantwoordelijkheid van onze deelnemers om extra budget vrij te maken of andere prioriteiten te stellen als het concept VTH-programma niet past in het budget. Uiteindelijk stelt het college het programma vast.

D. Beschrijf op welke manier uw omgevingsdienst de uitvoering monitort en rapporteert over de resultaten van het regionale VTH beleidskader.

De OD NHN rapporteert vier keer per jaar over de voortgang van het vastgestelde VTH-uitvoeringsprogramma. Daarbij verantwoorden we de afwijkingen ten opzichte van de planning in tekst. Afstemming vindt plaats als deze afwijkingen gevolgen hebben op de uitgangspunten van het beleid.

4. LHS

- A. *Beschrijf en onderbouw in welke mate de landelijke handhavingsstrategie (LHS) is geïmplementeerd in de dagelijkse werkprocessen van uw omgevingsdienst.*

Onze handhavers krijgen regelmatig een cursus over het toepassen van de LHS. Verder maakt de LHS-matrix deel uit van het standaardcontroleverslag dat we opmaken na elke controle.

Op dit moment analyseren, beschrijven en verbeteren we alle processen onder de Omgevingswet (Wiki360). Ook houden we de werkinstructies tegen het licht en vereenvoudigen we die waar het kan. Daarnaast is het zaakstelsel ingericht op deze processen. In dit traject krijgen we ondersteuning van de Processpecialisten. In de digitale procestool Engage beschrijven en borgen we deze processen. De LHS heeft en houdt hier een belangrijke rol in.

- B. *Beschrijf hoe uw omgevingsdienst gebruik maakt van de interventiematrix voor bedrijven.*

De LHS-matrix is opgenomen in het standaardcontroleverslag en moet na elke controle worden ingevuld. Dit is de verantwoordelijkheid van de handhaver. Controle vindt plaats via steekproeven. We hebben nu nog niet de mogelijkheid deze data via

een dashboard te verifiëren. Mogelijk kan dat wel met behulp van de digitale checklists.

- C. *Beschrijf hoe uw omgevingsdienst opgelegde sancties inzichtelijk heeft.*

Van elke bestuurlijke handhavingszaak maken we een zaak aan. Aan die zaak koppelen we documenten. Ook nemen we het resultaat van de ingezette actie op. Via het dashboard maken we inzichtelijk welke handhavingszaken in behandeling zijn, welke sanctie is ingezet en wat de status is van de zaak. Eventuele sanctiebedragen kunnen wij niet uit het dashboard halen. Deze zijn opgenomen in de documenten die aan de zaak zijn gekoppeld. Het is de bedoeling de handhavingszaken te publiceren in 2023 (actie SPUK 2023).

Strafrechtelijke handhavingszaken registreren we niet in het zaakstelsel. Op dit moment nemen we die nog in een Excellijst op. Ondertussen richten we de BRS in en zodra dat gereed is – naar verwachting in het tweede kwartaal van 2023, registreren we de strafrechtelijke zaken in BRS.

Elk kwartaal maken we per opdrachtgever (17 in totaal) een rapportage op, waarin we ook de bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving beschrijven.

OD NHN A. Kwaliteitsankers wet- en regelgeving

D. Beschrijf enkele situaties waarin is afgeweken van de LHS (indien van toepassing) en wat daarbij de belangrijkste overwegingen waren.

Op dit moment houden we niet centraal bij in welke gevallen we afwijken van de LHS. Deze beslissing is aan de handhaver; eventueel in overleg met zijn teamleden/direct leidinggevende. De LHS maakt onderdeel uit van het standaardverslag bedrijfsbezoek dat na elke controle wordt ingevuld en opgeslagen in de zaak. We verwachten uiterlijk 1 juni 2023 gebruik te maken van digitale checklists. Hierdoor verwachten we veel meer data vanuit de controles beschikbaar te hebben voor analyse en eventueel bijstellen van beleid. Digitale checklists zijn gekoppeld aan ons zaakstelsel zodat uitwisseling van data mogelijk is. Ook beschikken de digitale checklists over een eigen dashboard, zodat we de resultaten zichtbaar kunnen maken en analyseren.

E. Beschrijf in hoeverre uw omgevingsdienst inzicht heeft in aard van afwijkingen en de bijbehorende motivatie.

De OD NHN heeft geen centraal inzicht in de aard van de afwijkingen en de bijbehorende motivatie. Dat is de verantwoordelijkheid van de handhaver, eventueel in overleg met zijn/haar team of direct leidinggevende. Afwijkingen en motivatie voor afwijking moeten zij vastleggen in het controleverslag en zijn op verslagniveau te controleren. Mogelijk kunnen we ook dit inzichtelijker maken door digitale checklists te gebruiken. Ook zal dit een onderdeel zijn van de procesontwikkelingen zoals hiervoor beschreven.

5. BBT en LRSO

A. Beschrijf en onderbouw in hoeverre uw omgevingsdienst werkt met Best Beschikbare Technieken (BBT) en in welke situaties u daarvan afwijkt.

De OD NHN beschikt over een bedrijvenbestand van circa 17.000 bedrijven. Rond de 250 bedrijven hebben nog een vergunningplicht, de rest valt onder algemene regels. Bij het verlenen van nieuwe vergunningen en bij revisie hanteren wij altijd de BBT. Wij verwijzen ernaar in onze vergunningen door het opnemen van voorschriften.

De artikelen in het Activiteitenbesluit zijn in principe al BBT.

B. Beschrijf enkele situaties waarin is afgeweken van BBT (indien van toepassing) en wat daarbij de belangrijkste overwegingen waren.

Wij kijken alleen af van de erkende BBT als er nieuwere technieken zijn die – naar onze deskundige mening – beter zijn dan BBT en naar onze verwachting in de toekomst als zodanig worden erkend.

Bij oprichtingsvergunningen is soms afgeweken omdat bijvoorbeeld de opslagen van gevaarlijke stoffen nieuw zijn en daarom aan de nieuwste versies van de PGS (12, 15 en 19) kunnen voldoen. Die BBT staan in de regeling omgevingsrecht (Mor), wij kijken bij oprichting soms af, vooruitlopend op de wijzigingen onder de Omgevingswet.

OD NHN A. Kwaliteitsankers wet- en regelgeving

- C. *Beschrijf en onderbouw in hoeverre uw omgevingsdienst werkt met Landelijke Redactie Standaardteksten Omgevingsvergunningen (LRSO).*

Om de inhoudelijke kwaliteit van onze producten te waarborgen gebruikt de OD NHN onder andere vaste, gestandaardiseerde sjablonen voor het opstellen van haar vergunningen. Deze sjablonen zijn rechtsreeks afgeleid van de LRSO-teksten. Ook via collegiale en juridische toetsing van onze ontwerpvergunningen is het gebruik van LRSO-teksten geborgd.

Het beheer van de sjablonen is voor verbetering vatbaar, hierin lopen wij achter. Gebleken is dat dit sterk afhankelijk is van de IT-ondersteuning en individuele personen.

- D. *Beschrijf enkele situaties waarin is afgeweken van LRSO (indien van toepassing) en wat daarbij de belangrijkste overwegingen waren.*

Wanneer de LRSO-teksten achterlopen en gedateerd zijn, wijken wij af. Op basis van onze eigen kennis en de actuele jurisprudentie geven wij dan richting aan een andere formulering van voorschriften. Dit doet zich soms ook voor wanneer we maatwerkvoorschriften opleggen.

6. Actualisatieprogramma vergunningen bedrijven

- A. *Beschrijf de manier waarop uw omgevingsdienst overzicht houdt op de verleende vergunningen en de datum daarvan.*

Via ons VTH&A-zaaksysteem houden wij overzicht op verleende vergunningen, wijzigingen en meldingen. Het systeem geeft inzicht in de data van de verschillende besluiten. De feitelijke dataverwerking staat onder druk als gevolg van de dossieroverdracht, de kwaliteit daarvan bij de oprichting van de OD en de beperkte middelen die hiervoor beschikbaar waren (en nog zijn).

- B. *Hoe gaat het actualiseren van verleende vergunningen bij uw omgevingsdienst in zijn werk?*

Elementen die in ieder geval terug dienen te komen:

- *Methodiek*
- *Criteria*
- *Prioritering.*

De OD NHN heeft gezien dat er voor de actualisatie van vergunningen bij de oprichting in 2013 geen middelen – en dus mensen – beschikbaar werden gesteld, mede door de efficiencymaatregelen die het bestuur vooraf heeft meegegeven. Hiermee heeft het actualiseren van vergunningen een aantal jaren stilgelegen. Sinds drie jaar voert de OD NHN weer actief actualisaties uit. Inmiddels is van circa 50 bedrijven (van de in totaal 250 vergunningsplichtige bedrijven) de vergunning geactualiseerd.

OD NHN A. Kwaliteitsankers wet- en regelgeving

De vergunningen worden geheel of gedeeltelijk herzien. Wij besteden dit uit als externe opdracht op de inhoud waarbij de OD de regie over de dossiers voert en de ontwerpbesluiten zelf definitief maakt. Inhoudelijke criteria gaan met name over het voorschrijven van BBT en het verwerken van de bedrijfsmatige ontwikkelingen. Procesmatig is het criterium dat het desbetreffende bedrijf goed wordt betrokken bij de actualisatie, de achtergronden, het nut en de noodzaak hiervan.

Qua prioritering is in eerste instantie eenvoudigweg gekeken naar onze oudste vergunningen; de actualisatie daarvan is als eerste opgepakt. Belangrijk is dat we eerst grip hebben op de actualiteit van ons vergunningenbestand. Wanneer we in een onderhoudsfase komen, kunnen we andere criteria hanteren. Zover zijn we op dit moment nog niet. Eerst zijn achterstanden in de actualisatieplicht weggewerkt.

C. Beschrijf in welke mate uw omgevingsdienst voldoende capaciteit beschikbaar heeft om de gewenste actualisaties uit te voeren.

- Indien de capaciteit niet voldoende is: welke maatregelen neemt uw omgevingsdienst om de capaciteit op het gewenste niveau te krijgen?*

Zoals hiervoor is aangegeven besteden wij de actualisatie van vergunningen uit als regieopdracht. Wij verzamelen de dossiers, treden tijdens de actualisatie op als sparringpartner voor het uitvoerend bureau en dragen aan het einde van de procedure zelf zorg voor afronding en publicatie. Voor het geheel zelf uitvoeren van actualisaties is geen personele capaciteit beschikbaar (zie ook 6A).

D. Beschrijf en onderbouw in hoeverre uw omgevingsdienst inzicht heeft in de mate waarin huidige vergunningen voldoen aan best beschikbare technieken (BBT)?

Vanuit de vergunningverleners hebben wij vanuit onze eigen kennis en ervaring zicht op de actualiteit van vergunningen. Wij werken zoveel mogelijk met vaste contacten voor de bedrijven. Dat geeft ons inzicht in de stand van zaken rondom de actualiteit. Daarnaast maken wij gebruik van de data uit ons zaakstelsel en krijgen wij input van onze toezichthouders over de actuele situatie bij bedrijven. De combinatie van deze drie factoren zorgt ervoor dat wij zicht hebben op de mate waarin BBT adequaat is voorgeschreven.

Het beeld is overigens vooral dat er vergunningen gereviseerd moeten worden. Deze uitgebreide procedure voeren wij op initiatief van de inrichting zelf. Hiervoor hebben we geen aparte aanpak; dit maakt namelijk onderdeel uit van de 'going concern' taken.

E. Is er sprake van regionale of regio-overstijgende samenwerking voor de aanpak van de actualisatie?

- Zo ja, hoe is dit vormgegeven?*

Nee, momenteel is er geen sprake van een regionale of regio-overstijgende samenwerking voor de aanpak van de actualisatie. Wel kijken wij met belangstelling naar de manier waarop dit in ODNL-verband wordt opgepakt.

OD NHN A. Kwaliteitsankers wet- en regelgeving

7. Basistakenpakket (BTP)

A. *Hebben alle deelnemers het volledige basistakenpakket (BTP) ingebracht?*

- *Zo nee: Geef aan of uw omgevingsdienst actie neemt om wel het volledige BTP te krijgen, en zo ja welke.*
- *Beschrijf eventuele knelpunten in de overdracht.*

Ja, vanaf de start van de OD NHN (destijds RUD NHN) hebben alle deelnemers het basistakenpakket ingebracht. Met de komst van de Omgevingswet herijken we dit basispakket. Overigens is de vraag naar het onderbrengen van de plustaken door de jaren gegroeid.

B. *Beschrijf op welke manier de uitvoering van taken op het vlak van indirecte lozingen georganiseerd en geborgd is.*

Regulering

Voor de vergunningverlening heeft de OD NHN een afspraak met het waterschap HHNK dat er periodiek een van hun medewerkers op ons kantoor aanwezig is. Bij vergunningaanvragen adviseert deze medewerker over lozingsaspecten die we kunnen opnemen in onze voorschriften. Deze samenwerking bestaat al meerdere jaren en verloopt naar wederzijdse tevredenheid.

Toezicht

Ook voor het toezicht op lozingen heeft de OD NHN vanuit het project Grip op indirecte lozingen nauw contact met het HHNK om

in afstemming de lozings situatie te beoordelen van een selectie van ongeveer dertig relevante bedrijven dit jaar.

Daarnaast heeft de OD NHN in haar eigen Uitvoeringsprogramma al benoemd dat indirecte lozingen aandacht zullen krijgen.

Opleidingen om juridisch houdbare bemonsteringen uit te kunnen voeren zijn kort voor corona gevolgd. Daarnaast zijn voorzieningen voor monsternamen aangeschaft, is een auto (gedeeltelijk) vrijgemaakt voor het uitvoeren van controles en is een contract afgesloten met een laboratorium voor het analyseren van de genomen monsters.

B. Ontwikkelkracht en innovatieruimte

1. Ontwikkelkracht en innovatieruimte

A. *Beschrijf de inhoudelijke uitdagingen die u voor uw omgevingsdienst ziet op het vlak van ontwikkeling en innovatie.*

De OD NHN ontwikkelt zich langzaam van een puur uitvoerende, reactieve dienst naar een volwaardige, eigenstandige organisatie. In de afgelopen jaren is de bedrijfsvoering – met name de ICT-infrastructuur – verstevigd en daarmee is het fundament gelegd voor verdere ontwikkeling als organisatie en op inhoudelijk vlak. De ambtelijke capaciteit voor ontwikkeling en innovatie is echter beperkt en ligt met name bij een beperkte groep leidinggevenden en senior medewerkers. De ontsluiting van data verloopt moeizaam door gebrek aan financiële ruimte voor data-analisten.

De komende jaren lijken in onze regio vooral ontwikkelingen op ons af te komen rond de transitie van de agrarische sector (stikstof, bodem- en waterkwaliteit), de verhouding tussen de

woningbouwopgave en de beperkingen die stikstof daaraan stelt en de overgang van fossiele naar alternatieve brandstoffen. De doorontwikkeling van de organisatie kent vooral uitdagingen rondom integraliteit, verzakelijking en risicobeheersing.

Om de omslag naar een meer proactieve aanpak te maken, heeft het dagelijks bestuur recentelijk - voor het eerst in de geschiedenis van de OD NHN - een inhoudelijke portefeuillevelding gemaakt die ook ambtelijk wordt ondersteund. Het is de bedoeling om via deze portefeuilleaanpak externe ontwikkelingen actief en gestructureerd te monitoren en vervolgens gestructureerd om te zetten in concrete (innovatie-)projecten.

B. *Beschrijf hoe uw omgevingsdienst borgt dat zij naast de beheerfunctie, beschikt over ontwikkelkracht en innovatieruimte op bedrijfsfuncties (bijv. ICT/IM, Business Control, communicatie, juridisch) en op de inhoud (bijv. via projectleiders, programmamanagers en juristen).*

Elementen die in ieder geval terug dienen te komen:

- *De wijze waarop ondersteunende en coördinerende werkzaamheden zijn verwerkt in de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) en Producten en diensten catalogus (PDC).*
- *Wat wordt er met de budgetten gedaan en waarom hebben juist die activiteiten prioriteit*
- *Beschikbaar aantal fte per hoofdonderdeel.*

Van oudsher werd de OD NHN beschouwd als een ‘pure’ uitvoeringsorganisatie. Bij aanvang werd de organisatie dan ook beperkt gefaciliteerd met een onderdeel met bedrijfsfuncties.

B. Ontwikkelkracht en innovatieruimte

Na een jaar of vijf is er via masterplannen een inhaalslag ingezet op de meeste PIOFACH-functies, waarbij met name ICT een forse financiële impuls heeft gekregen. Ook is de juridische en administratieve ondersteuning gecentraliseerd.

De uren van deze gecentraliseerde activiteiten worden nog wel beschouwd als lijnactiviteiten. Ze zijn daarom een integraal onderdeel van onze productie-kengetallen die we in de PDC hanteren. De overige bedrijfsfuncties worden voor het ene deel financieel gedekt door een overheadstoerekening vanuit de vaste (DVO-)bijdrage en voor het andere deel door een vastgesteld gedeelte van de verkoopprijs. Dit percentage is maximaal 30%.

Onderdeel	Aantal fte (afgerond)
HRM	4,5
I&A	12
Financiën/business control	2,5
Communicatie	1,75
Facilitair/ondersteunend	3
Overig (CISO/FG/directiesecretaris/procesinnovatie/ accountmanagement/concerncontroller/bedrijfsjurist)	7,3
Juridische zaken	13,75
Administratie	11,5

De aard van de werkzaamheden van de meeste ondersteunende medewerkers is nog steeds operationeel. Er is beperkt strategisch vermogen: binnen I&A functioneert een teamleider, HR en Financiën kennen elk één senior positie. In de categorie 'overig' zitten ook de functionaliteiten van de beperkte concernstaf opgenomen waarin

iets meer dan vier fte strategische adviseurs een plek hebben. Met name de in 2022 gecreëerde rol van adviseur procesinnovatie is daarbij de enige die specifiek beschikbaar is gemaakt voor het versterken van de ontwikkelkracht van de organisatie.

De OD NHN zit in een overgangsfase waarbij de professionalisering van de organisatie een stevig (beheersings)fundament vraagt. Met name financiën, maar ook HRM hebben de komende tijd een doorontwikkeling nodig om beleid, uitvoering en control op orde te brengen. Hoewel het ICT-fundament van de organisatie stevig is, verloopt het ontsluiten van data en het verwerken tot stuurgegevens die idealiter via real-time dashboards raadpleegbaar zijn, langzaam. Specifieke capaciteit voor (data-)analyse is niet beschikbaar, waardoor de gewenste ontwikkeling achterblijft. Hierdoor lekt veel potentieel strategische informatie weg door onvoldoende ontsluiting en duiding van de data.

C. Evalueer op onderbouwde wijze in hoeverre u uw ontwikkelkracht en innovatieruimte voldoende acht om adequaat in te kunnen spelen op de inhoudelijke uitdagingen waar u als omgevingsdienst mee te maken heeft. Bespreek in dit kader ook op welke manier hierover met het bestuur wordt gesproken.

De ontwikkelkracht en innovatieruimte is onvoldoende om adequaat in te kunnen spelen op de diversiteit aan uitdagingen die op ons afkomt. De beperkte analysecapaciteit van leidinggevenden en senior medewerkers gaat voor een belangrijk deel op aan dataverzameling. De evaluatie van de effectiviteit en efficiëntie van de huidige bedrijfsvoering is daarmee niet op niveau. Dat neemt

OD NHN B. Ontwikkelkracht en innovatieruimte

niet weg dat op individuele basis uitvoerende medewerkers binnen hun eigen vakgebied gedreven zijn om op de hoogte te zijn van de belangrijkste ontwikkelingen en daar oplossingen voor bedenken. Ook is er sinds vorig jaar een adviseur procesinnovatie actief die het management ondersteunt in het efficiënter en effectiever inrichten van de processen waar zij verantwoordelijk voor zijn.

Zoals hierboven beschreven hebben we pas sinds kort, met een subregio- en portefeuilleverdeling, een structuur geïntroduceerd om de ontwikkelingen in de maatschappij op gestructureerde wijze aan te pakken. Ook hebben we een cultuurverandering ingezet, waarin we stimuleren om vakgebied-overstijgend ruimte op te zoeken om tot oplossingen te komen. Sinds enige jaren hebben we goed en constructief gesproken met het dagelijks bestuur over deze situatie en over de noodzaak van extra investeringen in de organisatie om capaciteit te creëren. Na een forse investering in de verbetering van de ICT-infrastructuur (circa € 8mln over meerdere jaren) is echter bijna elk intensiveringsvoorstel binnen het algemeen bestuur gesneuveld.

2. Financiële middelen voor ontwikkeling en innovatie

- A. *Beschrijf hoe uw omgevingsdienst borgt dat zij beschikt over financiële middelen voor ontwikkeling en innovatie, en welke activiteiten hieruit worden gefinancierd.*

Elementen die in ieder geval terug dienen te komen:

- *Beschikbare financiële middelen voor ontwikkeling en innovatie*
- *Wat wordt er met de budgetten gedaan en waarom hebben juist die activiteiten prioriteit*
- *Reflectie op de gegevens over financiële middelen voor ontwikkeling en innovatie in de rapportage 'Omgevingsdiensten in Beeld'*
- *Besteding voor implementatie Omgevingswet.*

Op individueel medewerkersniveau is er een loopbaanbudget (volgens de minimale cao-afspraken) beschikbaar van in totaal € 220k. Dat komt neer op gemiddeld duizend euro per medewerker per jaar. Dit bedrag geven we elk jaar grotendeels uit. Bovendien is er sprake van een meester-gezel systeem, waarin onervaren medewerkers meelopen met en coaching krijgen van meer ervaren medewerkers. Er is dit jaar gestart met het opstellen van een strategisch opleidingsplan om op dit vlak een doorontwikkeling te maken.

Er zijn daarnaast twee reserves beschikbaar voor algemene ontwikkeling van de organisatie. In het afgelopen jaar hebben we stevig geïnvesteerd in de verbetering van de ICT-infrastructuur, waarbij de reserve met name is aangewend om externe, expertmatige inzet te financieren. De reserve Masterplan ICT bevat nog ongeveer € 1,3mln om de komende tijd additionele

OD NHN B. Ontwikkelkracht en innovatieruimte

verbeteringen in met name digitalisering door te voeren. Ook is er sinds de oprichting een reserve van € 190k beschikbaar voor cultuurontwikkeling. Deze reserve hebben we nog niet aangesproken.

Het verbijzonderde budget voor een programmteam voor de implementatie van de Omgevingswet is sinds het begin van 2022 niet meer toegekend. De voorbereidende werkzaamheden voor de Omgevingswet realiseren we sindsdien door de inzet van uren voor (werk-)overleg die in de urennorm van 1350 productieve uren is opgenomen.

Samenvattend is er binnen de OD NHN beperkte ruimte voor individuele ontwikkeling en binnen de ruimte die het Masterplan ICT heeft geboden is er beperkte ruimte voor organisatieontwikkeling. Daarnaast heeft de OD NHN nauwelijks verbijzonderde capaciteit en budgettaire ruimte voor ontwikkeling en innovatie. Dit beeld kwam ook naar voren in de rapportage 'Omgevingsdiensten in Beeld' en is daarna niet verbeterd.

B. Evalueer op onderbouwde wijze in hoeverre u de voor u beschikbare middelen voor ontwikkeling en innovatie voldoende acht om adequaat in te kunnen spelen op de inhoudelijke uitdagingen waar u als omgevingsdienst mee te maken heeft (zoals genoemd bij de beantwoording van vraag B1.A).

Voor individuele ontwikkeling lijkt er (net) voldoende budget en capaciteit te zijn. Voor de efficiëntere inzet daarvan ontwikkelen we een strategisch opleidingsplan, mede gesubsidieerd vanuit de SPUK IBP VTH.

Op het gebied van inhoudelijke innovatie is de OD NHN bij gebrek aan verbijzonderde capaciteit en budget vooral aangewezen op een reactieve aanpak. Daarin zoeken we de samenwerking met OD's in de regio en in het land.

Het Masterplan ICT zorgde voor een stevige verbetering van de ICT-infrastructuur van de organisatie, doordat we externe expertise en projectleiding inhuurden. Voor investeringen uit andere voorstellen voor de ontwikkeling van de organisatie (traineeship, team data-analisten) is bij onze deelnemers geen draagvlak geweest. Dit betekent dat we momenteel beperkt kunnen investeren in organisatieontwikkeling.

OD NHN B. Ontwikkelkracht en innovatieruimte

3. Investeren in informatiemanagement en digitalisering

- A. *Beschrijf de uitdagingen die u voor uw omgevingsdienst ziet op het vlak van informatiemanagement en digitalisering in brede zin, en datakwaliteit in specifieke zin.*

Op het speelveld van de Informatievoorziening zien we dat gebruikers steeds meer vragen en verwachten van hun systemen. Sinds de overgang naar een complete Cloud werkplek (Office365) 2,5 jaar geleden is dit alleen maar toegenomen. Daarbij zijn er ook uitdagingen, denk bijvoorbeeld aan het enkelvoudig opslaan van data. Waar staat (en mag) deze data staan en hoe toegankelijk is deze? Aan deze vraagstukken geven we komende jaren invulling. Nu de basis staat kunnen we professionaliseren.

De intreding van nieuwe wet- en regelgeving zoals de Omgevingswet, maar ook de Aanbestedingswet maakt dat wij aan veel veranderingen onderhevig zijn. Deze veranderingen moeten steeds ingebouwd worden in de applicaties waarbij we het informatiebeleid in acht moeten nemen. Deze aanpassingen leveren ook wijzigingen op in onze architectuur. Dit vergt projectmatig werken en toetsing aan het beleid op meerdere vlakken, zoals AVG.

- B. *Beschrijf hoe uw omgevingsdienst borgt dat zij beschikt over tijd en middelen om te investeren in informatiemanagement en digitalisering in brede zin en datakwaliteit in specifieke zin.*

Elementen die in ieder geval terug dienen te komen:

- Inzicht in huidige stand van informatiemanagement (aansluiten Inspectiewet Milieu, zaaksystemen, Digitale vergunning, aansluiting DSO, Bodem informatiesysteem, GIR (indien van toepassing), REV, Signaleringskaart, etc).*
- Overzicht van geplande investeringen in ICT, en waarom juist die activiteiten prioriteit hebben gekregen,*
- Zijn deze voldoende om gestelde doelen te bereiken?*
- Samenwerking op investeringen in informatiesystemen binnen en/of buiten de regio (bijvoorbeeld gezamenlijke aanbestedingen).*

De afdeling I&A is zich verder aan het professionaliseren en kent momenteel een projectenkalender. Deze vullen we dit jaar verder aan tot een volledige planning- en controlkalender. Hierbij nemen we onder andere het releases- en wijzigingsbeheer op. De kalender geeft voor I&A en de rest van de organisatie inzicht in alle werkzaamheden en de planning omtrent landelijke eisen zoals REV. We maken hiermee inzichtelijk wat de impact is van extra projecten opstarten of werkzaamheden verleggen. Op de kalender vind je ook alle te ontwikkelen wensen zoals GIS, digitale checklists of een nieuw aan te besteden DMS.

Ook zijn we bezig om diverse informatieadviseurs te benoemen en op te leiden. Hierdoor verwachten wij dichter op de business te zitten, veranderingen eerder te signaleren, beleid beter te bewaken en heldere adviezen te kunnen geven in een aangesterkt CAB. Het

ODNHN B. Ontwikkelkracht en innovatieruimte

proces voor het aanvragen van wijzigingen in het zaakstelsel is aangescherpt; het key user team, de eerste aanspreekpunten voor de vakafdelingen, zetten we duidelijker in zijn rol zodat alle wensen m.b.t. het zaakstelsel via deze groep verlopen. Dit willen wij verder doorvoeren met wijzigingen in het CAB-proces dat momenteel in ontwikkeling is.

- C. *Evalueer op onderbouwde wijze in hoeverre u de voor u beschikbare middelen om te investeren in informatiemanagement en digitalisering voldoende acht om adequaat in te kunnen spelen op de uitdagingen waar u als omgevingsdienst mee te maken heeft.*

De middelen die we tot onze beschikking hebben voor informatiemanagement en digitalisering zijn in de afgelopen jaren meer dan voldoende gebleken. De vraag is echter eerder; hoe zorgen wij voor voldoende capaciteit om te blijven innoveren? Sinds de transitie naar Office365 hebben wij alle mogelijke tools beschikbaar om verder te komen, maar we zijn er nog lang niet. Verdere transformaties beleggen we idealiter niet bij externe partijen.

4. Ruimte voor landelijke inhoudelijke afstemming

- A. *Beschrijf welke behoefte uw omgevingsdienst heeft aan ruimte voor landelijke inhoudelijke afstemming.*

De OD NHN was een wat naar binnen gekeerde dienst. We zochten voornamelijk de interactie met collega-diensten via visitaties en namen beperkt en op een reactieve manier deel aan landelijke vakgroepen.

In toenemende mate zoeken we steeds meer naar inhoudelijke afstemming. In eerste instantie vooral met de collega-diensten in de provincie Noord-Holland. Een concreet meerjarig samenwerkingsprogramma zit inmiddels in de tweede cyclus.

We hebben de ambitie om in de komende jaren landelijk actiever input te leveren. Ook zijn de eerste stappen gezet om richting onze opdrachtgevers (gemeenten en provincie Noord-Holland) in een vroeg stadium te reflecteren op de haalbaarheid van voorgenomen beleid.

OD NHN B. Ontwikkelkracht en innovatieruimte

B. Beschrijf hoe uw omgevingsdienst borgt dat zij beschikt over ruimte voor landelijke inhoudelijke afstemming.

Elementen die in ieder geval terug dienen te komen:

- Landelijke inhoudelijke afstemming over nieuwe ontwikkelingen (ZZS, CE, E-transitie, Ow, KRW) en/of klassieke milieutaken (zoals afstemming over normstelling, BBT, etc.).
- Landelijke afstemming over de plustaken (bouw, groentaken, RO, EV, water).

De inzet van de OD NHN in de landelijke afstemming is vooral volgend omdat de OD NHN momenteel geen ruimte of personele middelen heeft om hieraan actief deel te nemen.

Wij nemen vanuit onze milieutaken onder andere deel aan het Vakberaad VTH van ODNL, de landelijke werkgroep PGS, het landelijk Deskundigen Beraad Zwemwater, de LMA werkgroep ZZS en in het platform Blindgangers Onontplofte Oorlogsresten.

Voor onze natuurtaken zijn we verbonden aan het kennisplatform soortenbescherming en BIJ12 – stikstof in uitvoering. Via de beleidsmedewerkers van de provincie Noord-Holland bereikt ons ook veel informatie uit de landelijke afstemming. Daar zijn wij echter niet zelf bij aangesloten.

C. *Evalueer op onderbouwde wijze in hoeverre u de voor u beschikbare ruimte voor landelijke inhoudelijke afstemming voldoende acht om adequaat in te kunnen spelen op de uitdagingen waar u als omgevingsdienst mee te maken heeft. Bespreek in dit kader ook op welke manier hierover met het bestuur wordt gesproken.*

De OD NHN wordt net als andere omgevingsdiensten de laatste jaren in toenemende mate geconfronteerd met ontwikkelingen die op bovengemeentelijk niveau spelen. Bestuurlijk is bij ons in de afgelopen tijd het volgende inzichtelijk gemaakt:

- Ambities van de Rijksoverheid die door middel van wetgeving/aanwijzingen, soms gecombineerd met directe financiering aan de OD's worden opgedragen zonder tussenkomst/afstemming met de lokale eigenaren van de GR. Een voorbeeld: SPUK-energiebesparing.
- Het IBP Versterking VTH-stelsel, waar ook een SPUK-regeling voor geldt.
- De professionalisering van de samenwerking tussen omgevingsdiensten via ODNL waarin in toenemende mate inhoudelijke en andere uitwisseling tussen diensten wordt georganiseerd.

De OD NHN stelt zich in al deze ontwikkelingen hooguit reactief op. De redenen daarvoor zijn divers: de ruimte in de capaciteitsnormen is vanaf de start van de OD NHN bewust beperkt voor inzet in overleggen/projecten voortkomend uit dit soort ontwikkelingen. De focus was immers 'uitvoeren'. De voor deelname benodigde

OD NHN B. Ontwikkelkracht en innovatieruimte

integrale/strategische denkkraft is binnen de OD NHN ook schaars. Tenslotte levert de mogelijkheid om via een SPUK vervangingsbudget te organiseren slechts beperkt lucht op: vervanging van medewerkers die voor landelijk overleg tijd vrij maken is door de huidige situatie op de arbeidsmarkt niet makkelijk te vinden.

Het nadeel van deze situatie is dat voor al deze externe ontwikkelingen de uitvoerbaarheid voor de OD NHN vaak pas op het moment van implementatie duidelijk wordt. De toch al schaarse integrale/strategische capaciteit moet dan weer worden ingezet om die implementatie voor elkaar te krijgen.

Overigens wordt er binnen de provincie Noord-Holland door de vier betrokken omgevingsdiensten via een samenwerkingsagenda actief onderlinge afstemming gezocht. In 2022 is er ambtelijk door de vier OD's een programma voor vier jaar vastgesteld. Sinds kort is deze samenwerkingsagenda ook van een gezamenlijk bestuurlijk fundament voorzien.

Kortom, de OD NHN ziet het belang van samenwerking en afstemming, onderkent de stevige groei van bovengemeentelijke invloeden op het werkveld, maar kan tot nu toe maar een beperkte actieve bijdrage leveren.

5. Ruimte voor kennisontwikkeling en deskundigheidsbevordering van het personeel

A. *Beschrijf welke behoefte uw omgevingsdienst heeft aan (budgettaire) ruimte voor kennisontwikkeling en deskundigheidsbevordering van het personeel.*

Er is €220k budgettaire ruimte beschikbaar voor kennisontwikkeling en deskundigheidsbevordering binnen de OD NHN. Dit komt neer op één procent van de bruto begroting en is een gemiddelde van duizend euro per medewerker per jaar. Op basis van de ervaring sinds de oprichting is dit voldoende om in de actuele opleidingsbehoefte te voorzien.

B. *Beschrijf hoe uw omgevingsdienst borgt dat zij beschikt over (budgettaire) ruimte voor kennisontwikkeling en deskundigheidsbevordering van het personeel.*

Elementen die in ieder geval terug dienen te komen:

- *Beschikbare (budgettaire) ruimte*
- *Reflectie op de gegevens over financiële middelen voor kennisontwikkeling en deskundigheidsbevordering in de rapportage 'Omgevingsdiensten in Beeld',*
- *Vrij te besteden budget per medewerker of overall programma voor de dienst?*
- *Voorbereiding inwerkingtreding van de Omgevingswet.*

OD NHN B. Ontwikkelkracht en innovatieruimte

Het opleidingsbudget besteden we vooral aan:

- Het bijhouden van verplichte scholingen en trainingen, bijvoorbeeld voor onze boa's;
- Het vakinhoudelijk opleiden van (nieuwe) medewerkers gericht op hun specifieke functie;
- Persoonlijke- en competentieontwikkeling op basis van de gesprekscyclus met de individuele medewerker;
- Het werken onder de Omgevingswet;
- Het werken met het nieuwe zaaksysteem.

De OD NHN zet daarbij zoveel mogelijk in op gemeenschappelijke opleiding en training voor de verschillende vakdisciplines binnen de organisatie. De kruisbestuiving die dit tijdens de cursus oplevert heeft meerwaarde voor de medewerker én de organisatie. Nieuwe medewerkers volgen daarnaast individuele opleidingen en trainingen, veelal op basis van onze eerdere ervaring met het desbetreffende opleidingsinstituut.

Voor de voorbereiding van de inwerkingtreding van de Omgevingswet was tot 1 januari 2022 incidenteel budget beschikbaar om een implementatieprogramma te bekostigen. Een onderdeel van dat programma was ook het sturen op regionale afstemming. Na het wegvallen van het budget is het programmabureau opgeheven en ligt de focus op de implementatie binnen de OD NHN. Dat laatste is door het lijnmanagement overgenomen.

- C. *Evalueer op onderbouwde wijze in hoeverre u de voor u beschikbare ruimte voor kennisontwikkeling en deskundigheidsbevordering van het personeel voldoende acht om adequaat in te kunnen spelen op de uitdagingen waar u als omgevingsdienst mee te maken heeft.*

De OD NHN beschikt momenteel niet over een organisatie-breed opleidingsplan met collectieve en individuele opleidingen per vakdiscipline en dat aansluit bij de maatschappelijke ontwikkelingen rondom de fysieke leefomgeving. Trainingen in de richting van circulaire landbouw, ZZS, waterstofeconomie, verduurzaming en stikstof worden vooral met die medewerkers afgestemd die hier rechtstreeks mee te maken hebben. Vooralsnog zien wij dat het budget daarvoor toereikend is.

Het struikelblok in de praktijk is vooral de beschikbare tijd die medewerkers hebben in combinatie met de ervaren werkdruk. De beschikbare middelen zijn niet het probleem.

ODNHN B. Ontwikkelkracht en innovatieruimte

6. Betrokkenheid bij- en voorbereid zijn op wijzigingen in wet- en regelgeving

A. Beschrijf hoe uw omgevingsdienst borgt dat zij betrokken is bij- en voorbereid op wijzigingen in wet- en regelgeving.

Elementen die in ieder geval terug dienen te komen:

- *Decentralisatie van de bodemtaken: is er helderheid over de wijze waarop deelnemers hiermee omgaan? Zijn deze belegd bij de omgevingsdienst of juist niet? Of zijn er nog andere samenwerkingsvormen in de regio?*

B. *Evalueer op onderbouwde wijze in hoeverre u uw betrokkenheid bij- en voorbereiding op wijzigingen in wet- en regelgeving voldoende acht om adequaat hierop in te kunnen spelen.*

Op dit moment is er beperkte borging dat de OD NHN betrokken is bij en voorbereid is op wijzigingen in wet- en regelgeving. Borging vindt plaats doordat medewerkers van de OD NHN deelnemen en input leveren aan landelijke en regionale netwerken en werkgroepen, zoals stikstof-overleggen, het geluidnetwerk van ODNL en de Werkgroep bodem van de VNG. Input wordt voorbereid in de inhoudelijke OD-teams van adviseurs, bijvoorbeeld team geluid of team bodem.

Juristen volgen de nieuwe wet- en regelgeving en we doen mee aan consultatie als daar voldoende ruimte voor is. Ook zorgen we voor implementatie van nieuwe wetgeving, zoals de Omgevingswet. Kwetsbaarheid ligt op dit moment met name bij de bezetting van juristen en deels van specialisten.

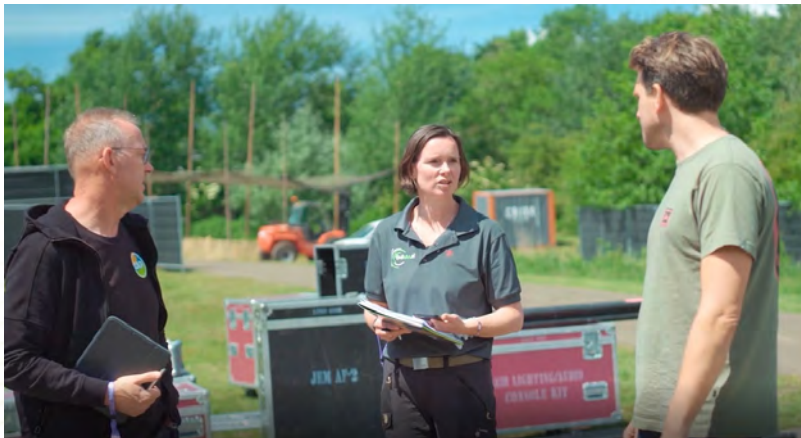
De decentralisatie van de bodemtaken wordt in Noord-Holland Noord Regionaal opgepakt in het project ‘warme overdracht’ van de provincie en gemeenten samen. De OD NHN neemt ook deel aan deze projectgroep. Dit zodat we op de hoogte zijn van wat er in het gebied speelt en we vanuit onze expertise en input informatie kunnen aanleveren. De provincie Noord-Holland heeft haar bodemtaken grotendeels bij de OD NHN belegd. Deze taken blijven ook basistaken onder de Omgevingswet, alleen dan onder het bevoegd gezag van ons.

ODnhn B. Ontwikkelkracht en innovatieruimte

De OD NHN is goed op de hoogte van actuele wetswijzigingen. Of we ook in staat zijn deze uit te voeren, is mede afhankelijk van externe factoren. Voorbeelden van factoren die de uitvoering bemoeilijken zijn:

- Stikstof: wettelijk kader biedt maar beperkte handelingsmogelijkheden
- Biodiversiteit en Isolatie: nationaal beleid over hoe hiermee goed om te gaan ontbreekt
- VTH-taken hergebruik stedelijk afvalwater (recent nieuwe wetgeving): vanwege de zeer beperkte omvang van deze taak (4-5 vergunningen per jaar) en de specifieke nieuwe kennis die hiervoor nodig is, is het niet doelmatig om de uitvoering van deze nieuwe basistaak op te pakken.

7. Outcome-gerichte sturing

A. *Beschrijf hoe uw omgevingsdienst invulling geeft aan een ontwikkeling richting outcome-gericht sturen en rapporteren.*

Elementen die in ieder geval terug dienen te komen:

- *Op welke thema's/onderwerpen/projecten? En hoe is dit vormgegeven?*
- *Is in het jaarverslag aandacht voor outcome (beoogde maatschappelijke effecten)?*
- *Vervolgstappen*

Op dit moment stuurt en rapporteert de OD NHN nog niet (gestructureerd) outcome-gericht.

Voorbeelden waar dit wel gebeurt staan in de [Jaarimpressie](#).

Bij verschillende onderwerpen maken we een start met datagedreven werken om ons in te zetten daar waar het doelbereik/risicobeperking het grootst is.

- Bijvoorbeeld: Historisch onderzoek naar agrarisch landgebruik (bollen- en fruitteelt) en bestrijdingsmiddelen. Dit vertalen we naar een GIS-kaart met risico-locaties die extra aandacht vragen bij grondverzet.
- Combinatie van evenementenkalender en stikstof: doel is gemeenten tijdig te informeren dat een stikstofadvies noodzakelijk is voor hun evenement
- Asbestdakenkaart: zodat gemeenten en private partijen bij nieuwe ontwikkelingen zoals energieopwekking/ zon op dak ook 'werk met werk' kunnen maken.

OD NHN B. Ontwikkelkracht en innovatieruimte

Vervolgstappen: in 2023 stelt de OD NHN, in samenwerking met de andere drie OD's in Noord-Holland Noord, als opvolger van de huidige VTH-strategie een Handhavings- en uitvoeringsstrategie op (HUS). Deze HUS stellen we veel outcome-gericht op. Hierdoor kunnen vervolgens ook de sturing, uitvoering en rapportage meer outcome-gericht worden. De deelnemers van de OD's betrekken we zowel ambtelijk als bestuurlijk bij de totstandkoming van de HUS, zodat we aan hun verwachtingen kunnen voldoen.

Goede voorbeelden van outcome-gericht werken bij andere overheden zijn wel wenselijk.

Voor de vergunningverlening en de afhandeling van meldingen is het al jaren een zoektocht naar passende vormen van outcome-gerichte sturing. Het formuleren van meetbare doelstellingen die hier inzicht in geven lukt eigenlijk niet goed. Verantwoording richt zich vooral op aantallen en financiële middelen. Overigens lukt dit ook niet bij onze deelnemers voor de VTH&A-taken die zijzelf uitvoeren. Ook onze interbestuurlijk toezichthouder, waar wij er met regelmaat het goede gesprek over hebben, kan ons nog geen concrete suggesties of voorbeelden aandragen.

Vooralsnog lukt het slechts om hierop indirect te sturen. Zaken als een actueel bedrijvenbestand, actuele vergunningen, best beschikbare technieken, aandacht voor energiebesparing, circulaire economie ZZS et cetera maken het indirect mogelijk om hier iets over te zeggen. Een directe relatie tussen vergunningverlening, voorschriften, naleving en outcome-resultaat is echter nog niet onbetwistbaar te leggen. Wij staan uiteraard open voor alle suggesties die hierbij helpen.

In de huidige bestuurlijk vastgestelde VTH-strategie is een eerste poging voor outcome doelstellingen opgenomen. In deze strategie is ook opgenomen welke capaciteit we nodig hebben voor het verzamelen, analyseren en rapporteren van de doelstellingen. Het algemeen bestuur heeft niet ingestemd met het verzoek van de OD NHN voor extra capaciteit om data-analisten aan te nemen. Hierdoor is het niet mogelijk geweest deze doelstellingen te monitoren.

In het kader van het project Uitvoering- handhavingsstrategie 2024-2027 wordt outcome-gericht sturen en rapporteren een zeer belangrijk onderdeel.

B. Evalueer op onderbouwde wijze in hoeverre u uw activiteiten om invulling te geven aan een ontwikkeling richting outcome-gericht sturen en rapporteren voldoende acht om te kunnen beantwoorden aan de verwachtingen van uw stakeholders.

Deze vraag is niet goed te beantwoorden, omdat de OD NHN in een groot aantal gevallen niet weet of en hoe het bevoegd gezag het advies opvolgt. Het proces zou zo moeten zijn, maar bij ons is er geen overleg bij afwijkingen.

Soms doet een gemeente al toezeggingen zonder eerst de OD NHN bij de besluitvorming te betrekken. Of het vergeet benodigde adviezen bij ons aan te vragen, bijvoorbeeld een geluidsadvies bij een verkeersbesluit.

In deze situaties is het aan de gemeente om zaken zelf op te lossen.

ODNHN B. Ontwikkelkracht en innovatieruimte

8. Aanbevelingen Adviescommissie VTH

A. *Beschrijf hoe uw omgevingsdienst invulling geeft aan de opvolging van elk van de aanbevelingen uit het rapport van de Adviescommissie VTH. Beschrijf dit per pijler (de 10 aanbevelingen zijn in het Interbestuurlijk Programma vertaald naar zes pijlers) voor zover van toepassing op uw omgevingsdienst:*

- 1. Robuuste omgevingsdiensten en financiering;*
- 2. Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging;*
- 3. Informatie-uitwisseling en datakwaliteit;*
- 4. Kennisinfrastructuur;*
- 5. Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving;*
- 6. Monitoring kwaliteit milieutoezicht.*

De zes pijlers in het Interbestuurlijk Programma (IBP) zijn in het najaar van 2022 vertaald naar veertien activiteiten waarvoor we een subsidie hebben aangevraagd. Deze subsidie is toegekend op 5 december 2022. Voor alle activiteiten is subsidie aangevraagd en toegekend, waarbij het zwaartepunt van de aanvraag van OD NHN lag op: 'aanleveren van data' (activiteit 2) en 'scholing en opleiding' (activiteit 3). Beide activiteiten beslaan de zes pijlers, zoals door het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat wordt weergegeven in het formulier voor de subsidieaanvraag. Inmiddels zijn er diverse uitvragen gedaan op het terrein van: financiën, mandatering, Omgevingswet, contactpersonen per activiteit en staat de visitatie gepland. De OD NHN doet volop mee, alhoewel het tempo van het

IBP lager ligt dan verwacht omdat dit traject loopt tot 31 december 2023.

Naast het Interbestuurlijk Programma hebben de omgevingsdiensten in Noord-Holland een samenwerkingsagenda met daarin onderwerpen als: VTH-strategie, bedrijfsvoering en diverse vakinhoudelijke werkgroepen waarin de vier omgevingsdiensten worden vertegenwoordigd. Daarnaast nemen wij deel aan de vakinhoudelijke bijeenkomsten van ODNL.

Pijler 1 Robuuste omgevingsdiensten en financiering

De OD NHN is in 2013 als Collegeregeling opgericht en ontstaan uit drie milieudiensten en diverse gemeentelijke en provinciale taken. De financiering van de OD NHN is op basis van lumpsumfinanciering met daarnaast (incidentele) plustaken die soms een bijna structurele vorm hebben.

Het bestuur van de OD NHN is samengesteld uit zestien gemeentelijke deelnemers – met een stemverdeling op basis van de financiële bijdrage en het inwoneraantal – en de provincie Noord-Holland, die dertig van de honderd stemmen vertegenwoordigt. De financiële bijdrage van de provincie is groter dan vanuit het aantal stemmen in het algemene bestuur zou worden verwacht.

De OD NHN behoort voor de provincie Noord-Holland tot een van de 'groene' omgevingsdiensten.

ODNHN B. Ontwikkelkracht en innovatieruimte

Met een begroting van ruim €21,5 miljoen in 2023 behoort de OD NHN tot de grotere onder de middelgrote omgevingsdiensten in Nederland. Gezien de oorsprong van de OD NHN is het niet mogelijk om de basis- en plustaken financieel te ontvlechten. We werken met twee begrotingen: één voor de provinciale- en één voor de gemeentelijke taken. De OD NHN is gemandateerd voor de haar opgelegde en toevertrouwde taken.

Pijler 2 Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging

De OD NHN werkt nauw samen met de politie, bijvoorbeeld bij ondermijning. We kennen elkaar persoonlijk en weten elkaar te vinden. De milieupolitie als eigenstandige entiteit binnen de politieorganisatie bestaat nog nauwelijks. De OD NHN werkt op basis van een VTH-strategie voor de gehele regio Noord-Holland. Momenteel werken we aan een nieuwe VTH-strategie (Handhavings- en Uitvoeringsstrategie) in samenspraak met de drie andere omgevingsdiensten in Noord-Holland en de deelnemers in Noord-Holland Noord.

De OD NHN kent een 'team strafrecht' en heeft naast haar toezichthouders en handhavers circa vijftien boa's in dienst. Omdat deze boa's werken met politiegegevens zijn zij aan strenge regels gebonden bij de uitvoering van hun werk. Tegelijkertijd constateert de OD NHN – na actieve navraag – dat ruim een derde van de strafzaken wordt geseponeerd. De OD NHN heeft geen structureel zicht op de effectiviteit van strafrechtelijke handhaving.

Samen staan de OD NHN en de politie sterker dan wanneer we los van elkaar opereren. We beschikken samen over meer

mogelijkheden om te controleren. Dit geeft ook weer een eigen dynamiek.

Een aantal maal per jaar overleggen de vier directeuren van de omgevingsdiensten in Noord-Holland, de provincie Noord-Holland en de Officier van Justitie met elkaar.

Pijler 3 Informatievoorziening VTH

De OD NHN heeft een grotere wens dan momenteel kan worden ingevuld rondom de informatievoorziening VTH. Dit heeft deels te maken met het nieuwe systeem dat momenteel intern geïmplementeerd wordt en deels met financiering van informatiespecialisten. We volgen de ontwikkelingen op dit terrein met aandacht.

ODNHN B. Ontwikkelkracht en innovatieruimte

Pijler 4 Kennisinfrastructuur

De OD NHN volgt ook het onderwerp ‘Kennisinfrastructuur’ met aandacht en heeft uren vanuit de subsidie gereserveerd voor deelname aan de landelijke arbeidsmarktcampagne.

Pijler 5 Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving

De OD NHN heeft een eigen VTH-strategie voor haar regio en werkt momenteel aan een gezamenlijke strategie met de drie andere omgevingsdiensten in de provincie Noord-Holland. Deze gezamenlijke, provinciebrede strategie is onderdeel van de nieuw op te stellen strategie binnen de eigen regio. Voor dit proces is een extern bureau in de arm genomen.

De OD NHN is gemandateerd voor haar taken. Op deze wijze is voldoende onafhankelijkheid gecreëerd in de toezicht en handhaving. Soms komt deze onafhankelijkheid expliciet tot uiting in de tegenstrijdige belangen van een gemeente ten opzichte van de provincie en de beslissingen van de OD NHN.

Pijler 6 Monitoring kwaliteit milieutoezicht

De OD NHN werkt sinds jaren aan en mee aan visitaties van de eigen en andere omgevingsdiensten om met en van elkaar te leren. De OD NHN wordt in het kader van het Interbestuurlijk Programma VTH half mei 2023 geïnterviewd. Daarnaast werken we binnen de Samenwerkingsagenda van de vier omgevingsdiensten in Noord-Holland op diverse thema's samen, waaronder circulair en de gezamenlijke VTH-strategie, en neemt zij sinds jaren deel aan vakgerelateerde werkgroepen die geïnitieerd zijn door ODNL.

A photograph of two men in a construction site. The man on the left is wearing a grey polo shirt with a logo and blue jeans, crouching and holding a soil sample. The man on the right is wearing a white hard hat, glasses, a red and blue plaid shirt, and blue jeans, also crouching and looking at the soil. In the background, there is a blue excavator with 'PLOGGAM' written on it, a blue container, and a large pile of dirt. The scene is outdoors with trees and a clear sky.

C. Ketensamenwerking en strafrecht

C. Ketensamenwerking en strafrecht

1. Strafrechtelijke handhaving

- A. *Beschrijf de beschikbare capaciteit en kwaliteit van de strafrechtelijke handhaving van uw omgevingsdienst.*

Elementen die in ieder geval terug dienen te komen (voor zover van toepassing):

- Actueel aantal Boa's*
- Reflectie op de gegevens over strafrechtelijke handhaving in de rapportage 'Omgevingsdiensten in Beeld'.*

Op dit moment beschikt de OD NHN over dertien opgeleide en gecertificeerde boa's en twee personen zijn in opleiding. Dat is ruim voldoende om aan de kwaliteitscriteria te voldoen. We geven op regelmatige basis opleidingen en trainingen, vaak in samenwerking met andere omgevingsdiensten.

- B. *Evalueer op onderbouwde wijze in hoeverre u de beschikbare capaciteit en kwaliteit van de strafrechtelijke handhaving van uw omgevingsdienst voldoende acht. Bespreek in dit kader hoe u uw afwegingen maakt en bepaalt hoe u met de beschikbare middelen omgaat.*

Alle personen die boa-taken uitvoeren doen dit voor een derde van hun fte. De overige tijd zijn zij bezig met de toezichthoudende taak. Alle boa's voeren de strafrechtelijke taak uit in hun eigen taakveld. Dit om duidelijkheid en expertise te bieden en versnippering van taken tegen te gaan.

Aan de hand van aangeleverde informatie door toezichthouders en volgens de gradering van de LHS bekijkt de boa (kan in samenspraak met coördinator en/of teamleider) of de aangedragen zaak kan of moet worden opgepakt. Ook kan er nog contact worden gelegd met het Openbaar Ministerie over de "houdbaarheid" van de zaak. De capaciteit van vijftien boa's in onze organisatie is voldoende, zelfs behoorlijk ruim. We krijgen steeds meer middelen ter beschikking om de strafrechtelijke taak zo goed mogelijk uit te voeren. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het Boa Registratie Systeem (BRS). Doordat wij in 2021 verplicht zijn gesteld om aan de audit Wet politiegegevens te voldoen biedt dit meer duidelijkheid, structuur en volledigheid voor het juist uitvoeren van strafrecht.

ODnhn C. Ketensamenwerking en strafrecht

2. Samenspel strafrecht omgevingsdienst/OM/Politie/RIEC

A. Beschrijf de kwaliteit van het samenspel tussen uw omgevingsdienst, het OM, de Politie en het RIEC in het domein van strafrecht.

Elementen die in ieder geval terug dienen te komen:

- *Wijze van samenwerking met strafrechtelijke partijen, waaronder samenwerking op het vlak van Bibob*
- *Delen van informatie.*

De kwaliteit van het samenspel tussen bovengenoemde partijen is voldoende te noemen, maar wel voor verbetering vatbaar. We ervaren een capaciteitsprobleem, zowel bij de (milieu)politie als bij het OM. Bij de milieupolitie zijn er niet altijd milieuagenten beschikbaar en bij het OM merken we dat de doorlooptijden nogal lang zijn. Ook koppelt het OM informatie niet naar wens terug en moeten we vaak zelf achter de informatie aan. Wat wel naar tevredenheid verloopt zijn de integrale controles die we uitvoeren op het gebied van ondermijning. Voorafgaand daaraan hebben we met eerdergenoemde partijen altijd uitvoerig overleg over de aanpak, samenwerking en uitvoering.

B. *Evalueer op onderbouwde wijze in hoeverre het samenspel tussen uw omgevingsdienst, het OM, de Politie en het RIEC in het domein van strafrecht naar uw mening optimaal verloopt.*

Ondanks bovengenoemde problematiek is het wel prettig zaken doen met bovenstaande partijen. Men is benaderbaar en behulpzaam om samen milieucriminaliteit aan te pakken, voor zover de capaciteit dat toelaat. De feedback die wij krijgen van deze instanties is ook positief. Men spreekt bijvoorbeeld over de juiste expertise, bereidwilligheid en de juiste drive die men ervaart bij onze organisatie en ons personeel. Door structureel overleg is het mogelijk om informatie met elkaar te delen, bijvoorbeeld over zaak, recente ontwikkelingen, prioriteitvorming, etc. Recentelijk hebben we ook een audit laten doen rondom de eisen die gesteld zijn volgens de Wet politiegegevens (Wpg). De audit is met een onvoldoende beoordeeld. Vooral op het gebied van inregelen en borging moeten we stappen zetten om te voldoen aan de eisen van de Wpg. We zien dit ook vooral als een kans voor onszelf om onder andere structuur aan te brengen.

C. Ketensamenwerking en strafrecht

3. Samenwerking met veiligheidsregio, waterschap en overige (Rijks)handhavingspartners

A. Beschrijf de kwaliteit van uw samenwerking met de veiligheidsregio(s), waterschap(pen) en overige (Rijks) handhavingspartners.

Elementen die in ieder geval terug dienen te komen:

- Indien van toepassing: BRZO
- Indirecte lozingen
- Transportbewegingen

Indirecte lozingen

Voor de vergunningverlening heeft de OD NHN een langlopende afspraak met het waterschap HHNK. Periodiek landt een medewerker van hen op het kantoor van de OD aan. Bij vergunningaanvragen adviseert deze medewerker over de lozingsaspecten die we moeten opnemen in onze voorschriften. Deze samenwerking bestaat al meerdere jaren en verloopt naar wederzijdse tevredenheid.

Samen met het HHNK voeren we jaarlijks handhavingsacties uit op thema's. Een voorbeeld is lozingen bij bloembollenbedrijven. Regelmatig vindt afstemming en overleg plaats.

Transportcontroles

Voor de coronatijd voerden we jaarlijks transportcontroles (afval) in samenwerking met de politie uit. Door capaciteitsgebrek bij de politie vinden dergelijke controles niet meer plaats.

De OD NHN heeft een consignatiedienst en is 24/7 bereikbaar voor klachten en calamiteiten. Bij het afhandelen van calamiteiten werken we intensief samen met de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord, met name over branden waarbij asbest vrijkomt.

Ook werken we intensief samen met het OM, de politie, andere OD's en het HHNK als het gaat om drugsdumpingen. Er is een gezamenlijk protocol opgesteld over hoe we handelen bij drugsdumpingen en de OD NHN is leidend als het gaat om het opruimen van deze dumpingen in het gebied Noord-Holland Noord.

B. *Evalueer op onderbouwde wijze in hoeverre uw samenwerking met de veiligheidsregio(s), waterschap(pen) en overige (Rijks) handhavingpartners naar uw mening optimaal verloopt.*

Op regelmatige en structurele basis voeren we integrale acties uit in samenwerking met onder andere het Regionale Informatie- en Expertise Centrum (RIEC), gemeentes, waterschappen, het samenwerkingsverband van energiebedrijven Noord-Holland Samen Veilig (NH-SV). Deze acties bereiden we uitvoerig voor voordat we op uitvoering overgaan. Het is hierbij van groot belang dat we informatie delen en een duidelijk doel stellen.

4. Ketentoezicht

Beschrijf hoe en in hoeverre uw omgevingsdienst gebruik maakt van ketenanalyses.

Elementen die in ieder geval terug dienen te komen:

- *Samenwerking landelijk*
- *Is er sprake van een programmatische aanpak van ketens, conform wettelijke eisen?*
- *Wordt de programmering vooraf afgestemd met handhavingpartners?*

Per 1 april zijn er twee adviseurs Ketentoezicht beschikbaar. Samen met deze adviseurs wordt een visiedocument opgesteld en uitgewerkt voor de komende jaren. We passen het ketentoezicht incidenteel en ad hoc toe, maar per 1 april is het geborgd in de organisatie.

5. Informatie-uitwisseling en kennisontwikkeling tussen ketenpartners

Beschrijf de kwaliteit van de informatie-uitwisseling en kennisontwikkeling tussen uw omgevingsdienst en haar ketenpartners:

Elementen die in ieder geval terug dienen te komen:

- Gebruik en kwaliteit inspectieview
- Landelijk Asbest Volgsysteem (LAVS)
- Boa Registratie Systeem (BRS)
- Overige databases.

Inspectieview

De kwaliteit van informatie-uitwisseling en kennisontwikkeling is goed. Dit heeft ermee te maken dat we structureel overleggen met de ketenpartners. Het selectieoverleg is hier een mooi voorbeeld van waar OM, politie, waterschappen en de overige drie OD's van onze provincie bij aansluiten.

Het gebruik van Inspectieview is vooralsnog van belang voor het "grijze" taakveld, maar is hiervoor zeker van toegevoegde waarde.

Landelijk asbest volgsysteem

Het Landelijk asbest volgsysteem (LAVS) zorgt ervoor dat de geplande werkzaamheden waarmee asbest gemoeid is, in kaart is gebracht. Daarom gebruiken we het systeem optimaal voor de uitvoering van de toezichthoudende asbesttaak.

Boa Registratie Systeem

Sinds het vierde kwartaal van 2022 is het Boa Registratie Systeem (BRS) in gebruik genomen door de OD NHN. Dit systeem biedt een duidelijke structuur en werkwijze voor onze boa's. Het moet nog wel 'eigen' gemaakt worden, maar door de aanwezige kennis binnen team Strafrecht verloopt dit soepel. Als ook ketenpartners op BRS zijn aangesloten, kunnen we er informatie uithalen als samenwerking voor een zaak gewenst is. Dit natuurlijk wel volgens de geldende eisen van de Wet politiegegevens.

A scenic sunset over a beach. The sun is low on the horizon, casting a warm glow over the ocean and sky. The sky is filled with dark, dramatic clouds. In the foreground, a wooden fence made of posts and wire runs across the sandy dunes, leading towards the beach. The sand is light-colored and shows some tracks. The overall mood is serene and peaceful.

D. Onafhankelijkheid

1. Mandatering

A. *Beschrijf de huidige mandaatregeling van uw omgevingsdienst.*

De OD NHN is door alle deelnemende gemeenten en de provincie gemandateerd voor alle opgedragen taken en gemachtigd voor o.a. procesvertegenwoordiging. Ondermandaat is mogelijk. Als we gemandateerde taken uitoefenen, moeten we daarbij het beleid van het college of de kaders van de raad betrekken. In een beperkt aantal gevallen, waar een bestuurlijke afweging nodig is (bestuurlijke en/of financiële risico's), gaan we - voordat we gebruikmaken van het mandaat - in overleg met de mandaatgever om een en ander af te stemmen.

B. *Zijn alle taken volledig en uniform gemandateerd?*

Zo niet:

- Wat zijn de knelpunten voor het verkrijgen van een volledig en uniform mandaat?*
- Welk effect heeft het ontbreken van een volledig en uniform mandaat volgens u op de kwaliteit van de uitvoering van taken door uw omgevingsdienst?*

Alle taken die aan de OD NHN zijn opgedragen, zijn volledig en uniform gemandateerd. Het mandaat is voor alle gemeenten uniform opgesteld en van toepassing op alle opgedragen basis- en plustaken (deze kunnen per gemeente verschillen). Het mandaat van de provincie is afwijkend omdat het toeziet op andere taken (Wnb, Whvbz e.d.), maar is ook dekkend voor alle opgedragen taken.

C. *Beschrijf enkele typische situaties waarin is afgeweken van de geldende mandatering en wat daarbij de belangrijkste overwegingen zijn geweest.*

In principe wijken we niet af van de mandatering. In een enkel geval wordt een handhavingsbesluit (voorbereid door de OD) door het college zelf getekend en verzonden als het om een bestuurlijk zeer gevoelige zaak gaat. Ook is wel eens een zaak teruggedraagd bij het college, omdat het besluit dat het college wenste niet door ons gedragen kon worden.

2. Afwijking van advies omgevingsdienst

A. *Beschrijf enkele situaties waarin door het bevoegd gezag is afgeweken van het advies van de omgevingsdienst en wat daarbij de belangrijkste overwegingen waren.*

Bij ons is niet of nauwelijks bekend in welke gevallen het bevoegd gezag afwijkt van ons advies. We willen dit wel graag weten, uiteraard ook met de reden van de afwijking. We gaan daarom nadenken over hoe we aan deze informatie kunnen komen.

3. Aandachtsbedrijvenlijst

- A. *Gebruikt uw omgevingsdienst een aandachtsbedrijvenlijst? Zo ja: beschrijf hoe de aandachtsbedrijvenlijst tot stand komt en hoe uw omgevingsdienst met de lijst werkt.*

Elementen die in ieder geval terug moeten komen:

- In hoeverre in de praktijk sprake is van (bestuurlijke) beïnvloeding op de lijst,*
- Input burgers en andere belanghebbenden.*

De OD NHN beschikt over een bedrijvenbestand waarin alle 17.000 bedrijven zijn opgenomen en volgens de risicoanalyse en prioriteitstelling zijn ingedeeld. Milieucategorie 1 zijn bedrijven met een laag risico en bedrijven met een milieucategorie 4 hebben een hoog risico; het risico dat hun bedrijfsactiviteiten het milieu belasten is hoog. Aan de milieucategorieën hangt een controlefrequentie. Daarnaast kunnen klachten, ontwikkelingen en handhavingsverzoeken aanleiding zijn om bedrijven extra aandacht te geven.

We hebben ook taken die niet gerelateerd zijn aan bedrijven. Deze taken kunnen extra aandacht vragen. Binnen de organisatie bestaan lijsten met aandachtsdossiers die we op diverse niveaus bijhouden en delen. Eens per twee weken worden de aandachtsdossiers besproken in het MT, eens per maand vindt er overleg plaats met de gedeputeerde over de aandachtsdossiers en ook worden aandachtsdossiers periodiek door de accounthouder besproken met de opdrachtgevers. Natuurlijk bespreken we aandachtsdossiers

indien nodig direct besproken met de opdrachtgevers en de (handhavings)partners.

De aandachtsdossiers worden vanuit de afdelingen, opdrachtgevers en/of handhavingspartners aangeleverd. Wij ondervinden geen ambtelijke en/of bestuurlijke beïnvloeding van de lijst. Wel stemmen we af.

De invloed vanuit burgers en andere belanghebbenden bestaat uit meldingen doen en klachten en handhavingsverzoeken indienen.

Als aandachtsdossiers complex zijn en meerdere onderdelen van de OD NHN raken, dan stellen we een kernteam samen waarbij deskundigen vanuit alle disciplines van de OD NHN aansluiten. Ook het management sluit hier vaak bij aan.

Daarnaast rapporteren we viermaal per jaar over de aandachtsdossiers in het kader van het VTH-uitvoeringsprogramma. Ook deze rapportage bespreekt de accounthouder met de opdrachtgevers.

- B. *In hoeverre gebruikt uw omgevingsdienst een meldingssysteem voor burgers en andere belanghebbenden? In hoeverre deelt uw omgevingsdienst deze informatie met andere partijen?*

Als onder meldingen 'klachten en meldingen over overlast' wordt verstaan dan is het antwoord 'ja'. Onder andere via onze website kunnen derden klachten indienen. Ook andere meldingen/signalen ontvangen we via de website, per mail en telefoon.

4 Balans tussen onafhankelijkheid en nabijheid

A. *Hoe is de afstemming tussen deelnemers en omgevingsdienst georganiseerd?*

Elementen die in ieder geval terug moeten komen:

- *Uitvoeringsprogramma,*
- *Dagelijkse operatie,*
- *Tevredenheid over uitgevoerde taken*

De OD NHN bereidt het VTH-uitvoeringsprogramma voor en bespreekt dit ambtelijk met de opdrachtgevers. Alle MT-leden en de accounthouder zijn bij deze overleggen aanwezig. Opdrachtgevers kunnen hun visie/prioriteiten doorgeven, die we verwerken in het uiteindelijke programma. Dit programma bieden we ter kennisname aan aan het dagelijks bestuur en algemeen bestuur en ter besluitvorming aan de colleges/staten.

Bij het opstellen van het programma houden we zoveel mogelijk rekening met ontwikkelingen/prioriteiten van de overige handavingspartners. Afstemming hierover vindt onder andere plaats in het periodieke afstemmingsoverleg met OM, politie, OD's en HHNK.

De uiteindelijke programma's worden niet kortgesloten met de handavingspartners. Reden hiervoor is dat de OD NHN verplicht is het programma vroeg in het jaar op te stellen en ter besluitvorming aan te bieden. Andere handavingspartners zijn op dat moment niet bezig met het opstellen van een programma. Dit maakt afstemming moeilijk. Wel proberen we zo veel mogelijk ruimte te maken en in

te spelen op prioriteiten van andere partners zoals het HHNK in het jaar dat het programma van toepassing is.

B. *Hoe ervaart uw omgevingsdienst de balans tussen onafhankelijkheid en nabijheid ten opzichte van de deelnemers?*

Het antwoord op deze vraag kent twee perspectieven: de gemeentelijke context en de provinciale context.

Wat betreft de gemeentelijke kant ervaren we geen enkele discussie over de onafhankelijkheid van de OD NHN. Dit wordt met name veroorzaakt doordat alle inhoudelijke én juridische expertise bij de OD NHN is ondergebracht. Aan nabijheid wordt zichtbaar vormgegeven door een toegewezen 'aanlander' per gemeente; dit is een medewerker van de OD NHN die op afgesproken momenten in de week zijn werk fysiek bij een vaste, toegewezen gemeentelijke klant uitvoert. Ook is er een accountmanager actief die periodiek bij elk van de (ambtelijk) opdrachtgevers op bezoek gaat.

Aan de gemeentelijke kant is het opdrachtgeverschap over het algemeen nog niet sterk georganiseerd: bij geen van de zestien gemeentelijke deelnemers is een medewerker van de OD NHN standaard uitgenodigd als adviseur in de staf van een wethouder. Zelden worden medewerkers uitgenodigd voor een gesprek met een wethouder, tenzij er een acuut (bestuurlijk) probleem ontstaat. Ambtelijk is het opdrachtgeverschap meestal belegd bij een (senior) beleidsadviseur die vaak niet de positie heeft om de collega's binnen de gemeentelijke organisatie bij elkaar te halen die op strategisch en tactisch niveau relevante contacten met de OD NHN hebben. Het resultaat is dat opdrachten vaak in termen

van financiën en uren worden gegeven en dat de inhoudelijke duiding ontbreekt. Er wordt geen gebruikgemaakt van de van de expertise van de OD NHN bij de problematiek en uitdagingen van de opdrachtgever.

Aan de provinciale kant is de situatie anders. Doordat de medewerkers van de OD NHN die de provinciale taken uitvoeren deze alleen voor de provincie uitvoeren, bestaat het risico dat provinciale collega's via direct contact hun OD NHN collega's directe opdrachten geven. Daarmee staat de onafhankelijkheid en eigenstandigheid van de OD NHN onder druk. Met bewustzijn en actieve sturing van de leidinggevende minimaliseren we dit risico. Overigens heeft het frequente contact tussen collega's van de twee organisaties als voordeel dat het gevoel van nabijheid hoog is, ondanks dat men fysiek op vijftig kilometer afstand werkt.

Opdrachtgeverschap is in de provincie steviger geborgd en ook daardoor is het gevoel van nabijheid sterker. Er is een periodiek overleg tussen provinciale ambtenaren en de OD NHN met de belangrijkste gedeputeerde opdrachtgever waarin we risico- en aandacht dossiers bespreken. Deze delen we ook op uitvoerend managementniveau met elkaar. Onlangs hebben we de gezamenlijke ambitie uitgesproken om meer themagericht de gezamenlijke dialoog aan te gaan en daarmee beleid en uitvoering wederzijds beter op elkaar af te stemmen, zonder in elkaars domein te treden.

Voor de relatie met alle zeventien opdrachtgevers hebben we een ambtelijk overlegplatform gecreëerd: het Ambtelijk Opdrachtgevers Platform. Op ons initiatief spreken we periodiek de voorbereiding

van besluitvorming in het bestuur met de deelnemers door en bespreken we trends en ontwikkelingen.

C. Met oog op de Omgevingswet: beschrijf in welke mate uw omgevingsdienst betrokken is bij de voorbereidingen. Denk aan ruimtelijke en andere ontwikkelingen, deelname aan omgevingstafels etc.

Binnen de OD NHN is het interne, voorbereidende programma Omgevingswet eind 2022 overgebracht naar de lijnorganisatie.

Extern draait de OD NHN mee in de regionale afstemming in het periodiek overleg tussen de programmamanagers. Vertegenwoordigers van de zestien gemeenten, de veiligheidsregio, de GGD, het waterschap HHNK en de RIO van de VNG zijn daarbij ook aangesloten. Daaronder zijn verschillende regionale werkgroepen op inhoud actief. Hieraan neemt de OD NHN – voor zover relevant – deel. Tot slot is er een regionale, bestuurlijke stuurgroep actief (geweest) waarvan de OD NHN lange tijd secretaris was.

Onze omgevingsadviseurs op tactisch en strategisch niveau zijn actief om omgevingsvisies en –plannen te helpen voorbereiden. Met de 'Omgevingsscan' die de OD NHN zelf ontwikkelde hebben zij een nieuw product geïntroduceerd waar vraag naar is. Onze ROM-adviseurs sluiten regelmatig – en in toenemende mate – aan bij initiatief- en omgevingstafels in de verschillende gemeenten.

E. Prioritering en uitvoeringsprogramma's

OD NHN E. Prioritering en uitvoeringsprogramma's

1. Plaats van regionale milieurisico's, niet-inrichting gebonden risico's en trends in uitvoeringsprogramma's

A. *Beschrijf en onderbouw in hoeverre er (in de beleving) sprake is van regionale milieurisico's en derhalve één regionaal uitvoeringsprogramma.*

Alle taken maken deel uit van de uitvoeringsprogramma's zoals wij die opstellen voor elk van de zeventien deelnemers. Er is geen sprake van één regionaal uitvoeringsprogramma, alhoewel we inhoudelijk natuurlijk veel parallellen kunnen trekken bij (de beleving van) milieurisico's. Dit zien we bijvoorbeeld terug in diverse uitvoerende projecten waaraan verschillende deelnemers meedoen.

Het eerste niveau waarop regionale afspraken bij elkaar komen is de Regionale VTH&A-strategie, die geldt voor het gehele verzorgingsgebied van de OD NHN.

Daarnaast vinden we enkele bovenregionale thema's in de samenwerkingsagenda van de vier Noord-Hollandse OD's (OFGV, ODIJ, OD NZKG en OD NHN). Voorbeelden van regionale risico's en samenwerking zijn stikstof, waterstof, milieucriminaliteit, ketentoezicht, circulaire economie en samenwerking in de bedrijfsvoering.

B. *Beschrijf en onderbouw in hoeverre er in het uitvoeringsprogramma ruimte is om in te spelen op niet-inrichtingsgebonden milieurisico's (bijv. ZZS) en trends (bijv. energiebesparing, circulaire economie).*

Omdat de OD NHN het complete pakket aan natuurtaken voor de provincie Noord-Holland uitvoert, is er vooral in het individuele uitvoeringsprogramma veel aandacht voor niet-inrichtingsgebonden taken. Deze zijn vaak gerelateerd aan natuurtaken en niet zozeer aan milieurisico's. Het gaat bijvoorbeeld om soorten- en gebiedsbescherming, houtopstanden en de zwemwatertaken voor buitenlocaties.

Vanuit de gemeentelijke taken betreft het knalapparaten, besluit lozen buiten inrichtingen (bouwen, grondwaterlozingen), APV-geluid bij spoorwegen, kerstbomenverbrandingen, asbest en mobiele puinbrekers. Deze onderwerpen maken deel uit van de uitvoeringsprogramma's.

2. Kwaliteit van analyse en prioritering

Evalueer op onderbouwde wijze de kwaliteit van de risico- en probleemanalyse en prioritering die ten grondslag ligt aan de totstandkoming van de uitvoeringsprogramma's.

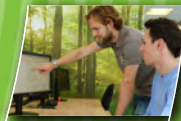
De kwaliteit van de risico- en probleemanalyse op het gebied van bedrijven Wet milieubeheer is redelijk tot goed maar kan altijd beter. Zeker als het gaat om de kwaliteit en actualiteit van de data. De risico- en probleemanalyse op de overige kleursporen (Wet natuurbescherming, asbest, bodem, etc.) moet beter. We zijn gestart met een nieuwe uitvoerings- en handhavingsstrategie voor de periode 2024-2027. In deze strategie krijgt de risico- en probleemanalyse voor de eerdergenoemde overige kleursporen een prominentere rol en borgen we die ook. We werken hierbij samen met de andere drie omgevingsdiensten in Noord-Holland.

Datum: April 2023

Adres: Postbus 2095, 1620 EB HOORN | **Bezoekadres:** Dampten 2, 1624 NR HOORN

Visitatierapport

Omgevingsdienst Noord-Holland-Noord

16 en 17 mei 2023

Definitieve versie 19 juni 2023

Inhoud

Inleiding	3
Sterke punten en aanbevelingen	5
Bevindingen per aandachtsgebied van het Visitatiekader	8
A. Kwaliteitsankers wet- en regelgeving	8
A1 Kwaliteitscriteria 2.2 of opvolgers	8
A2 Regionale risicoanalyse	8
A3 Uniform Regionaal VTH-Beleidskader (artikel 7.2 Bor).....	8
A4 LHS.....	8
A5 BBT en LRSO	9
A6 Actualisatieprogramma vergunningen bedrijven	9
A7 BTP	9
B. Ontwikkelkracht en innovatieruimte	10
B1 Ontwikkelkracht en innovatieruimte	10
B2 Financiële middelen voor ontwikkeling en innovatie	10
B3 Investeren in informatiemanagement en digitalisering.....	10
B4 Ruimte voor landelijke inhoudelijke afstemming	11
B5 Ruimte voor kennisontwikkeling en deskundigheidsbevordering van het personeel	11
B6 Betrokkenheid bij- en voorbereid zijn op wijzigingen in wet- en regelgeving	11
B7 Outcome-gerichte sturing	11
B8 Aanbevelingen Adviescommissie VTH.....	11
C. Ketensamenwerking en Strafrecht.....	13
C1 Strafrechtelijke handhaving	13
C2 Samenspel strafrecht omgevingsdienst/OM/Politie/RIEC	13
C3 Samenwerking met veiligheidsregio, waterschap en overige (Rijks)handhavingspartners.....	13
C4 Ketentoezicht	13
C5 Informatie-uitwisseling en kennisontwikkeling tussen ketenpartners	13
D. Onafhankelijkheid	14
D1 Mandatering	14
D2 Afwijking van advies omgevingsdienst	14
D3 Aandachtsbedrijvenlijst.....	14
D4 Balans tussen onafhankelijkheid en nabijheid.....	14
E. Prioritering en Uitvoeringsprogramma's.....	15
F. Governance.....	16
Vervolgstappen	17

Inleiding

Het versterken van het VTH-stelsel wordt de komende jaren vormgegeven in het interbestuurlijk programma (IBP) Versterking VTH-stelsel. Dit programma is opgesteld naar aanleiding van het rapport en de adviezen van de commissie Van Aartsen 'Om de leefomgeving, Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur'.

Als onderdeel van het IBP heeft Omgevingsdienst NL (ODNL) het initiatief genomen om een methodiek voor visitatie van omgevingsdiensten op te zetten. De programmadoelen met betrekking tot visitatie zijn opgenomen onder pijler 6: Monitoring kwaliteit milieutoezicht. Het doel van de visitatie is om volgens een landelijk dekkende aanpak te komen tot een continue verbetering van de uitvoering van de VTH-taken, het verhogen van bestuurlijke betrokkenheid bij omgevingsdiensten en het leveren van input voor het jaarlijkse rapport 'Staat van de omgevingsdiensten'. De omgevingsdiensten nemen zelf de verantwoordelijkheid om de kwaliteit waar nodig te verbeteren.

Voorafgaand aan het visitatiebezoek stelt de te visiteren omgevingsdienst een zelfevaluatie op aan de hand van het door ODNL ontwikkelde visitatiekader.

Deze rapportage gaat over de visitatie bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN). OD NHN is een gemeenschappelijke regeling van 17 overheden: 16 gemeenten en de provincie Noord-Holland (de deelnemers).

De visitatie bij OD NHN is uitgevoerd door een visitatiecommissie bestaande uit de volgende personen:

- Ronald Stevens, extern voorzitter (INK/Stevens Consultancy)
- Jan-Willem Strebus, visitator (directeur ODT)
- Ronald Visser, visitator (directeur OZHZ)
- Natasja Litjens-Zweekhorst, visitator (adviseur kwaliteit ODH)
- Emma Leltz, rapporteur (projectmedewerker AbelTalent)
- Renske Pompe, rapporteur (projectleider AbelTalent)
- Gertjan Guis, projectleider visitatie ODNL en secretaris (ODDV)

Op 10 april 2023 heeft OD NHN de zelfevaluatie aangeleverd aan de visitatiecommissie. Uit de beoordeling door de visitatiecommissie bleek dat deze een meer dan voldoende basis bood om het visitatiebezoek verder voor te bereiden. De zelfevaluatie was uitermate zelf-reflectief. Er is dan ook geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een No-Go af te geven. Op 16 en 17 mei 2023 heeft de visitatiecommissie van ODNL een tweedaags bezoek gebracht aan OD NHN. Tijdens deze twee dagen heeft de commissie openhartige gesprekken kunnen voeren met bestuur, directie, management en medewerkers van de dienst. Er zijn interviews gehouden met personen in de volgende rollen (aantal):

- Accounthouder (2)
- Adviseur ketentoezicht (1)
- Afdelingsmanager bedrijfsvoering (1)
- Ambtelijk opdrachtgever (4)
 - Provincie, gemeenten
- Bedrijfsjurist (3)
- Bestuurder (5)

- Controller (2)
 - o Interim concern controller, business controller
- Directeur (1)
- Directiesecretaris (1)
- Handhaver (1)
- HR (1)
- Informatiebeheerder (1)
- Ketenaarpartner (6)
 - o Hoogheemraadschap, Milieupolitie, Faunabeheer, Programma Duurzaamheid, Veiligheidsregio, collega- omgevingsdienst NH
- Manager VTH (3)
- Toezichthouder (3)
- Vergunningverlener (1)
- Omgevingsadviseur (1)
- Adviseur procesinnovatie (1)

Op basis van deze gesprekken heeft de commissie zich een goed beeld kunnen vormen van de dienst en antwoorden kunnen vinden op de vragen die vanuit het visitatiekader waren opgesteld.

Verificatie

Het visitatierapport is door de dienst gecheckt op feitelijke onjuistheden voorafgaand aan oplevering van de definitieve versie.

Leeswijzer

Eerst worden de uitkomsten van de visitatie samengevat in sterke punten en aanbevelingen. Daarna volgt aan de hand van het visitatiekader een beschrijving van de kern van de bevindingen. Hierbij worden per sub-thema de bevindingen van de commissie weergegeven. Het visitatierapport eindigt met een weergave van de verwachtingen van Omgevingsdienst NL ten aanzien van de vervolgstappen van de dienst.

Sterke punten en aanbevelingen

De visitatiecommissie ziet de volgende sterke punten:

- **Bevlogenheid medewerkers.**
Medewerkers van OD NHN zijn actief betrokken bij de huidige en toekomstige vragen in de fysieke leefomgeving, opereren collegiaal, voelen zich verantwoordelijk voor hun taakuitvoering en worden door opdrachtgevers (provincie en 16 gemeenten) gewaardeerd om hun vakinhoudelijke deskundigheid en hands-on-mentaliteit. Tegelijkertijd worden de grenzen zichtbaar (werkdruk) en moet steeds scherper worden geprioriteerd.
- **Goede score op opgedragen uitvoerende taken.**
Ambtelijke opdrachtgevers zijn vakinhoudelijk positief over OD NHN. De dienst scoort goed op de kritische prestatie-indicatoren voor de uitvoerende taken.
- **Bouwt aan een stevig fundament voor de organisatie.**
OD NHN, in 2013 opgericht, beseft dat een stevig fundament voor de organisatie nodig is om de komende jaren bij te blijven dragen aan een gezonde fysieke leefomgeving. Momenteel wordt hard gewerkt aan een betere efficiency en doelmatigheid van de bedrijfsvoering. Ondanks beperkte middelen en personele capaciteit boekt men stapsgewijs progressie, waarbij het stroomlijnen van processen en verbetering van informatiesystemen prioriteit hebben.

De visitatiecommissie doet de volgende aanbevelingen:

- **Werk aan breed bestuurlijk draagvlak en support.**
Zorgvuldige uitvoering van de taakstelling met soms beperkte middelen, toenemende maatschappelijke druk en complexere vraagstukken in de fysieke leefomgeving vragen een OD die daarvoor is toegerust, een proactieve rol inneemt in het krachtenveld en zich verzekerd weet van daadkrachtig eigenaarschap en steun van het bestuur (AB en DB). Een bestuur dat OD NHN stevig positioneert binnen de fysieke regionale leefomgeving. Het samenspel tussen het bestuur en de leiding van OD NHN vraagt om meer focus en commitment op de maatschappelijke opdracht van vandaag en morgen. Het dagelijks bestuur kan hierin samen met OD NHN een stevigere positie innemen binnen het algemeen bestuur om de bestuurlijke relaties te versterken.
OD NHN zet belangrijke stappen! Echter, als daadkrachtige steun, middelen en personele capaciteit en achterblijven, loopt OD NHN het risico onvoldoende snelheid te ontwikkelen om haar organisatie veerkrachtig te maken voor de toekomst.
- **Neem een meer proactieve houding aan.**
Ketenpartners, ambtelijk opdrachtgevers en dagelijks bestuur geven aan dat het tijd is dat OD NHN vaker het initiatief neemt in maatschappelijke regionale vraagstukken op het gebied van natuur, milieu, water, haar expertise verzilvert en zich meer profileert. Ze geven aan OD NHN daarin te willen steunen en beogen wederzijds een sterkere samenwerking.

Voor de leiding van OD NHN een kans om meer 'aan de voorkant' te investeren in de relaties met bestuurders, wethouders, gemeenteraden, ambtelijke opdrachtgevers en ketenpartners en zich te richten op de gemeenschappelijke ambities voor de fysieke leefomgeving.

- **Werk verder aan een efficiënte en doelmatige werkorganisatie.**
Wil OD NHN haar (strategische) positie in de fysieke leefomgeving versterken en de groei managen, dan vraagt dat ook een meer efficiënte en doelmatige werkorganisatie. En een organisatie die de mate van efficiency en effectiviteit toetst. OD NHN is haar 'achterstand' aan het inhalen door het op orde brengen van haar bedrijfsvoering, het stroomlijnen van werkprocessen, het professionaliseren van haar medewerkers en het verbeteren van de informatiehuishouding (koppelen van informatiesystemen), rijkere (bestuurlijke) rapportages en datakwaliteit. De in gang gezette ontwikkeling vraagt om versterking in professionele capaciteit, datamanagement (werving van professionals 2.0) en middelen om de ontwikkeling te kunnen versnellen.
- **Stuur actiever op complexe (langdurige) projecten.**
Naast het taak- en uitvoeringsgericht werken, neemt het aantal complexe projecten toe (samenhang tussen natuur, milieu, water, langdurige zaken in samenwerking met strafketen, en projecten met vele ketenpartners). Dat vraagt aandacht voor selectiecriteria, projectmatige sturing, projectleiderschap, regie en sturing en evaluatie van leerpunten.
- **Breng de data-kwaliteit op peil**
Alle belanghebbenden willen beschikken over kwalitatief goede, betrouwbare data voor het opstellen van risicoanalyses, het monitoren en controleren van de uitvoeringsprogramma's en om (bestuurlijke) verantwoording af te leggen. OD NHN dient een stevige slag te maken om de data-kwaliteit en data-analyse op een hoger niveau te brengen.
- **Bevorder de financiële transparantie en duidelijkheid.**
De financiering van OD NHN is op basis van lumpsumfinanciering. Gezien de oorsprong is nog niet gekozen om de basis- en plustaken financieel te ontvlechten. Het resulteert in een (te) ingewikkelde manier van begroten, sturen en verantwoorden naar het oordeel van de visitatiecommissie. Sturing en verantwoording vragen om duidelijkheid en transparantie in de financieringsstructuur, om meer vertrouwen en draagvlak bij deelnemers te krijgen. Tegelijkertijd kunnen de (bestuurlijke) rapportages verbeterd worden door betere onderbouwing met verklarende analyses, die naast informatie over de voortgang en ontwikkeling van taken, projecten en bestedingen ook zicht geven op de effecten.
- **Sluit verbeteracties aan op de transities waarin de organisatie zich bevindt.**
De visitatiecommissie heeft op basis van de visitatie het beeld dat OD NHN zich als organisatie momenteel in een drietal transities bevindt, te weten:
 1. Een maatschappelijke transitie door ontwikkelingen op het gebied van energie, duurzaam, circulair en landbouw, waarbij er voor OD NHN een kans ligt om een meer proactieve positie in te nemen in het regionale netwerk. Deelnemers en partners kunnen OD NHN daarin ondersteunen door OD NHN meer in positie te brengen als betekenisvolle partner.
 2. Een transitie van uitvoeringsorganisatie naar strategische partner, waarbij complexe vraagstukken over milieu, natuur, water ook vragen dat het strategisch partnerschap een sterkere invulling krijgt binnen de organisatie, opdat de eerste transitie ook waargemaakt wordt. Dat vraagt ook meer "denken van buiten naar binnen", relatiemanagement en structurele vormen van overleg met keten- en samenwerkingspartners.
 3. Een transitie om te komen tot een verdere professionalisering van de bedrijfsvoering, die noodzakelijk is om de vorige transities te faciliteren. Hierbij valt te denken aan verbeteren van informatiehuishouding (IT-systemen en datakwaliteit), strategische HR-beleid,

transparante financiële huishouding en kwalitatieve betere onderbouwde rapportages voor deelnemers en ketenpartners.

Zorg dat de verbeteracties naar aanleiding van de visitatie goed worden aangesloten op deze transitie.

Bevindingen per aandachtsgebied van het Visitatiekader

A. Kwaliteitsankers wet- en regelgeving

A1 Kwaliteitscriteria 2.2 of opvolgers

- De medewerkers van OD NHN zijn trots op de ontwikkeling die de omgevingsdienst de afgelopen 2 jaar heeft doorgemaakt en de taken waaraan zij bijdragen. Medewerkers zijn betrokken, bevoegen en krachtige professionals. Zij zijn sterk in de persoonlijke relatie met ambtelijke opdrachtgevers en ketenpartners: "Als je de juiste persoon weet te vinden, zit je goed". Dat is een kracht van de organisatie, tegelijkertijd maakt het de organisatie heel kwetsbaar.
- De krappe arbeidsmarkt vraagt dat OD NHN steeds meer medewerkers intern opleidt. In de afgelopen drie jaar zijn ongeveer veertig medewerkers mede hierdoor intern doorgestroomd. OD NHN zoekt voor de lagere functies tegenwoordig vooral naar goed opgeleide en gemotiveerde medewerkers die bereid zijn het vak in huis te leren.
- Volgens OD NHN wordt er te weinig geïnvesteerd in kwaliteit van personeel en ondervindt men hinder van de beperkte personeelscapaciteit. Het budget is niet het probleem, wel de beperkte capaciteit om medewerkers 'vrij te spelen' voor opleidingen.
- Op medewerkersniveau is er een loopbaanbudget (volgens de minimale cao-afspraken) beschikbaar van in totaal €220k. Dat komt neer op gemiddeld duizend euro per medewerker per jaar.
- Informatie- en registratiesystemen, zoals Engage, Afas en Open Wave, worden gebruikt. Echter, er is nog geen eenduidige visie op de informatiearchitectuur. Goed inzicht in de mogelijkheden, verdere uitrol en integratie van de verschillende systemen staan wel hoog op de managementagenda.

A2 Regionale risicoanalyse

- De samenwerking met de andere OD's in Noord-Holland groeit, vooral met OD NZKG. Samen werken de OD's in Noord-Holland nu aan een nieuwe uitvoerings- en handavingsstrategie.
- In de bestuurlijk vastgestelde VTH-strategie is een risicoanalyse opgenomen.

A3 Uniform Regionaal VTH-Beleidskader (artikel 7.2 Bor)

- OD NHN heeft een regionaal VTH-beleidskader. De strategie inclusief risicoanalyse en prioriteitstelling is gelijk voor de hele regio en dus alle zeventien deelnemers. De VTH-strategie is voorbereid door OD NHN en de opdrachtnemers zijn via een klankbordgroep meegenomen in het proces.

A4 LHS

- In de praktijk wordt de LHS toegepast door de toezichthouders, waarbij uit de ingevulde scorelijst van de LHS blijkt of een zaak voor strafrecht in aanmerking komt. De zaak wordt dan desgewenst overgedragen aan de daarvoor aangewezen Boa.
- Op dit moment wordt niet bijgehouden in welke gevallen OD NHN afwijkt van de LHS. Er is nog geen mogelijkheid data via een dashboard te verifiëren. Daardoor is er geen inzicht in de aard van de afwijkingen en de bijbehorende motivatie. Door het toepassen van digitale checklists, per 1 juni 2023, wordt dit inzichtelijker gemaakt. Dan is er meer data vanuit de controles beschikbaar voor analyse en eventueel bijstellen van beleid.

A5 BBT en LRSO

- Bij het verlenen van nieuwe vergunningen en bij de revisie ervan hanteert OD NHN altijd de Best Beschikbare Technieken (BBT). Afgeweken van de erkende BBT wordt alleen als er nieuwere technieken zijn die naar de mening van OD NHN beter zijn en verwacht wordt dat die technieken als BBT worden erkend.
- OD NHN gebruikt onder andere gestandaardiseerde sjablonen voor het opstellen van vergunningen, die afgeleid zijn van LRSO-teksten. In het beheer van de sjablonen loopt OD NHN achter, dit kan verbeterd worden. Bij LRSO-teksten die achterlopen en gedateerd zijn wordt afgeweken.

A6 Actualisatieprogramma vergunningen bedrijven

- Verleende vergunningen, wijzigingen en meldingen worden bijgehouden in het VTH&A-zaaksysteem. De feitelijke verwerking van data staat onder druk als gevolg van dossieroverdracht, de kwaliteit daarvan bij de oprichting van OD NHN en de beperkte middelen.
- In de eerste jaren na de oprichting van OD NHN heeft het actualiseren van vergunningen stilgelegen door beperkte middelen. In de laatste drie jaar is van ongeveer 50 van de 250 vergunning-plichtige bedrijven de vergunning geactualiseerd.

A7 BTP

- Alle deelnemers hebben het basistakenpakket ingebracht.

B. Ontwikkelkracht en innovatieruimte

B1 Ontwikkelkracht en innovatieruimte

- De ontwikkelkracht en innovatieruimte staat onder druk om adequaat in te kunnen spelen op de aankomende diversiteit aan uitdagingen. De evaluatie van de effectiviteit en efficiëntie van de huidige bedrijfsvoering is niet op het niveau dat OD NHN ambieert.
- OD NHN mag veel meer proactief opereren richting de deelnemers, ketenpartners en maatschappelijke belangenorganisatie (natuur, milieu en water). Ambtelijke opdrachtgevers geven aan bijvoorbeeld een strategisch adviseur en een innovatieagenda te missen. Deze verbinding mist in de BIG8.

B2 Financiële middelen voor ontwikkeling en innovatie

- OD NHN geeft in de zelfevaluatie en gesprekken aan behoefte te hebben aan meer capaciteit en middelen voor ontwikkeling en innovatie (toekomstproof). Deelnemers (ambtelijke opdrachtgevers) zien dat niet altijd zo en vinden vooral dat bestaande middelen efficiënter besteed moeten worden. De deelnemers (bestuur en ambtelijke opdrachtgevers) vinden eveneens dat de gevraagde financiering beter verantwoord en gemotiveerd moet worden. Velen ervaren de lumpsum financieringsvorm als (te) ondoorzichtig.
- Ambtelijke opdrachtgevers, ketenpartners en maatschappelijke belangenorganisaties willen graag eerder en 'aan de voorkant' bij projecten, processen en dienstverlening betrokken worden
- Er zijn twee aparte begrotingen, één voor milieutaken en één voor VTH-plustaken. Deze financieringsstructuur is ingewikkeld. De lumpsum helpt niet in het verkrijgen van inzicht in de daadwerkelijke bedrijfsvoering (inspanningen en kosten).
- Er is geen vast budget voor incidentele opdrachten van gemeenten. Hierdoor kan OD NHN geen vaste medewerkers inhuren voor deze opdrachten. Dit heeft gevolgen voor de capaciteit van OD NHN.

B3 Investeren in informatiemanagement en digitalisering

- AFAS is niet gekoppeld aan het VTH&A- zaaksysteem, waardoor verbindingen niet of nauwelijks gemaakt kunnen worden
- De middelen die OD NHN tot haar beschikking heeft voor informatiemanagement en digitalisering zijn in de afgelopen jaren voldoende gebleken. De vraag is echter eerder: hoe blijft er voldoende capaciteit om te blijven innoveren? Sinds de transitie naar Office 365 zijn er diverse tools om verder te komen, maar er is nog een weg te gaan. Verdere transformaties worden, gezien eerdere ervaringen, idealiter niet bij externe partijen gelegd.
- De kwartaalrapportage wordt voor alle 17 deelnemers opgesteld. De cijfers worden verwerkt in Excel. Dit is arbeidsintensief en de bespreking van de rapportages door ambtelijke opdrachtgevers mag meer aandacht krijgen.
De huidige werkprocessen zijn niet altijd goed beschreven en vastgelegd. Ze worden nog sterk bepaald en gekleurd door afzonderlijke afdelingen en personen. De eerste werkprocessen zijn inmiddels geïnventariseerd middels Engage. Het streven is om de proceshuishouding (in relatie tot de omgevingswet) gereed te hebben op 1 januari 2024, inclusief capaciteitstoebedeling en koppeling met de werkprocessen van de ketenpartners. Dat vraagt nog een stevige inspanning van de organisatie. Feitelijk ontbreekt het de organisatie aan relevante managementinformatie om te sturen en is de vraag in hoeverre de gegenereerde cijfers juist zijn.

B4 Ruimte voor landelijke inhoudelijke afstemming

- OD NHN zoekt steeds meer naar inhoudelijke afstemming met andere omgevingsdiensten in de provincie Noord-Holland en er wordt gewerkt aan een meerjarig samenwerkingsprogramma in de tweede cyclus.
- Landelijke afstemming op diverse vakgebieden vindt plaats via OD NL.

B5 Ruimte voor kennisontwikkeling en deskundigheidsbevordering van het personeel

- Er is voldoende budget beschikbaar om in de actuele opleidingsbehoefte te voorzien. Het struikelblok in de praktijk is vooral de beschikbare tijd die medewerkers vrij kunnen maken voor professionalisering (werkdruk).
- Hoewel medewerkers veel geleerd hebben van de besproken cases, zijn projectmanagement, inzichtelijk documenteren, communiceren, vroegtijdig en beter samenwerken met ketenpartners en structureel overleg (intern en met ketenpartners) ontwikkelpunten. Het 'aan de voorkant' afspreken van duidelijke spelregels over hoe te handelen in dergelijke complexe cases kan moeizame communicatie, informatieruis en frustratie voorkomen.
- Het is lang geleden dat er een medewerkers tevredenheidsonderzoek is afgenomen.

B6 Betrokkenheid bij- en voorbereid zijn op wijzigingen in wet- en regelgeving

- OD NHN is goed geïnformeerd over de aanstaande wijzigingen in wet- en regelgeving. Tegelijkertijd hoopt men meer capaciteit vrij te spelen zodat men een actieve landelijke bijdrage kan leveren aan de nieuwe ontwikkelingen in het kader van de Omgevingswet. De kwetsbaarheid ligt met name bij de bezetting van juristen en deels van specialisten.

B7 Outcome-gerichte sturing

- OD NHN stuurt nog niet of nauwelijks systematisch op de effecten van haar dienstverlening en VTH-taken omdat de (management)informatiesystemen nog in ontwikkeling zijn.

B8 Aanbevelingen Adviescommissie VTH

Hieronder volgt op basis van de zelfevaluatie van OD NHN een beknopt beeld van hoe de dienst inspeelt op de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen, aan de hand van de zes pijlers van het Interbestuurlijk Programma (IBP).

Robuuste omgevingsdienst en financiering

- De financiering van OD NHN is op basis van lumpsum. Gezien de oorsprong is het niet mogelijk om de basis- en plustaken financieel te ontvlechten (zie de aanbevelingen).
- Het bestuur is samengesteld uit zestien gemeentelijke deelnemers en de provincie Noord-Holland.
- De dienst rekent zich op basis van de begrotingsomvang tot de grotere onder de middelgrote omgevingsdiensten.

Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging

- OD NHN werkt nauw samen met de politie.
- Er is geen structureel zicht op de effectiviteit van strafrechtelijk handhaven.

Informatie-uitwisseling en datakwaliteit

- OD NHN zou de informatievoorziening VTH graag rijker hebben ingevuld dan momenteel het geval is. Dit heeft te maken met het implementeren van een nieuw systeem en het ontbreken van de financiering van informatiespecialisten.

Kennisinfrastructuur

- OD NHN volgt ook het onderwerp 'Kennisinfrastructuur' met aandacht en heeft uren vanuit de subsidie gereserveerd voor deelname aan de landelijke arbeidsmarktcampagne.

Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving

- OD NHN heeft een eigen VTH-strategie voor de regio en werkt aan een gezamenlijke strategie met de andere drie OD's in Noord-Holland.
- Omdat OD NHN gemandateerd is voor haar taken is voldoende onafhankelijkheid gecreëerd in de toezicht- en handhavingstaken.

Monitoring kwaliteit milieutoezicht

- OD NHN werkt mee aan visitaties en neemt al lange tijd deel aan vak gerelateerde werkgroepen geïnitieerd door ODNL.
- Binnen de Samenwerkingsagenda van de vier OD's in Noord-Holland werkt OD NHN samen op verschillende thema's.

C. Ketensamenwerking en Strafrecht

C1 Strafrechtelijke handhaving

- OD NHN beschikt over dertien opgeleide en gecertificeerde Boa's en twee personen in opleiding, waaronder een Boa voor grijs, een Boa Asbest en een Boa Bodem. De twee Boa's in opleiding zijn eveneens bestemd voor Asbest en Bodem. Wenselijk is wel dat grijs nog uitgebreid wordt ten behoeve van branche toezicht.
- Hoewel er een periodiek (maandelijks) overleg is met alle Boa's (groen en grijs) om kennis en ervaring uit te wisselen, geven de medewerkers aan dat de communicatie en samenwerking tussen groene en grijze Boa's beter kan en geïntensiveerd kan worden.

C2 Samenspel strafrecht omgevingsdienst/OM/Politie/RIEC

- OD NHN ervaart een capaciteitsprobleem bij de (milieu)politie en het OM.
- De samenwerking in de VTH-keten, bijvoorbeeld strafrechtelijk en bestuursrechtelijk, kan verbeterd worden.

C3 Samenwerking met veiligheidsregio, waterschap en overige (Rijks)handhavingpartners

- Ketenpartners en maatschappelijke belangenorganisaties geven aan dat ze wensen dat OD NHN hen in een eerder stadium betreft bij de niet-standaard taken, meer initiatief neemt en proactief en onafhankelijk opstelt en deelnemers informeert over nieuwe ontwikkelingen. Ze ervaren de dienst nu nog te veel als enkel een uitvoeringsorganisatie en minder als strategisch partner in de fysieke leefomgeving.
- Ketenpartners missen regie op regionale programmering. Deze komt tot stand op basis van historische gegevens of ad hoc. Er is geen formeel traject.

C4 Ketentoezicht

- Sinds 1 april zijn er twee adviseurs ketentoezicht. Samen met deze adviseurs wordt een visiedocument opgesteld en uitgewerkt. Het ketentoezicht mag in samenwerking met de partners meer geïntegreerd en geïntensiveerd worden.

C5 Informatie-uitwisseling en kennisontwikkeling tussen ketenpartners

- Ketenpartners geven aan dat de relatie met OD NHN is verbeterd. De samenwerking met ketenpartners is op individueel niveau goed omdat er een specifiek contactpersoon is benoemd. Om de samenwerking te verbeteren is het nodig te investeren in relaties en de bedrijfsvoering te verbeteren.
- Ketenpartners hebben behoefte aan eenduidigheid in de wijze van samenwerken van de Noord-Hollandse omgevingsdiensten.
- Sinds het vierde kwartaal van 2022 is het Boa Registratie Systeem (BRS) in gebruik genomen door OD NHN. Dit systeem biedt een duidelijke structuur en werkwijze voor de Boa's. Het moet nog wel 'eigen' gemaakt worden, maar door de aanwezige kennis binnen team Strafrecht verloopt dit soepel. Als ook ketenpartners op BRS zijn aangesloten, kan er informatie worden uitgehaald als samenwerking voor een zaak gewenst is. Dit natuurlijk wel volgens de geldende eisen van de Wet politiegegevens.

D. Onafhankelijkheid

D1 Mandatering

- OD NHN is door alle deelnemende gemeenten en de provincie gemandateerd voor alle opgedragen taken en gemachtigd voor onder andere procesvertegenwoordiging. Het mandaat is voor alle gemeenten uniform opgesteld en van toepassing op alle opgedragen basis- en plustaken (deze kunnen per gemeente verschillen). Het mandaat van de provincie is afwijkend omdat het toeziet op andere taken (Wnb, Whvbz etc.), maar is ook dekkend voor alle opgedragen taken.
- "De OD NHN heeft een vergaand mandaat". Dwangsommen zijn hier onderdeel van. Bij de OD NHN hebben alleen de afdelingsmanagers en de directeur dit mandaat. Het is bij de medewerkers onduidelijk of dwangsommen door de gemeente worden geïnd. Op vragen hierover wordt geen terugkoppeling ontvangen. Ook over het innen van dwangsommen door de provincie vindt geen terugkoppeling plaats. Op dit punt is er grote afstand tussen de dienst en zijn partners.

D2 Afwijking van advies omgevingsdienst

- Bij OD NHN is het onduidelijk in welke gevallen het bevoegd gezag afwijkt van het advies en wat daarvoor de reden is. Dit wordt bevestigd door VTH-medewerkers.
- De strafrechtelijke toepassing van de LHS is wel onafhankelijk.
- Bij OD NHN is niet of nauwelijks bekend in welke gevallen het bevoegd gezag afwijkt van het advies. Ze willen dit wel graag weten, uiteraard ook met de reden van de afwijking. Ze gaan daarom nadenken over hoe ze aan deze informatie kunnen komen.

D3 Aandachtsbedrijvenlijst

- Aandacht dossiers worden aangeleverd door de afdelingen, ambtelijke opdrachtgevers en/of handhavingpartners. Er wordt afgestemd, maar OD NHN ondervindt geen ambtelijke en/of bestuurlijke beïnvloeding van de lijst.

D4 Balans tussen onafhankelijkheid en nabijheid

- OD NHN huurt externe adviesbureaus in voor meer onafhankelijk adviezen in het verleden over advisering en implementatie van informatiesystemen. OD NHN heeft geleerd om bewuster om te gaan met het inhuren van externe adviesbureaus en wil dat tot een minimum beperken.
- Sommige zaken zijn complex en lopen al meerdere jaren, waardoor de overdracht naar andere juristen niet altijd goed is. Daarnaast zijn enkele juridische stukken van een dergelijke omvang dat opslag in het zaakstelsel niet mogelijk is. Deze documenten zijn overigens wel terug te vinden.
- Uit de bespreking en analyse van een complexe casus blijkt dat regelmatig structureel overleg met ketenpartners nodig is om te anticiperen op ontwikkelingen en meer vaart in de afwikkeling te krijgen. Medewerkers noemen dit een interessant nieuw inzicht. Dan kunnen de verwachtingen beter worden afgestemd. In een eerdere complexe case zijn er namelijk problemen ontstaan door verkeerd verwachtingsmanagement.
- De OD NHN verwacht dat wetgeving vanuit het Rijk de deelnemers kan verplichten meer taken in te brengen bij de omgevingsdienst. Pijler 1 biedt meer houvast voor de inbedding en acceptatie bij haar opdrachtgevers.

E. Prioritering en Uitvoeringsprogramma's

- Regionaal is er een uitvoeringsstrategie voor de wettelijke taken, gebaseerd op de LHS.
- Om vanuit maatschappelijke opgaven op regionaal niveau te programmeren, is een strategisch adviseur gewenst om effectiviteit en efficiëntie te verbeteren, evenals het maken van een beter onderscheid in reguliere uitvoeringstaken en meer complexe projecten.
- De toezichthouders komen tijd tekort en zeggen dat ze meer toezichthouders nodig hebben. Voor de ondersteuning van die toezichthouders zouden dan ook meer juristen aangenomen moeten worden.
- Er is geen budget gereserveerd voor additionele opdrachten, mede hierdoor kan de OD NHN geen vaste mensen aannemen, omdat het géén structurele inkomsten betreft.

F. Governance

- De deelnemers, vooral de gemeenten, en OD NHN bevinden zich in een proces om tot betere inhoudelijke afstemming en programmering te komen. Relatiemanagement met wethouders, raden en ambtelijke opdrachtgevers en het gericht ophalen van gemeentelijke ambities en doelstellingen binnen de fysieke leefomgeving helpen daarin.
- Het managementteam is actief betrokken bij het verbeteren van de bedrijfsvoering. De eerste stappen zijn gezet op gebied van stroomlijnen van processen en verbeterde bestuurlijke rapportages, HR-beleid. Tegelijkertijd valt er volgens gesprekspartners te winnen aan duidelijkheid in taken en verantwoordelijkheidstoedeling, sturing op complexere projecten en besluitvaardigheid.
- Ambtelijk opdrachtgevers geven aan dat de bestuurlijke rapportages en begroting gebaat zijn bij meer uitleg, onderbouwing en duidelijke conclusies of aanbevelingen. Dat helpt hen om bestuurders te informeren en eventueel te overtuigen om deze rapportages ook inhoudelijk te bespreken.
- Tegelijkertijd moeten ambtelijk opdrachtgevers ook steviger hun positie claimen binnen hun gemeente als het belangen betreft van de OD NHN. OD NHN mag het ambtelijk opdrachtgeversplatform steviger bevragen op hun wensen en behoeften.

Vervolgstappen

Omgevingsdienst NL verwacht van de dienst de volgende vervolgstappen:

1. De directie agendeert het visitatierapport binnen een redelijke termijn in het DB/AB en publiceert het vervolgens op zijn website;
2. De directie stelt ter opvolging van de aanbevelingen een verbeterplan op met een uitwerking van verbeteracties en resultaatdoelen; het plan geeft aan met welke frequentie de voortgang wordt gerapporteerd in het DB/AB;
3. Het verbeterplan wordt vastgesteld door het DB/AB en vervolgens gedeeld met bureau ODNL.

AB-BESLUIT

Aan	: Algemeen Bestuur OD NHN
Datum vergadering	: 13-09-2023
Auteur	: H. van Mullem
Onderwerp	: ontwerpbegroting 2024
Agendapunt	: 3.1
Bijlage(n)	: 2 – met Zienswijzen deelnemers
Portefeuille	: Financiën

Aanleiding

Bijgaand treft u de ontwerpbegroting voor 2024 aan alsmede de meerjarenbegroting 2025-2027. In artikelen 26 en 27 van de gemeenschappelijke regeling OD NHN is geregeld dat jaarlijks een begroting wordt voorbereid en vastgesteld.

In de ontwerpbegroting is rekening gehouden met het indexatiepercentage voor 2024 t.o.v. 2023 van 7,26%.

De ontwerpbegroting 2024 wijkt op diverse onderdelen af van de kadernota 2024. Op hoofdlijnen zijn dit:

- Omgevingswet: er is een eerste aanzet gegeven voor de vertaling van de financiële effecten van de Omgevingswet. Deze effecten zijn terug te vinden in hoofdstuk 4 Financiële begroting. Hierin zijn de bijdrage per deelnemer opgenomen inclusief het financiële effect op de meldingen asbest, de LPG-bedrijven en veehouderijen. Voor de overige zaken die we nog niet financieel kunnen vertalen geldt nog steeds een P.M. post.
- De omvang baten en lasten: in de begroting zijn de baten en lasten behoorlijk toegenomen ten opzichte van de begroting 2023 en de kadernota 2024. Niet alleen heeft de invoering van de Omgevingswet hierop invloed. Nadere analyse van de bijdragen van deelnemers over de afgelopen jaren leert dat we naast de structurele lumpsumbijdrage (LS) van de gemeenten nog veel extra inkomsten (gaan) ontvangen. Hoewel deze extra inkomsten in beginsel een incidenteel karakter hebben voor de individuele deelnemer, kunnen we stellen dat deze inkomsten grotendeels jaarlijks terugkeren en daarmee voor de OD NHN structureel zijn. De omvang hebben we hiermee zichtbaar gemaakt in de begroting. Hierop passen we ook ons eigen vaste personeelsbestand aan. Dit zorgt voor een meer robuuste, toekomstbestendige organisatie. Dit brengt enig risico met zich mee bij wegvallende extra inkomsten, maar in een arbeidsmarkt waarbij goed personeel schaars is en inhuur duur is, achten we deze risico's afgewogen en acceptabel. Daarmee komt de begroting veel meer in overeenstemming met de realiteit en we zijn daarmee gemandateerd voor deze extra taken. De toevoeging van de structurele incidentele bijdrage aan de begroting, heeft geen invloed op de LS bijdrage van de individuele deelnemer en levert daarmee ook geen wijziging op voor de stemverhouding. In de toekomst is de wens om nieuwe (structurele) opdrachten zoveel mogelijk binnen de lumpsum uit te voeren.
- Uurtarieven: De uurtarieven zijn opgenomen in de begroting. Met het vaststellen van de begroting worden ook de uurtarieven vastgesteld. Nieuwe taken worden tegen het gehanteerde uurtarief neergelegd bij de OD NHN. Naast de overgang van een deel van de bodemtaken van de provincie naar de gemeenten, krijgen de gemeenten met de

inwerkingtreding van de Omgevingswet er extra taken bij die de OD NHN vervolgens uitvoert. Daarnaast komen uit het landelijk klimaatakkoord taken voort op het gebied van duurzaamheid. Dit heeft niet alleen gevolgen voor de primaire afdelingen, maar ook voor de interne organisatie van de OD NHN. De afgelopen jaren is deze onvoldoende meegegroeid met de toename van de taken. Om hierop beter in te spelen, is het van belang dat alle nieuwe taken tegen het gehanteerde uurtarief neergelegd worden bij de OD NHN. Omdat in het uurtarief een opslag voor overhead zit, komt er ook budget beschikbaar om de interne organisatie (overhead) op orde te brengen en te houden. Dit betekent ook dat nieuwe belegde taken bij de OD NHN geen invloed hebben op het uurtarief.

Technische correcties zonder invloed op de omvang van de begroting 2024

Na het versturen van de begroting 2024 naar de deelnemers voor zienswijzen, bleek dat de bijdrage voor de bodemtaken in 2024 en de meerjarenraming van de gemeente Drechterland en Dijk en Waard verwisseld waren (pagina 34). Dit heeft geen invloed op de omvang van de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027.

Ook bleek dat de tabel kengetallen (pagina 27) en tabel 4.3.2 meerjarenbalans (pagina 36) onjuistheden bevatten. Deze zijn gecorrigeerd. Dit heeft geen invloed op de omvang en inhoud van de gepresenteerde begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027.

We hebben we er voor gekozen de tabellen in de ontwerpbegroting hierop aan te passen.

Inhoudelijk advies van DB aan AB

Het AB wordt geadviseerd om de ontwerpbegroting 2024 vast te stellen.

Vervolprocedure

1. Het AB stelt 13 september de begroting 2024 vast;
2. Het DB verstuurt de vastgestelde begroting 2024 vóór 15 september aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Bijlagen

1. Ontwerpbegroting 2024
2. Gemotiveerde reactie DB op ingekomen zienswijzen.

Voorgesteld Besluit van het DB aan het AB op 13-09-2023

Het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om de begroting 2024 OD NHN vast te stellen, rekening houdend met de gemotiveerde reactie van het DB op de ingediende zienswijzen.

Besluit AB op 13-9-2023

Conform voorstel.

Ondertekening

De voorzitter,

De secretaris,

L. Hj. Voskuil

Q.M. Foppe

DB-BESLUIT

Aan	: Dagelijks Bestuur OD NHN
Datum vergadering	: 06-09-2023
Auteur	: H. van Mullem
Onderwerp	: Gemotiveerde reactie op zienswijzen begroting 2024
Agendapunt	: 3.1
Bijlage(n)	: Zienswijzen deelnemers
Portefeuille	: Financiën

Voorgesteld Besluit MT aan het DB op Klik en kies de datum van de directiesecretaris

Het Dagelijks Bestuur wordt voorgesteld om:

1. Kennis te nemen van de ingebrachte zienswijzen op de begroting 2024;
2. De gemotiveerde reactie – zoals hierboven beschreven – op deze zienswijzen vast te stellen;
3. Deze gemotiveerde reactie op de zienswijzen op 13 september 2023 voor te leggen aan het AB OD NHN als onderdeel van de vast te stellen stukken.

Aanleiding

Op 13 september 2023 besluit het AB OD NHN over de begroting 2024. De te volgen procedure is opgenomen in artikel 28 van de Gemeenschappelijke regeling.

Zienswijzetermin

De begroting 2024 is op 26 april 2023 aan alle deelnemende partijen toegezonden met het verzoek binnen de gestelde termijn zienswijzen kenbaar te maken.

Dit besluit strekt ertoe om het AB uw gemotiveerde reactie op de naar voren gebrachte zienswijzen aan te bieden. Uw reactie wordt bij het voorstel aan het AB OD NHN om de begroting 2024 vast te stellen gevoegd.

Gemotiveerde reactie DB OD NHN

Hieronder volgt de gemotiveerde reactie van het DB OD NHN op de ontvangen zienswijze.

De gemeenten **Drechterland, Enkhuizen, Heiloo, Koggenland, Medemblik**, en **Stede Broec** hebben een positieve zienswijze afgegeven.

De gemeente **Hoorn** heeft een positieve zienswijze afgegeven met de volgende aandachtspunten:

- de financiële gevolgen van de Omgevingswet zijn als P.M. post opgenomen. Het is nog niet duidelijk wat de financiële gevolgen zijn. Dit is dus een risico. Echter is deze niet als financieel risico in de begroting opgenomen. Het verzoek is om hiervoor aandacht te hebben bij het uitwerken van de P.M. post;
- de geschatte kosten voor de uitvoering van de bodemtaken zijn als structurele kosten opgenomen in de begroting, terwijl de exacte gevolgen nog niet duidelijk zijn. De raming is zorgvuldig, maar als opdrachtgever zullen wij dit onderdeel van de begroting in 2024 evalueren. Mocht blijken dat de bijdrage substantieel te hoog is, wordt dit met de OD NHN besproken.

Reactie DB: Bij het uitwerken van de P.M. post zullen we hiervoor aandacht hebben. Het opnemen van een nieuwe structurele post, zoals de bodemtaken, gaat vaak gepaard met onzekerheden. Mocht bijstelling nodig zijn, dan zullen we dit met onze deelnemers bespreken.

De gemeente **Bergen en Castricum** geven een positieve zienswijze af, met dien verstande dat de OD NHN wordt verzocht meerjarig een gemiddelde indexatie toe te passen op de jaarlijkse bijdragen van de gemeenten.

Reactie DB: In de FUGR zijn geen uitgangspunten vastgelegd voor een meerjarig gemiddelde indexatie. Indien gewenst, zou dit in de FUGR moeten worden opgenomen. Tot op heden is de bestendige gedragslijn dat er meerjarig geen indexatie wordt toegepast.

Gemeente **Alkmaar** heeft alleen een zienswijze afgegeven ten aanzien van de indexatie. De gemeente gaat akkoord met de indexatie conform de uitgangspunten van de FUGR onder voorbehoud dat gemeenten door het Rijk voldoende worden gecompenseerd voor de gestegen lonen en prijzen in 2024. Het is momenteel nog niet duidelijk of voldoende compensatie is in de meicirculaire 2023 van het Rijk. We verzoeken de OD NHN om indien gemeenten onvoldoende gecompenseerd worden voor de indexatie dit te agenderen voor de regietafel GR-en.

Reactie DB: De opgenomen indexatie in de begroting 2024 is gelijk aan de indexatie uit de kadernota 2024. Deze is vastgesteld op 7,26%. De extra kosten als gevolg van de nieuwe CAO (ingande 2023) zijn nog niet meegenomen in dit %. Dit geldt ook voor prijsstijgingen die hoger uitvallen dan de indexatie. Conform de FUGR zullen deze stijgingen pas meegenomen worden in de kadernota 2025. Dit zal op de Regietafel terug komen. Aan de regietafel nemen ook drie gemeentelijke vertegenwoordigers (controllers) deel. Zij hebben de rol om de gemeentelijke belangen in te brengen, waaronder mogelijke compensatieproblematiek.

De gemeente **Dijk en Waard** heeft besloten geen zienswijze af te geven op de begroting 2024.

De **Provincie Noord-Holland** heeft besloten geen zienswijze af te geven, maar wel aan te geven dat de provincie in het kader van goed opdrachtgeverschap het principe onderschrijft dat opdrachten die van structurele aard zijn in principe binnen de lumpsum-bijdrage moeten worden ingebracht en uitgevoerd. Dit draagt namelijk bij aan de structurele versterking van de OD NHN.

De gemeenten **Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Texel** hebben negatieve zienswijzen ingediend vanwege te late verzending van de stukken, de stukken niet gedetailleerd nagelopen konden worden met het verzoek in de toekomst deze wijzigingen in de planningen en de daar bijbehorende gevolgen vroegtijdig en helder te formuleren.

Reactie DB: Vorig jaar is de Wet Gemeenschappelijke Regelingen gewijzigd waaronder de aanlevertermijnen van de stukken. Eind augustus 2022 is de concept bestuursplanning gedeeld met de deelnemers. In het najaar van 2022 is hierover overleg geweest tussen OD NHN en de regietafel. Op 9 november heeft het DB van de OD NHN besloten om de wet te volgen op het gebied van de aanlevertermijnen. In december 2022 is de bestuursplanning 2023 gedeeld met de leden van de AOGP. In de begeleidende brief bij de Kadernota 2024 is aandacht gevraagd voor gewijzigde planning. Concreet betekent dit dat de deelnemers de jaarstukken 2022 voor 30 april in plaats van 15 april hebben ontvangen. Verder zijn we van mening zijn dat de gemeenten tussen ontvangst begroting (30 april) en indienen zienswijze (half augustus) voldoende tijd hebben gekregen om alsnog deze invalshoek te corrigeren.

De gemeente **Opmeer** heeft een negatieve zienswijze afgegeven. Bij de verdeelsleutel van de asbestkosten plaatsen ze een kritische kanttekening. De verhoging van de asbestkosten wordt evenredig verdeeld, waardoor zowel de grote gemeenten als Opmeer hetzelfde bedrag betalen. Verzocht wordt om te komen met andere opties tot het verdelen van de asbestkosten.

Reactie DB: Van de asbesttaken is onvoldoende beeld hoe de uitvoering van deze taakomvang in de praktijk bij de afzonderlijke gemeenten zal uitvallen. De deelnemende gemeenten - waaronder Opmeer - hebben hierover geen inzicht kunnen geven. Naar verwachting zal in de loop van 2024 hierover meer bekend worden. De financiële uitwerking hiervan zal dan besproken worden met onze deelnemers. Daarnaast zijn een deel van de taken die op ons af komen in de begroting vertaald als P.M. post. De financiële gevolgen zijn hiervan nog niet bekend. Beide kunnen leiden tot bijstelling van de bijdragen van de deelnemers.

Bijlagen

1. Zienswijzen

Besluit DB op 6-9-2023

Conform voorstel.

Ondertekening

De voorzitter,

De secretaris,

L. Hj. Voskuil

Q.M. Foppe

BEGROTING 2024 EN MEERJARENRAMING 2025-2027

Definitief na besluit AB 12 juli 2023

OPSTELLER

Organisatie : Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Afdeling : Bedrijfsvoering
Projectcoördinator : H.W. van Mullem
Telefoon : 088-10 21 300
E-mail : hvanmullem@odnhn.nl
Kenmerk : 36985193

Adres : Postbus 2095
1620 EB HOORN
Bezoekadres : Dampten 2
1624 NR HOORN

OPDRACHTGEVER

Organisatie : Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Contactpersoon : Q.M. Foppe
Telefoon : 088-10 21 300
E-mail : postbus@odnhn.nl

DATUM

12 juli 2023

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Takenpakket	5
1.2	Maatschappelijke meerwaarde	7
1.3	Ambitie	8
1.4	Financiële ontwikkelingen	9
2	PROGRAMMA BEGROTING 2024.....	11
2.1	Wat willen we bereiken / wat gaan we doen?	11
2.1.1	Omgevingswet.....	11
2.1.2	Milieubescherming.....	13
2.1.3	Normering Geluid en bodem	14
2.1.4	Bodembescherming	14
2.1.5	Omgevingsadvies	15
2.1.6	Energie en circulair.....	16
2.1.7	Ondermijning.....	18
2.1.8	Natuurbescherming (gemeentelijke advisering).....	18
2.1.9	Natuurbescherming (Provinciale taak/VTH-plus).....	20
2.1.10	Zwemwaterveiligheid (Provinciale taak/VTH-plus)	21
2.1.11	Bodembeheer (Provinciale taak/VTH-plus).....	22
2.2	Wat gaat het kosten.....	23
2.2.1	Overzicht totale baten en lasten 2024	23
2.2.2	Overhead	23
3	PARAGRAFEN.....	24
3.1	Paragraaf Bedrijfsvoering.....	24
3.1.1	Algemeen.....	24
3.1.2	Personeel	24
3.1.3	Automatisering	24
3.1.4	Huisvesting / Facilitair	24
3.2	Paragraaf weerstandsvermogen.....	25
3.2.1	Beschikbare weerstandscapaciteit	25
3.2.2	Bestaande risico's	25
3.2.3	Benodigde weerstandscapaciteit.....	26
3.2.4	Kengetallen financiële positie.....	26
3.3	Paragraaf financiering	28
3.3.1	Marktonwikkeling en rentevisie	28
3.3.2	Beleidskaders voor de treasury activiteiten.....	28
3.3.3	Toerekening rentelasten naar taakvelden	29
3.3.4	EMU-saldo.....	30

3.3.5	Vennootschapsbelasting (Vpb)	30
3.4	Openbaarheidsparagraaf.....	31
3.4.1	Algemeen.....	31
3.4.2	Uitbreiding formatie.....	31
4	FINANCIËLE BEGROTING	33
4.1	Overzicht van baten en lasten	33
4.2	Uiteenzetting financiële positie en de toelichting	33
4.2.1	Uitgangspunten.....	33
4.2.2	Uurtarief	33
4.2.3	Bijdragen deelnemers en overige inkomsten.....	33
4.3	Meerjarenraming 2025-2027	36
4.3.1	Meerjaren exploitatie	36
4.3.2	Meerjaren balans	36
4.3.3	Meerjarig incidentele baten en lasten.....	37
4.3.4	Meerjarig Investeringsoverzicht	38
4.4	Overzicht naar taakveld.....	38
5	BIJLAGE: STEMVERHOUDINGEN VASTSTELLEN BEGROTING	39

1 INLEIDING

Voor u ligt de begroting 2024 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN). De begroting is opgesteld conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De activiteiten van de OD NHN worden uitgevoerd binnen drie programma's: Milieutaken, VTH-Plustaken en Overhead.

Kadernota

In de vergadering van het algemeen bestuur van 22 maart 2023 is met het vaststellen van de kadernota 2024 de basis voor deze begroting gelegd.

Het voorgestelde indexatiepercentage van 7,26% is toegepast in de begroting. De in de kadernota voorgestelde uitbreiding personeel in het kader van de Wet Open Overheid en Woo-verzoeken is opgenomen.

Financiële gevolgen Omgevingswet

Uit de zienswijzen bij de kadernota kwam naar voren dat het wenselijk is de financiële consequenties van de invoering van de Omgevingswet zoveel mogelijk nu al in beeld te brengen. Voor een aantal onderwerpen is dit helaas nog niet mogelijk. Op het gebied van veehouderijen, LPG-tankstations en slooemeldingen (asbest) hebben we de financiële gevolgen in deze begroting opgenomen. Voor het overige onderwerpen hebben we een p.m. post behouden.

CAO

Op basis van de financiële uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR) is in de indexatie van 2024 nog geen rekening gehouden met de gevolgen van de CAO wijzigingen per januari 2023. Het nadeel wat hieruit zal ontstaan in 2024 zal tot uiting komen in het rekeningresultaat 2024.

1.1 Takenpakket

Gemeenten en de provincie brengen naast het verplichte landelijk basistakenpakket, ook extra taken in. De huidige opdracht aan de OD NHN omvat dan ook een breed scala aan taken op het gebied van de fysieke leefomgeving. In grote lijnen betreft het bedrijfsgebonden (milieu)taken, duurzaamheidstaken, natuurbescherming, waaronder uitvoering op het onderwerp stikstof, zwemwater, (vaar-) wegen en advisering bij ruimtelijke plannen.

Daarnaast is naar aanleiding van de resultaten van de commissie Van Aartsen in 2022 het Interbestuurlijk Programma gestart, met daarin onder meer aandacht voor: de robuustheid van de organisatie, normfinanciering, de schaarste op de arbeidsmarkt en de kwaliteitscriteria. Het Interbestuurlijk Programma vraagt een bijdrage van alle omgevingsdiensten, loopt van eind 2022 tot en met 31 december 2023, en heeft ook nog niet bekende (financiële) effecten voor 2024 e.v.

Uitvoerings- en handhavingsstrategie

In december 2023 wordt de Handhavings- en Uitvoeringsstrategie 2024 – 2027 (U&H-strategie) door het AB vastgesteld en ter besluitvorming aangeboden aan de colleges B en W van onze deelnemende gemeenten en aan Provinciale Staten. Deze strategie geeft inzicht in onze prioriteiten en vormt het kader voor de uitvoering van de wettelijke taken, het beleid en de ambities van de gemeenten en provincie Noord-Holland. Het geeft aan wat we willen bereiken en welke instrumenten we daarvoor inzetten.

In deze strategie zijn de ontwikkelingen als gevolg van de Omgevingswet, het Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP) en de maatschappelijke opgaven zoals circulaire economie, energietransitie, stikstof, indirecte lozingen, Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en ondermijning meegenomen.

De aanbevelingen van de commissie Van Aartsen, zoals gepubliceerd op 4 maart 2021, hebben geleid tot het Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP), gepubliceerd in juli 2022. Dit programma kent zes pijlers. Pijler 5 van het Interbestuurlijk Programma heeft onder andere tot doel om te komen tot een Implementatieprogramma voor één risicoanalyse en uitvoerings- en handavingsplan per regio.

Alle pijlers uit het IBP raken in zekere mate de VTH-strategie en hebben mogelijk gevolgen voor de strategische keuzes die in de toekomst gemaakt worden. De OD NHN onderschrijft de samenwerkingsprincipes uit het IBP als uitgangspunt om te komen tot een gezamenlijke strategie.

Om invulling te geven aan de ontwikkelingen die het VTH-stelsel op dit moment doormaakt en de komst van de Omgevingswet werken de vier omgevingsdiensten in Noord-Holland samen om te komen tot een gezamenlijke VTHA-strategie.

Uitgangspunt voor de nieuwe VTHA-strategie in Noord-Holland is: 'gezamenlijk wat kan, individueel wat moet'. Met de twee onderdelen 'gezamenlijk' en 'maatwerk/individueel' voldoen wij in de toekomst aan de wettelijke verplichting voor de deelnemende overheden.

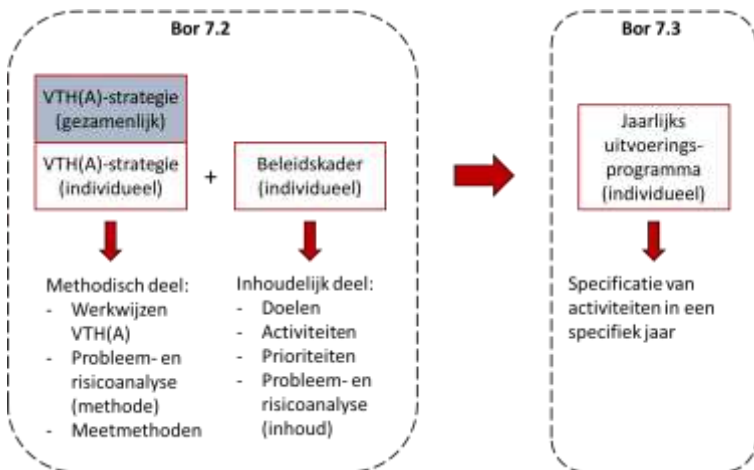

In het gezamenlijke deel wordt gestreefd naar één uitvoerings- en handavingsbeleid, met ruimte voor regionaal maatwerk per omgevingsdienst (OD). In de praktijk betekent dit dat zoveel als mogelijk wordt gestreefd naar eenduidige werkwijzen en methoden bij de vier OD's (één uitvoerings- en handavingsbeleid), maar op onderdelen waar beleidsvrijheid wenselijk is, maatwerk per OD mogelijk blijft. Bijvoorbeeld in het geval van gebiedsgerichte doelstellingen en prioriteiten.

De wettelijke kaders van het Besluit omgevingsrecht (Bor), artikel 7.2, en de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor), artikel 10.3, beschrijven voor OD's wat hun uitvoerings- en handavingsbeleid minimaal dient te bevatten. Deze bepalingen worden nagenoeg gelijkluidend overgenomen in de Omgevingswet.

Niet alle onderdelen van deze wettelijke kaders kunnen volledig uitgewerkt worden in de gezamenlijke VTHA-strategie. Waar dat niet kan of wenselijk is, zal in de gezamenlijke VTHA-strategie verwezen worden naar de individuele VTHA-strategieën per OD. Zie figuur 1.

Figuur 1: Verhouding gezamenlijke en individuele VTH(A)-strategie

De resultaten van de probleem- en risicoanalyse, de gestelde prioriteiten en ambities worden verwerkt in een individueel uitvoeringsprogramma. Ook dit programma zal eind 2023 bestuurlijk worden vastgesteld. Zowel de strategie als het uitvoeringsprogramma kan gevolgen hebben voor de omvang en aard van de taken die de OD NHN uitvoert. Deze gevolgen zijn nog niet meegenomen in de begroting voor 2024.

1.2 Maatschappelijke meerwaarde

De OD NHN staat voor het schoon, gezond, veilig en duurzaam wonen, werken en recreëren in de regio Noord-Holland (Noord). Dit doet de OD NHN door de uitvoering van wettelijke- en plustaken voor provincie Noord-Holland en zestien gemeenten; Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Dijk en Waard, Enkhuizen, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel. Daarnaast levert de OD NHN bijdrages aan de diverse regionale samenwerkingen, waaronder het Pact van Westfriesland.

Onze maatschappelijk meerwaarde komt tot uiting in onze missie, visie, kernwaarden en leidende principes.

Missie

De OD NHN is een onafhankelijke partner die op inspirerende wijze mensen en kennis verbindt om maatschappelijke ambities in de fysieke leefomgeving te realiseren'.

Visie

De OD NHN maakt Natuur & Milieu zichtbaar als logische thema's in de afweging bij keuzes door overheden, burgers en bedrijven. Wij spelen een aanjagersrol in de ontwikkeling en transitie van de fysieke leefomgeving op de thema's natuur en milieu. En wij verhogen de maatschappelijke bewustwording op de thema's natuur en milieu bij burgers en bedrijven.

In het vastgestelde document 'Ontwikkeling RUD NHN 2018 – 2021 zijn de kernwaarden: Samen, Deskundig, Maatschappelijke Bewust en Dichtbij vastgesteld. In 2022 heeft een verdieping van deze kernwaarden plaatsgevonden:

Kernwaarden

Samen

Wij zetten ons in voor de leefomgeving. Dit doen we door actieve samenwerking met alle belanghebbenden. Wij vullen elkaar aan vanuit de eigen rol, taak en verantwoordelijkheid. Dit betekent dat onze producten en diensten integraal door onze professionals zijn opgesteld.

Deskundig

Deskundigheid vormt onze hoeksteen. Onze professionals bezitten en delen hoogwaardige, actuele en integrale vakkennis. Wij zijn omgevingsbewust en hanteren onze missie en kernwaarden in onze dienstverlening.

Dichtbij

Vanuit onze rol hebben wij oog voor de belangen van onze inwoners, ondernemers, samenwerkingspartners en overige relaties. We onderhouden in- en extern actief contact en hebben vaste aanspreekpunten. Wij zijn voor iedereen zichtbaar. Heldere en directe communicatie staan bij ons centraal. Daarom zijn we laagdrempelig benaderbaar.

Maatschappelijk bewust

Wij staan voor duurzame keuzes en integrale maatschappelijke afwegingen. Dit laten wij zien in onze maatschappelijke meerwaarde, bereikte resultaten en bedrijfsvoering.

Leidende principes

- Wij stellen het maatschappelijk vraagstuk centraal
- Wij werken vanuit de geest van de wet
- Wij spreken verwachtingen over rollen en verantwoordelijkheden helder uit
- Wij verantwoorden ons voor de keuzes die we hebben gemaakt
- Wij zijn nieuwsgierig naar elkaar en inspireren anderen
- Wij willen ons continu verbeteren

1.3 Ambitie

Ook in 2024 is de OD NHN de gezaghebbende leefomgevingsautoriteit, waarbij de focus vooral ligt op complexe milieu-, duurzaamheids- en natuurtaken, het bevorderen van veiligheid in de regio, incidentpreventie en het bieden van meerwaarde voor de eigenaren vanuit bundeling van specialistische kennis. Ook na inwerkingtreding van de Omgevingswet. De OD NHN is een onafhankelijke partner die op inspirerende wijze mensen en kennis verbindt om maatschappelijke ambities in de fysieke leefomgeving te realiseren.

De OD NHN werkt, naast de landelijke vakberaden, op diverse onderwerpen samen met de andere drie omgevingsdiensten die werkzaam zijn in Noord-Holland. In 2022 – 2024 doen we dit op de volgende thema's: VTH-strategie, data gedreven uitvoering, milieucriminaliteit - gezamenlijk overleg met de Officier van Justitie, ketentoezicht asbest en bodem, energietransitie op de onderwerpen: bodemenergiesystemen, waterstof en energiebesparing, bodemtaken in relatie tot de Omgevingswet, circulaire economie en samenwerking in de bedrijfsvoering. Bij dit laatste moet gedacht worden aan een gezamenlijke aanpak om schaars personeel te werven en te behouden voor de omgevingsdiensten.

De OD NHN wil ook in haar eigen bedrijfsvoering in toenemende mate voorbeeldgedrag laten zien als het gaat om de maatschappelijke opgaves op het gebied van energie, duurzaamheid en klimaat. Hierbij zal de verdere invulling van het hybride werken ook een belangrijke rol gaan spelen.

1.4 Financiële ontwikkelingen

In deze begroting is een eerste aanzet gegeven voor de vertaling van de financiële effecten van de Omgevingswet. Deze effecten zijn terug te vinden in hoofdstuk 4 Financiële begroting. Hierin zijn de bijdrage per deelnemer opgenomen inclusief het financiële effect op de meldingen asbest, de LPG-bedrijven en veehouderijen. Voor de overige zaken die we nog niet financieel kunnen vertalen geldt nog steeds een P.M. post.

De omvang van de begroting is behoorlijk toegenomen ten opzichte van de begroting 2023 en de kadernota 2024. Niet alleen heeft de invoering van de Omgevingswet hierop invloed. Nadere analyse van de bijdragen van deelnemers over de afgelopen jaren leert dat we naast de structurele lumpsumbijdrage (LS) van de gemeenten nog veel extra inkomsten (gaan) ontvangen. Hoewel deze extra inkomsten in beginsel een incidenteel karakter hebben, kun we stellen dat deze inkomsten grotendeels jaarlijks terugkeren en daarmee voor de OD NHN min of meer structureel zijn. Hierop willen we ook ons eigen personeelsbestand aanpassen. Natuurlijk brengt dit risico's met zich mee bij wegvallende extra inkomsten. Maar in een arbeidsmarkt waarbij goed personeel schaars is en inhuur duur is, achten we deze risico's acceptabel.

Tot en met de begroting 2023 werd deze aanvullende financiering niet opgenomen in de begroting. Dit willen we m.i.v. de begroting 2024 wel doen. Daarmee komt de begroting veel meer in overeenstemming met de realiteit.

BELEIDSBEGROTING

2 PROGRAMMA BEGROTING 2024

2.1 Wat willen we bereiken / wat gaan we doen?

Algemeen

2.1.1 Omgevingswet

Wat wil de OD NHN bereiken?

De OD NHN werkt vanaf 2024 volgens de Omgevingswet; de procedures, de kaders waaraan vergunningaanvragen worden getoetst en de regels waarop wordt toegezien, zijn anders dan in 2023. Hierbij hoort ook de grotere afwegingsruimte die onze deelnemers bij inwerkingtreding van de Omgevingswet krijgen. Veel zal onder het overgangsrecht vallen. Voor het toetsingskader voor vergunningen zijn dit onder andere het gemeentelijk Omgevingsplan - dat van rechtswege bestaat uit alle vigerende bestemmingsplannen -, en de set aan landelijke regels die overgaan naar de lokale overheid en de vigerende gemeentelijke verordeningen. De OD NHN verleent vanaf het in werking treden van de Omgevingswet vergunningen op basis van activiteiten in plaats van inrichtingen.

Verschuivingen in basistakenpakket

Onder de Omgevingswet worden de activiteiten van circa 50 LPG-tankstations meldingsplichtig, het vergunningenregiem vervalt voor deze bedrijven. Daar staat tegenover dat ongeveer 300 veehouderijen op basis van hun dierenaantallen weer vergunningsplichtig worden. Ook de asbestslopmeldingen behoren – voor zover het de bedrijfsmatige verwijdering van asbest betreft – straks tot het basistakenpakket.

Onder de Omgevingswet vallen meer taken/bedrijven onder het basistakenpakket. Dit heeft gevolgen voor de gemeenten die nu alleen nog de basistaken bij de OD hebben ondergebracht. De gevolgen zijn bij het opstellen van deze begroting nog niet geheel inzichtelijk. Het kan gevolgen hebben voor het in te brengen budget van deze gemeenten. Daar waar het wel duidelijk is geven we dat in deze begroting weer.

Proceduretermijn

Daarnaast wordt de wettelijke proceduretermijn voor onder andere complexe inrichtingen verkort van – formeel - 26 weken naar 8 weken. Dat vergt meer aandacht voor vooroverleg, ook al omdat participatie aan de voorkant een belangrijk onderdeel wordt. De Omgevingswet dwingt tot meer interbestuurlijke afstemming tijdens de vergunningverlening. Dit zal in de toekomst van invloed op onze kengetallen zijn en de benodigde capaciteit.

Impact op middelen

De precieze impact op de verwachte totale inzet is afhankelijk van verschillende factoren, waaronder de wijze waarop deelnemers omgaan met de toegenomen afwegingsruimte en de invloed daarvan op de uniformiteit van de (gezamenlijke) werkprocessen. In z'n algemeenheid geldt dat maatwerk meer kost dan standaardisatie. Tegenover de kosten staat straks wel de mogelijkheid om leges te heffen voor milieuvergunningen.

Uit de zienswijzen bij de kadernota kwam naar voren dat het wenselijk is de financiële consequenties van de invoering van de Omgevingswet zoveel mogelijk nu al in beeld te brengen. Voor een aantal onderwerpen is dit helaas nog niet mogelijk. Op het gebied van veehouderijen, LPG-tankstations en slopmeldingen (asbest) hebben we de financiële gevolgen in deze begroting opgenomen. Voor het overige onderwerpen hebben we een pm post behouden.

Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

Ook heeft de wijze waarop de regels zijn verwerkt in het DSO impact op de werkprocessen van de OD NHN. Deze factoren kunnen op verschillende wijzen gevolgen hebben voor de kosten van onze dienstverlening. Het DSO is het centrale systeem voor het ontsluiten van omgeving-gerelateerde informatie, waarop ook de systemen van OD NHN moeten aansluiten.

De omgevingsdienst heeft als ambitie om de uitvoering van deze wetswijziging zo soepel mogelijk te laten verlopen voor de klant. De OD NHN stelt dan ook tot doel dat vergunningaanvragen en meldingen binnen de nieuwe termijnen worden afgehandeld. Veel zal daarbij afhangen van de juistheid en volledigheid aan de voorkant van het proces.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?

Belangrijke wijzingen vanuit de omgevingswet:

- Vroegtijdig en integraal adviseren-
- (Aangepaste) gemeentelijke beleidskaders-
- Aantal taken wordt verplichte basistaak- asbest en agrarische meldingen
- Grote veebedrijven worden vergunningplichtig
- 80% van de huidige provinciale bodemtaken gaat over naar de gemeenten

Voor het soepel laten verlopen van de uitvoering van de omgevingswet, houdt de omgevingsdienst er rekening mee dat begin 2024 extra inzet nodig is voor afstemming in de vergunningprocedures en het digitale systeem.

PROGRAMMA MILIEUTAKEN

2.1.2 Milieubescherming

Wat wil de OD NHN bereiken?

Door adequate, professionele en transparante uitvoering van vergunningprocedures, afhandelen meldingen, advisering en toezicht en handhaving draagt de OD NHN bij aan het schoon, veilig, gezond en duurzaam wonen, werken en recreëren in Noord-Holland Noord. Daarnaast draagt de OD NHN actief bij aan het oplossen van de grote maatschappelijke vraagstukken van deze tijd rond de fysieke leefomgeving. Ons werkterrein omvat onder andere bedrijfsgebonden milieutaken, bodemenergiesystemen, asbestsloop, controle en handhaving en de advisering op het gebied van natuur, ruimtelijke ordening, geluid, lucht, licht, bodem en externe veiligheid.

Essentieel is verder de inbreng van de specialistische expertise van de OD NHN in omgevingsplannen, vergunningverlenings- en toezicht-/handhavingstrajecten met het oog op kwaliteit, duurzaamheid, veiligheid, circulariteit en integraliteit.

Data gedreven organisatie

De omgevingsdienst werkt stap voor stap aan het digitaal maken van data. Zo beschikt OD NHN over een hoogwaardig bodeminformatiesysteem en bodemloket met actuele bodeminformatie voor de adviezen, die ook voorhanden zijn voor burgers en bedrijven. Voor gemeenten zijn actuele bodemkwaliteitskaarten, bodembeheerplannen en bodemfunctieklassenkaarten (inclusief de gehalten PFOS en PFOA) en asbestdakenkaart beschikbaar.

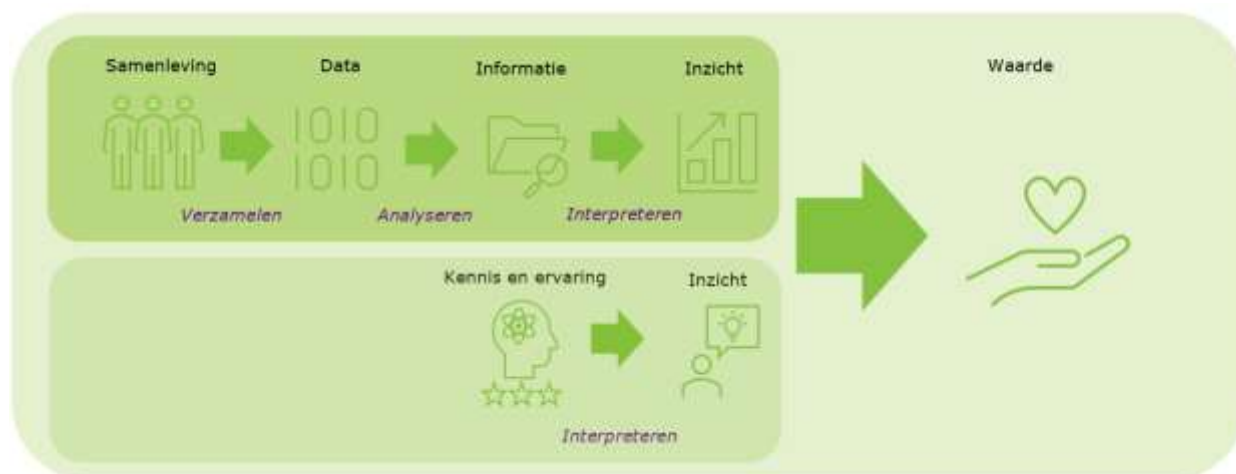
Voor het aspect externe veiligheid heeft de OD NHN een GIS-kaart met onder andere de invloedsgebieden van wegen en buisleidingen, 100% letaliteitscontour buisleidingen, PR-contouren van windturbines, et cetera. Deze gegevens zijn nu ook opgenomen in het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV) en daardoor beschikbaar voor burgers en bedrijven.

In 2023 zijn alle gezoneerde bedrijventerreinen actueel en digitaal vastgelegd in de GeoMilieu-module zonebeheer. Hierdoor kan snel en eenvoudig worden beoordeeld of nieuwe bedrijven of uitbreidingen passen binnen de geluidzone van het bedrijventerrein.

Data gedreven werken

Data gedreven werken is werken op basis van feiten uit de samenleving, die verzameld worden in de vorm van data. Die data worden geanalyseerd naar informatie en samen met domeinkennis geïnterpreteerd naar bruikbare inzichten, waarop vervolgens een zo geïnformeerd mogelijk besluit genomen kan worden. Dat is een meer waardevol voor de samenleving.

De OD NHN beschikt over veel data en bouwt heel veel data op. Die data kunnen vervolgens die gecombineerd worden met andere databronnen. Analyse daarvan kan bruikbare informatie en inzichten opleveren die ons kan helpen bij de uitvoering van ons werk.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?

De procedures rond adviezen, meldingen en vergunningaanvragen zijn vooral vraaggestuurd. De OD NHN wordt gevoed door (economische) ontwikkelingen in de markt. Initiatieven van burgers en bedrijven én de ambities van onze eigenaren/opdrachtgevers bepalen de werkvoorraad.

Waar de afgelopen jaren in het teken stonden van het inrichten van de organisatie op de komst van de Omgevingswet, staat 2024 in het teken van het verrichten van die werkzaamheden onder de Omgevingswet. De OD NHN stelt dan ook tot doel dat vergunningaanvragen en meldingen binnen de nieuwe termijnen worden afgehandeld. Veel zal daarbij afhangen van de juistheid en volledigheid aan de voorkant van het proces.

Het is daarom van groot belang dat de OD NHN vooraf door initiatiefnemers en partners voldoende bij het proces betrokken is. Dit beschouwt de OD NHN nadrukkelijk als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van opdrachtgevers, de initiatiefnemers en de OD NHN. Alleen dan wordt op alle gevraagde procedures tijdig beschikt en wordt op adviesvragen juist en volledig geadviseerd.

De OD NHN werkt (grotendeels) met zichzelf organiserende teams. Binnen die teams vinden technische overleggen op inhoud plaats waarin kennis wordt gedeeld en waarin wordt geanticipeerd op veranderende wetgeving, zoals het werken onder de Omgevingswet. De producten worden via vastgelegde procedures geleverd.

2.1.3 Normering Geluid en bodem

Wat wil de OD NHN bereiken?

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet krijgen gemeenten extra taken en verantwoordelijkheden als het gaat om de normering van geluid. Het betreft drie taken waar rekening mee moet worden gehouden voor het reserveren van (extra) middelen:

- Onder de Omgevingswet verandert de rekensystematiek voor gezoneerde industrieterreinen. De OD NHN kan dit voor gemeenten als extra taak uitvoeren;
- Onder de Omgevingswet zijn gemeenten verplicht om uiterlijk op 1 juli 2023 de basisgeluidemissie (BGE) voor de gemeentelijke wegen met meer dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal vast te stellen. Deze basisgeluidemissie moet daarnaast elke vijf jaar gemonitord worden. Ook hiervoor zullen gemeenten middelen moeten vrijmaken. De OD NHN kan dit samen met gemeenten uitvoeren als extra opdracht;
- Gemeenten zullen onder de Omgevingswet geluidsnormen moeten opnemen in het Omgevingsplan.

Als omgevingsdienst beheren wij als plustak de bodemkwaliteitskaarten en de nota bodembeheer voor onze opdrachtgevers. Daarnaast maken we deze inzichtelijk op onze website voor alle klanten zodat grondverzet in onze regio zo makkelijk mogelijk gemaakt wordt. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zullen er een aantal wijzigingen plaats moeten vinden om deze stukken Omgevingswetproof te maken.

Op verzoek kan de omgevingsdienst de aangepaste rekensystematiek voor geluid op gezoneerde industrieterreinen als extra taak uitvoeren. De omgevingsdienst kan via een extra opdracht ook de basisgeluidemissie voor de hierboven genoemde gemeentelijke wegen in beeld brengen.

Als gemeenten voldoende budget ter beschikking stellen, kunnen wij de bodemkwaliteitskaarten en de nota bodembeheer, inclusief digitale ontsluiting voor hen actualiseren.

2.1.4 Bodembescherming

Wat wil de OD NHN bereiken?

Met het reinigen van de verontreinigde ondergrond (bodem en grondwater) worden duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit gecreëerd. Het gaat hierbij om het voorkomen van nieuwe bodem- en grondwaterverontreinigingen en het saneren en/of beheren van de verontreinigde ondergrond. De

ambitie is een duurzame bodemkwaliteit in Noord-Holland waarbij zich geen risico's voordoen voor de gezondheid en het milieu, waaronder planten en dieren.

De gemeenten zorgen voor het evenwichtig toedelen van functies aan locaties en stellen regels aan activiteiten over de wenselijke bodemkwaliteit. Het gaat hierbij om de chemische bodemkwaliteit, maar ook om thema's als het verlies van organische stof of verzilting. Met de Omgevingswet hebben of gaan gemeenten in een samenhangende aanpak al deze aspecten integraal meenemen bij het opstellen van de omgevingsvisie en omgevingsplan.

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet verschuift een groot deel van de provinciale bodemtaken, zoals deze nu onder de Wet bodembescherming (Wbb) vallen, naar de gemeenten. De inschatting van de provincie Noord-Holland is dat dit ongeveer 70-80 procent van de huidige provinciale taken omvat. Hierbij moet gedacht worden aan: calamiteiten op de bodem, waaronder drugsdumpingen, meldingen saneringen/ afdragingen, maatwerkvoorschriften Omgevingswet en controles Omgevingswet (nu nog Wet bodembescherming). De uitvoering van onder meer deze taken is en blijft een basistaak, uitgevoerd door de omgevingsdienst.

Deze taakverschuiving betekent dat:

- gemeenten de opdrachtgever voor deze taken worden (mandaat en financiën);
- gemeenten het beleidskader hiervoor vaststellen (ambitie, doelen).

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?

De omgevingsdienst blijft zorgdragen voor een kwalitatief goede uitvoering van deze taken.

2.1.5 Omgevingsadvies

Wat wil de OD NHN bereiken?

De ontwikkeling van omgevingsvisies en omgevingsplannen vraagt in elke gemeente de komende jaren nog veel aandacht. Niet alleen het organiseren van burgerparticipatie wordt daarbij een expliciete uitdaging, maar ook de benodigde integrale inhoudelijke afwegingen worden van groter belang dan voorheen. De omgevingsdienst wil graag mogelijk maken dat haar kennis en kunde op het juiste moment beschikbaar is voor gemeentelijke ruimtelijke planvorming.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?

Met het product de Omgevingscan kunnen onze omgevingsadviseurs, als zij in een vroeg stadium worden betrokken bij bijvoorbeeld een gebiedsontwikkelingstraject, een omgevingsanalyse maken die specifieke aandachtspunten rondom milieu en natuur inzichtelijk maakt.

Ook kunnen beelden en belemmeringen omgezet worden in kansen en geïntegreerd worden in overige opgaven. Voor 2024 is de verwachting dat gemeenten dit instrument gaan inzetten bij de voorbereiding van visies, plannen en projecten. Daarnaast is de omgevingsdienst gesprekspartner van overige partners, zoals provincie, GGD en de Veiligheidsregio. Deze samenwerking draagt bij aan één van de doelstellingen van de Omgevingswet: afstemming aan de voorkant voor het bewerkstelligen van integrale visie en besluitvorming.

2.1.6 Energie en circulair

Wat wil de OD NHN bereiken?

Versnelling verduurzaming gebouwde omgeving

Eind 2018 is landelijk het Klimaatakkoord gesloten met daarin de doelstellingen om in 2030 minimaal 49% CO₂ reductie te realiseren, en in 2050 klimaatneutraal te zijn. Dat betekent dat de uitstoot van broeikasgassen de komende decennia sterk moet dalen. Als tussenstap naar klimaatneutraliteit heeft de EU haar ambitie voor 2030 opgevoerd: de emissies moeten tot en met dat jaar met minstens 55% naar beneden. De regering volgt dit en heeft hiervoor het programma 'Versnelling verduurzaming gebouwde omgeving' opgesteld.

De huidige energiecrisis zorgt ervoor dat het halen van de doelstellingen meer prioriteit krijgt bij de lokale bestuurders. De energieprijzen zijn al maanden aanhoudend hoog waardoor steeds meer mensen moeite hebben de energierekening te betalen. Het is essentieel de vraag naar energie terug te dringen.

Het programma 'Versnelling verduurzaming gebouwde omgeving', juni 2022, van de ministeries BZK en VROM, richt zich op spoedige opschaling van verduurzamingsmaatregelen in de bebouwde omgeving. Voor de uitvoering van deze programmaliijnen heeft het Rijk geld beschikbaar tot 2030. Voor het uitvoeren van het Nationaal Isolatieprogramma moeten gemeenten in 2023 een aanvraag indienen om dit geld te ontvangen.

De doelstellingen uit het Klimaatakkoord hebben als gevolg dat er exponentieel meer duurzaamheidstaken bij de gemeenten en de regio worden belegd en het vraagt nieuwe manieren van intensieve samenwerking tussen overheden, netwerkbeheerders, inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners.

Energiebesparing bij bedrijven

De verduurzaming van het energiegebruik van industrie en dienstensector is een belangrijke pijler uit het Klimaatakkoord. Via verschillende sporen wordt ingezet op deze verduurzaming.

Eén daarvan is het intensiveren van het toezicht op de wettelijke informatie- en energiebesparingsplicht (de zogenaamd Erkende Maatregelen Lijsten, EML-controles). De EML-controles maken al langer deel uit van de reguliere integrale controles die de OD NHN uitvoert in het kader van het Uitvoeringsprogramma.

Om een versnelling aan de uitvoering van deze taken te geven zijn diverse subsidieregelingen in het leven geroepen:

- Provinciaal Energiebesparingsakkoord bedrijven Noord-Holland (EBA):
Dit betreft een akkoord tussen de provincie Noord-Holland en de Noord-Hollandse gemeenten. Aan het akkoord is een subsidieregeling gekoppeld van de provincie. Het akkoord is gesloten voor de periode 2022 – 2025 met de mogelijkheid tot verlenging tot 2030. De gemeenten hebben het grootste deel van de uitvoering van deze stimuleringsregeling bij de OD NHN belegd. Er zijn geen specifieke eisen aan de uitvoering gegeven.
- Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving energiebesparing (SPUK the):
Dit betreft een subsidieregeling vanuit het Rijk en is van toepassing voor de periode 2022 – 2025. De taken mogen alleen worden uitgevoerd door eigen personeel van de OD NHN.

Naast de verplichte energiebesparing uit de milieuwetgeving zijn er diverse andere verplichtingen rond een duurzamer energiegebruik. Voorbeelden zijn de Keuringsverplichting Klimaatinstallaties (>70kW) en de Rapportageplicht vervoer (voor bedrijven > 100 medewerkers).

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?

De OD NHN vervult taken binnen de energietransitie en de circulaire transitie op drie niveaus:

- lokaal: door mee te denken en mee te werken bij het ontwikkelen van kaders en visie in beleidsondersteuning en uitvoering;
- regionaal: door verbinder en coördinator te zijn, zoals bij de meerjarenaanpak verduurzaming bedrijventerreinen, de bestaande particuliere woningbouw en door inbreng van expertise bij de uitwerking van de zogenaamde zoekgebieden voor de RES NHN (NHN, regionaal en lokaal);
- bovenregionaal: door expertsessies te organiseren, door partijen te verbinden en door projecten op NHN-niveau te organiseren, zoals aardgasvrij NHN.
- Planmatig worden controles energiebesparing bij bedrijven uitgevoerd. Indien blijkt dat de bedrijven niet de vereiste maatregelen hebben getroffen om energie te besparen, wordt op handhaving ingezet.

Binnen de energietransitie, waaronder ook de uitvoering van de Regionale Energietransitie Noord-Holland- Noord, speelt de robuustheid van het energienet een cruciale rol. In Noord-Holland is in 2022 de Taskforce Energie-infrastructuur van start gegaan. De Taskforce pakt gezamenlijk het volgelopen elektriciteitsnet aan. De OD NHN faciliteert de partijen binnen de Taskforce door vroegtijdig betrokken te zijn bij vergunningstrajecten en benodigde advisering voor de omgevingsplannen.

Een circulaire economie kan niet zonder ketensamenwerking. Alle schakels in de keten zijn samen verantwoordelijk voor het behoud van de grondstoffen in de eigen keten. De OD NHN zal daarom naast de reguliere controles ook inzetten op ketentoezicht. Daarnaast blijft de OD NHN samen met partners ketensamenwerking stimuleren, onder andere vanuit de Actieagenda Circulair Westfriesland 2023 – 2026.

2.1.7 Ondermijning

Wat wil de OD NHN bereiken?

Het tegengaan van ondermijning en milieucriminaliteit

Ondermijning is een relatief begrip en behelst verschillende onderwerpen. Toch is ongeveer 90% druggerelateerd, te onderscheiden in productie, opslag of afval van hennep, synthetische drugs, cocaïne en heroïne. Het ministerie van Justitie & Veiligheid heeft opdracht gegeven om het Landelijke Informatie en Expertise Centrum (LIEC) op te richten, met daarnaast diverse regionale informatie en expertise centra (RIEC). Zij staan aan het hoofd om ondermijning/ milieucriminaliteit tegen te gaan en de regie te voeren.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?

Samen met handhavingpartners zoals gemeenten, provincie, politie, waterschappen en anderen draagt de OD NHN bij met de uitvoering van zijn taken, en met het opstellen van interventiestrategieën, convenanten en het delen van informatie. Ook ondersteunt de OD NHN gemeenten bij het uitvoeren van gerichte controles bij individuele bedrijven en bedrijfsterreinen.

2.1.8 Natuurbescherming (gemeentelijke advisering)

Wat wil de OD NHN bereiken?

Door het op een adequate, professionele en transparante wijze adviseren aan gemeenten over groene wetgeving draagt de OD NHN bij aan:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur.
- het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van (maatschappelijke) functies, en
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle natuur(gebieden).

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?

De OD NHN geeft in het kader van de Omgevingswet, Flora en Fauna-activiteiten en Natura 2000-activiteiten (voorheen de Wet natuurbescherming). Gebiedsbescherming van Natura 2000-gebieden (hieronder valt ook stikstof). De initiatieven waarover geadviseerd wordt, hebben betrekking op binnenplanse- en buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, zoals slopen, bouwen, aanleggen en kappen, maar ook het toestaan van evenementen. Hierbij worden de relevante onderdelen uit de Omgevingsverordening, het Omgevingsplan en het gemeentelijk beleid betrokken.

Belangrijke onderdelen zijn:

- Gebiedsbescherming van Natura 2000-gebieden (hieronder valt ook stikstof).
- Soortenbescherming waaronder ruimtelijke ingrepen en bestendig beheer.
- Houtopstanden
- Natuur Netwerk Nederland
- Habitat voor weidevogels als onderdeel van het Bijzonder Provinciaal Landschap

Het uitgangspunt is dat burgers en bedrijven makkelijk en snel weten of een activiteit mogelijk schade kan toebrengen aan de natuur en of de activiteit kan worden toegestaan. Hiervoor is het essentieel dat de OD NHN zo vroeg mogelijk in het proces betrokken wordt. Door het ontwikkelen van een programma, zoals een SoortenManagementPlan (SMP) kan hier vorm aan gegeven worden.

De afgelopen jaren is gebleken dat deelnemende gemeenten over de jaren fluctuerende aantallen in de begroting opnemen voor de advisering rondom natuur. Vaak nemen zij meer adviezen af dan vooraf is begroot. De OD NHN is blij dat zij in stelling worden gebracht om met hun kennis de gemeenten te ondersteunen. Dit heeft echter als consequentie dat de benodigde capaciteit niet tijdig en structureel aangetrokken kan worden. Hierdoor kan de OD NHN niet altijd (tijdig) voldoen aan de vraag en is de werkdruk onacceptabel hoog.

Verduurzaming en Natuur

De OD NHN wil een belangrijke bijdrage leveren aan het maatschappelijk vraagstuk over hoe om te gaan met de verduurzamingsopgave in combinatie met natuurbescherming. Door het maken van de juiste keuzes en het nemen van maatregelen blijven de woningen en de omgeving geschikt voor alle bewoners zowel burgers als 'inwonende' dieren. De OD NHN blijft de gemeenten en hun inwoners actief informeren zodat klimaat- en natuurdoelstellingen in samenhang worden opgepakt.

PROGRAMMA VTH-PLUSTAKEN

2.1.9 Natuurbescherming (Provinciale taak/VTH-plus)

Wat wil de OD NHN bereiken?

Door het op een adequate, professionele en transparante wijze uitvoeren van het vergunningenproces, het adequaat uitvoeren van toezicht en handhaving en het afhandelen van klachten van de groene wetgeving draagt de OD NHN bij aan:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies, en
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, alsook ter vervulling van maatschappelijke functies.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?

De OD NHN voert onder de Omgevingswet (voorheen de Wet natuurbescherming), de Omgevingsverordening en de Natuurschoonwet de volgende taken uit: verlenen van vergunningen, het geven van advies met instemming (voorheen VVGB), het afhandelen van meldingen, het geven van advies en het beantwoorden van vragen, het toepassen van toezicht en handhaving, het afhandelen van klachten en het behandelen van handhavingsverzoeken.

Dit in relatie tot:

- Gebiedsbescherming van Natura 2000-gebieden (hieronder valt ook stikstof).
- Soortenbescherming waaronder ruimtelijke ingrepen, bestendig beheer, populatiebeheer en schadebestrijding, opvang wilde inheemse diersoorten, onderzoek en educatie en/of tijdelijke natuur.
- Houtopstanden (meldingen, wachtverplichting en compensatie).
- Beheerplannen Natura 2000-gebieden, faunabeheerplannen en kennisdocumenten.
- Vrijstellingen, opdrachten of het sluiten van de jacht.
- De Natuurschoonwet aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).
- Stiltegebieden.

Omgevingswet

Natuurbescherming is onderdeel van de omgevingswet. Aanvragen kunnen zowel deel uitmaken van een meervoudige aanvraag als separaat worden ingediend.

Het is van belang dat de OD NHN tijdig betrokken is bij initiatieven, termijnen worden korter en participatie krijgt een belangrijkere rol. Het vooroverleg krijgt een prominente rol zodat aanvragen soepeler doorlopen worden, dit zorgt voor een toename van de in te zetten uren aan de voorkant van het proces. Hiervoor geldt dat dit nadrukkelijk de gezamenlijke verantwoordelijkheid van opdrachtgever, initiatiefnemers en opdrachtnemer is.

Stikstofbeleid

Ook in 2024 zal veel tijd besteed worden aan het vertalen van het stikstofbeleid naar de praktijk. Dit heeft landelijk prioriteit en hangt onder andere samen met het vaststellen van het Landelijk en Provinciaal Programma Landelijk Gebied.

SMP

De ontwikkeling van het Soorten Management Plan (SMP) zal verder vormgegeven worden in 2024. De huidige gedachte is om de benodigde middelen in een extra opdracht vast te leggen.

PAS-melders

Het project PAS wat zich richt op de legalisatie van de PAS-melders, is door landelijke ontwikkelingen nog niet afgerond.

Data gedreven werken

Data gedreven werken is werken op basis van feiten uit de samenleving, die verzameld worden in de vorm van data, geanalyseerd worden naar informatie, samen met domeinkennis op de juist manier geïnterpreteerd worden naar bruikbare inzichten, en om op basis van deze inzichten een zo geïnformeerd mogelijk besluit te nemen wat een hogere waarde geeft voor de samenleving.

De OD NHN heeft en bouwt heel veel data op dat gecombineerd met overige databronnen door middel van analyse kan worden omgezet in bruikbare informatie.

Afstemming beleid en uitvoering

Om beleid en uitvoering goed op elkaar af te stemmen is er regelmatig overleg tussen de provincie Noord-Holland (PNH) en de OD NHN. Daarnaast bespreekt de OD NHN aandachts- en risicodossiers met de gedeputeerde die natuur in de portefeuille heeft. Tevens sluiten we aan bij landelijke en regionale inhoudelijke overleggen, hebben we overleg met onze collega-OD's en met andere provincies.

2.1.10 Zwemwaterveiligheid (Provinciale taak/VTH-plus)

Wat wil de OD NHN bereiken?

De OD NHN zorgt ervoor dat de zwem- en badinrichtingen een veilige en hygiënische omgeving zijn voor alle gebruikers en dat deze locaties voldoen aan de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen (Whvbz).

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?

De OD NHN voert de volgende taken uit:

- beoordelen meldingen Whvbz;
- aangevraagde ontheffingen afhandelen op het gebied van de Whvbz;

- houden van toezicht en het uitvoeren van handhaving;
- afhandelen van klachten.
- 24-uurs bereikbaarheid zwemwater bij calamiteiten: het voorkomen van onveilige situaties.

In een OD-breed, multidisciplinair samengesteld team vindt overleg plaats waarin kennis wordt gedeeld, nieuwe en gewijzigde wetgeving wordt besproken en op consequenties voor de producten wordt beoordeeld.

2.1.11 Bodembeheer (Provinciale taak/VTH-plus)

Wat wil de OD NHN bereiken?

Ook onder de Omgevingswet blijft een deel van de bodemtaken bij provincie Noord-Holland. Dit gaat namelijk vallen onder het overgangsrecht. In het overgangsrecht worden aanvragen afgehandeld conform de Wet bodembescherming. Hier moet onder meer gedacht worden aan het afronden van procedures die gestart zijn voordat de Omgevingswet in werking treedt, spoedlocaties en nazorglocaties. Ook blijft de provincie onder de Omgevingswet verantwoordelijk voor het diepere grondwater.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?

De omgevingsdienst blijft deze taken op hetzelfde kwaliteitsniveau uitvoeren.

2.2 Wat gaat het kosten

2.2.1 Overzicht totale baten en lasten 2024

Begroting	BATEN 2024	LASTEN 2024	SALDO 2024
Programma 1 Milieutaken	18.603	13.731	4.872
Programma 2 VTH plustaken	9.074	6.672	2.402
Programma 3 Overhead	15	7.165	-7.150
Onvoorzien Milieutaken	-	60	-60
Onvoorzien VTH plustaken	-	64	-64
Treasury	-	-	-
Vpb (vrijgesteld)	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Saldo van baten en lasten	27.692	27.692	-
mutaties reserves per programma	-	-	-
Resultaat	27.692	27.692	-

In hoofdstuk 4 (financiële begroting) wordt een nadere toelichting gegeven op de totstandkoming van de bedragen.

2.2.2 Overhead

De overhead is 28% van de totale lasten. Zowel het programma Milieutaken als VTH-plustaken draagt bij aan het programma Overhead.

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de kosten die onderdeel uitmaken van het programma Overhead.

OD NHN Overhead per discipline		Begroting 2024	% t.o.v. de totale begrote lasten
1	Personele overhead	4.660	65%
2	Informatievoorziening en automatisering	1.670	23%
3	Facilitaire zaken en huisvesting	835	12%
		7.165	100%

Voor een toelichting op de werkzaamheden van het programma Overhead wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering.

3 PARAGRAFEN

3.1 Paragraaf Bedrijfsvoering

3.1.1 Algemeen

De OD NHN is een professionele opdrachtnemer die op een effectieve manier uitvoering geeft aan de toevertrouwde taken op het gebied van de fysieke leefomgeving in Noord-Holland Noord en de gehele provincie. Dit doet de OD NHN door producten en diensten te leveren die aansluiten op de wensen van klanten. Hierbij verzorgen de afdelingen Bedrijfsvoering en Concernstaf de gewenste ondersteuning.

3.1.2 Personeel

De krapte op de arbeidsmarkt blijft een aandachtspunt en het lukt nog onvoldoende om gekwalificeerd personeel aan de OD NHN te binden. Het investeren in jonge mensen/schoolverlaters blijft ook dit jaar een actueel thema. Door middel van scholing en opleiding, gecombineerd met kennisdeling vanuit onze eigen medewerkers, worden vacatures opgevuld. Niet alleen het binnenhalen van nieuwe medewerkers is een uitdaging, maar ook het behoud van het huidige personeelsbestand vraagt de nodige aandacht. De OD NHN streeft naar duurzame inzetbare medewerkers. Het bedrijfssoftwaresysteem (AFAS) wordt verder uitgerold wat bijdraagt aan E-HRM en aan onze snel veranderende digitaliseringsprocessen. Daarnaast is er blijvende aandacht voor verzuim en vitaliteit binnen de OD NHN.

3.1.3 Automatisering

In 2024 werkt de OD NHN aan het verder optimaliseren van de moderne werkplek. Het gebruik van Teams en SharePoint wordt verder uitgerold en daarmee zal de vindbaarheid en efficiëntie van documenten toenemen, evenals het gemak om digitaal samen te werken. Het doel is een werkplek te hebben en te houden die past bij de organisatie en de wereld om ons heen. Uitgangspunt is dat veiligheid en gebruiksgemak hoge prioriteit heeft. De ontwikkelingen op de werkplek en alles wat hieraan verbonden zit is een continu proces. Met de komst van de Omgevingswet is het uitermate belangrijk dat de werkplek faciliteert in de behoefte van medewerkers en verplichtingen vanuit de wet.

In 2024 vinden ook de reguliere vervangingsinvesteringen plaats rondom de werkplek van de medewerkers. Denk hierbij aan vervanging van laptops en mobiele telefoons. Het belang van het hebben van goede dashboards met de juiste (stuur)informatie wordt steeds belangrijker. Vanuit het MP ICT zal hier extra inzet op plaatsvinden waarbij gekeken zal worden naar de datakwaliteit en de ontsluiting hiervan naar de interne organisatie. Maar wellicht ook naar onze deelnemers. Om dit te bewerkstelligen kijken we kritisch naar het DIV-proces. Waar een proces geautomatiseerd en/of gerobotiseerd kan worden, wordt dit gedaan.

Per 1-1-2024 gaat de OD NHN live met het nieuwe bedrijfsinformatiesysteem (AFAS). Deze (her)inrichting geeft ons de mogelijkheid om o.a. het instroom-, uitstroom en doorstroomproces te versimpelen als ook te versnellen. Denk bijvoorbeeld aan het automatisch toekennen van de juiste rechten maar ook het intrekken hiervan. Dit laatste is voor de OD NHN belangrijk om te blijven voldoen aan wet- en regelgeving.

3.1.4 Huisvesting / Facilitair

Er wordt ingezet op het verder verduurzamen van het kantoorpand van de OD NHN. Hierbij wordt bijvoorbeeld naar de mogelijkheden gekeken om zonnepanelen op het dak te plaatsen.

Daarnaast loopt het project Duurzame Mobiliteit. Een van de doelen van dit project is het vervangen van het fossiele wagenpark van de OD NHN. Dit betekent dat alle bedrijfswagens zullen worden vervangen door een elektrische variant behalve in die gevallen waar dat niet mogelijk is in verband met het uitvoeren van de werkzaamheden.

Verder zal in het kader van het hybride werken de inrichting van het kantoorpand van de OD NHN worden aangepakt. Hierbij zal onder andere meer aandacht zijn voor het ontmoeten en samenwerken. Tot slot zullen in 2024 reguliere vervangen plaatsvinden op het gebied van bureaustoelen, bureaus en keukeninrichting.

3.2 Paragraaf weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is te definiëren als het vermogen om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen ten einde de taken van de organisatie te kunnen voortzetten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de organisatie.

In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat de deelnemende gemeenten en de provincie, na besluit van het algemeen bestuur, uiteindelijk bijdragen in een eventueel exploitatietekort van de OD NHN. De deelnemers zijn verantwoordelijk voor de continuïteit en zij staan garant dat de OD NHN over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen tegenover derden te kunnen voldoen. Daarmee is de continuïteit van de organisatie gewaarborgd en vormen zij feitelijk de (structurele) weerstandscapaciteit.

3.2.1 Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit een incidenteel en een structureel deel. De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om de onverwachte niet-begrote lasten te dekken, zonder dat dit invloed heeft op de OD NHN. De middelen van de incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij inzetbare deel van de reserves en de post onvoorzien.

De deelnemende gemeenten hebben met de notitie 'Uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen' als richtlijn bepaald dat de algemene reserve niet groter mag zijn dan 2,5% van de lasten. Ultimo 2022 is de stand van de algemene reserve € 339.481. Hierbij is geen rekening gehouden met de bestemming van het rekeningresultaat 2022.

Weerstandscapaciteit	2024	2025	2026	2027
Algemene Reserve	339	339	339	339
Post Onvoorzien Milieutaken	60	60	60	60
Post Onvoorzien VTH plustaken	64	64	64	64
Totaal	463	463	463	463

3.2.2 Bestaande risico's

Een risico is een onzekere gebeurtenis waaruit financiële gevolgen kunnen vloeien, maar waarbij niet duidelijk is of de gebeurtenis gaat gebeuren en hoe groot de financiële gevolgen zullen zijn. Op het moment dat de financiële gevolgen inzichtelijk zijn, worden deze gedekt in de begroting.

De volgende risico's worden onderkend (opsomming is niet limitatief):

RISICO'S						
Nr	Risico	Effect	E/I	Kans	Impact (x 1.000)	Weerstandscapaciteit (x 1.000)
1	Claims	exploitatieadeel	E	0,5	500	250
2	Datalek van geregistreerde gegevens	exploitatieadeel	E	0,1	800	80
3	Aanbestedingsrisico's	exploitatieadeel	E	0,5	250	125
4	Projecten ten lasten van het rekeningresultaat	exploitatieadeel	E	0,5	100	50
5	Implementatie Omgevingswet	exploitatieadeel	E			
	Totaal					505

De benodigde weerstandscapaciteit per risico wordt bepaald door de vermenigvuldiging van de kans maal de financiële impact.

1. Claims

Claims kunnen ontstaan door verwijtbaar handelen. Onderliggende oorzaken kunnen verkorting van de proceduredtijd in het kader van de Omgevingswet, het stijgend aantal Woo- en handhavingsverzoeken en claims (niet zijn de boetes, zoals opgenomen bij 2) n.a.v. datalekken.

2. Datalek van geregistreerde gegevens

De maximale boete kan 4% van de jaaronzet bedragen.

3. Aanbestedingsrisico's

De komende periodes zijn er diverse Europese aanbestedingen. Aanbesteden biedt in beginsel optimale mogelijkheden om de beste prijs-kwaliteitverhouding te behalen. Het opnieuw aanbesteden brengt echter ook financiële risico's met zich mee.

4. Projecten ten laste van het rekeningresultaat

In de financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen (FUGR) staat vermeld dat begrotingswijzigingen (tussentijdse vraag om extra financiële middelen) niet wenselijk zijn. In het project 'Een sterker fundament' is daardoor opgenomen dat de eventuele extra kosten in de exploitatie worden verwerkt en invloed hebben op het rekeningresultaat.

5. Implementatie Omgevingswet

De OD NHN werkt vanaf 2024 volgens de Omgevingswet; de procedures, de kaders waaraan vergunningaanvragen worden getoetst en de regels waarop wordt toegezien, zijn anders dan in 2023. De medewerkers moeten zich de nieuwe procedures en werkwijzen eigenmaken. Dit kost inwerktijd. Dit kan ertoe leiden dat voor het uitvoeren van de bepaalde werkzaamheden tijdelijk meer uren nodig zijn.

3.2.3 Benodigde weerstandscapaciteit

Uit het totaal overzicht van risico's blijkt dat de benodigde weerstandscapaciteit 2024 uitkomt op € 505.000. De ratio beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld benodigde weerstandscapaciteit is $455/505 * 100\% = 90\%$. Daarmee is dit matig om de bestaande risico's te dekken.

Weerstandsnorm		
Waarderingscijfers	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

Daar staat tegenover dat de deelnemers garant staan dat de OD NHN over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen tegenover derden te kunnen voldoen.

3.2.4 Kengetallen financiële positie

Gezien het stijgende belang van toekomstbestendigheid van lokale overheden moet in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basis set van vijf financiële kengetallen opgenomen worden. Het opnemen van kengetallen past in het streven naar meer transparantie en inzicht in de financiële positie. Voor de OD NHN waren de volgende vier kengetallen van toepassing:

- a. Netto schuldquote: geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen;
- b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;

- c. Solvabiliteitsratio: dit is de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen. Deze geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen (eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal);
- d. Structurele exploitatieruimte: saldo van de structurele baten en lasten en saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten, uitgedrukt als percentage. Dit is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te kunnen dragen.

Kengetallen		Verloop van de kengetallen %					
		Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
		Ratio	Ratio	Ratio	Ratio	Ratio	Ratio
A	Netto schuldquote	-17,75	-13,30	-10,67	-11,10	-11,39	-11,84
B	Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-17,75	-13,30	-10,67	-11,10	-11,39	-11,84
C	Solvabiliteitsratio	46,84	40,81	40,81	40,81	40,81	40,81
D	Structurele exploitatieruimte	1,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Toelichting kengetallen

- a. Netto schuldquote: Een ratio van 1 of lager wordt gekwalificeerd als voldoende. Meerjarig voldoet de OD NHN aan deze norm;
- b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: Deze is gelijk aan het kengetal voor de netto schuldquote. Bij de OD NHN is geen sprake van verstrekte leningen;
- c. Solvabiliteitsratio: Een hoge ratio betekent dat de organisatie relatief veel eigen vermogen heeft en goed in staat is om aan de financiële verplichtingen te voldoen. Met een percentage tussen de 20% en 50% valt de OD NHN in de neutrale categorie. In de begroting is rekening gehouden met een algemene reserve van maximaal 2,5% van de exploitatielasten. Deze reservepositie is relatief laag ten opzichte van de financiële verplichtingen. De neutrale categorie wordt gehaald door de tijdelijke bestemmingsreserves en het ontbreken van lopende geldleningen.
- d. Structurele exploitatieruimte: De OD NHN heeft voldoende structurele baten om de structurele lasten te dekken. Hoe hoger het percentage hoe beter.

Op basis van de bovengenoemde kengetallen kan geconcludeerd worden dat de financiële positie van de OD NHN goed is.

3.3 Paragraaf financiering

Deze paragraaf moet volgens artikel 13 van de BBV in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille bevatten en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Op 9 maart 2022 is de laatste versie van het treasury statuut vastgesteld. De belangrijkste punten uit dit statuut zijn:

- Aantrekken van langlopende geldleningen geschiedt door een offerte aan te vragen.
- Uitzettingen van tijdelijke overtollige financiële middelen vindt uitsluitend plaats bij het Agentschap van de Generale Thesaurie van het Ministerie van Financiën.

3.3.1 Marktonwikkeling en rentevisie

De OD NHN heeft een rekening-courantfaciliteit bij de BNG, ter grootte van € 500.000. Het afgelopen jaar is hiervan geen gebruik gemaakt. Op dit moment is er geen financieringsbehoefte anders dan de vooruit ontvangen lumpsumbijdrage van de deelnemers. Ook wordt er geen rente toegerekend binnen de begroting.

3.3.2 Beleidskaders voor de treasury activiteiten

Renterisicobeheer

Risicobeheer geeft een inschatting van de financieringsrisico's die de OD NHN kan lopen. Onder risico's worden verstaan koers- en valutarisico's en de risico's ten aanzien van de rente. De OD NHN heeft geen financiële producten met een koersrisico en bezit geen vreemde valuta. Daardoor is er geen sprake van koers- en valutarisico's.

Het renterisicobeheer is het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de rentelasten van het vreemd vermogen hoger en/of de renteopbrengsten van uitgezette geldmiddelen lager worden dan geraamd. De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) hanteert hiervoor de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. De wet normeert via percentages het maximale risico dat mag worden gelopen op de vaste (renterisiconorm) en de netto vlottende schuld (kasgeldlimiet). De OD NHN heeft momenteel geen leningen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet heeft tot doel het renterisico op de netto vlottende schuld (vlottende korte schuld minus vlottende middelen) te beperken. De kasgeldlimiet bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal. De netto vlottende schuld mag deze norm niet overschrijden.

Kasgeldlimiet		
1	Begrotingstotaal	27.692
2	Toegestane kasgeldlimiet (8,2%)	2.271
3	Vlottende korte schulden	5.398
4	Vlottende middelen	9.464
Toets kasgeldlimiet		
5	Totaal netto-vlottende schuld (3-4)	-4.066
	Toegestane kasgeldlimiet (2)	2.271
	Ruimte (+) Overschrijding (-) = (2) - (5)	6.336

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel het renterisico op langlopende schulden te beperken. De renterisiconorm houdt in dat de aflossingen en renteherzieningen van de bestaande geldleningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal, zijnde de totale lasten.

Renterisiconorm	
Begrotingstotaal	27.692
Renterisiconorm (20%)	5.538
Aflossing en renteherziening	-
Ruimte	5.538

3.3.3 Toerekening rentelasten naar taakvelden

Conform de wettelijke rentebepalingen, geven we in onderstaand overzicht inzicht in de rentebaten en -lasten. De OD NHN heeft geen kortlopende financiering.

Omschrijving	bedragen	
Externe financiering kort en lang		
De externe rentelasten		-
De externe rentebaten (idem)	-/-	15
Saldo rentelasten en rentebaten		-15
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	-
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-
De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	+/+	-15
Rente over eigen vermogen	+/+	-
Rente over voorzieningen	+/+	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		-15
7.4 Milieubeheer	-/-	15
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		15

3.3.4 EMU-saldo

Het saldo van de Economische Monetaire Unie (EMU-saldo) geldt binnen de Europese Unie als een indicator om de gezondheid van de overheidsfinanciën te kunnen bepalen. Dit cijfer geeft aan of een overheid een overschot of een tekort heeft. Gemeenten en gemeenschappelijke regelingen moeten dit cijfer in hun begroting opnemen omdat het Rijk een verplichting heeft naar Europa. Volgens de regels van de EMU zoals vastgelegd in het Verdrag van Maastricht, mag het vorderingstekort niet hoger zijn dan 3% van het bruto binnenlands product. Hiermee wil men de economische sterkte van de Eurolanden behouden.

In onderstaande tabel het (meerjarig) berekende EMU-saldo. De categorieën die van invloed zijn op het EMU-saldo, maar die bij de OD NHN niet voorkomen, zijn niet in de tabel opgenomen.

	T-1	T	T+1	T+2	T+3
EMU saldo	2023	2024	2025	2026	2027
Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (negatief exploitatiesaldo is negatief bedrag)	0	-	-	-	-
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	283	268	290	244	233
Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	251	333	172	161	273
EMU saldo	32	-65	118	82	-40

3.3.5 Vennootschapsbelasting (Vpb)

Overheidsorganisaties zijn sinds 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Voor de wettelijke taken en plustaken zijn de omgevingsdiensten vrijgesteld van Vpb-plicht. Bij de OD NHN geldt dat alle taken onder de wettelijke taken en plustaken vallen. Voor de jaren 2024 t/m 2027 wordt dan ook geen Vpb-plicht verwacht.

3.4 Openbaarheidsparagraaf

3.4.1 Algemeen

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) van kracht geworden. De Woo is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. De Woo legt meer nadruk op actieve openbaarheid: overheden zijn voortaan vaker verplicht informatie uit eigen beweging openbaar te maken. De Woo bevat een algemene zorgplicht om documenten in goede, geordende en toegankelijke staat te houden.

Voor wat betreft de passieve openbaarheid, het openbaar maken van informatie op verzoek, wordt bij de OD NHN op dit moment gewerkt aan een Woo-team, dat nu nog informeel functioneert. Het Woo-team heeft een eigen mailadres, dat verbonden is met het in te vullen Woo-formulier op de website. Hiermee is geregeld dat het Woo-verzoek direct kan worden opgepakt in het Woo-team. Voor wat betreft de actieve openbaarheid is in de Woo geregeld dat elf categorieën van stukken de komende jaren openbaar gemaakt moeten worden. In artikel 3.3. van de Woo worden deze elf informatiecategorieën gefaseerd verplicht gesteld. Dit artikel is nog niet op 1 mei 2022. in werking getreden, maar treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld. Dit koninklijk besluit is nog niet genomen.

3.4.2 Uitbreiding formatie

Vanaf 2019 tot en met 2022 is het aantal Woo-verzoeken gestaag verdubbeld naar ruim 60 verzoeken. Omdat hier sprake is van een structurele ontwikkeling heeft de OD NHN in haar Kadernota 2024 gevraagd om extra financiering om de werkdruk op te vangen van zowel de juristen, Woo-coördinator en administratief medewerkers, als de vakafdelingen. Dit onderwerp is op 12 oktober 2022 aan de orde geweest in het algemeen bestuur via een onderbouwende notitie en een onderzoeksrapport over de stand van zaken bij de decentrale overheden. Op 22 maart 2023 is dit verzoek akkoord bevonden in het algemeen bestuur in combinatie met de reactie van het dagelijks bestuur op de zienswijzen Kadernota 2024. De verdeling van de uitbreiding van het personeelsbestand om deze ontwikkeling het hoofd te bieden, ziet er als volgt uit: 1 fte jurist, 2 fte administratieve medewerker, 0,5 fte Woo-coördinator en 0,5 fte om de belasting op de vakafdelingen op te vangen. Met deze uitbreiding kan de OD NHN in 2024 weer voldoen aan haar verplichtingen behorende bij dergelijke verzoeken.

FINANCIËLE BEGROTING

4 FINANCIËLE BEGROTING

4.1 Overzicht van baten en lasten

	Rekening 2022			begroting 2023			Begroting 2024		
	BATEN	LASTEN	SALDO	BATEN	LASTEN	SALDO	BATEN	LASTEN	SALDO
Programma 1 Milieutaken	14.870	9.160	5.710	12.591	8.769	3.822	18.603	13.731	4.872
Programma 2 VTH-plustaken	8.199	5.795	2.404	9.041	6.286	2.755	9.074	6.672	2.402
Programma 3 Overhead OD NHN		7.168	-7.168	-	6.462	-6.462	15	7.165	-7.150
Onvoorzien Milieutaken	-	-	-	-	60	-60	-	60	-60
Onvoorzien VTH plustaken	-	-	-	-	56	56	-	64	-64
Rente	29	-	29	-	-	-	-	-	-
Vpb (vrijgesteld)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	23.098	22.122	975	21.632	21.632	112	27.692	27.692	0
Mutaties in reserves	135	-	135	-	-	-	-	-	-
Resultaat	23.233	22.122	1.110	21.632	21.632	112	27.692	27.692	0

4.2 Uiteenzetting financiële positie en de toelichting

4.2.1 Uitgangspunten

De kadernota 2024 is door het algemeen bestuur vastgesteld in de vergadering van 22 maart 2023. De kadernota is de basis voor het opstellen van de begroting 2024. De begroting is geïndexeerd met 7,26% (gewogen gemiddelde).

4.2.2 Uurtarief

De uurtarieven 2023 worden geïndexeerd met 7,26%. Het uurtarief 2024 voor het programma Milieu komt daarmee op € 100,16 en voor het programma VTH-plust op € 96,14. Dit uurtarief wordt gehanteerd voor de werkzaamheden die opgenomen zijn in het Uitvoeringsprogramma (UP).

Naast de overgang van een deel van de bodemtaken van de provincie naar de gemeenten, krijgen de gemeente met de inwerkingtreding van de Omgevingswet extra taken erbij die de OD NHN vervolgens uitvoert. Daarnaast komen uit het landelijk klimaatakkoord taken voort op het gebied van duurzaamheid. Dit heeft niet alleen gevolgen voor de primaire afdelingen, maar ook voor de interne organisatie van de OD NHN. De afgelopen jaren is deze onvoldoende meegegroeid met de toename van de taken. Om hierop beter in te spelen, is het van belang dat alle nieuwe taken tegen het gehanteerde uurtarief neergelegd wordt bij de OD NHN. Omdat in het uurtarief een opslag voor overhead zit, komt er ook budget beschikbaar om de interne organisatie (overhead) op orde te brengen en te houden. Dit betekent ook dat nieuwe belegde taken bij de OD NHN geen invloed hebben op het uurtarief.

4.2.3 Bijdragen deelnemers en overige inkomsten

Bijdrage deelnemers

Nadere analyse van de bijdragen van deelnemers over de afgelopen jaren leert dat we naast de structurele lumpsumbijdrage (LS) van de gemeenten nog veel extra inkomsten ontvangen. Hoewel deze extra inkomsten in beginsel een incidenteel karakter hebben, kunnen we stellen dat deze inkomsten grotendeels jaarlijks terugkeren en daarmee voor de OD NHN min of meer structureel zijn. Met ingang van deze begroting willen we een groot deel van deze inkomsten dan ook meenemen in de begroting. Omdat ze buiten de LS vallen, worden aan deze inkomsten in de begroting niet toegewezen aan een individuele deelnemer.

Het voordeel hiervan is dat we vast personeel kunnen aantrekken om het werk uit te voeren in plaats van duurdere inhuur. Daarnaast is het borgen van kennis binnen de organisatie beter te realiseren. Ook komt via de opslag voor overhead (in uurtarief) middelen beschikbaar om onze interne organisatie op orde te brengen. Uit de eerder gemaakte analyse blijkt wel dat we de afgelopen jaren meer dan € 2,0 miljoen per jaar aan aanvullende opdrachten hebben uitgevoerd.

De bijdrage 2024 van de deelnemers zijn als volgt opgebouwd:

rage per deelnemer	Lumpsum bijdrage 2023	Kadernota 2024 WOO	Bodem taken	Indexatie (7,26%)	Bijdrage 2024	Bijdrage OW veehouderij	Bijdrage OW LPG	Bijdrage OW asbest	Totale bijdrage 2024
Gemeente Alkmaar	1.355	25	-	100	1.481	55	-8	31	1.560
Gemeente Bergen	663	12	42	52	770	37	-4	31	834
Gemeente Castricum	673	13	45	53	784	15	-4	31	826
Gemeente Den Helder	896	17	86	72	1.071	4	-5	-	1.069
Gemeente Drechterland	459	9	26	36	529	36	-3	-	563
Gemeente Dijk en Waard	943	18	88	76	1.125	13	-6	31	1.163
Gemeente Enkhuizen	470	9	84	41	604	4	-3	-	605
Gemeente Heiloo	348	7	10	26	391	8	-2	-	397
Gemeente Hollands Kroon	1.747	33	54	133	1.967	86	-10	-	2.044
Gemeente Hoorn	1.508	28	139	122	1.797	3	-9	-	1.790
Gemeente Koggenland	143	3	32	13	191	12	-1	31	233
Gemeente Medemblik	1.289	24	55	99	1.467	81	-8	31	1.572
Gemeente Opmeer	66	1	13	6	86	9	-0	31	126
Gemeente Schagen	806	15	49	63	934	67	-5	31	1.027
Gemeente Stede Broec	108	2	13	9	132	2	-1	-	133
Gemeente Texel	500	9	14	38	561	42	-3	31	631
Provincie Noord-Holland	618	12	-	46	675	-	-	-	675
Totaal Milieutaken	12.591	236	751	986	14.564	473	-71	282	15.248
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	9.041	170	-751	614	9.074	-	-	-	9.074
Totalen bijdragen OD NHN	21.632	406	-	1.600	23.638	473	-71	282	24.322

De (meerjaren) bijdrage van de deelnemers voor de periode 2024-2027:

rage per deelnemer	Bijdrage 2024	Bijdrage 2025	Bijdrage 2026	Bijdrage 2026
Gemeente Alkmaar	1.560	1.560	1.560	1.560
Gemeente Bergen	834	834	834	834
Gemeente Castricum	826	826	826	826
Gemeente Den Helder	1.069	1.069	1.069	1.069
Gemeente Drechterland	563	563	563	563
Gemeente Dijk en Waard	1.163	1.163	1.163	1.163
Gemeente Enkhuizen	605	605	605	605
Gemeente Heiloo	397	397	397	397
Gemeente Hollands Kroon	2.044	2.044	2.044	2.044
Gemeente Hoorn	1.790	1.790	1.790	1.790
Gemeente Koggenland	233	233	233	233
Gemeente Medemblik	1.572	1.572	1.572	1.572
Gemeente Opmeer	126	126	126	126
Gemeente Schagen	1.027	1.027	1.027	1.027
Gemeente Stede Broec	133	133	133	133
Gemeente Texel	631	631	631	631
Provincie Noord-Holland	675	675	675	675
Totaal Milieutaken	15.248	15.248	15.248	15.248
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	9.074	9.074	9.074	9.074
Totalen bijdragen OD NHN	24.322	24.322	24.322	24.322

Overige inkomsten

De overige inkomsten onderscheiden we in overige bijdragen deelnemers, specifieke uitkeringen / subsidies en overige bijdragen. Voor zover deze opdrachten een structureel karakter hebben (meer dan 3 jaar) kunnen deze gebruikt worden als dekking voor structurele lasten (vooral op het gebied van personeel).

Overige inkomsten	2024	2025	2026	2027
Extra opdrachten deelnemers (buiten LS)	1.988	1.988	1.988	1.988
Specifieke uitkeringen	733	733	733	-
Overige bijdragen	634	634	634	-
Totaal	3.355	3.355	3.355	1.988

De overige bijdragen van de deelnemers bestaan uit de bijdragen van extra opdrachten buiten de lumpsum, die in beginsel een incidenteel karakter hebben, maar doordat ze jaarlijks steeds terugkeren een structurele stroom van inkomsten genereren. Zo zijn er (structurele) bijdragen voorzien van vier gemeenten die een vast aantal uren vertegenwoordigen.

De Rijks- en provinciale overheden gaan steeds meer specifieke uitkeringen en subsidies verstrekken aan de omgevingsdiensten. Deze bijdragen worden gegeven onder voorwaarden en ten behoeve van een bepaald openbaar belang en waarover omgevingsdiensten verantwoording moeten afleggen.

In deze begroting zijn onder de overige bijdragen de specifieke uitkeringen die de OD NHN ontvangt voor energiebesparende maatregelen. Deze regelingen lopen tot en met 2026.

4.3 Meerjarenraming 2025-2027

4.3.1 Meerjaren exploitatie

Meerjarenraming 2025- 2027	BATEN 2025	LASTEN 2025	SALDO 2025	BATEN 2026	LASTEN 2026	SALDO 2026	BATEN 2027	LASTEN 2027	SALDO 2027
Programma 1 Milieutaken	18.603	13.730	4.873	18.603	13.729	4.874	17.236	12.362	4.874
Programma 2 VTH plustaken	9.074	6.672	2.402	9.074	6.672	2.402	9.074	6.672	2.402
Programma 3 Overhead	15	7.166	-7.151	15	7.167	-7.152	15	7.167	-7.152
Onvoorzien Milieutaken	-	60	-60	-	60	-60	-	60	-60
Onvoorzien VTH plustaken	-	64	-64	-	64	-64	-	64	-64
Treasury	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vpb (vrijgesteld)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	27.692	27.692	-	27.692	27.692	-	26.325	26.325	-
mutaties reserves per programma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat	27.692	27.692	-	27.692	27.692	-	26.325	26.325	-

4.3.2 Meerjaren balans

ACTIVA	01-01-2023	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Materiële vaste activa	756	394	789	671	589	629
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-
Totaal vaste activa	756	394	789	671	589	629
Uitzettingen < 1 jaar	8.620	7.789	7.394	7.511	7.593	7.554
Liquide middelen	250	250	250	250	250	250
Overlopende activa	710	710	710	710	710	710
Totaal vlottende activa	9.580	8.749	8.354	8.471	8.553	8.514
Totaal Activa	10.336	9.143	9.143	9.143	9.143	9.143
PASSIVA	01-01-2023	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Eigen vermogen	3.731	3.731	3.731	3.731	3.731	3.731
Exploitatiesaldo	1.110	-	-	-	-	-
Voorzieningen	13	13	13	13	13	13
Vaste schulden	-	-	-	-	-	-
Totaal vaste passiva	4.855	3.745	3.745	3.745	3.745	3.745
Netto vlottende schulden < 1 jaar	698	698	698	698	698	698
Overlopende passiva	4.783	4.700	4.700	4.700	4.700	4.700
Totaal vlottende passiva	5.481	5.398	5.398	5.398	5.398	5.398
Totaal Passiva	10.336	9.143	9.143	9.143	9.143	9.143

Verloopoverzicht reserves

Reserves	01-01-2023	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Algemene Reserve	339	339	339	339	339	339
Bestemmingsreserve impulsbudget cultuur	166	166	166	166	166	166
Bestemmingsreserve Masterplan ICT	1.936	1.936	1.936	1.936	1.936	1.936
Bestemmingsreserve VTH plus	1.289	1.289	1.289	1.289	1.289	1.289
Totaal	3.731	3.731	3.731	3.731	3.731	3.731

Algemene reserve:

Doel: Deze reserve vormt het weerstandsvermogen (de buffer voor het opvangen van risico's en incidentele tegenvallers waarvoor geen bestemmingsreserves of voorzieningen bestaan) om mogelijke toekomstige financiële tegenvallers incidenteel op te vangen zonder dat de continuïteit van de uitvoering van de taken in gevaar komt.

Toelichting: Het bedrag is opgebouwd door storting van positief rekeningresultaat tot 2,5% van de lasten van het betreffende jaar.

Bestemmingsreserve Impuls cultuur- & mensontwikkeling:

Doel: Deze intensivering is opgenomen als onderdeel van het bedrijfsplan en is noodzakelijk gezien het invoeren van Het Nieuwe Werken, het overbruggen van de geconstateerde cultuurverschillen, het invoeren van digitaal handhaven, coaching en om- en bijscholing.

Storting: Conform het bedrijfsplan bij de oprichting van de OD NHN.

Toelichting: In 2024 kunnen onttrekkingen plaatsvinden uit deze reserve voor de gevolgen van de strategische personeelsplanning.

Bestemmingsreserve Masterplan ICT:

Doel: Bij de start van het Masterplan ICT is inzichtelijk gemaakt welke acties moeten plaatsvinden en wat de financiële consequenties daarvan zijn. Wanneer deze kosten werkelijk worden gemaakt is niet met zekerheid te zeggen. In deze bestemmingsreserve worden de exploitatieoverschotten en -tekorten op het MP ICT per jaar verrekend.

Mutaties: Via resultaatbestemming c.q. begrotingswijziging conform exploitatieresultaat.

Bestemmingsreserve VTH-plustaken:

Doel: Dekken van de kosten in het kader van nog te verrichten werkzaamheden VTH-plustaken.

Mutaties: Storting of onttrekking van het exploitatiesaldo VTH-plustaken.

4.3.3 Meerjarig incidentele baten en lasten

Omschrijving incidentele posten	Prog.	2024		2025		2026		2027	
		baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten
Inhuur personeel	Milieu		1.367		1.367		1.367		-
Specifieke uitkeringen	Milieu	1.367		1.367		1.367		-	
totaal		1.367	1.367	1.367	1.367	1.367	1.367	-	-

Presentatie van het structurele begrotingssaldo	2024	2025	2026	2027
Saldo baten en lasten	-	-	-	-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Begrotingssaldo na bestemming	-	-	-	-
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-	-	-	-
Structureel begrotingssaldo	-	-	-	-

4.3.4 Meerjarig Investeringsoverzicht

Omschrijving	Afschr. termijn	Investering 2023	Investering 2024	Investering 2025	Investering 2026	Investering 2027
Voorzieningen meubilair en inrichting						
Inrichting pand	10	50	50			
Aanpassing pand (keukens)	10	30				
Werkplek (bureau + bureaustoel)	10	20	20	10	10	10
ICT-voorzieningen						
Ipads	3	35	13	3	35	13
Iphones	3	38	68	68	38	68
Laptops	3	78	182	91	78	182
Totaal investeringen		251	333	172	161	273

4.4 Overzicht naar taakveld

Begroting	BATEN 2024	LASTEN 2024	SALDO 2024	taakveld
Programma 1 Milieutaken	17.502	12.223	5.279	7.4 Milieubeheer
Programma 2 VTH plustaken	9.080	7.131	1.949	7.4 Mileubeheer
Programma 3 Overhead	-	7.183	-7.183	0.4 Overhead
Onvoorzien Milieutaken	-	60	-60	0.8 Overige baten en lasten
Onvoorzien VTH plustaken	-	64	-64	0.8 Overige baten en lasten
Rente	-	-	-	0.5 Treasury
Vpb (vrijgesteld)	-	-	-	0.9 Vennootschapbelasting
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	0.5 Algemene dekkingsmiddelen
Saldo van baten en lasten	26.582	26.661	-79	
mutaties reserves per programma	-	-	-	0.10 Mutaties reserves
Resultaat	26.582	26.661	-79	

5 BIJLAGE: STEMVERHOUDINGEN VASTSTELLEN BEGROTING

Deelnemende partijen	In te brengen budget in 2023	Aantal inwoners per 1 januari 2022	Gewogen stemmen obv financiële inbreng incl. provincie (van belang voor stemmen provincie)		Gewogen stemmen obv aantal inwoners		Bepaling stemverhouding AB (gemiddelde uit gewogen stemmen financiële inbreng (gemeenten zonder provincie) en gewogen stemmen obv aantal inwoners)			Aantal stemmen afgerond / gecorrigeerd vanaf 1 januari 2023
			%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	
Gemeente Den Helder	€ 895.642	56.334	4,14%	4	8,41%	8	7,48%	8,41%	5,56	6
Gemeente Hollands Kroon	€ 1.747.255	48.778	8,08%	8	7,29%	7	14,59%	7,29%	7,66	8
Gemeente Schagen	€ 806.097	46.833	3,73%	4	6,99%	7	6,73%	6,99%	4,80	5
Gemeente Texel	€ 499.806	13.687	2,31%	2	2,04%	2	4,17%	2,04%	2,18	2
<i>Regio Kop van Noord-Holland</i>	<i>€ 3.948.800</i>	<i>165.632</i>								<i>21</i>
Gemeente Drechterland	€ 458.510	19.983	2,12%	2	2,98%	3	3,83%	2,98%	2,38	2
Gemeente Enkhuizen	€ 469.860	18.620	2,17%	2	2,78%	3	3,92%	2,78%	2,35	2
Gemeente Hoorn	€ 1.507.754	74.298	6,97%	7	11,10%	11	12,59%	11,10%	8,29	8
Gemeente Koggenland	€ 142.801	22.940	0,66%	1	3,43%	3	1,19%	3,43%	1,62	2
Gemeente Medemblik	€ 1.289.231	45.464	5,96%	6	6,79%	7	10,77%	6,79%	6,15	6
Gemeente Opmeer	€ 65.942	12.074	0,30%	0	1,80%	2	0,55%	1,80%	0,82	1
Gemeente Stedebroec	€ 107.733	21.947	0,50%	0	3,28%	3	0,90%	3,28%	1,46	1
<i>Regio West-Friesland</i>	<i>€ 4.041.831</i>	<i>215.326</i>								<i>22</i>
Gemeente Alkmaar	€ 1.355.385	110.783	6,27%	6	16,55%	17	11,32%	16,55%	9,75	10
Gemeente Bergen	€ 663.304	29.723	3,07%	3	4,44%	4	5,54%	4,44%	3,49	4
Gemeente Castricum	€ 673.301	36.263	3,11%	3	5,42%	5	5,62%	5,42%	3,86	4
Gemeente Heiloo	€ 347.969	24.144	1,61%	2	3,61%	4	2,91%	3,61%	2,28	2
Gemeente Dijk en Waard	€ 942.730	87.695	4,36%	4	13,10%	13	7,87%	13,10%	7,34	7
<i>Regio Alkmaar</i>	<i>€ 3.982.689</i>	<i>288.608</i>								<i>27</i>
Inbreng totaal gemeenten	€ 11.973.320									
Provincie Noord-Holland	€ 9.658.844		44,65%	45					30,00	30
Totaal	€ 21.632.164	669.566	100%	100	100%	100	100%	100%	100	100
Maximum aantal stemmen				100		100				

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Postbus 2095
1620 EB HOORN

Onderwerp

Zienswijze op jaarstukken 2022 en begroting 2024 OD NHN

Uw kenmerk
36985193

Ons kenmerk

Bijlagen

-

Uw brief van
26 april 2023

Behandeld door

Datum
22 juni 2023

Geacht bestuur,

Op 26 april 2023 heeft u ons uw jaarrekening 2022 en ontwerpbegroting 2024 toegezonden. Conform de afspraken heeft u de raad verzocht haar zienswijze kenbaar te maken.

De gemeenteraad van Alkmaar heeft de jaarrekening en ontwerpbegroting behandeld in de raadsvergadering van 22 juni 2023. Met deze brief informeren wij u dat de raad heeft besloten:

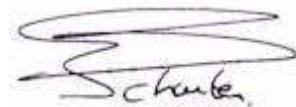
1. geen zienswijze af te geven ten aanzien van de Jaarstukken 2022 OD NHN;
2. de volgende zienswijze af te geven ten aanzien van de Begroting 2024 van de OD NHN:
In de zienswijze van de gemeenteraad op de Kadernota is aangegeven dat wij akkoord gaan met indexatie conform de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR), onder voorbehoud dat gemeenten door het Rijk voldoende worden gecompenseerd voor de gestegen lonen en prijzen in 2024. Het is momenteel nog niet duidelijk of voldoende compensatie is in de meicirculaire van het Rijk. We verzoeken de OD NHN om indien gemeenten onvoldoende gecompenseerd worden voor de indexatie dit te agenderen voor de regietafel GR'en.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders van Alkmaar,

mw.dr. A.M.C.G. (Anja) Schouten, burgemeester

R.M. (Robert) Reus, gemeentesecretaris

RAADSBESLUIT Bergen

De raad van de gemeente Bergen:

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 9 mei 2023 ;

gezien het advies van de algemene raadscommissie d.d. 15 juni 2023 ;

gelet op het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regelingen;

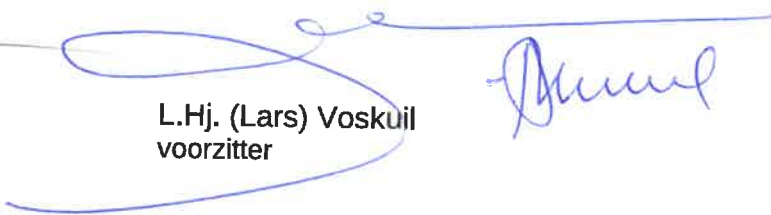
besluit:

1. een positieve zienswijze af te geven ten aanzien van de jaarrekening 2022 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;
2. een positieve zienswijze af te geven ten aanzien van het Algemeen Bestuur besluit resultaatbestemming 2022 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;
3. ten aanzien van de begroting 2024 wordt verzocht meerjarig een gemiddelde indexatie toe te passen op de jaarlijkse bijdragen van de deelnemers;
4. voor het overige een positieve zienswijze af te geven ten aanzien van de begroting 2024 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;
5. dit besluit kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Bergen in de openbare raadsvergadering van d.d. 22 juni 2023.

mr. J.G.S. (Janne) Pijnenborg
griffier

L.Hj. (Lars) Voskuil
voorzitter

Onderwerp: Raadsbesluit zienswijze jaarrekening 2022
en begroting 2024 OD NHN
Zaaknr: Z23 125058
Documentnr: D632632

RAADSBESLUIT Castricum

De raad van de gemeente Castricum:

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 16 mei 2023;

gezien het advies van de commissie d.d. 15 juni 2023;

gelet op het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regelingen;

b e s l u i t:

1. een positieve zienswijze af te geven ten aanzien van de jaarrekening 2022 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;
2. een positieve zienswijze af te geven ten aanzien van het Algemeen Bestuur besluit resultaatbestemming 2022 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;
3. ten aanzien van de begroting 2024 wordt verzocht meerjarig een gemiddelde indexatie toe te passen op de jaarlijkse bijdragen van de deelnemers;
4. voor het overige een positieve zienswijze af te geven ten aanzien van de begroting 2024 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;
5. dit besluit kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Castricum in de openbare raadsvergadering van d.d. 22 juni 2023.

Mevrouw R. Slootweg MSc
griffier

Mevrouw H.C. Heerschop
waarnemend burgemeester

Vergadering d.d.	: 3 juli 2023
Besluit nummer	:
Onderwerp	: Voorstel met betrekking tot zienswijze jaarstukken 2022 en begroting 2024 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

De raad van de gemeente Den Helder;

gelezen het raadsvoorstel van het college van burgemeester en wethouders van Den Helder van 23 mei 2023,

besluit:

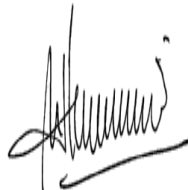
1. een negatieve zienswijze in te dienen, omdat door de late verzending van de stukken, de stukken niet gedetailleerd nagelopen konden worden met het verzoek in de toekomst deze wijzigingen in de plannings en de daar bijbehorende gevolgen vroegtijdig en helder te formuleren

Aldus besloten in de raadsvergadering van 3 juli 2023

voorzitter
J.A. de Boer MSc.

griffier
mr. drs. M. Huisman

RAADSVORSTEL

Zaaknummer:	0000571491
Onderwerp:	Omgevingsdienst Noord-Holland Noord jaarstukken 2022 en begroting 2024
Datum raadsvergadering:	20 juni 2023
Agendapunt:	6n
Portefeuillehouder:	N. Langedijk
Programma begroting:	Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Publiekssamenvatting

Jaarlijks zenden de verbonden partijen de ontwerpbegroting van het volgende jaar en de jaarrekening van het afgelopen jaar naar de deelnemende gemeenten met het verzoek om een zienswijze. Uit de jaarrekening blijkt dat de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (hierna OD NHN) het jaar met een positief saldo afsluit. Dit resultaat wordt in hoofdzaak veroorzaakt doordat er vacatures niet of later zijn ingevuld en minder is ingehuurd. De OD NHN wil een gedeelte van deze gelden teruggeven aan de deelnemers, maar ook een gedeelte gebruiken om o.a. loonkostenstijging op te vangen en de bedrijfsvoering te versterken.

De stukken zijn compleet en geven een goed inzicht in de activiteiten van de OD NHN, maar er wordt voorgesteld bestemmingsreserves in te stellen, zonder dat dit uitvoerig is uitgewerkt. Daarom besluit de raad wel in te stemmen met de stukken, maar ook een zienswijze af te geven voor de jaarrekening 2022 en voor onderdeel 1, 4 en 5 van de resultaatbestemming 2022.

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit:

1. een zienswijze af te geven voor de jaarrekening 2022 van de OD NHN;
2. een zienswijze af te geven voor de resultaatbestemming 2022 (onderdeel 1, 4 en 5) van de OD NHN;
3. geen zienswijze af te geven voor de ontwerpbegroting 2024 en het jaarverslag 2022 van de OD NHN, maar het college te verzoeken om het tekort van €29.994,- op te nemen in de Kadernota 2024 van Dijk en Waard;
4. het college te verzoeken dit besluit aan het Dagelijks Bestuur van de OD NHN kenbaar te maken.

Inleiding

Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (hierna OD NHN) heeft het jaarverslag 2022, de jaarrekening 2022, de resultaatbestemming 2022 en de ontwerpbegroting 2024 toegestuurd en verzoekt om een reactie hierop.

Jaarverslag 2022

De OD NHN heeft ondanks de pandemie haar werkprocessen voortgezet en zich voorbereid op de Omgevingswet. Ze hebben gemeenten ondersteund bij Omgevingsscans en het opstellen van Omgevingsplannen en -visies. Daarnaast hebben ze een nieuw Register Externe Veiligheidsrisico's gevuld met gegevens over risicovolle activiteiten. De jaarstukken 2022 zijn compleet en geven een goed inzicht in de activiteiten van de OD NHN en daarom wordt voorgesteld geen zienswijze af te geven.

Jaarrekening 2022

De jaarrekening van 2022 toont een positief resultaat van €1.110.040,-. Het positieve deel wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door moeilijkheden op de arbeidsmarkt, wat resulteerde in onvervulde vacatures en minder uitbesteding. Het negatieve deel wordt voornamelijk veroorzaakt door extra uitbesteding voor provinciale taken, zoals stikstof en de afhandeling van Woo-verzoeken. De accountant heeft de jaarrekening goedgekeurd, maar er is geen uitgebreide toelichting of 'plan' voor de voorgestelde bestemmingsreserve en daarom wordt voorgesteld een zienswijze af te geven.

Resultaatbestemming 2022

Door het Dagelijks Bestuur wordt aan het Algemeen Bestuur van de OD NHN voorgesteld het positieve resultaat van de jaarrekening 2022 de volgende bestemming te geven:

1. het negatieve exploitatiesaldo Masterplan ICT niet te onttrekken aan de reserve Masterplan ICT;
2. geen middelen te storten in de Algemene reserve;
3. een bestemmingsreserve CAO (€ 1.047.000) in te stellen;
4. een bestemmingsreserve verstevigen bedrijfsvoering Milieu (€ 248.000,-) in te stellen;
5. een bestemmingsreserve verstevigen bedrijfsvoering VTH-plus (€ 152.000,-) in te stellen;
6. een bedrag van € 927.291 te onttrekken aan de bestemmingsreserve VTH-plus;
7. een bedrag van € 590.331 te restitueren aan de deelnemers naar verhouding van de lumpsum bijdrage milieutaken.

Onderdeel 1 wordt gefinancierd door de deelnemers en wordt al gedekt door een bestemmingsreserve. Hierover heeft in 2018 besluitvorming plaatsgevonden, waarbij een jaarlijkse bijdrage wordt verleend voor het op orde brengen en houden van ICT en daaraan gerelateerde zaken. Voor de bestemmingsreserve zoals genoemd onder onderdelen 4 en 5 is geen uitgebreide toelichting gegeven en ook ontbreekt een plan waarmee de besteding beoordeeld kan worden. Daarom wordt voorgesteld voor de onderdelen 1, 4 en 5 een zienswijze af te geven.

Onderdeel 3 is autonoom en daar moet aan voldaan worden. Onderdeel 6 betreft gelden die door de provincie vanwege extra werkzaamheden als plustaak bij de OD zijn ondergebracht. De gemeentelijke deelnemers hebben geen direct belang bij dit beslispunt. Onderdeel 7 houdt in dat wij naar rato geld terug gaan ontvangen. Voor Dijk en Waard zal dit €43.955,- bedragen. Voor deze onderdelen wordt voorgesteld geen zienswijze af te geven.

Ontwerpbegroting 2024

Eerder dit jaar heeft de raad een zienswijze kunnen afgeven op de Kadernota 2024 van de OD NHN. In de Kadernota 2024 werd naast een indexatie van de jaarlijkse bijdrage met 7,26 %, ook € 406.000,- structureel gevraagd vanwege toename van verzoeken in het kader van de Wet open overheid (Woo). Dit betrof formatie-uitbreiding. Voor de gevolgen van de invoering van de Omgevingswet werd een PM post voorgesteld. De raad heeft de volgende zienswijze afgegeven:

- *in te stemmen met de uitbreiding van de bestaande formatie met 3 FTE en daarbij behorende salariskosten voor de behandeling van verzoeken inzake de Wet open overheid, echter te verzoeken deze te monitoren en separaat te verantwoorden in de periodieke uitvoeringsrapportage(s) alsmede in de jaarstukken;*

- *niet in te stemmen met de voorgestelde jaarlijkse verhoging van €406.000,- voor de afhandeling van Woo-verzoeken en te verzoeken dit bedrag aan te passen naar het bedrag dat voor 3 FTE nodig is;*
- *niet in te stemmen met de voorgestelde indexatie(percentage) van 7,26% en te verzoeken het percentage dat door de Regietafel gecommuniceerd is (7,1%) aan te houden.*

Door merendeel van de deelnemers is een positieve zienswijze afgegeven voor de indexatie en de verhoging voor Woo-verzoeken. Dit is verwerkt in de nu voorliggende ontwerpbegroting 2024.

De OD NHN presenteert een meerjarige begroting met drie programma's: Milieutaken, VTH-plustaken en Overhead. De begroting geeft inzicht in de bijdrage van de deelnemers, beleidsvoornemens en financiële kaders. Voorgesteld wordt geen zienswijze af te geven

Beoogd effect

Het standpunt van Dijk en Waard over de jaarstukken 2022 en ontwerpbegroting 2024 van OD NHN kenbaar maken aan het Dagelijks Bestuur van de OD NHN.

Kader

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) vormt het wettelijk kader. Daarnaast is de werkwijze vastgelegd in diverse bovenregionale regelingen, te weten de Gemeenschappelijke Regeling zelf, de door de raden in Noord-Holland Noord vastgestelde Uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen (FUGR 2019) en de bovengenoemde notitie 'Informatievoorziening Gemeenschappelijke Regelingen'.

De Wgr vereist dat een gemeenschappelijke regeling vóór 30 april de voorlopige jaarrekening naar de deelnemende gemeenten en provincie stuurt en dat de ontwerpbegroting 12 weken voorafgaand aan de vaststelling wordt gestuurd en dat de raden in de gelegenheid worden gesteld om een zienswijze naar voren te brengen.

Bij vorenstaande dient wel gemeld te worden dat de stukken eind april zijn ontvangen terwijl volgens de FUGR 2019 de stukken voor 15 april aan de deelnemers verzonden moeten zijn.

Motivering per besluitpunt

1. een zienswijze af te geven voor de jaarrekening 2022 van de OD NHN

De jaarstukken 2022 zijn compleet en geven een goed inzicht in de activiteiten van de OD NHN en de jaarrekening 2022 sluit met een positief resultaat van €1.110.040, -. Ook heeft de accountant voor de jaarrekening 2022 een goedkeurende verklaring afgegeven. Daarmee is de jaarrekening rechtmatig en conform de geldende regelgeving (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten). In de jaarrekening zijn bestemmingsreserves vermeld zonder bijbehorend plan. Daarom wordt voorgesteld een zienswijze af te geven.

2. een zienswijze af te geven voor de resultaatbestemming 2022 (onderdeel 1, 4 en 5) van de OD NHN

Door het Algemeen Bestuur is besloten om voor een gedeelte van het positieve resultaat bestemmingsreserve aan te leggen, hetgeen zal zorgen dat de deelnemers bij tegenvallers niet achteraf extra hoeven bij te dragen. Ook is besloten om een gedeelte uit te keren aan de deelnemers. De teruggave voor Dijk en Waard bedraagt €42.955,-. Echter voor de voorgestelde bestemmingsreserves is geen uitgebreide toelichting gegeven en/of plan gepresenteerd.

3. *geen zienswijze af te geven voor de ontwerpbegroting 2024 van de OD NHN, maar het college te verzoeken om het tekort van €29.994,- op te nemen in de Kadernota 2024 van Dijk en Waard.*

De OD NHN heeft voldoende motivatie gegeven voor de ontwikkelingen in de ontwerpbegroting. Er zijn ook enkele autonome of onafwendbare ontwikkelingen. En de gevolgen van de invoering van de Omgevingswet kunnen nog niet volledig worden beoordeeld. voorgesteld wordt geen zienswijze in te dienen en het tekort van €29.994,- op te nemen in de Kadernota 2024 van Dijk en Waard.

Kanttekeningen en risico's

1. Algemeen Bestuur beslist over reactie op de zienswijzen

Omdat de gemeenschappelijke regeling OD NHN bestaat uit meerdere deelnemers kan het zijn dat er verschillende zienswijzen worden ingebracht. Uiteindelijk beslist het Algemeen Bestuur over de ingediende zienswijzen en pas daarna zullen de stukken definitief worden en zal de terug te ontvangen bijdrage definitief worden.

2. Risico op hogere kosten door extra bodemtaken

De gemeenten ontvangen geen financiering voor deze taken. Het rijk heeft aangegeven de ontwikkelingen te volgen en pas over de brug te komen met een financiering als er een tekort dreigt.

3. Invoering van de Omgevingswet

De gevolgen van de invoering van de Omgevingswet worden deels inzichtelijk gemaakt. Het is mogelijk dat uit deze invoering nog een verhoging van de financiële bijdrage voortvloeit.

Alternatieven

Er zijn geen andere (logische) alternatieven overwogen, anders dan geen zienswijze afgeven.

Samenwerking en participatie

Er heeft geen participatie en inspraak over dit voorstel plaatsgevonden.

Heeft het voorstel financiële gevolgen?

Dit voorstel heeft financiële gevolgen. De jaarrekening 2022 sluit af met een positief resultaat, waarvan wordt voorgesteld deze terug te geven aan de deelnemers. De teruggave voor Dijk en Waard bedraagt €42.955,-. Dit zal door ons worden verwerkt in de najaarsrapportage 2023.

Wanneer de ontwerpbegroting 2024 van de OD NHN wordt vastgesteld zoals voorgesteld, wordt de bijdrage van Dijk en Waard:

Bijdrage Dijk en Waard	Lumpsum bijdrage 2023	Kadernota 2024 Woo	Bodem-taken	Indexatie (7,26%)	Bijdrage 2024	Bijdrage Ow veehouderij	Bijdrage Ow LPG	Bijdrage Ow asbest	Totale bijdrage 2024	Totale bijdrage 2025	Totale bijdrage 2026
	€ 943.000	€ 18.000	€ 88.000	€ 72.000	€ 1.121.000	€ 13.000	-€ 5.000	€ 31.000	€ 1.160.000	€ 1.160.000	€ 1.160.000
In begroting Dijk en Waard											
Lumpsum Aanvullend									€ 1.034.100,00	€ 1.034.100,00	€ 1.034.100,00
									€ 95.906,00	€ 95.906,00	€ 95.906,00
Vershil (tekort)									€ 29.994,00	€ 29.994,00	€ 29.994,00

Voorgesteld wordt om dit verschil te verwerken in de Kadernota 2024 van Dijk en Waard.

Communicatie

Er heeft geen communicatie (met de bewoners en ondernemers) over dit voorstel plaatsgevonden.

Uitvoering

Wanneer de raad een besluit heeft genomen, wordt dit kenbaar gemaakt aan het Dagelijks Bestuur van de OD NHN. Het Dagelijks Bestuur formuleert een bestuurlijke reactie op alle ingekomen zienswijzen en legt deze voor aan het Algemeen Bestuur. In deze vergadering worden de stukken definitief vastgesteld.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. 4.1 AB-besluit jaarrekening 2022;
2. 4.1 Dashboard OD NHN jaarrekening 2022;
3. 4.1 definitief concept jaarrekening 2022 OD NHN;
4. 4.1 definitief concept accountantsverslag 2022 GR OD NHN;
5. 4.1.a definitief begeleidende brief jaarstukken 2022 en begroting 2024;
6. 4.2 concept AB-besluit resultaatbestemming 2022;
7. 4.3 AB besluit begroting 2024;
8. 4.3 OD NHN begroting 2024.

Bijlagen ter informatie

Onderwerp:	Omgevingsdienst Noord-Holland Noord jaarstukken 2022 en begroting 2024
Zaaknummer:	0000571491
Datum raadsvergadering:	20 juni 2023
Agendapunt:	6n

De raad van de gemeente Dijk en Waard;

gelet op Wet gemeenschappelijke regelingen, artikel 58b, de Governance gemeenschappelijke regelingen Noord-Holland Noord en de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke regelingen 2019 (FUGR 2019).

besluit:

1. een zienswijze af te geven voor de jaarrekening 2022 van de OD NHN;
2. een zienswijze af te geven voor de resultaatbestemming 2022 (onderdeel 1, 4 en 5) van de OD NHN;
3. geen zienswijze af te geven voor de ontwerpbegroting 2024 en het jaarverslag 2022 van de OD NHN, maar het college te verzoeken om het tekort van €29.994,- op te nemen in de Kadernota 2024 van Dijk en Waard;
4. het college te verzoeken dit besluit aan het Dagelijks Bestuur van de OD NHN kenbaar te maken.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 20 juni 2023

De griffier (a.i.),

De voorzitter,

E. van der Voorde

M.F. Poorter

Besluit van de gemeenteraad

Zaaknummer: 119301, nr. 2023-30

De raad van de gemeente Drechterland;

Overwegende dat

- de raad in de gelegenheid wordt gesteld om zijn zienswijzen kenbaar te maken op de jaarstukken 2022 en de begrotingen 2024 van de Gemeenschappelijke Regelingen waaraan de gemeente deelneemt;

Gelet op artikel 34b en 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 juni 2023

b e s l u i t :

Met betrekking tot:

1. Veiligheidsregio Noord-Holland Noord:
 - 1.1 een positieve zienswijze af te geven op de jaarstukken 2022 en daarbij tevens in te stemmen met de voorgestelde bestemming van €164.000 voor de Algemene Reserve;
 - 1.2 een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2024 (inclusief de taakstelling);
 - 1.3 geen wensen en bedenkingen (zienswijze) te geven op het voorstel "Oprichting Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's".
2. Recreatieschap Westfriesland:
 - 2.1 een positieve zienswijze af te geven op de jaarstukken 2022;
 - 2.2 een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2024.
3. Westfries Archief:
 - 3.1 een positieve zienswijze af te geven op de jaarstukken 2022;
 - 3.2 een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2024.
4. GGD Hollands Noorden:
 - 4.1 een positieve zienswijze af te geven op de jaarstukken 2022 , maar het dagelijks bestuur van te verzoeken om alles in het werk te stellen om in het vervolg een goedkeurende verklaring voor rechtmatigheid te ontvangen.
 - 4.2 een positieve zienswijze af te geven ten aanzien van de begroting 2024 met de uitzondering om de kosten voor informatiebeveiliging en privacybescherming volledig op te vangen middels vermindering van de dienstverlening.
 - 4.3 het algemeen bestuur te verzoeken een verhoging van de algemene deelnemersbijdrage 2024 voor de structurele kosten van de informatiebeveiliging en privacybescherming, te heroverwegen en de incidentele kosten op te vangen binnen de begroting 2024 om de voorgestelde vermindering van dienstverlening te beperken.
5. SSC DeSom:
 - 5.1 een positieve zienswijze af te geven op de jaarstukken 2022;
 - 5.2 een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2024.

6. Omgevingsdienst Noord-Holland Noord:
 - 6.1 een positieve zienswijze af te geven op de jaarrekening 2022 en de resultaatbestemming 2022;
 - 6.2 een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2024.

7. WerkSaam Westfriesland:
 - 7.1 Een positieve zienswijze af te geven op de jaarstukken 2022;
 - 7.2 Een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2024.

8. Afvalbeheer Westfriesland:
 - 8.1 kennis te nemen van de jaarstukken 2022;
 - 8.2 een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2024.

9. SED organisatie:
 - 9.1 kennis te nemen van de jaarstukken 2022
 - 9.2 een positieve zienswijze af te geven op de voorjaarsnota 2023;
 - 9.3 een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2024; we erkennen dat dit een realistische begroting is. Structurele lasten horen niet incidenteel gedekt te worden om de taken zoals afgesproken uit te voeren.

10. Algemeen
 - 10.1 alle GR'en een algemene taakstelling op te leggen van 1% van de begrotingen en de besturen te verzoeken met voorstellen te komen voor de wijze van invulling van deze taakstelling.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Drechterland in zijn openbare vergadering van 3 juli 2023.

De raad voornoemd,
de griffier,

A. Van Langen

de voorzitter,

M. Pijl

De raad van de gemeente Enkhuizen;

De raad in de gelegenheid wordt gesteld om zijn zienswijzen kenbaar te maken op de jaarstukken 2022 en de begrotingen 2024 van de Gemeenschappelijke Regelingen waaraan de gemeente deelneemt;

Gelet op artikel 34b en 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en de financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen 2019

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 mei 2023
Nummer 2023033

b e s l u i t :

1. Met betrekking tot de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord:
 - A. De raad geeft een positieve zienswijze af op de jaarstukken 2022 en stemt in met de voorgestelde bestemmingen van de positieve resultaten;
 - B. De raad geeft een positieve zienswijze af op de begroting 2024 (inclusief de taakstelling);
 - C. De raad geeft geen wensen en bedenkingen (zienswijze) op het voorstel "Oprichting Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's".
2. Met betrekking tot het Recreatieschap Westfriesland;
 - A. De raad geeft een positieve zienswijze af op de jaarstukken 2022;
 - B. De raad geeft een positieve zienswijze af op de begroting 2024
3. Met betrekking tot het Westfries Archief;
 - A. De raad geeft een positieve zienswijze af op de jaarstukken 2022;
 - B. De raad geeft een positieve zienswijze af op de begroting 2024.
4. Met betrekking tot het GGD Hollands Noorden;
 - A. De raad geeft een positieve zienswijze af op de jaarstukken 2022 van GGD Hollands Noorden onder voorwaarde dat het dagelijks bestuur een plan van aanpak met betrekking tot de inkoop- en aanbestedingsrechtmatigheid opstelt;
 - B. De raad geeft een positieve zienswijze af op de begroting 2024 met uitzondering van de voorgestelde vermindering van de dienstverlening om de kosten voor informatiebeveiliging en privacybescherming op te vangen;
 - C. De raad verzoekt het Algemeen Bestuur om een verhoging van de algemene deelnemersbijdrage 2024 voor de structurele kosten van informatiebeveiliging en privacybescherming te heroverwegen en de incidentele kosten op te vangen binnen de begroting 2024.
5. Met betrekking tot het SSC DeSom;
 - A. De raad geeft een positieve zienswijze af over de jaarstukken 2022;
 - B. De raad geeft een positieve zienswijze af over de de begroting 2024.
6. Met betrekking tot de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;
 - A. De raad geeft een positieve zienswijze af op de jaarrekening 2022 en de resultaatbestemming 2022;
 - B. De raad geeft een positieve zienswijze af op de begroting 2024.
7. Met betrekking tot WerkSaam Westfriesland;
 - A. De raad geeft een positieve zienswijze af op de jaarstukken 2022.
 - B. De raad geeft een positieve zienswijze af op de begroting 2024.
8. Met betrekking tot het Afvalbedrijf Westfriesland:
 - A. De raad geeft een positieve zienswijze af op de jaarstukken 2022.
 - B. De raad geeft een positieve zienswijze af op de begroting 2024.
9. Met betrekking tot de SED organisatie:

- A. De raad geeft een positieve zienswijze af op de jaarstukken 2022;
 - B. De raad geeft een positieve zienswijze af op de Voorjaarsnota 2023;
 - C. De raad geeft een positieve zienswijze af op de begroting 2024
10. Met betrekking tot alle GR'en:
- A. Op dit moment beschikken we nog niet over de meicirculaire. Naar verwachting wordt daarin meer duidelijkheid gegeven over het financiële perspectief van de gemeente. Een belangrijk onderdeel hiervan is de mate waarin het Rijk de loon- en prijsstijgingen zal compenseren. Door het ontbreken van dit financiële beeld, kunnen we u nog niet definitief adviseren over de door u af te geven zienswijze. Als uit de meicirculaire blijkt dat de bijdrage van de gemeente aan de GR'en financieel niet haalbaar is, dan dienen zowel de gemeente Enkhuizen alsmede alle GR'en een bijdrage te leveren aan het oplossen van dit tekort. Daartoe zullen al deze begrotingen met minimaal 1% naar beneden moeten worden bijgesteld.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Enkhuizen in zijn openbare vergadering van 27 juni 2023.

De raad voornoemd,
de griffier

P.T.J. Pels

de plaatsvervangend voorzitter,

M. de Jong

RAADSBESLUIT Heiloo

De raad van de gemeente Heiloo:

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 16 mei 2023;

gezien het advies van de algemene raadscommissie d.d. 6 juni 2023;

gelet op het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regelingen;

b e s l u i t:

1. Een positieve zienswijze af te geven ten aanzien van de jaarrekening 2022 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;
2. Een positieve zienswijze af te geven ten aanzien van het Algemeen Bestuur besluit resultaatbestemming 2022 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;
3. Een positieve zienswijze af te geven ten aanzien van de begroting 2024 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;
4. Deze zienswijzen kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Heiloo in de openbare raadsvergadering van d.d. 26 juni 2023.

Mevrouw G.A. Beeksma
griffier

Mevrouw M. ten Bruggencate
voorzitter

Besluit raad

Nummer

C.9

Portefeuillehouder

M.J. Versluis

Contact en vragen via

Technischevragen@hollandskroon.nl

Datum raadsvergadering	Datum B&W-besluit
8 juni 2023	23 mei 2023

Onderwerp
Jaarrekening 2022 en begroting 2024 GR omgevingsdienst NHN

Kern van het voorstel
Via de RRN wordt de bijgaande (gezamenlijke) zienswijze op de jaarrekening 2022 en begroting 2024 van de OD NHN aan de raad voorgesteld. In regionaal verband wordt er een RRN advies geschreven. Er is een uniforme zienswijze geschreven (zie bijlage).

Voorgesteld besluit
Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad overeenkomstig het advies van de Regionale Raadscommissie Noordkop, voor: een negatieve zienswijze in te dienen omdat door de late verzending van de stukken, de stukken niet gedetailleerd nagelopen konden worden met het verzoek in de toekomst deze wijzigingen in de plannings en de daar bijbehorende gevolgen vroegtijdig en helder te formuleren.

De raad besluit: conform besloten

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 8 juni 2023

Griffier

Sjaak Vriend HK
14-06-2023

Voorzitter A. van Dam
14-06-2023

Motivering per voorgesteld besluit

De Omgevingsdienst heeft, na uitleg te hebben gegeven over de situatie m.b.t. de wijzing van de Wet gemeenschappelijke regelingen in twee extra DB vergaderingen, in strijd met de financiële uitgangspunten de gemeenschappelijke regelingen de jaarstukken en de begroting pas op 26 april 2023 verstuurd. Door deze verlate verzending is het gedetailleerd nalopen van de stukken onmogelijk geworden. De OD wordt door middel van een negatieve zienswijze op de stukken verzocht in de toekomst deze wijzigingen in de plannings en de daar bijbehorende gevolgen vroegtijdig en helder te formuleren.

Financiële gevolgen

Kosten/opbrengsten	Restitutie resultaatbestemming: € 81.831 Bijdrage Hollands Kroon 2024 € 2.044.000
Dekking binnen begroting	Programma: leefbaarheid Cluster:
Geen dekking binnen begroting	Dekkingsvoorstel:
Fiscale gevolgen	Niet van toepassing.

Toelichting:

resultaatbestemming: geen storting mogelijk in algemene reserve. Nieuwe CAO en investeringen vereisen de oprichting van bestemmingsreserves, respectievelijk € 1.047.000 en € 400.000. Een bedrag van € 927.291 wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve VTH-plus, terwijl € 590.331 wordt terugbetaald aan de deelnemers vanwege de lumpsum bijdrage Milieutaken.

Begroting:

Communicatie

Het bijgevoegde RRN advies is opgesteld in samenspraak met de gemeente Texel, Schagen en Den Helder.

Bijlagen

1. Begroting 2024
2. Jaarrekening 2022
3. Zienswijze

Raadsbesluit

Zaaknummer: 2043051

Steller: J. Eilander - Blom
Team: Juridisch Administratief VVH

gelezen het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders

betreft:

Zienswijze jaarstukken 2022 en begroting 2024 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

De Raad van de gemeente Hoorn besluit:

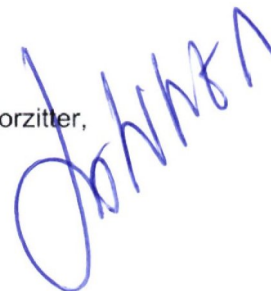
1. Een positieve zienswijze af te geven op de resultaatbestemming 2022 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, met de volgende kanttekeningen:
 - Er zijn zorgen over de bestaande risico's en het daarbij behorende weerstandsvermogen.
 - De raad ziet de noodzaak in voor het beschikbaar stellen van middelen voor het verbeteren van de bedrijfsvoering. En zien graag een verantwoording in de jaarrekening 2023 terug;
2. Een positieve zienswijze af te geven op de jaarstukken 2022 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;
3. In te stemmen met bijgevoegde begrotingswijziging. Deze begrotingswijziging wordt verwerkt op het moment dat de jaarrekening 2022 is vastgesteld en de restitutie als gevolg van de resultaatverdeling definitief is.
4. Een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2024 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, met inachtneming van de volgende aandachtspunten:
 - De financiële gevolgen van de Omgevingswet zijn als P.M. post opgenomen. Het is nog niet duidelijk wat de financiële gevolgen zijn. Dit is dus een risico. Echter is deze niet als financieel risico in de begroting opgenomen. Het verzoek is om hiervoor aandacht te hebben bij de uitwerking van de P.M. post.
 - De geschatte kosten voor de uitvoering van de bodemtaken zijn als structurele kosten opgenomen in de begroting, terwijl de exacte gevolgen nog niet duidelijk zijn. De raming is zorgvuldig, maar als opdrachtgever zullen wij dit onderdeel van de begroting in 2024 evalueren. Mocht blijken dat de bijdrage substantieel te hoog is, wordt dit met de OD NHN besproken.

Hoorn, 15 JUNI 2023

de griffier,

de voorzitter,

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Koggenland;

heeft het voorstel van burgemeester en wethouders van 6 juni 2023 gelezen en neemt de onderbouwing daarvan over, en

- BESLUIT
1. Een positieve zienswijze af te geven op de jaarstukken 2022 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;
 2. Een positieve zienswijze af te geven op de (concept) begroting 2024 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;
 3. De financiële gevolgen van de bijdrage ad €126.676 nadeel op te nemen in de Perspectiefnota 2023.

De raad van de gemeente Koggenland,

DATUM 26 juni 2023
DOCUMENTNUMMER 23.0000727
ZAAKNUMMER ZK23001493

de griffier,

mevrouw drs. E.M.L. Marijnissen

de voorzitter,

mevrouw mr. M.M. Bonsen-Lemmers

Raadsvergadering d.d.2023-06-22

Zaaknummer	Z-23-454169
Documentnr.	DOC-23-678693
Onderwerp	Begrotingen 2024 en jaarrekeningen 2022 diverse gemeenschappelijke regelingen.
Agendapunt	Agendapunt
Portefeuillehouder(s)	Allen

Besluit

De raad van de gemeente Medemblik,

gelezen het bijbehorend voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Medemblik van 23 mei 2023;

gelet op de bepalingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen, alle negen van toepassing zijnde gemeenschappelijke regelingen, de 'Financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen (FUGR)' en de notitie 'Toezicht houden op verbonden partijen (inrichten governance)';

overwegende dat u in de gelegenheid wordt gesteld zienswijzen uit te brengen op de begroting en de jaarrekening van de gemeenschappelijke regelingen, met inachtneming van het bepaalde in de notitie 'Toezicht houden op verbonden partijen';

b e s l u i t

1. Een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2024 van de volgende gemeenschappelijke regelingen, zoals in de adviezen zijn opgenomen:
 - Afvalbeheer WF
 - DeSom
 - GGD Hollands Noorden
 - Omgevingsdienst NHH
 - Ondersteuning bestuurlijke samenwerking
 - Recreatieschap WF
 - Veiligheidsregio NHH
 - WerkSaam WF
 - Westfries Archief
2. Een positieve zienswijze af te geven op de jaarrekening 2022 van de volgende gemeenschappelijke regelingen, zoals in de adviezen zijn opgenomen:
 - Afvalbeheer WF
 - Omgevingsdienst NHH
 - Veiligheidsregio NHH
 - DeSom

3. Kennis te nemen dat het college een positieve zienswijze heeft gegeven op de jaarrekeningen 2022 van:

- GGD Hollands Noorden
- Ondersteuning bestuurlijke samenwerking
- Recreatieschap Westfriesland
- WerkSaam Westfriesland
- Westfries Archief

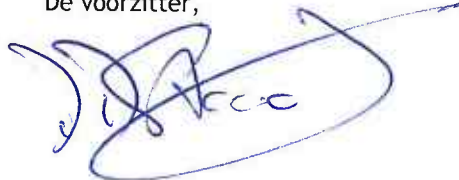
4. Een positieve zienswijze af te geven op de voorjaarsnota 2023 van DeSom.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Medemblik, gehouden op 2023-06-22

De griffier,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'G' followed by a long horizontal stroke.

De voorzitter,

A handwritten signature in blue ink, featuring a large, stylized 'D' followed by several loops and a long horizontal stroke.

Ter besluitvorming

Onderwerp

1. Begrotingen 2024 en jaarrekeningen 2022 gemeenschappelijke regelingen.
2. Voorjaarsnota 2023 DeSom

Aanleiding

Volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen moeten alle besturen van gemeenschappelijke regelingen hun begroting voor het jaar daarop voor 15 april aanleveren. Deze leggen wij dan met een voorgestelde zienswijze aan u voor, rekening houdend met onze eigen afspraken over de risicoprofielen. Daarnaast is in regionaal verband afgesproken dat we dit ook doen voor de jaarrekeningen van het jaar ervoor. Wij hebben deze documenten ontvangen en van advies voorzien. Alle zienswijzen moeten voor 1 juli bij de besturen van de gemeenschappelijke regelingen binnen zijn.

Daarnaast hebben we van DeSom ook de voorjaarsnota 2023 ontvangen om voor zienswijze aan de raad voor te leggen.

Voorstel

1. Een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2024 van de volgende gemeenschappelijke regelingen, zoals in de adviezen zijn opgenomen:
 - Afvalbeheer WF
 - DeSom
 - GGD Hollands Noorden
 - Omgevingsdienst NHN
 - Ondersteuning bestuurlijke samenwerking
 - Recreatieschap WF
 - Veiligheidsregio NHN
 - WerkSaam WF
 - Westfries Archief
2. Een positieve zienswijze af te geven op de jaarrekening 2022 van de volgende gemeenschappelijke regelingen, zoals in de adviezen zijn opgenomen:
 - Afvalbeheer WF
 - Omgevingsdienst NHN
 - Veiligheidsregio NHN
 - DeSom
3. Kennis te nemen dat het college een positieve zienswijze heeft gegeven op de jaarrekeningen 2022 van:
 - GGD Hollands Noorden
 - Ondersteuning bestuurlijke samenwerking
 - Recreatieschap Westfriesland
 - WerkSaam Westfriesland
 - Westfries Archief
4. Een positieve zienswijze af te geven op de voorjaarsnota 2023 van DeSom.

Beoogd resultaat

1. Het sturen op inhoud/beleid en financiën van gemeenschappelijke regelingen.
2. Anticiperen op toekomstige ontwikkelingen.

Argumenten

1.1 Na bestudering van alle documenten zijn dit de juiste adviezen voor de gemeente Medemblik.

De argumenten/onderbouwing en financiële consequenties per zienswijze staan in de bijlagen. Voor Afvalbeheer, GGD en RSW worden wel aanbevelingen meegegeven. In de 'Notitie toezicht houden op verbonden partijen (inrichten governance)' zijn de gemeenschappelijke regelingen ingedeeld in drie risicoprofielen: hoog, middel en laag. Afgesproken is dat u over begrotingen van GR-en met een laag risico én met een positief advies alleen een voorgesteld advies ontvangt. Geen bijlage met argumenten/onderbouwing. Zie bijlage voor een overzicht van de routing van de adviezen volgens indeling risicoprofielen.

2.1/3.1 Zie argument 1.1.

In de onder 1.1. genoemde notitie is ook afgesproken wij over jaarrekeningen van GR-en met een laag risico een zienswijze mogen uitbrengen. Voor jaarrekeningen met een middel risico, mits deze niet afwijkt van de begroting, mogen wij dit ook doen. Omdat Afvalbeheer en OD NHN hier wel van afwijken, gaan deze wel naar u door voor zienswijze.

4.1 Zie argument 1.1.

Als toevoeging bij het voorgesteld advies geven wij mee dat dit nog gewijzigd kan worden als voor de behandeling van dit voorstel in de commissievergadering duidelijkheid is verkregen over de eventuele onvolkomenheden en (ongewenst) financiële consequenties.

Kanttekeningen

Eventuele kanttekeningen zijn in de adviezen opgenomen.

Financiën

1. de financiële gevolgen zijn in de adviezen opgenomen.
2. We ontvangen een bedrag terug van:
 - OD NHN € 60.381,-
3. Alle begrotingen zijn volgens de vastgestelde 'Financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen' opgesteld.
4. Alle jaarrekeningen zijn voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring m.u.v. de GGD: deze heeft alleen een verklaring voor de getrouwheid, niet voor de rechtmatigheid.
5. Nagenoeg alle GR-en geven een waarschuwing af dat ondanks het inflatiecijfer van 7,1% dit waarschijnlijk niet voldoende zal zijn.

Uitvoering/evaluatie

Na raadsbesluit versturen wij de zienswijzen naar de dagelijkse besturen van de gemeenschappelijke regelingen en naar de gemeente Hoorn.

Communicatie

Zie uitvoering/evaluatie.

Bijlagen

DOC-23-684625	1a. Afvalbeheer WF - begroting 2024
DOC-23-684626	1b. Afvalbeheer WF - jaarverslag 2022
DOC-23-685454	1c. Afvalbeheer WF - advies zienswijze begroting 2024
DOC-23-685455	1d. Afvalbeheer WF - advies zienswijze jaarrekening 2022

DOC-23-684676	2a. DeSom - brief begroting 2024
DOC-23-684675	2b. DeSom - aanbiedingsbrief jaarstukken 2022
DOC-23-684629	2c. DeSom - jaarstukken 2022
DOC-23-684674	2d. DeSom - voorstel bestemming jaarresultaat 2022
DOC-23-684630	2e. DeSom - toelichting bij jaarstukken 2022 en resultaatbestemming 2022
DOC-23-684627	2f. DeSom - controleverklaring jaarrekening 2022
DOC-23-684672	2g. DeSom - voorjaarsrapportage 2023
DOC-23-685456	2h. DeSom - advies zienswijze jaarrekening 2022
DOC-23-685457	2i. DeSom - advies voorjaarsrapportage 2023
DOC-23-689821	2j. DeSom - aanbiedingsbrief 8 mei begroting 2024
DOC-23-689834	2k. DeSom - begroting 2024
DOC-23-689835	2l. DeSom - bijlage begroting 2024
DOC-23-689797	2m. DeSom - advies zienswijze begroting 2024
DOC-23-684680	3a. GGD - aanbiedingsbrief begroting 2024
DOC-23-684681	3b. GGD - begroting 2024
DOC-23-684682	3c. GGD - toetsingskaders begroting 2024
DOC-23-684689	3d. GGD - onderbouwing informatiebeveiliging en privacy
DOC-23-684690	3e. GGD - advies klankbordgroep
DOC-23-687466	3f. GGD - aanbiedingsbrief jaarstukken 2022
DOC-23-687503	3g. GGD - jaarstukken 2022
DOC-23-687505	3h. GGD - accountantsverslag 2022
DOC-23-687508	3i. GGD - toetsingskaders jaarrekening 2022
DOC-23-684692	3j. GGD - brief over later aanleveren van de jaarstukken 2022
DOC-23-684693	3k. GGD - overzicht stand van zaken eerdere zienswijzen
DOC-23-685458	3l. GGD - advies zienswijze begroting 2024
DOC-23-684780	4a. OBS - begroting 2024
DOC-23-684781	4b. OBS - bijdrage per gemeente 2024
DOC-23-684779	4c. OBS - jaarstukken 2022
DOC-23-685859	4d. OBS - tekst inhoudelijk jaarverslag
DOC-23-685861	4e. OBS - memo financiën
DOC-23-687448	4h. OBS - advies voor raad zienswijze begroting 2024
DOC-23-684782	5a. OD NHN - aanbiedingsbrief
DOC-23-684783	5b. OD NHN - begroting 2024
DOC-23-684784	5c. OD NHN - concept AB-besluit begroting 2024
DOC-23-684785	5d. OD NHN - jaarrekening 2022
DOC-23-684786	5e. OD NHN - concept AB-besluit jaarrekening 2022
DOC-23-684787	5f. OD NHN - concept AB-besluit resultaatbestemming 2022
DOC-23-684788	5g. OD NHN - accountantsverslag 2022
DOC-23-684789	5h. OD NHN - dashboard jaarrekening 2022
DOC-23-687747	5i. OD NHN - advies zienswijze begroting 2024
DOC-23-687750	5j. OD NHN - advies zienswijze jaarrekening 2022
DOC-23-684790	6a. RSW - aanbiedingsbrief

DOC-23-684793	6b. RSW - begroting 2024
DOC-23-684794	6c. RSW - begroting 2024 in één oogopslag
DOC-23-684795	6d. RSW - jaarstukken 2022
DOC-23-684796	6e. RSW - jaarstukken 2022 in één oogopslag
DOC-23-684797	6f. RSW - zienswijzen kadernota 2024
DOC-23-688285	6i. RSW - advies voor raad zienswijze begroting 2024
DOC-23-684798	7a. VR NHN - aanbiedingsbrief
DOC-23-684799	7b. VR NHN - begroting 2024-2027
DOC-23-684800	7c. VR NHN - jaarstukken 2022
DOC-23-684801	7d. VR NHN - toetsingskaders jaarstukken 2022 en begroting 2024
DOC-23-684802	7e. VR NHN - accountantsverslag 2022
DOC-23-687757	7f. VR NHN - advies zienswijze begroting 2024-2027
DOC-23-687759	7g. VR NHN - advies zienswijze jaarrekening 2022
DOC-23-684803	8a. WerkSaam - aanbiedingsbrief begroting 2024
DOC-23-684804	8b. WerkSaam - aanbiedingsbrief jaarstukken 2022
DOC-23-684805	8c. WerkSaam - begroting 2024
DOC-23-684806	8d. WerkSaam - jaarrekening 2022
DOC-23-684807	8e. WerkSaam - controleverklaring jaarrekening 2022
DOC-23-684808	8f. WerkSaam - sociaal jaarverslag 2022
DOC-23-687765	8g. WerkSaam - advies zienswijze begroting 2024
DOC-23-684809	9a. WFA - aanbiedingsbrief
DOC-23-684810	9b. WFA - begroting 2024
DOC-23-684811	9c. WFA - jaarrekening 2022
DOC-23-684812	9d. WFA - accountantsverslag 2022
DOC-23-688288	9g. WFA - advies voor raad zienswijze begroting 2024
DOC-23-684612	overzicht routing adviezen volgens indeling risicoprofielen

RAADSVOORSTEL

gemeente

opmeer

Registratienummer	23.0008916

Datum raadsvergadering	22 juni 2023
Steller	T. Driessen Ruimte & Ondernemen
Onderwerp	Zienswijze op jaarrekening 2022 en begroting OD NHN 2024
Portefeuillehouder	wethouder H.P.J.M. ter Veen

Inleiding

In de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is opgenomen dat het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regelingen (GR-en) voor 15 april de jaarrekening over het voorafgaande jaar en de begroting voor het komende jaar bij de deelnemers aan deze regeling moeten indienen. Het dagelijks bestuur van de GR Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) heeft de jaarstukken 2022 en de begroting 2024 toegezonden. Zij stelt uw raad in de gelegenheid uw zienswijze op deze stukken uiterlijk 25 juni in te dienen. Het algemene bestuur behandelt de jaarstukken 2022 en de begroting 2024 op 12 juli 2023.

Beslispunten

1. Een positieve zienswijze af te geven op de jaarstukken 2022 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.
2. Een positieve zienswijze af te geven op het voorstel tot bestemming van het Jaarresultaat 2022.
3. Een negatieve zienswijze af te geven op de begroting 2024 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord met de daarin opgenomen verhoging van de gemeentelijke bijdrage van €59.000.

Beoogd maatschappelijk effect

Uitvoering geven aan de kader stellende en toezichhoudende rol van de gemeenteraad zodat de Omgevingsdienst kwaliteit kan brengen bij het uitvoeren van haar omgevingstaken.

Argumenten

1.1 De jaarstukken 2022 zijn inhoudelijk akkoord bevonden en voorzien van een goedgekeurde accountantsverklaring.

Terugblik activiteiten 2022

De coronapandemie heeft in 2022 geen direct merkbaar effect gehad op de uitvoering. De werkprocessen in voorbereiding op de Omgevingswet zijn verder voorbereid en zijn werkend en gereed. In voorbereiding op de wet is tevens gewerkt aan de verschuiving van bodemtaken van Provincie naar gemeente en is het Bodeminformatiesysteem uitgebreid. In het kader van het onder de Omgevingswet door gemeenten vastleggen van de Basisgeluidemissie voor wegen is een verdere verdiepingsslag uitgevoerd. Gemeenten zijn ondersteund bij het uitvoeren van Omgevingscans en voorbereiden van Omgevingsplannen en Omgevingsvisies. Het nieuwe Register Externe Veiligheidsrisico's (REV) is in voorbereiding op de Omgevingswet gevuld met gegevens over risicovolle activiteiten aangevuld met risico ontvangende gebouwen en locaties. Inmiddels is de Implementatiedatum van de wet diverse malen uitgesteld en nu gesteld op 1 januari 2024. Daarnaast zijn in 2022 enkele wetten ingegaan waaronder de Wet open overheid en de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen. Met name in de verzoeken inzake de Wet open overheid wordt al geruime tijd een toename gezien.

De OD heeft begin januari een nieuw zaakstelsel in gebruik genomen als onderdeel van het door de deelnemers gefinancierde Masterplan ICT. De realisatie van de uitvoeringsprogramma's en grote dossiers - zoals stikstof en circulaire economie hebben in 2022 voorop gestaan. Gemeenten zijn ondersteund in diverse projecten rondom Duurzaamheid, Klimaat en Energietransitie.

De Samenwerkingsagenda tussen de vier omgevingsdiensten die werkzaam zijn in Noord-Holland werkt aan diverse gezamenlijke uitvoeringsthema's, bedrijfsvoering en opleiding van personeel. Het aantrekken en opleiden van voldoende kundig personeel blijft een uitdaging voor de OD.

Binnen de eigen mogelijkheden is hierop geïnvesteerd waaronder het opzetten van een eigen trainee-programma waarvan de eerste positieve resultaten zichtbaar zijn. De OD blijft echter geconfronteerd met hoge werkdruk en dit heeft tot gevolg dat behandeltermijnen meer onder druk komen te staan. De OD motiveert dat het voor de toekomstbestendigheid en robuustheid van de OD het noodzakelijk is om te investeren in de organisatie.

De OD neemt deel aan het in juli 2022 gestarte Interbestuurlijk Programma (IBP) Versterking VTH Stelsel. Doel is het doelmatiger maken van het gehele werkveld van de 29 omgevingsdiensten in Nederland.

Inhoud jaarrekening 2022

De jaarrekening laat een totaaloverzicht van baten en lasten per programma zien ten opzichte van de oorspronkelijke begroting. In de verantwoording 2022 is per programmaonderdeel een productrealisatie opgenomen. Het geheel is gerealiseerd binnen de gestelde financiële en bestuurlijke kaders. De jaarrekening 2022 sluit met een positief resultaat van € 1.110.040,-. Dit als totaal van het positief deel Milieutaken € 1.488.331,- en het negatief deel VTH-plustaken - € 378.291,- (Provincie). Het positieve deel wordt in hoofdzaak veroorzaakt door krapte op de arbeidsmarkt waardoor vacatures niet of later zijn ingevuld en minder externe inhuur beschikbaar. Het negatief deel VTH-plustaken wordt in hoofdzaak veroorzaakt door extra inhuur en inzet op het gebied van stikstof en afhandelen van Woo-verzoeken. Daarnaast heeft hoog ziekteverzuim (8%) een negatief effect gehad voor beide delen.

De accountant heeft voor de jaarrekening 2022 een goedkeurende verklaring afgegeven. Daarmee is de jaarrekening rechtmatig en conform de geldende regelgeving (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten).

Risico's:

De OD signaleert al meerdere jaren dat het aantrekken en opleiden van voldoende kundig personeel moeilijk is. In de uitvoering wordt dit veelal opgevangen door het bestaande personeel en dit zorgt voor hoge werkdruk en bovenmatige opbouw van verlof.

Resumerend:

De jaarstukken 2022 zijn compleet en geven een goed inzicht in de activiteiten van de OD NHN. Dit geeft, mede gelet op het positieve resultaat, aanleiding om een positieve zienswijze af te geven.

2.1 Onderbouwing advies Resultaatbestemming 2022

Het Algemeen bestuur van de Omgevingsdienst stelt voor om de volgende bestemming te geven. Het college stelt voor aan uw raad om hierop een positieve zienswijze te geven.

1. Het negatieve exploitatiesaldo Masterplan ICT niet te onttrekken aan de reserve Masterplan ICT; Het door de deelnemers gefinancierde Masterplan ICT (MP ICT) heeft betrekking op meerdere jaren en wordt gedekt vanuit een bestemmingsreserve. Dit omdat op voorhand niet altijd kon worden gezien wanneer kosten daadwerkelijk zouden worden gemaakt. Op deze wijze kunnen tekorten of overschot, die ontstaan door verschuiving in tijd per jaar worden verrekend. De jaarlijkse incidentele bijdrage voor het MP ICT vervalt vanaf het jaar 2023. Het MP ICT zal daarmee vanaf de begroting 2023 een structureel onderdeel worden van de begroting. De bijbehorende reserve zal alleen nog voor incidentele uitgaven die nog voortvloeien uit het MP ICT ingezet gaan worden.

In 2022 is er een exploitatietekort ontstaan van € 454.277,- voor het MP ICT. Omdat op overige ICT kosten een voordeel ontstond, resulteert dit in een tekort van € 332.487,-. Dit tekort zou dan gedekt worden door een onttrekking aan de reserve. Gezien het positief resultaat bij het onderdeel Overhead in de Jaarrekening (€ 650.907,-) is het voorstel om geen onttrekking aan de reserve doen. De OD wil deze middelen in 2023 en 2024 graag inzetten voor andere onderwerpen op het gebied van ICT.

2. Geen middelen te storten in de Algemene reserve; In de FUGR is vastgelegd dat Gemeenschappelijke Regelingen in Noord-Holland Noord over een maximale algemene reserve mogen beschikken van 2,5% van de lasten. In 2022 is de omvang van de algemene reserve niet gewijzigd. Met deze omvang geldt nog steeds dat de maximale omvang bereikt is.

3. Een bestemmingsreserve CAO (€ 1.047.000) in te stellen; Voorgesteld wordt een bestemmingsreserve in te stellen om de gevolgen op te vangen van de onlangs voor 2023 afgesloten. Dit betekent ten opzichte van 2022 dat de salariskosten gemiddeld met 9,1 % stijgen. In de begroting 2023 is rekening gehouden met een indexatie van 2,3%. Dit betekent dat voor 2023 een tekort op de salariskosten wordt voorzien € 1.047.000. Hiervan is 62% voor het taakveld Milieutaken (€ 650.000,-) en 38% voor het taakveld VTH-plus (Provincie € 397.000,-).

Op basis van de FUGR wordt de deelnemersbijdrage gedurende het begrotingsjaar 2023 niet aangepast en wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve in te stellen om de verwachte ongedekte stijging van de salariskosten op te vangen. Voor het taakveld Milieu zou hiervoor het positieve resultaat ingezet kunnen worden. Dit gaat niet op voor negatieve resultaat van het taakveld VTH-Plus (Provincie).

Om deze reden wordt voorgesteld om naast een gedeelte van het positief resultaat Milieutaken (€ 650.000,-) ook een deel (€ 397.000,-) uit de reserve VTH-plus over te hevelen naar de bestemmingsreserve CAO. Op deze wijze wordt door beide taakvelden bijgedragen.

4. Een bestemmingsreserve verstevigen bedrijfsvoering Milieu (€ 248.000,-) in te stellen;

5. Een bestemmingsreserve verstevigen bedrijfsvoering VTH-plus (€ 152.000,-) in te stellen; De OD wil investeren om de bedrijfsvoering en bedrijfsontwikkeling te verstevigen en beter in control te komen. Hiervoor wordt een controleplan opgesteld en zal daarnaast worden ingezet op externe analyse, tijdelijk extra personele inzet en systeemtechnische- en organisatorische aanpassingen. Inschatting is dat voor 2023 en 2024 € 400.000,- nodig is.

Onduidelijk is hoe in de praktijk de besteding van deze € 400.000,- zal uitpakken voor de verschillende taakvelden. Daarom is het voorstel om per taakveld een reserve in te stellen van gezamenlijk € 400.000,-. Voor de bestemmingsreserve Milieu wordt € 248.000,- van het positieve rekeningresultaat Milieutaken gebruikt en voor de bestemmingsreserve VTH-plus wordt € 152.000,- uit de bestemmingsreserve VTH-plustaken (Provincie) onttrokken. Op deze wijze wordt door beide taakvelden bijgedragen. Het eind 2024 resterende bedrag in de reserves zal worden gerestitueerd aan de deelnemers.

6. Een bedrag van € 927.291 te onttrekken aan de bestemmingsreserve VTH-plus; De bestemmingsreserve VTH-Plus (Provincie) heeft een omvang van € 1.298.498,-. Voorgesteld wordt om een bedrag van totaal € 927.291,- te onttrekken om die hierboven genoemde voorstellen door te voeren. Met dit voorstel, bestaande uit het negatieve exploitatieresultaat VTH-Plus (€ 378.291) en de storting in de reserve CAO (€ 397.000) en de storting in de reserve versteviging bedrijfsvoering (€ 152.000,-) wordt het genoemde totaalbedrag onttrokken aan de bestemmingsreserve VTH-Plus. Na onttrekking resteert € 371.207,- in de bestemmingsreserve VTH-Plus.

7. Een bedrag van € 590.331 te restitueren aan de deelnemers naar verhouding van de lumpsum bijdrage milieutaken.

Na doorvoering van bovengenoemde voorstellen resteert € 590.331,- van het positieve resultaat Milieutaken (€ 1.148.331, - € 650.000, - € 248.000,-). Voorgesteld wordt dit restant te restitueren aan de deelnemers naar verhouding van de Lumpsum bijdrage.

Concluderend:

De omschreven gevolgen van de nieuwe cao zijn autonoom. De OD geeft al meerdere jaren aan dat robuustheid van de organisatie onder druk staat en verbetering van de bedrijfsvoering en ICT, waaronder Data analyse, nodig is. Door het aanwenden van het rekeningresultaat en onttrekking uit een bestaande reserve kan hierin worden voorzien zonder aanvullende bijdrage van de deelnemers. Dit geeft aanleiding om een positieve zienswijze af te geven ten aanzien van de resultaatbestemming.

3.1 De begroting 2024 is inhoudelijk akkoord bevonden en voldoet aan het toetsingskader Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke regelingen (FUGR).

Hieronder wordt bij punt 3.2 uitleg gegeven waarom we toch een negatieve zienswijze voorstellen voor de begroting van 2024.

Kadernota 2024

Door het merendeel van de deelnemers is een positieve zienswijze afgegeven ten aanzien van de indexatie en de verhoging voor Woo verzoeken. In twee gevallen is gevraagd de verhoging voor Woo verzoeken te beperken tot 3fte. Door een gering aantal deelnemers is een negatieve zienswijze afgegeven ten aanzien van de PM post voor de gevolgen Omgevingswet en gevraagd om de gevolgen zo snel mogelijk inzichtelijk te maken. In de vergadering van het Algemeen Bestuur op 9 maart 2023 bleek ruime een meerderheid voor de voorgestelde verhogingen en is dit verwerkt in de nu voorliggende ontwerpbegroting 2024.

Eerder dit jaar hebben de raden een zienswijze kunnen afgeven op de kadernota van de OD. Naast een indexatie van de jaarlijkse bijdrage met 7,26 % werd structureel € 406.000,- gevraagd vanwege toename van verzoeken in het kader van de Wet open overheid (Woo). Dit betrof formatie uitbreiding met 4 fte. Voor de gevolgen van de invoering van de Omgevingswet werd een PM post voorgesteld.

De OD NHN presenteert een meerjarige sluitende begroting. De activiteiten van de OD NHN worden in de begroting beschreven binnen drie programma's:

- Milieutaken (deelnemende gemeenten en provincie Noord Holland);
- VTH plustaken (Provincie Noord Holland);
- Overhead (naar aanleiding van de vernieuwing van de BBV regels).

Met de Begroting geeft het dagelijks bestuur van OD een indicatie over de hoogte van de bijdrage van de deelnemers, de beleidsvoornemens en prijscompensatie. De begroting maakt inzichtelijk welke ontwikkelingen op zowel korte als langere termijn invloed hebben op het beleid en de organisatie, welke strategische keuzes worden gemaakt en welke financiële kaders hiervoor worden vastgesteld. Onderstaand worden de ontwikkelingen benoemd welke van invloed zijn op de voorliggende begroting. Met de komst van de Omgevingswet staat de grootste verandering in de geschiedenis van omgevingsdiensten voor de deur. Daarnaast vragen onderwerpen als stikstof, circulaire economie, natuurbescherming en ondermijning, steeds meer aandacht en expertise.

Financiële uitgangspunten begroting 2024

in de begroting zijn de baten en lasten behoorlijk toegenomen ten opzichte van de begroting 2023 en de kadernota 2024. In de begroting van 2024 wordt rekening gehouden met:

Indexatie bijdrage

Zoals in de kadernota 2024 vermeld hanteert de OD NHN voor de indexatie van de bijdrage een gewogen gemiddelde van 7,26%. Dit is iets hoger dan het door de regietafel gehanteerde percentage van 7,1%. Overeenkomstig het gestelde in de FUGR kan hiervan gemotiveerd worden afgeweken. De OD NHN motiveert dat het in de loon-prijsberekening (70%-30%) te hanteren looncomponent bij de OD NHN 82,8% bedraagt. Door het hanteren van dit hogere percentage in de berekening komt het gewogen gemiddelde op 7,26%.

CAO gemeentemedewerkers

Op basis van de financiële uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR) is in de indexatie van 2024 nog geen rekening gehouden met de gevolgen van de cao wijzigingen per januari 2023. Het nadeel wat hieruit zal ontstaan in 2024 zal tot uiting komen in het rekeningresultaat 2024.

Woo verzoeken

Overeenkomstig de kadernota 2024 wordt een structurele verhoging van € 406.000,- voorgesteld voor de afhandeling van Woo verzoeken. Dit betreft 1 fte jurist, 2 fte administratieve medewerker, 0,5 fte Woo coördinator en 0,5 fte om de belasting op de vak-afdelingen op te vangen. De weergegeven toename is herkenbaar vanuit de gemeentelijke praktijk waarbij nog wordt opgemerkt dat gemeenten vanwege de invoering van de Woo compensatie ontvangen vanuit het Gemeentefonds. Gemeenschappelijke regelingen ontvangen dit niet.

Gevolgen omgevingswet

In de begroting 2024 zijn de financiële effecten van vier onderwerpen als gevolg van de Omgevingswet weergegeven. Voor de overige eventuele gevolgen wordt een PM-post opgevoerd. Onder de Omgevingswet vervalt de vergunningsplicht voor LPG-tankstations en worden deze meldingsplichtig. Deze taakvermindering heeft voor Opmeer geen gevolg qua bijdrage.

Voor circa 300 veehouderijen binnen het werkgebied ontstaat onder de Omgevingswet een vergunningplicht op basis van het aantal dieren. Deze taakuitbreiding zorgt voor een verhoging van de bijdrage van € 9.000. Hierbij is rekening gehouden met een inschatting van aantal binnen de gemeente aanwezige bedrijven waarvoor de vergunningplicht zal gelden.

Het behandelen van sloopmeldingen asbest wordt onder de Omgevingswet een verplichte basistaak voor de OD. Het gaat hierbij om het bedrijfsmatig verwijderen van asbest en asbesthoudende producten uit bouwwerken en het bedrijfsmatig opruimen van asbest en asbesthoudende producten vrijgekomen ten gevolge van een incident. Deze taakverschuiving zorgt voor een verhoging van de bijdrage van € 31.000. De gemeente Opmeer heeft de vraag gesteld waarom de asbestkosten evenredig verdeeld worden en waarom het niet o.b.v. zoals de lumpsumbijdrage wordt verdeeld (inwoneraantal). De beantwoording is toegevoegd als bijlage. Wij stellen voor alsnog een kanttekening te plaatsen bij de wijze van verdeling en te vragen om mogelijke andere opties.

Met de komst van de Omgevingswet worden gemeenten bevoegd gezag voor bodemtaken. Dit betreft het gebied van handhaving, vergunningverlening, juridische en beleidsmatige advisering. De OD houdt rekening met volledige financiering van deze taken door de gemeenten in lijn met de bijdrage zoals deze tot eind 2023 van de Provincie wordt ontvangen. Onlangs is bekend geworden dat het Rijk geen geld beschikbaar zal stellen voor gemeenten. Er zijn nog geen concrete afspraken over de wijze van financiering van de overganglocaties. Wel zal men monitoren hoe de uitvoeringspraktijk vordert en op basis hiervan zal worden besloten of er alsnog een vorm van financiering moet worden toegepast. Dit betekent dat de bijdrage in de meerjarenramingen in de toekomst kan wijzigen. Deze taakoverdracht zorgt voor een verhoging van de bijdrage van € 13.000.

Incidentele bijdragen met structureel karakter

Nadere analyse van de bijdragen van deelnemers over de afgelopen jaren leert dat de OD naast de structurele lumpsumbijdrage van de gemeenten nog veel extra inkomsten (gaat) ontvangen. Hoewel deze extra inkomsten in beginsel een incidenteel karakter hebben voor de individuele deelnemer, wordt gezien dat deze inkomsten grotendeels jaarlijks terugkeren en daarmee een structureel karakter hebben.

De omvang is nu zichtbaar gemaakt in de begroting. Het hier aan verbonden risico bij wegvallende extra inkomsten wordt als acceptabel gezien in een arbeidsmarkt waarbij goed personeel schaars is. De toevoeging van de structurele incidentele bijdrage aan de begroting, heeft geen invloed op de bijdragen van de individuele deelnemers en levert daarmee ook geen wijziging op voor de stemverhouding.

Uurtarieven

De uurtarieven zijn opgenomen in de begroting. Met het vaststellen van de begroting worden de geïndexeerde uurtarieven 2024 vastgesteld. Nieuwe taken worden tegen het gehanteerde uurtarief neergelegd bij de OD NHN.

Overig

Voor het overige heeft de OD NHN ter informatie een aantal ontwikkelingen benoemd waarvoor geen direct of eventueel gevolg is benoemd.

Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel

De OD NHN neemt deel aan dit programma zoals ingezet door het ministerie van I & W. Dit in opvolging van het in 2021 gepubliceerde onderzoek van de 'commissie Van Aartsen.' Het programma richt zich op de aanbevelingen van deze commissie ter versterking van het VTH-stelsel. De OD NHN richt zich met deze deelname op scholing en opleiding van medewerkers voor de verbetering van de kwaliteit van de uitvoering op de VTH-taken.

Uitvoering Wet natuurbescherming 'stikstof'

De OD NHN voert de vergunningverlening, toezicht en handhaving uit op het gebied van stikstof uit voor de provincie Noord-Holland Noord (bevoegd gezag). Daarnaast adviseert de OD NHN aan gemeenten, provincie en initiatiefnemers om de kans-rijkheid van bouwprojecten zoveel mogelijk te vergroten.

Geluid

Met de komst van de Omv verandert ook het takenpakket van de gemeenten. Voor het onderdeel geluid betekent dit dat de rekensystematiek voor gezoneerde industrieterreinen verandert. Ook moeten er voor gemeentelijke wegen zogenaamde basisgeluidemissie 's (BGE's) worden vastgesteld en moeten geluidsnormen in het Omgevingsplan worden opgenomen. Voor de BCH-gemeenten heeft deze verandering geen vergaande effecten, omdat deze al een verplichting hebben om geluidsbelastingkaarten te maken en daarbij behorend beleid moeten vaststellen. De verkeerstellingen die voor deze activiteiten gebruikt worden, kunnen met wat aanpassingen ook voor BGE's gebruikt worden.

Energie en Circulair

Het Klimaatakkoord en de doelstelling hieruit hebben ervoor gezorgd dat steeds meer duurzaamheidstaken bij de provincies en gemeenten zijn komen te liggen. Dit vraagt om intensieve inzet en brede samenwerking. De OD NHN ondersteunt de gemeenten hierin zoals bijvoorbeeld bij de totstandkoming van de Regionale Energiestrategie 2.0, het Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022 – 2025 en het Rijksprogramma 'Versnelling verduurzaming gebouwde omgeving'. De OD NHN levert inhoudelijke kennis en zorgt voor regionale lijn en deelt kennis waar nodig/noodzakelijk.

Risico's:

Zoals benoemd wordt in de begroting slechts gedeeltelijk rekening gehouden met de gevolgen van de Omgevingswet. Verder worden risico's gezien in de invoering van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, boventallig verloop door extra inzet in 2021 en de eventuele uitwerking van het advies van de commissie van Aartsen over de versterking van het landelijk VTH-stelsel.

Voor de personeelslasten ontstaat een risico ten aanzien van de loonkosten in 2024 omdat in de begroting geen rekening is gehouden met de gevolgen van de cao wijzigingen per januari 2023 en 2024. In de toegepaste indexatie is wel een verwachte stijging van loonkosten opgenomen. Het eventuele nadeel wat hieruit zal ontstaan in 2024 zal (achteraf) tot uiting komen in het rekeningresultaat 2024.

3.2. Asbestkosten

Het behandelen van sloopmeldingen asbest wordt onder de Omgevingswet een verplichte basistaak voor de OD. Het gaat hierbij om het bedrijfsmatig verwijderen van asbest en asbesthoudende producten uit bouwwerken en het bedrijfsmatig opruimen van asbest en asbesthoudende producten vrijgekomen ten gevolge van een incident. Deze taakverschuiving zorgt voor een verhoging van de bijdrage van € 31.000. De gemeente Opmeer heeft de vraag gesteld waarom de asbestkosten evenredig verdeeld worden en waarom het niet o.b.v. zoals de lumpsumbijdrage wordt verdeeld (inwoneraantal). De beantwoording is toegevoegd als bijlage.

Wij adviseren een negatieve zienswijze af te geven op de begroting 2024 en vanwege de verdeelsleutel van de asbestkosten een kritische kanttekening te plaatsen. Deze wordt nu evenredig verdeeld waardoor zowel de grote gemeenten als Opmeer hetzelfde bedrag per jaar betalen (€ 31.000). In bijlage 11 is een onderbouwing gedaan van de reden om de kosten evenredig te verdelen. Het college verzoekt het Algemeen Bestuur van de OD om te komen met andere opties tot het verdelen van de asbestkosten.

Bovenstaande punten leiden ertoe dat de gemeentelijke bijdrage 2024 voor de Omgevingsdienst Noord-Holland-Noord voor gemeente Opmeer € 126.000 bedraagt. Per inwoner bedraagt dit € 10,44. De totale verhoging voor de begroting 2024 wordt ten opzichte van de begroting 2023 € 59.000. Er is in de begroting rekening gehouden met € 50.000 (2024) en vanaf € 55.000 (2025).

Voorgesteld wordt om de financiële consequenties (€ 9.000 voor 2024 en vanaf 2025 € 4.000) structureel op te nemen in de gemeentelijke begroting 2024 in afwachting van de reactie van de OD.

Resumerend:

De benoemde ontwikkelingen waarmee rekening is gehouden in de ontwerpbegroting zijn, waar nodig, afdoende gemotiveerd. Een aantal ontwikkelingen zijn autonoom of onafwendbaar en de gevolgen van de invoering van de Omgevingswet kunnen nog niet volledig worden gekwantificeerd. Gelet op voorstaande wordt voorgesteld een negatieve zienswijze af te geven ten aanzien van de ontwerpbegroting 2024. We plaatsen namelijk een kanttekening voor wat betreft de verdeling van de kosten voor asbestverwijdering.

Kanttekeningen

Uit de begroting komt naar voren dat de risico's in voldoende mate in beeld zijn. In de FUGR is vastgelegd dat Gemeenschappelijke Regelingen in Noord-Holland Noord over een maximale algemene reserve mogen beschikken van 2,5% van de lasten. Voor de OD NHN geldt dat de maximale omvang bereikt is. De weerstandcapaciteit wordt ingeschat als matig om de bestaande risico's te dekken. De OD NHN draagt zorg voor de risico's die zich binnen zijn organisatie en/of bij werkzaamheden kunnen voordoen.

Voor de gemeente als deelnemer kunnen zich de volgende risico's voordoen:

- Niet alle taken kunnen worden uitgevoerd binnen wettelijke termijnen en afgesproken kwaliteitskaders;
- Het te veel aan uitgevoerde taken wordt pas aan het einde van het kalenderjaar in rekening gebracht;

- Door hoge werkdruk kan verzuim toenemen waardoor het capaciteitsprobleem in potentie nog verder toe neemt;
- De gevolgen van de invoering van de Omgevingswet zijn niet geheel inzichtelijk;

Voor deze risico's geldt dat deze periodiek worden besproken bij de gesprekken met de accountmanagers en de bestuurlijke opdrachtgever. Op deze wijze wordt een vinger aan de pols gehouden en worden de risico's tijdig gesignaleerd en beperkt.

Wettelijk kader

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) vormt het wettelijk kader.

Daarnaast is de werkwijze vastgelegd in diverse bovenregionale regelingen, te weten de Gemeenschappelijke Regeling zelf, de door de raden in Noord-Holland Noord vastgestelde Uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen (FUGR 2019) en de bovengenoemde notitie 'Informatievoorziening Gemeenschappelijke Regelingen'.

Conform artikel 58b van de Wgr stuurt een gemeenschappelijke regeling vóór 30 april de voorlopige jaarrekening naar de deelnemende gemeenten en provincie. De Wgr voorziet niet in een mogelijkheid voor deelnemers om zienswijzen in te dienen. Deze mogelijkheid is in aanvulling hierop vastgelegd in de FUGR.

Het indienen van zienswijzen door de gemeenteraden is geregeld in de FUGR en artikel 58 en 59 van de Wgr.

Burgerparticipatie

Er heeft voor dit advies geen burgerparticipatie plaatsgevonden.

Financiën

In juni 2022 heeft de gemeenteraad middels een motie het college de opdracht gegeven om bij alle raadsvoorstellen van gemeenschappelijke regelingen met een zienswijze in de financiële paragraaf op uniforme wijze inzichtelijk te maken wat de financiële consequenties zijn voor de Opmeer en daarbij in ieder geval aandacht te besteden aan:

- De structurele financiële (meerjarige) effecten voor Opmeer
- De incidentele financiële effecten voor Opmeer

Indexatie 2024

Op 26 oktober heeft de Regietafel de indexering voor het jaar 2024 aangepast voor de oplopende inflatie. "In een eerdere brief die u heeft ontvangen over de kadernota (16 sept 2022) hebben we aangegeven dat de Regietafel is gehouden aan de opdracht van de gemeenteraden, en het volgen van de vastgestelde FUGR. Hieraan is de zinsnede toegevoegd dat indien de stijging van de inflatie sneller gaat dan de voorcalculatie CBS-cijfers van maart 2022 weergeven, dit als het moet kan leiden tot een correctie van het voorcalculatie indexcijfers 2024. Dat is nu het geval". De index op basis van de meest recente cijfers van september 2022 komt uit op een indexcijfer van 7,1%. De indexering wordt altijd structureel doorgerekend.

Overige financiële ontwikkelingen:

Jaarrekening 2022

De jaarrekeningcontrole heeft geleid tot een goedkeurend oordeel voor getrouwheid en rechtmatigheid van de accountant. De jaarrekening 2022 sluit met een positief resultaat van € 1.110.040,-. Het Algemeen bestuur van de Omgevingsdienst stelt voor om de volgende bestemming te geven. Het college stelt voor aan uw raad om hierop een positieve zienswijze te geven.

1. het negatieve exploitatiesaldo Masterplan ICT niet te onttrekken aan de reserve Masterplan ICT;
2. geen middelen te storten in de Algemene reserve;
3. een bestemmingsreserve CAO (€ 1.047.000) in te stellen;
4. een bestemmingsreserve verstevigen bedrijfsvoering Milieu (€ 248.000) in te stellen;
5. een bestemmingsreserve verstevigen bedrijfsvoering VTH-Plus (€ 152.000, Provincie) in te stellen;
6. een bedrag van € 927.291 te onttrekken aan de bestemmingsreserve VTH-plus (Provincie);
7. een bedrag van € 590.331 te restitueren aan de deelnemers naar verhouding van de lumpsum bijdrage milieutaken. Dit bedraagt voor Opmeer € 3.100.

Begroting 2024

Wanneer de begroting van de OD NHN wordt vastgesteld zoals voorgesteld ontstaat er voor 2024 en de opvolgende jaren een nadeel voor het budget voor Milieubeheer (672300 - 443303) in de begroting zoals onderstaand is weergegeven.

Bijdrage in meerjarenbegroting OD	€	66.000	
Verhoging Woo verzoeken (kadernota OD)	€	1.200	
Voorgestelde indexatie (kadernota OD)	€	5.800	
Verhoging Bodemtaken	€	13.000	
Verhoging Veehouderijen	€	9.000	
Verlaging LPG-tankstations	€	-	
Verhoging Asbestmeldingen	€	31.000	+
Totale bijdrage aan OD	€	126.000	
Reeds in de begroting opgenomen	€	67.000	-/-
Totaal nog op te nemen	€	59.000	

Wij adviseren een negatieve zienswijze af te geven op de begroting 2024 en vanwege de verdeelsleutel van de asbestkosten een kritische kanttekening te plaatsen. Deze wordt nu evenredig verdeeld waardoor zowel de grote gemeenten als Opmeer hetzelfde bedrag per jaar betalen (€ 31.000). In bijlage 11 is een onderbouwing gedaan van de reden om de kosten evenredig te verdelen. Het college verzoekt het Algemeen Bestuur van de OD om te komen met andere opties tot het verdelen van de asbestkosten.

Bovenstaande punten leiden ertoe dat de gemeentelijke bijdrage 2024 voor de Omgevingsdienst Noord-Holland-Noord voor gemeente Opmeer € 126.000 bedraagt. Per inwoner bedraagt dit € 10,44. De totale verhoging voor de begroting 2024 wordt ten opzichte van de begroting 2023 € 59.000. Er is in de begroting rekening gehouden met € 50.000 (2024) en vanaf € 55.000 (2025).

Voorgesteld wordt om de financiële consequenties (€ 9.000 voor 2024 en vanaf 2025 € 4.000) structureel op te nemen in de gemeentelijke begroting 2024 in afwachting van de reactie van de OD.

Kanttekening:

Uit de zienswijzen bij de kadernota kwam naar voren dat het wenselijk is de financiële consequenties van de invoering van de Omgevingswet zoveel mogelijk nu al in beeld te brengen.

Voor een aantal onderwerpen is dit helaas nog niet mogelijk. Op het gebied van veehouderijen, LPG-tankstations en sloopmeldingen (asbest) heeft de OD de financiële gevolgen in de begroting 2024 opgenomen. Voor de overige onderwerpen hebben ze een pro memorie post behouden. Hieruit kunnen dus extra kosten uit voortvloeien voor Opmeer. De kosten voor asbestsanering zijn op dit moment evenredig verdeeld over de gemeenten. Dit is voor Opmeer t.o.v. andere grote gemeenten een enorme kostenpost. Het idee is dus om het voorlopig eerst evenredig te verdelen en dan – op basis van (meerjarige) ervaringscijfers – op termijn eventueel tot een andere verdeling te komen. De grote lijn zou daarvoor eerst duidelijk moeten zijn en dat is hij nu niet.

Communicatie

Na besluitvorming door de raad wordt het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord per brief geïnformeerd over de vastgestelde zienswijze.

Uitvoering

Na besluitvorming door de raad wordt het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Noord-Holland noord per brief geïnformeerd over de vastgestelde zienswijze. Behandeling van de zienswijzen en vaststelling van de jaarrekening is geagendeerd voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van de OD NHN op 13 april. Behandeling van de zienswijzen en vaststelling van de begroting is geagendeerd voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van de OD NHN op 13 september.

Bijlagen

1. Zienswijze Brief jaarrekening 2022 en begroting 2024 OD NHN;
2. Jaarrekening 2022 OD NHN;
3. AB-besluit jaarrekening 2022 OD NHN;
4. Accountantsverslag jaarrekening 2022 OD NHN;
5. Controleverklaring jaarrekening 2022 OD NHN WG;
6. AB-besluit resultaatbestemming 2022 OD NHN;
7. Begroting 2024 OD NHN;
8. AB-besluit Begroting 2024 OD NHN;
9. Beantwoording vraag asbestkosten OD.

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr);

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 16 mei 2023;

gehoord de behandeling in de oordeelsvormende vergadering van 8 juni 2023;

besluit:

1. Een positieve zienswijze af te geven op de jaarstukken 2022 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;
2. Een positieve zienswijze af te geven op het voorstel tot bestemming van het Jaarresultaat 2022;
3. Een negatieve zienswijze af te geven op de begroting 2024 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord met de daarin opgenomen verhoging van de gemeentelijke bijdrage van €59.000.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 22 juni 2023.

{{esl: Signer1:Capture:size(200,50)}}

{{esl: Signer2:Capture:size(200,50)}}

voorzitter
G.J. van den Hengel

griffier
L. Gijben

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 30 mei 2023

Onderwerp: Zienswijze PS op de Begroting 2024 en Jaarstukken 2022 van de OD NHN

Kenmerk: 2041124/2041125

Bijlagen:

1. Brief OD NHN
2. Begroting 2024 OD NHN
3. Jaarrekening 2022 OD NHN
4. Resultaatbestemming 2022 OD NHN
5. Overzicht actuele ontwikkelingen

1. Inleiding

Op 26 april 2023 zijn door het dagelijks bestuur (DB) van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) de Begroting 2024, de Jaarrekening 2022 en de Resultaatbestemming 2022 ter zienswijze aan Provinciale Staten (PS) verstuurd.

PS hebben in de gemeenschappelijke regeling OD NHN een kaderstellende en controlerende rol. Vanuit die verantwoordelijkheid kunnen PS een zienswijze kenbaar maken aan het DB van de OD NHN. Op grond van artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 27 van de Gemeenschappelijke Regeling OD NHN worden gemeenteraden en PS van de deelnemende gemeenten en provincie in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze kenbaar te maken op de Begroting 2024, de Jaarrekening 2022 en de Resultaatbestemming 2022.

Na de vergadering van de Interim-Statencommissie op 19 juni 2023 wordt de voorlopige zienswijze onder voorbehoud van het definitieve besluit van PS op 10 juli 2023 gedeeld met de OD NHN. De door OD NHN ontvangen zienswijze worden in het DB besproken en van een reactie voorzien. Het DB biedt (eventueel gewijzigde) stukken vervolgens ter vaststelling aan het Algemeen Bestuur van de OD NHN aan.

2. Begroting 2024

De voorstellen die waren opgenomen in de Kadernota 2024 zijn door het algemeen bestuur (AB) allemaal goedgekeurd. Hierbij gaat het om:

- Indexatie van 7.26%, hierop is het uurtarief in de begroting aangepast;
- Aanvullend budget i.v.m. de verdubbeling van de Woo-verzoeken bij de OD;
- P.M. post Effecten Omgevingswet, met daarbij wel het verzoek om deze zo snel mogelijk in te vullen.

Deze posten zijn opgenomen in de begroting 2024 met daarbij het verschil dat de OD NHN zoveel mogelijk inzicht probeert te geven over de effecten van de Omgevingswet op basis van de huidige informatie. Daarnaast heeft de OD NHN geconstateerd dat een groot deel van hun 'incidentele' inkomsten vanuit met name de gemeentelijke deelnemers in de loop van de jaren eigenlijk structureel van aard is. Het voorstel van de OD NHN is om de omvang van deze bijdrage in het vervolg intern als structureel aan te merken. Hierop kan het personeelsbeleid worden aangepast en meer personeel vast in dienst komen. De gedachten hierachter is dat de OD NHN hiermee aantrekkelijkere voorwaarden kan bieden bij het werven van nieuw personeel in een arbeidsmarkt waar goed personeel schaars is en met name inhuur de afgelopen jaren duurder is geworden. Hier bestaat natuurlijk altijd het risico dat de inkomsten wegvallen. De OD NHN acht deze risico's aanvaardbaar.

De provinciale bijdragen binnen het programma Milieutaken stijgt ten opzichte van de begroting 2023 met € 57.000 naar een totaal van € 675.000. Hierin zijn de effecten van de voorstellen uit de kadernota (€ 12.000) en de indexatie (€ 46.000) verwerkt. De inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft volgens de OD geen effect op de provinciale bijdrage binnen het programma Milieutaken. De VTH-plustaken stijgen in totaal met €33.000. In deze stijging zijn de volgende punten meegenomen:

- Voorstellen uit de kadernota +€ 170.000;
- De indexatie +€ 170.000;
- Het verwachte effect van de inwerkingtreding van de Omgevingswet -€ 751.000.

De provinciale bijdrage voor VTH-plustaken zou op basis van deze begroting uit komen op € 9.074.000.

De totale provinciale bijdrage aan de OD NHN voor 2024 komt hiermee uit op € 9.749.000.

Advies is om geen zienswijze in te dienen op de begroting 2024 van de OD NHN, maar wel aan te geven dat de provincie in het kader van goed opdrachtgeverschap het principe onderschrijft dat opdrachten die structureel van aard zijn in principe binnen de lumpsum-bijdrage moeten worden ingebracht en uitgevoerd. Dit draagt namelijk bij aan de structurele versterking van de OD NHN.

3. Jaarrekening 2022

Het boekjaar 2022 wordt afgesloten met een positief resultaat van € 1.110.040 verdeeld over:

- Resultaat op Milieutaken € 1.488.331
- Resultaat op VTH-plustaken -€ 378.291

Het positieve resultaat op de Milieutaken wordt met name gerealiseerd door meer aanvullende opdrachten vanuit de gemeentelijke deelnemers en overhead.

Het negatieve resultaat op de VTH-plustaken komt voort uit de extra personeelskosten gemaakt met betrekking tot de uitvoering van het stikstofdossier. De OD NHN had hiervoor ook de ruimte. Middels de resultaatbestemming 2020 is er een extra dotatie gedaan aan de bestemmingsreserve VTH-plustaken. De gedachte hierachter was dat de OD NHN dan snel kon schakelen indien extra capaciteit op stikstof ingezet moest worden. Het tekort op de VTH-plustaken van € 378.291 wordt gedekt middels een onttrekking uit de bestemmingsreserve VTH-plustaken (zie de resultaatbestemming).

4. Resultaatbestemming 2023

De resultaatbestemming hangt samen met de jaarrekening. Voor een toelichting over de opbouw van het positieve resultaat zie punt 3 van deze voordracht.

Met de resultaatbestemming 2023 doet de OD NHN een aantal voorstellen:

- Onttrekking uit de bestemmingsreserve ter hoogte van €378.291 i.v.m. het negatieve resultaat op het programma VTH-plustaken;
- Het ontstane exploitatietekort van € 332.487 op het Masterplan ICT te dekken vanuit het positieve resultaat op overhead zodat de middelen uit de reserve Masterplan ICT beschikbaar blijven voor de verdere versterking van het ICT landschap van de OD NHN;
- Het instellen van een bestemmingsreserve CAO i.v.m. het nieuwe CAO akkoord gemeenten/SGO waardoor de salariskosten met 9,1% zullen stijgen. Doordat in de begroting 2023 is gerekend met een indexatie van 2,3% wordt er een tekort op de salariskosten voorzien. Het tekort wordt geraamd op € 1.047.000. Het voorstel is nu om € 650.000 van het positieve resultaat op de Milieutaken te doteren aan de nieuwe bestemmingsreserve CAO. Vanuit de bestemmingsreserve VTH-plustaken wordt €397.000 onttrokken i.v.m. het negatieve resultaat op de VTH-plustaken;
- Het instellen van een bestemmingsreserve Verstevigen Bedrijfsvoering Milieu (VBM) en een bestemmingsreserve Verstevigen Bedrijfsvoering VTH-plus (VBV). Vanuit het positieve rekening resultaat op Milieutaken wordt € 248.000 gedoteerd aan VBM. Voor de dotatie aan VBV wordt uit de bestemmingsreserve VTH-plustaken € 152.000 onttrokken, dit i.v.m. het negatieve resultaat op de VTH-plustaken.
- Het resterende positieve resultaat op Milieutaken wordt gerestitueerd aan de deelnemers naar verhouding van de lumpsum bijdragen. De provincie ontvangt € 28.900.

Met de resultaatbestemming van 2020 zijn er extra middelen gestort in de bestemmingsreserve VTH-plustaken. Met als doel om een buffer te vormen voor het uitvoeren van de stikstoftaken die de OD NHN flexibel kan inzetten. Onttrekkingen uit deze reserve moeten aan deze voorwaarde voldoen. De onttrekking van € 378.291 is hier een goed voorbeeld van. Ook de onttrekking van € 397.000 is passend om het tekort dat door de CAO stijging gaat ontstaan te dekken. Het uitvoeren van dezelfde taken is immers duurder geworden. Nu er met VBV voor de VTH-plustaken een aparte bestemmingsreserve wordt ingesteld voldoet ook deze onttrekking aan de in 2020 gestelde voorwaarden. Er kunnen alleen middelen aan de VBV worden onttrokken wanneer deze aantoonbaar bijdragen aan een goede uitvoering van de VTH-plustaken.

Advies is om als zienswijze mee te geven dat bij een onttrekking aan VBV duidelijk gemaakt moet worden wat het positieve effect zal zijn op de uitvoeringen van het programma VTH-plustaken.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

dhr. H. Schartman, plv. provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr.

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 23 mei 2023;

gelet op artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 27 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord,

besluiten:

1. Geen zienswijze in te dienen op Begroting 2024 zelf, maar hierbij aan te geven dat het noodzakelijk is dat deelnemers hun structurele taken binnen de lumpsum bijdragen wegzetten bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Dit in het kader van goed opdrachtgever- en eigenaarschap.
2. Als zienswijze op de resultaatbestemming 2022 mee te geven dat bij een onttrekking aan de bestemmingsreserve Verstevigen Bedrijfsvoering VTH-plus goed onderbouwd wordt wat de positieve bijdrage is aan de uitvoering van de VTH-plustaken.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Ons kenmerk: 23.090341

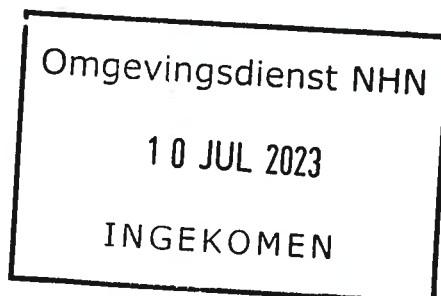
Relatie met:

GEMEENTE
Schagen

4-7-2023

Document verzonden.

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Dagelijks bestuur
Postbus 2095
1620 EB HOORN

Bezoekadres

Laan 19, 1741 EA Schagen

Postadres

Postbus 8, 1740 AA Schagen

Tel. (0224) 210 400

Fax (0224) 210 455

postbus8@schagen.nl

www.schagen.nl

@SchagenGemeente

Gemeente Schagen

KvK 56838328

IBAN NL25BNGH0285156721

BIC BNGHNL2G

Datum**Ons kenmerk** 23.090341**Uw kenmerk****Contact** LAW Plak / team Serviceteam, Toezicht en Handhaving**Onderwerp** Zienswijze Jaarrekening 2022 en Begroting 2024 ODNHN**Bijlagen****Afschrift**

Geacht bestuur,

Op 26 april 2023 heeft u ons de Jaarrekening 2022 en Begroting 2024 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord toegezonden. U heeft de raad verzocht om mogelijke zienswijzen vóór 25 juni 2023 kenbaar te maken. Deze zijn in concept op 22 juni 2023 per mail aan u toegezonden.

De gemeenteraad van Schagen behandeld de 1e begrotingswijziging 2022 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord behandeld in de raadsvergadering van 27 juni 2023. Met deze brief informeren wij u dat de raad de volgende zienswijze heeft vastgesteld:

Onderstaande zienswijze af te geven over de Jaarrekening 2022 en Begroting 2024 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord:

De gemeenten in Noord-Holland Noord (NHN) hoorden voor 16 april 2023 de jaarrekening 2022 en begroting 2024 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord te ontvangen. In strijd met de financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen Noord Holland Noord zijn de stukken op woensdag 26 april aangeleverd.

De Omgevingsdienst heeft, na uitleg te hebben gegeven over de situatie met betrekking tot de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen in twee extra DB vergaderingen, in strijd met de financiële uitgangspunten de gemeenschappelijke regelingen de jaarstukken en de begroting pas op 26 april 2023 verstuurd. Door deze verlate verzending is het gedetailleerd nalopen van de stukken onmogelijk geworden. De OD NHN wordt door middel van een negatieve zienswijze op de stukken verzocht in de toekomst deze wijzigingen in de plannings en de daar bijbehorende gevolgen vroegtijdig en helder te formuleren.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van de gemeente Schagen

Mevrouw E.C. van der Bruggen
gemeentesecretaris

Mevrouw M.J.P. van Kampen-Nouwen
burgemeester

Besluit van de gemeenteraad

Zaaknummer: 119304

De raad van de gemeente Stede Broec;

De raad in de gelegenheid wordt gesteld om zijn zienswijzen kenbaar te maken over de jaarstukken 2022 en begrotingen 2024 van de Gemeenschappelijke Regelingen waaraan de gemeente deelneemt;

Gelet op de financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen 2019

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 juni 2023

b e s l u i t :

1. Veiligheidsregio Noord-Holland Noord:

- a. een positieve zienswijze af te geven op de jaarstukken 2022 en in te stemmen met de bestemming van € 164.000 voor de Algemene Reserve;
- b. een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2024 (inclusief de taakstelling);
- c. geen (aanvullende) wensen en bedenkingen af te geven op het voorstel "Oprichting Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's".

2. Recreatieschap Westfriesland:

- a. een positieve zienswijze af te geven op de jaarstukken 2022;
- b. een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2024.

3. Westfries Archief:

- a. een positieve zienswijze af te geven op de jaarstukken 2022;
- b. een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2024.

4. GGD Hollands Noorden:

- a. een positieve zienswijze af te geven op de jaarstukken 2022; maar het dagelijks bestuur van de GGD Hollands Noorden te verzoeken om alles in het werk te stellen om in het vervolg een goedkeurende verklaring voor rechtmatigheid te ontvangen;
- b. een positieve zienswijze af te geven voor de begroting 2024 van de GGD Hollands Noorden uitgezonderd de financiering van de informatie beveiliging en privacy;
- c. het algemeen bestuur te verzoeken een verhoging van de algemene deelnemersbijdrage 2024 voor de structurele kosten van de informatiebeveiliging en privacybescherming, te heroverwegen en de incidentele kosten op te vangen binnen de begroting 2024 om de voorgestelde vermindering van dienstverlening te beperken.

5. SSC DeSom:

- a. een positieve zienswijze af te geven op de jaarstukken 2022;
- b. een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2024.

6. Omgevingsdienst Noord-Holland Noord:

- a. een positieve zienswijze af te geven op de jaarrekening 2022 en de resultaatbestemming 2022;
- b. een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2024.

7. WerkSaam Westfriesland:

- a. een positieve zienswijze af te geven op de jaarstukken 2022;
- b. een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2024.

8. Afvalbeheer Westfriesland:

- a. een positieve zienswijze af te geven op de jaarstukken 2022;
- b. een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2024.

9. SED organisatie:

- a. een positieve zienswijze af te geven op de jaarstukken 2022;
- b. een positieve zienswijze af te geven op de Voorjaarsnota 2023;
- c. een positieve zienswijze af te geven op de inhoud van de begroting 2024, we erkennen dat dit een realistische begroting is. Structurele lasten horen niet incidenteel gedekt te worden om de taken zoals afgesproken uit te voeren van de SED organisatie.

10. Algemeen

Het Algemeen Bestuur van de verschillende GR'en te informeren dat wanneer uit de meicirculaire blijkt dat de bijdrage van de gemeente aan de GR'en financieel niet haalbaar is, zowel de gemeente Stede Broec alsmede alle GR'en een bijdrage dienen te leveren aan het oplossen van dit tekort.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Stede Broec in zijn openbare vergadering van 6 juli 2023.

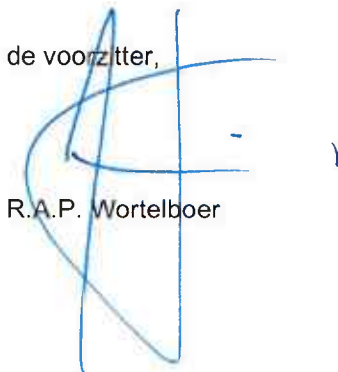
De raad voornoemd,
de griffier,

M.P. van der Horst

de voorzitter,

R.A.P. Wortelboer

Raadsbesluit

Jaarrekening 2022 en begroting 2024 OD NHN

Doelenboom

Programma	7	Duurzaam, schoon en innovatief
Maatschappelijk doel	7.1	Een gezond milieu bevorderen
Beleidsdoel	7.1.2	Texel schoon houden
Operationeel doel	7.1.2.1	Texel voor burgers, bedrijven en toeristen schoon houden

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

gehoord de Regionale Raadscommissie Noordkop;

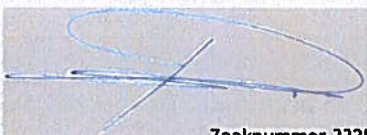
Besluit

- kennis te nemen van de jaarrekening 2022 en begroting 2024 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) en kennis te nemen van de bijgaande (gezamenlijke) zienswijzen;
- een negatieve zienswijze af te geven omdat door de late verzending van de stukken, deze niet gedetailleerd nagelopen konden worden, met het verzoek in de toekomst dergelijke wijzigingen in de plannings en de daar bijbehorende gevolgen vroegtijdig en helder te formuleren.

Ondertekening

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 21-06-2023,

De griffier, De voorzitter,

Zaaknummer 3325533

Bijlagen

- 0.RRN advies jaarstukken 2022 en begroting 2024 OD NHN
- 4.1 AB-Besluit jaarrekening 2022
- 4.1 Dashboard OD NHN jaarrekening 2022
- 4.1 definitief concept jaarrekening 2022 OD NHN
- 4.1 definitief concept accountantsverslag 2022 GR OD NHN
- 4.1.a definitief begeleidende brief jaarstukken 2022 en Begroting 2024
- 4.2 concept AB-besluit resultaatbestemming 2022 def
- 4.3 AB besluit begroting 2024
- 4.3 OD NHN Begroting 2024

Regionale Raadscommissie Noordkop

Advies aan de gemeenteraden

Nummer

Contact en vragen via

A.M. Hoekstra (088 321 5242)

abelhoekstra@hollandskroon.nl

Portefeuillehouder(s):

1. M.J. Versluis
2. H. Heddes
3. R. Kieft
4. P. Bais

Datum vergadering RRN	Datum B&W-besluiten
1 juni 2023	23 mei 2023

Onderwerp
Jaarrekening 2022 en begroting 2024 GR OD NHN

Voorgesteld advies
De RRN adviseert de raden kennis te nemen van de jaarrekening 2022 en begroting 2024 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) en kennis te nemen van de bijgaande (gezamenlijke) zienswijzen: een negatieve zienswijze in te dienen omdat door de late verzending van de stukken, de stukken niet gedetailleerd nagelopen konden worden met het verzoek in de toekomst deze wijzigingen in de plannen en de daar bijbehorende gevolgen vroegtijdig en helder te formuleren.

Wettelijke grondslag
De gemeenten in Noord-Holland Noord (NHN) hoorden voor 16 april 2023 de jaarrekening 2022 en begroting 2024 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord te ontvangen. De omgevingsdienst heeft in strijd met de financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen Noord Holland Noord de stukken op woensdag 26 april aangeleverd. Tot 25 juni 2023 kunnen de gemeenteraden hun zienswijzen kenbaar maken (art. 27 lid 4 Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord). In de Kop van Noord-Holland is de afspraak dit regionaal via de RRN te doen.

Kern van de zaak
De OD NHN heeft de jaarrekening 2022 en begroting 2024 met de gemeenteraden gedeeld. De gemeenten kunnen een zienswijze indienen. Regionaal is de afspraak omdat gezamenlijk te doen via de RRN. Voorgesteld wordt bijgevoegde zienswijze in te dienen.

Openbaarheid documenten
Ja

Regionale Raadscommissie Noordkop

Advies aan de gemeenteraden

De Regionale Raadscommissie Noordkop adviseert:

Vastgesteld in de vergadering van 1 juni 2023,

Griffier

Voorzitter

Aanleiding voor en korte toelichting bij het advies

De zienswijze zijn opgesteld door en voor de vier gemeenten in de Kop van Noord-Holland. De gemeenten Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Texel hebben in eensgezindheid een negatieve zienswijze geschreven op de voorliggende jaarrekening 2022 en begroting 2024.

Motivering per voorgesteld besluit

De Omgevingsdienst heeft, na uitleg te hebben gegeven over de situatie m.b.t. de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen in twee extra DB vergaderingen, in strijd met de financiële uitgangspunten de gemeenschappelijke regelingen de jaarstukken en de begroting pas op 26 april 2023 verstuurd. Door deze verlate verzending is het gedetailleerd nalopen van de stukken onmogelijk geworden. De OD wordt door middel van een negatieve zienswijze op de stukken verzocht in de toekomst deze wijzigingen in de plannings en de daar bijbehorende gevolgen vroegtijdig en helder te formuleren.

Beoogd bestuurlijk/maatschappelijk doel/effect

De dienstverlening van de OD NHN verbeteren. Een goede werkende omgevingsdienst zorgt voor een gedegen dienstverlening aan zijn deelnemers.

Alternatieven (incl. argumenten)

Het is mogelijk (geen) regionale afgestemde zienswijze in te dienen.

Gevolgen algemene middelen en begroting

Kosten: € 0,00

Dekking: Algemene middelen Inkomsten
 Bijdragen derden Reserve

Toelichting:

Communicatie

Op basis van het regionale raadsadvies wordt in de lokale gemeenteraden een besluit genomen over de stukken. De coördinerend gemeente stuurt de regionale zienswijze, aan het DB van de OD NHN.

Bijlagen

Besluitenlijst OD NHN vergadering Algemeen Bestuur

Datum 12-07-2023
Tijd 10:00 - 12:00
Locatie Kantoor ODNHN - Cyaan
Voorzitter E. Stigter

3.a.1 Concept- AB Besluit Jaarrekening 2022

Besluit:

Het AB stelt het Besluit Jaarrekening 2022 vast.

3.b.1 Concept AB Besluit Resultaatbestemming 2022

Besluit:

Het AB stelt het AB Besluit Resultaatbestemming 2022 vast.

9 AB Besluit Aanwijzing voorzitter

Besluit:

L. Hj. Voskuil wordt per acclamatie als voorzitter aangewezen.

Verslag OD NHN vergadering Algemeen Bestuur

Datum 12-07-2023
Tijd 10:00 - 12:00
Locatie Kantoor ODNHN - Cyaan
Voorzitter E. Stigter
Toelichting

1 Algemeen

Aanwezig: H. Heddes (Schagen), H. ter Veen (Opmeer), M ten Have (Drecherland), N. Slagter (Stede Broec), Jan Franx (Enkhuizen), J. Broeders (Medemblik) A. Helling (Hoorn), M. Versluis (Hollands Kroon), E. Stigter (PNH), L. Voskuil (Bergen), R. Vennik (Heiloo), Chr. Peetoom (Alkmaar), V. Brouwer (Castricum), P. Bais (Den Helder), N. Langedijk (Dijk en Waard), R. Kieft (Texel), en namens ODNHN: Q. Foppe, D. van der Kolk, W. Dudink.

1.a Opening en vaststelling agenda

E. Stigter opent de vergadering, welkom, ook aan twee nieuwe AB-leden: Chr. Peetoom en L. Voskuil. E. Stigter mag vandaag voorzitter zijn, maar het is tevens de laatste keer.

Agenda: twee inhoudelijke en stevige presentaties.

Mededelingen: N. Slagter en H. Heddes: moeten waarschijnlijk iets eerder de vergadering verlaten.

1.b Mededelingen en ingekomen stukken

Brief Programma Indirecte Lozingen:

Q. Foppe: logisch dat OD een rol hierin speelt, alleen het kan ten koste gaan van andere prioriteiten. Ook wachten we op de opdrachtverstrekking en bijbehorende financiering van u als opdrachtgever. E. Stigter: als we dit belangrijk vinden, wil het DB een ordentelijk proces voeren.

Vragen/opmerkingen:

- V. Brouwer: afgesproken dat het gesprek in colleges gevoerd gaat worden.
- N. Slagter: voorstander van de pilot maar als er een definitieve voortzetting van de pilot komt, moet er een betere kostenverdeling plaatsvinden: in de zin van de vervuiler betaalt.

- 28/06: toevoeging in AB Memo zinsnede over financiering pilot Indirecte Lozingen.

2 Bestuurlijk en werkgeverschap - WSGO (portefeuille plv. voorzitter E. Stigter)

Geen bijzonderheden.

3 Bedrijfsvoering (portefeuille M. Versluis)

3.a.1 Concept- AB Besluit Jaarrekening 2022

M. Versluis: de accountant heeft een verklaring van rechtmatigheid afgegeven en in zijn verslag aandachtspunten aangegeven, waar de OD al mee aan de slag is gegaan. Het gros van de zienswijzen is positief. Hoorn heeft zorgen over het feit dat de weerstand laag is t.o.v. de risico's. Deze zit echter aan het maximum en zou via de GR-en opgehoogd moeten worden. De Noordkop heeft een zienswijze over de procesgang v.w.b. aanleveren van de stukken, de boodschap is duidelijk: er is te weinig tijd om deze door te nemen, m.n. bij de regionaden. Volgend jaar moet het duidelijker zijn wanneer de stukken worden ingestuurd zodat er voldoende tijd is.

Vragen/opmerkingen:

- N. Langedijk: van onze zienswijze wordt in de DB Reactie gezegd dat deze neutraal is, dat is incorrect.

Q. Foppe: voor de jaarrekening is de zienswijze neutraal, voor de resultaatbestemming snap ik de verbazing; is een incorrecte waardering gezien de opmerkingen over de vrijbrief om geld uit te geven zonder dat duidelijk is wat ermee gaat gebeuren.

- P. Bais: benadrukt dat het huidige proces niet werkbaar is, we willen een strakkere planning.

Het AB Besluit Jaarrekening 2022 wordt vastgesteld.

3.a.2 DB Besluit Gemotiveerde reactie DB op Zienswijzen deelnemers Jaarrekening 2022 – NAZENDING

3.a.3 Jaarrekening 2022 met bijlagen

3.b.1 Concept AB Besluit Resultaatbestemming 2022

Vragen/opmerkingen (zie ook 3.a.1.):

- N. Langedijk: mijn raad is niet tegen de bestemmingsreserves maar wat is de onderbouwing? Deze zienswijze ontstaat steeds opnieuw, structureel beter onderbouwen waarom middelen nodig zijn.
Het DB neemt het mee.
- R. Vennik: de raad van Heiloo verzoekt aandacht te schenken aan strategisch personeelsbeleid.
Q. Foppe: er is al ingezet op verzuimtraining, oorzaak van het percentage ligt ook in langdurig ziekteverzuim, het verzuim gaat nu langzaam naar beneden.
- H. Heddes: in de accountantsverklaring staat een aantal aanbevelingen, op elke termijn krijgen we te horen wat ermee gedaan is?
Q. Foppe: in het komend AB presenteren we een vervolgplan waarin de opvolging is opgenomen. **Hij zegt toe te checken of alle aanbevelingen een plek hebben gekregen in het vervolgplan.**

Het AB stelt het AB Besluit Resultaatbestemming 2022 vast.

3.b.2 DB Besluit Gemotiveerde Reactie DB op Zienswijzen deelnemers Resultaatbestemming 2022- NAZENDING

3.c Zienswijzen deelnemers- NAZENDING

4 Veiligheid (portefeuille R. Vennik)

Geen bijzonderheden.

5 Duurzaam- en gezondheid (portefeuille A.Helling)

Geen bijzonderheden.

6 Samenwerkingsagenda 4 OD's en Omgevingswet (portefeuille E. Stigter)

E. Stigter: via de VNG lopen nog gesprekken over de financiering, die is nog niet stabiel.

7 Conceptverslag AB OD NHN d.d. 22 maart 2023 en definitief verslag AB OD NHN d.d. 7 december 2022

Het verslag van 7 december is in het AB van 22 maart vastgesteld en ter informatie bijgesloten. Het verslag van 22 maart wordt ongewijzigd vastgesteld.

8.a Ons dagelijks werk gepresenteerd: Uitvoerings- & Handhavingsstrategie 2024 - 2027 door W. Dudink

R. Vennik: een nieuw U&H-programma wordt gestart, een onderwerp waarvan we vinden dat het AB goed aangehaakt moet blijven, vandaar dat we u meenemen in het vervolg, een integrale benadering. Fijn als het AB nadenkt over elementen die u wilt meegeven zodat het ook uw programma wordt.

Wendy presenteert de agenda, aanleiding, ontwikkelingen, de opgave: een risico- en impactanalyse, waaronder de opgave Woningbouw, de stand van zaken en planning.

Vragen/opmerkingen:

- R. Kieft: wij worden geacht het meer integraal te bekijken, maar kunnen jullie ook integraal handhaven?

Wendy: wordt sowieso een uitdaging, belangrijk dat er ruimte wordt geboden aan de ontwikkelingen. Het zal heel anders gaan zoals we er nu mee omgaan.

- R. Kieft: kun je via de handhavingroute sturen op de doelstelling, hoe effectueer je dit?
Wendy: sturen zit meer in het instrument van advisering, meer aan de voorkant preventief regelen en breder benaderen i.p.v. voldoen aan de norm. Jeroen: 1. Integraal = bevoegdheden en mandaten beleggen, 2: Met deze strategie kijken we naar de impact en hoe we dit kunnen bereiken, inderdaad d.m.v. advisering en vooroverleg, en op een bepaald moment een repressief- en/of handhavingstraject. Is het verlengde van de OW.
- N. Slagter: HHNK staat soms aan de lat, hoe voorkomen we dat we niet in elkaars vaarwater gaan zitten of dingen dubbel doen?
Wendy: prioritering bestaat uit een aantal stappen: waarvoor ben je bevoegd, of een aanjagersrol innemen. Voorkomen van dubbele uitvoering doe je door met elkaar in contact te treden.
- J. Franx: v.w.b. Geluid: kijken naar de toekomst i.p.v. achteraf repareren.
- R. Kieft: wat zijn de doelstellingen v.w.b. de biodiversiteit, wat moet ik mee laten nemen zodat het in het Omgevingsplan goed verankerd wordt?
Q. Foppe: die discussie vindt in Brussel nu plaats. Normen voor natuur worden langzaam ontwikkeld. E. Stigter: het gaat over bescherming buiten de natuurgebieden.
- Chr. Peetoom: wordt de raad meegenomen?
Wendy: raden en het AOGP (ambtelijk overleg gemeenten provincie) worden meegenomen. R. Vennik: ook ihkv eigenaarschap nemen we de raden mee.
- E. Stigter: goed dat gemeenten voldoende worden aangehaakt op de inhoud en dat voor de OD duidelijk is wie bij gemeenten de gesprekspartner is.

Zie de bijgesloten sheets.

8.b

Presentatie M. Sturm, directeur Interbestuurlijk Programma Versterking VTH

M. Sturm: dank dat ik hier mag zijn. Zij presenteert de aanleiding, ambitie, pijlers van het programma, de prioriteiten komend half jaar, resultaten, besluitvorming en planning.

Gevolgen van de val van het kabinet: afspraken maken over de financieringssystematiek van OD's en opvolging van dit programma. Er is een enorme drive om ermee door te gaan.

Vragen/opmerkingen:

- N. Slagter: vergunningen worden door rechters momenteel overruled, hoe gaan we daar als OD mee om? Raar dat de wet- en regelgeving elkaar gaat tegenspreken, alles voldoet, en toch een tegenstrijdige uitspraak. Onmogelijk om op te treden.
M. Sturm: dat geeft precies de complexiteit en de discussie aan, en dat regelgeving moet worden aangescherpt. Dit programma is bedoeld om u in staat te stellen het gesprek met elkaar te voeren en slagen te maken.
- V. Brouwer: heeft gevraagd wie waarvoor verantwoordelijk is, kreeg als antwoord: 'heel veel partners'.
Q. Foppe: het is een misvatting dat dit alleen over de OD's gaat, het gaat over de hele keten van handhaving. Alle partijen incl. gemeentelijke organisaties spelen een rol, de samenwerking moet beter, daar is dit programma voor. Maatschappelijke context: een rechter zoekt naar meer aandacht voor de leefomgeving. Als OD proberen wij onze vergunningen dermate af te geven dat ze bij de rechter standhouden, maar wij worden ook ingehaald door de werkelijkheid. Wij hebben een structureel gesprek met het ministerie over de haalbaarheid van wetgeving. Het gaat om de basis leggen om mee te kunnen bewegen.
- R. Vennik: wat blijft er netto over?
M. Sturm: er moet aan zes criteria worden voldaan om robuust te zijn, daar moet een plan voor gemaakt worden en uitgevoerd 01.04.2026. Dit plan van aanpak is aan de deelnemers, en prioriteiten verschillen per regio. Vraag is: wat betekent dat voor inbreng van taken en extra bijdragen van deelnemers aan de OD?
- N. Slagter: onze OD moet robuust zijn om zelfstandig te blijven, er wordt aangestuurd op fusie, hoe houdt je invloed i.r.t. de opgave die je hebt als

gemeente? Idem bij de evt. verplichting om alle taken bij de OD neer te leggen. Wij hebben alleen de basistaken bij de OD en hebben weinig invloed op wat er reilt en zeilt. Alleen taken bij de OD die daar thuishoren.

M. Sturm: dat is aan u uiteraard, maar bijv. Midden-Brabant slaagt erin om gemeenten heel goed te betrekken, het kan dus wel. V.w.b. geografische concurrentie: dit speelt niet bij deze ODNHN maar bij ODIJmond en ODNZKG; daar zit geen logica in de knip.

- N. Slagter: 80% in vaste dienst is een utopie; een krappe arbeidsmarkt en de ontwikkelingen qua zzp'ers. Hoop dat dat naar beneden bijgesteld wordt.

M. Sturm: eens, gedachte daarbij is: belangrijk en ook binnenhouden van kennis.

- V. Brouwer: jammer dat we het niet over de inhoud hebben. Deze OD is vrij gemiddeld qua omvang en taken en voldoet niet aan de criteria, met als gevolg: een mogelijke fusie of taken inbrengen, het mes op de keel. Daarnaast: het is een middel, en geen doel. Schrik ervan, ook wat bij ons neergelegd wordt: 'meer taken bij de OD neerleggen'. Alle vertrouwen in de OD maar eerder: de wettelijke taken die neergelegd moeten worden, moeten omhoog.

M. Sturm: de criteria zijn opgebouwd vanuit een inhoudelijke redenering wat er op een OD afkomt, leidt tot deze analyse van de omvang. Gaat over de mogelijkheid om informatie-gestuurd te werken, je moet risico-gestuurd willen werken en op welke manier daar invulling aan geven.

- E. Stigter: als AB over gaan hebben, de aanleiding zien wij niet bij deze OD, tegelijkertijd zien we dat we ergens in de middenmoot zitten. Binnenkort ontvangen wij de opdracht om er uitwerking aan te geven. Transparant en zo objectief mogelijk het gesprek over voeren. Persoonlijk maakt hij zich zorgen over eigenaarschap.

- A. Helling: een stevige opdracht, ook gezien de druk op de organisatie, maar er zal iets moeten gebeuren en het gaat geld kosten, punt van zorg.

Dank aan M. Sturm.

9 AB Besluit Aanwijzing voorzitter

L. Voskuil stelt zich voor en geeft zijn drijfveren aan om te solliciteren: interessante tijden, en wat er aan gemeentes op ons afkomt als eigenaar. Uit samenwerking kan veel kracht worden gehaald. Grote veranderingen op een goede manier doen.

N. Slagter: overtuigd door de cv en het gesprek, voor de OD een waardevolle aanvulling. Dat heeft E. Stigter en mij doen besluiten om L. Voskuil voor te dragen.

L. Voskuil wordt per acclamatie als voorzitter aangewezen, gefeliciteerd en veel succes!

10 Rondvraag

- A. Helling: elk hoogtepunt heeft zijn dieptepunt: nadat we Lars Voskuil omarmd hebben, moeten we afscheid nemen van Edward Stigter als AB- en DB-lid. Een zeer toegankelijke bestuurder, makkelijk in de omgang, prettige collega. We hopen dat we weer een mooie opvolger krijgen maar we zullen je missen, ook gezien je kennis die je open en transparant inbracht. Hartelijk dank!

- Q. Foppe: het woord 'eigenaarschap' is meerdere malen gevallen, PNH heeft qua stemverhouding heel veel macht maar Edward heeft zich opgesteld in de denkwijze van gemeenschappelijkheid. Veel dank! Hij overhandigt Edward een bijdrage aan de biodiversiteit: een insectenhotel.

- Chr. Peetoom: verzoek van mijn raad om bij gebrek aan capaciteit te bezien of dingen ook anders kunnen i.p.v. meer mensen aannemen.

- M. ten Have: alle GR-en krijgen een taakstelling. Bij de begroting 2024 worden we geconfronteerd met een enorm hogere cao-verhoging, deels gecompenseerd door het rijk. Op voorhand: de raad heeft gezegd: 1 % voor alle GR-en.

- J. Franx: idem, 1%. E. Stigter: een gespreksonderwerp voor het najaar.

11 Sluiting

E. Stigter sluit onder dankzegging de vergadering om 12.00.

12 Volgende vergadering algemeen bestuur: dd 13 september 2023 - Begroting 2024
